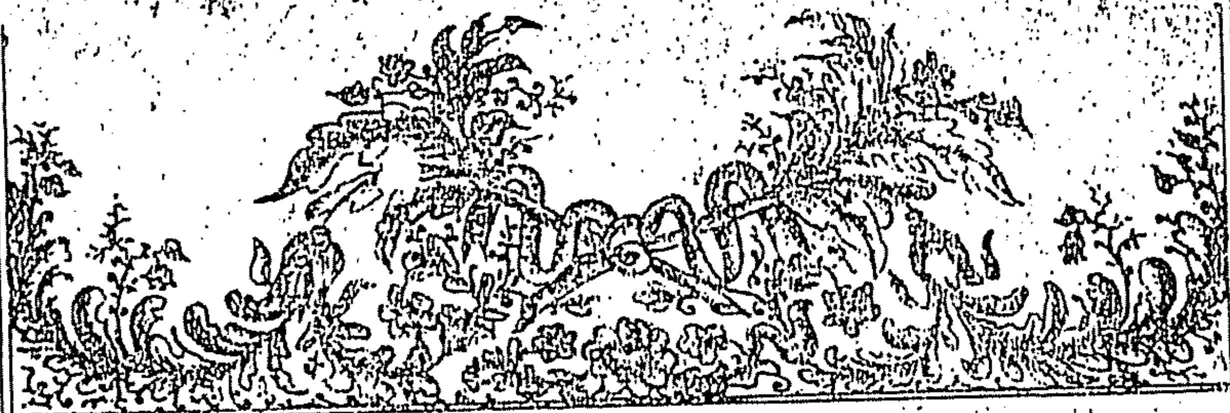
انشا

١٣٠٥

مرتبی بغداد مکتوبجیسی مصطفی ذهنی بکدر

دفعه

٢

مقدمه

بغداد ولایتنده برایکی دفعه سالنامه چیقمش ایسه ده منتظم ومکمل اولمدیغندن ودوام ده ایتدیریله مدیکندن بیك ایکی یوز طقسان طقوز سنه سیچون ممکن مرتبه تکمیلنه بالاعتنا برسالنامه چیقارلمشیکه سالنامه نك برچوق خصوصات مفیده یی عمومی وخصوصی برطاقم معلوماتی متضمن اولمسی وبتخصیص عائد اولدیغی ولایتك احوالنه متعلق منافع شتایی نظرگاه عامه یه وضع ایتمسی اهم والزم اولدیغندن اشبو بیك اوچیوز سنهٔ هجریه سی سالنامه سی (فهرستنده کوریله جکی وجهله) بعض معلومات مفیده علاوه سیله بغداد ولایتی مطبعه سنده طبع وتمثیل ایدلمشدر

تقویم (٢)

یوردی کونلرینك رموزاتی

ا ارمنی ق قتولك ر روم
ل لاتین ی یهودی

(٢) اشبو تقویم بغداد عرضی اوزرینه یاپلمشدر

شهور			ايام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		شهور [illegible] سنه [illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]		ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ايام مشهوره	[illegible]
١	١	١٣	بازارايرتسي	١	٢٨	٦	٤٤	٩	٢٠	١	٢٨	١١	٣٠	تشرين ثاني رومي	ب
٢	٢	١٤	صالى		٢٩		٤٥		..		..		٣٠		ب
٣	٣	١٥	چهارشنبه		٣٠		٤٥		٢٠		..		٣١		
٤	٤	١٦	پنجشنبه		٣١		٤٦		٢١		٢٨		٣٢		
٥	٥	١٧	جمعه		٣٢		٤٦		..		٢٩		٣٣		
٦	٦	١٨	جمعه ايرتسي		٣٤		٤٧		٢١		..		٣٤		
٧	٧	١٩	بازار		٣٥		٤٧		٢٢		..		٣٤		
٨	٨	٢٠	بازارايرتسي		٣٦		٤٨		..		..		٣٥		
٩	٩	٢١	صالى		٣٧		٤٨		٢٢		..		٣٦	تحويل شمس بقوس	ب
١٠	١٠	٢٢	چهارشنبه	١	٣٨	٦	٤٩	٩	٢٢	١	٢٩	١١	٣٧		
١١	١١	٢٣	پنجشنبه		٣٩		٤٩		..		٣٠		٣٨	اول برد	ب
١٢	١٢	٢٤	جمعه		٤٠		٥٠		٢٣		..		٣٩		
١٣	١٣	٢٥	جمعه ايرتسي		٤١		٥٠		٢٤		..		٤٠		
١٤	١٤	٢٦	بازار		٤٢		٥١		..		..		٤٠	صوم ميلاد	
١٥	١٥	٢٧	بازارايرتسي		٤٣		٥١		٢٤		٣٠		٤١		
١٦	١٦	٢٨	صالى		٤٣		٥٢		٢٥		٣١		٤٢		
١٧	١٧	٢٩	چهارشنبه		٤٤		٥٢		..		..		٤٣		
١٨	١٨	٣٠	پنجشنبه		٤٥		٥٣		٢٥		..		٤٤		ب
١٩	١٩	١	جمعه		٤٦		٥٣		٢٦		..		٤٥	كانون اول فرنكي	ق
٢٠	٢٠	٢	جمعه ايرتسي	١	٤٧	٦	٥٤	٩	٢٦	١	٣١	١١	٤٦		
٢١	٢١	٣	بازار		٤٨		٥٤		٢٦		..		٤٧		
٢٢	٢٢	٤	بازارايرتسي		٤٩		٥٥		٢٧		٣١		٤٨		
٢٣	٢٣	٥	صالى		٥٠		٥٥		..		٣٢		٤٩		
٢٤	٢٤	٦	چهارشنبه		٥١		٥٦		٢٧		..		٥٠		
٢٥	٢٥	٧	پنجشنبه		٥٢		٥٦		٢٨		..		٥١		
٢٦	٢٦	٨	جمعه		٥٣		٥٧		..		..		٥١		
٢٧	٢٧	٩	جمعه ايرتسي		٥٤		٥٧		٢٨		..		٥٢		
٢٨	٢٨	١٠	بازار	١	٥٥	٦	٥٨	٩	٢٩	١	٣٢	١١	٥٣		
٢٩	٢٩	١١	بازارايرتسي	١	٥٦	٦	٥٨	٩	٢٩	١	٣٢	١١	٥٤		

شهور			ایام	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ایام مشهوره	[illegible]
١	٣٠	١٢	صالی	١ ٥٧	٦ ٥٩	٩ ٢٩	١ ٤٤	١١ ٥٥		
٢	١	١٣	چهارشنبه	٥٧	..	..	..	٥٥	کانون اول رومی	ر
٣	٢	١٤	پنجشنبه	٥٨	..	٢٩	..	٥٦		رق
٤	٣	١٥	جمعه	٥٨	..	٣٠	..	٥٧		
٥	٤	١٦	جمعه ایرتسی	٥٩	-	..	..	٥٧		
٦	٥	١٧	بازار	١ ٥٩	..	-	-	٥٨		
٧	٦	١٨	بازار ایرتسی	٢ ..	٦ ٥٩	٣٠	٣٣	٥٨	اول شب یلدا	
٨	٧	١٩	صالی	..	٧ ..	٣٠	١ ٣٢	٥٩		
٩	٨	٢٠	چهارشنبه	١	..	٣١	..	١١ ٥٩	تحویل شمس شتویه	رقا
١٠	٩	٢١	پنجشنبه	٢ ٢	٦ -	٩ ٣١	١ ٣٢	١٢ ..		
١١	١٠	٢٢	جمعه	٢	١	..	..	..	اول اربعین	
١٢	١١	٢٣	جمعه ایرتسی	١	..	..		..		
١٣	١٢	٢٤	بازار	٢ ..	١	...		١٢ ..		
١٤	١٣	٢٥	بازار ایرتسی	١ ٥٩	..	..	٣٣	١١ ٥٩	آخر شب یلدا	
١٥	١٤	٢٦	صالی	٥٩	...	٣١	٣١	..		
١٦	١٥	٢٧	چهارشنبه	٥٨	٧ -	٣٠	..	٥٩		
١٧	١٦	٢٨	پنجشنبه	٥٨	٦ ٥٩	..		٥٨		
١٨	١٧	٢٩	جمعه	٥٧	..	..	١ ٣٠	٥٨		
١٩	١٨	٣٠	جمعه ایرتسی	٥٧	٥٩	٣٠	.. ١	٥٨		
٢٠	١٩	٣١	بازار	١ ٥٦	٦ ٥٨	٩ ٢٩	١ ..	١١ ٥٧		
٢١	٢٠	١	بازار ایرتسی	٥٦	..	..	..	..	کانون ثانی فرنگی راس سنهٔ افرنجیه ١٨٨٤	ق
٢٢	٢١	٢	صالی	٥٥	..	..	٣٠	٥٧		
٢٣	٢٢	٣	چهارشنبه	٥٥	٥٨	٢٩	٢٩	٥٦		
٢٤	٢٣	٤	پنجشنبه	٥٤	٥٧	٢٨	...	..		
٢٥	٢٤	٥	جمعه	٥٤	..	..	..	٥٦		
٢٦	٢٥	٦	جمعه ایرتسی	٥٤	٥٧	..	١	٥٥	شب میلاد عیسی عم	راق
٢٧	٢٦	٧	بازار	٥٣	٥٦	٢٨	-	..		
٢٨	٢٧	٨	بازار ایرتسی	٥١	٥٦	٢٧	-	٥٥		
٢٩	٢٨	٩	صالی	٥١	٢٥	..		٥٤		
٣٠	٢٩	١٠	چهارشنبه	١ ٥٠	٦ ٥٥	٩ ٢٧	١ ٢٩	١١ ٥٤		

شهور			ایام	طلوع	صبح	عصر	غروب	زوال	ربیع الاول	
قمری	رومی	فرنگی		ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ساعت دقیقه	ایام مشهوره	احکام
١	٢٠	١١	پنجشنبه	١ ٥٠	٦ ٥٥	٩ ٢٧	١ ٢٩	١١ ٥٤		
٢	٢١	١٢	جمعه	٤٩	٥٤	..	-	٥٢		
٣	١	١٣	جمعه ایرتسی	٤٨	٥٤	٢٧	..	٥١	کانون ثانی رومی	
٤	٢	١٤	بازار	٤٧	٥٣	٢٦	..	٥٠		
٥	٣	١٥	بازارایرتسی	٤٦	٥٢	..	..	٤٨	اختفاء هوام	
٦	٤	١٦	صالی	٤٥	٥٢	٢٦	-	٤٧		
٧	٥	١٧	چهارشنبه	٤٤	٥١	٢٥	..	٤٦		
٨	٦	١٨	پنجشنبه	٤٣	٥٠	..	-	٤٤		١ق
٩	٧	١٩	جمعه	٤٢	٥٠	٢٥	٢٩	٤٣		
١٠	٨	٢٠	جمعه ایرتسی	١ ٤٠	٦ ٤٩	٩ ٢٤	١ ٢٨	١١ ٤١	تحویل شمس بدلو	
١١	٩	٢١	بازار	٣٩	٤٩	"	..	٤٠		
١٢	١٠	٢٢	بازارایرتسی	٣٨	٤٨	٢٤	..	٣٩	لیلة مولود النبی علیه السلام	
١٣	١١	٢٣	صالی	٣٧	٤٨	٢٣	..	٣٨		
١٤	١٢	٢٤	چهارشنبه	٣٥	٤٧	..	..	٣٧		
١٥	١٣	٢٥	پنجشنبه	٣٣	٤٧	٢٣	..	٣٥		
١٦	١٤	٢٦	جمعه	٣٢	٤٦	٢٢	..	٣٤		
١٧	١٥	٢٧	جمعه ایرتسی	٣٠	٤٥	..	..	٣٣		
١٨	١٦	٢٨	بازار	٢٨	٤٥	٢٢	..	٣١		
١٩	١٧	٢٩	بازارایرتسی	٢٧	٤٤	..	٢٨	٣٠		
٢٠	١٨	٣٠	صالی	١ ٢٥	٦ ٤٤	٩ ٢١	١ ٢٧	١١ ٢٨		
٢١	١٩	٣١	چهارشنبه	٢٣	٤٣	٢١	..	٢٧		
٢٢	٢٠	١	پنجشنبه	٢٢	٤٢	٢٠	..	٢٦	شباط فرنگی	ق
٢٣	٢١	٢	جمعه	٢١	٤١	"	..	٢٥		
٢٤	٢٢	٣	جمعه ایرتسی	١٩	٤٠	٢٠	..	٢٤		
٢٥	٢٣	٤	بازار	١٨	٤٠	١٩		٢٢	نهایت قوت سرما	ن
٢٦	٢٤	٥	بازارایرتسی	١٦	٣٩	..	..	٢١		
٢٧	٢٥	٦	صالی	١٥	٣٨	١٩	٢٧	١٩		
٢٨	٢٦	٧	چهارشنبه	١ ١٤	٦ ٣٧	٩ ١٨	١ ٢٦	١١ ١٨		
٢٩	٢٧	٨	پنجشنبه	١ ١٢	٦ ٣٦	٩ ١٨	١ ٢٦	١١ ١٦		

شهور			ایام	طلوع شمس		ظهر		عصر		عشا		امساك		ربیع الآخر	
عربیه	رومیه	افرنجیه		ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ایام مشهوره	[illegible]
١	٢٨	٩	جمعه	١	١١	٦	٤٥	٩	١٧	١	٢٦	١١	١٤		
٢	٢٩	١٠	جمعه ایرتسی		٩		٤٤		١٧		..		١٢		
٣	٣٠	١١	بازار		٧		٤٢		١٦		٢٦		١٠		
٤	٣١	١٢	بازار ایرتسی		٤		٤١		١٦		٢٥		٨		
٥	١	١٣	صالی		٢		٤٠		١٥		..		٦	شباط رومی	
٦	٢	١٤	چهارشنبه	١	..		٢٩		١٤		..		٤	عید شمودر جماعه	اف
٧	٣	١٥	پنجشنبه	..	٥٨		٢٨		١٤		..		٢		
٨	٤	١٦	جمعه		٥٦		٢٧		١٤		..	١١	..		
٩	٥	١٧	جمعه ایرتسی		٥٤		٢٦		١٢		٢٥	١٠	٥٨		
١٠	٦	١٨	بازار	..	٥٤	٦	٢٥	٩	١٤	١	٢٤	..	٥٦	تحویل شمس بحوت	
١١	٧	١٩	بازار ایرتسی		٥٠		٢٤		١١		..		٥٥	جمرۀ اولی	
١٢	٨	٢٠	صالی		٤٩		٢٤		١١		..		٥٤		
١٣	٩	٢١	چهارشنبه		٤٦		٢٢		١٠		..		٥١		
١٤	١٠	٢٢	پنجشنبه		٤٤		٢١		..		..		٤٩		
١٥	١١	٢٣	جمعه		٤٢		٢١		١٠		٢٤		٤٨		
١٦	١٢	٢٤	جمعه ایرتسی		٤٠		٢٠		٩		٢٤		٤٦		
١٧	١٤	٢٥	بازار		٤٩		١٩		..		..		٤٤		
١٨	١٤	٢٦	بازار ایرتسی		٤٧		١٨		٩		..		٤٢	جمرۀ ثانیه	ر
١٩	١٥	٢٧	صالی		٤٥		١٧		٨		..		٤٠		
٢٠	١٦	٢٨	چهارشنبه	..	٤٤	٦	١٦	٩	٨	١	٢٤	١٠	٣٨		
٢١	١٧	١	پنجشنبه		٤١		١٦		٧		٢٤		٣٦	مارت فرنکی	
٢٢	١٨	٢	جمعه		٢٩		١٥		٧		..		٣٤		
٢٣	١٩	٤	جمعه ایرتسی		٢٧		١٤		٦		..		٢٢		
٢٤	٢٠	٤	بازار		٢٥		١٤		٦		..		٤٠		
٢٥	٢١	٥	بازار ایرتسی		٢٤		١٢		٥		..		٢٨	جمرۀ ثالثه	
٢٦	٢٢	٦	صالی		٢١		١١		٥		..		٢٦		
٢٧	٢٤	٧	چهارشنبه		١٩		١٠		٤		..		٢٢		
٢٨	٢٤	٨	پنجشنبه		١٧		٩		٤		٢٤		٢٢		
٢٩	٢٥	٩	جمعه		١٦		٨		٤		٢٥		٢٠		
٣٠	٢٦	١٠	جمعه ایرتسی	..	١٤	٦	٧	٩	٤	١	٢٥	١٠	١٩	اول برد عجوز	قار

شهور			[illegible]	[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		جمادی الاولی	
[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ایام مشهوره	[illegible]
١	٢٧	١١	بازار	١١	١٤	٦	٦	٩	٤	١	٢٥	١	١٧		
٢	٢٨	١٢	بازار ایرتسی		[illegible]		٥		٣		—		١٥		
٣	١	١٣	صالی		٨		٤		٢		—		١٣	حارث رومی	
٤	٢	١٤	چهارشنبه		٦		٣		١		—		١٠		
٥	٣	١٥	پنجشنبه		٤		٢		٠		—		٨	آخر برد عجوز	
٦	٤	١٦	جمعه		٢		١	٩	—		—		٦		
٧	٥	١٧	جمعه ایرتسی	—	—	٦	—	٨	٥٩		—		٤		
٨	٦	١٨	بازار	١١	٥٨	٥	٥٩		٥٩		..		٢		
٩	٧	١٩	بازار ایرتسی		٥٦		٥٨		٥٨		..	١٠	..		
١٠	٨	٢٠	صالی		٥٤		٥٧	٨	٥٨	١	٢٤	٩	٥٨	تحویل شمس بحمل	
١١	٩	٢١	چهارشنبه		٥٢		٥٦		٥٧		—		٥٦	نوروز سلطانی	
١٢	١٠	٢٢	پنجشنبه		٥٠		٥٥		٥٧		٢٥		٥٤		
١٣	١١	٢٣	جمعه		٤٨		٥٤		٥٦		٢٦		٥٢		
١٤	١٢	٢٤	جمعه ایرتسی		٤٧		٥٣		٥٦		—		٥٠		
١٥	١٣	٢٥	بازار		٤٥		٥٢		٥٥		..		٤٨		
١٦	١٤	٢٦	بازار ایرتسی		٤٣		٥١		٥٥		—		٤٦		
١٧	١٥	٢٧	صالی		٤١		٥٠		٥٤		—		٤٤	اوکشیرت مسما	
١٨	١٦	٢٨	چهارشنبه		٣٩		٥٠		٥٤		٢٨		٤٢		
١٩	١٧	٢٩	پنجشنبه		٣٨		٤٩		٥٣		٢٧		٤٠		
٢٠	١٨	٣٠	جمعه	١١	٣٦	٥	٤٨	٨	٥٣	١	٢٧	٩	٣٨		
٢١	١٩	٣١	جمعه ایرتسی		٣٤		٤٧		٥٢		—		٣٦		
٢٢	٢٠	١	بازار		٣٢		٤٦		٥٢		—		٣٤	نیسان فرنکی	
٢٣	٢١	٢	بازار ایرتسی		٣٠		٤٥		٥١		..		٣٢		
٢٤	٢٢	٣	صالی		٢٨		٤٤		—		..		٣٠		
٢٥	٢٣	٤	چهارشنبه		٢٦		٤٣		٥١		..		٢٨		
٢٦	٢٤	٥	پنجشنبه		٢٤		٤٢		٥٠		٢٧		٢٦		
٢٧	٢٥	٦	جمعه		٢٢		٤١		٥٠		٢٨		٢٤		
٢٨	٢٦	٧	جمعه ایرتسی	١١	٢٠	٩	٤٠	٨	٤٩	١	..	٩	٢٢		
٢٩	٢٧	٨	بازار	١١	١٨	٥	٣٩	٨	٤٩	١	٢٨	٩	٢٠		

شهور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		جمادى الآخر	
عربیه	رومیه	افرنجیه		ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ایام مشهوره	منازل قمر
١	٢٨	٩	بازارایرتسی	١١	١٦	٥	٣٨	٨	٤٨	١	٢٨	٩	١٨		
٢	٢٩	١٠	صالی		١٤		٣٧		٤٨		—		١٦		
٣	٣٠	١١	چهارشنبه		١٢		٣٧		٤٧		٢٨		١٤		
٤	٣١	١٢	پنجشنبه		١١		٣٦		٤٧		٢٩		١٢		
٥	١	١٤	جمعه		٩		٣٥		٤٦		—		١٠	نیسان رومی	ر
٦	٢	١٤	جمعه ایرتسی		٧		٣٤		٤٦		—		٨		
٧	٣	١٥	بازار		٥		٣٤		٤٥		—		٥		
٨	٤	١٦	بازارایرتسی		٣		٣٣		٤٥		٢٩		٣		
٩	٥	١٧	صالی	١١	١		٣٢		٤٤		٣٠	٩	١		
١٠	٦	١٨	چهارشنبه	١٠	٥٩	٥	٣٠	٨	٤٤	١	٣٠	٨	٥٩		
١١	٧	١٩	پنجشنبه		٥٧		٢٩		٤٣		..		٥٧	تحویل شمس ثور	ر
١٢	٨	٢٠	جمعه		٥٥		٢٨		٤٣		٣٠		٥٥		
١٣	٩	٢١	جمعه ایرتسی		٥٤		٢٧		٤٢		٣١		٥٤		ر
١٤	١٠	٢٢	بازار		٥٢		٢٦		—		..		٥١		
١٥	١١	٢٣	بازارایرتسی		٥٠		٢٥		٤٢		—		٤٩		
١٦	١٢	٢٤	صالی		٤٨		٢٥		٤١		٣١		٤٨		
١٧	١٣	٢٥	چهارشنبه		٤٧		٢٤		—		٣٢		٤٦		
١٨	١٤	٢٦	پنجشنبه		٤٥		٢٣		٤١		—		٤٤		
١٩	١٥	٢٧	جمعه		٤٤		٢٢		٤٠		٣٢		٤٢		
٢٠	١٦	٢٨	جمعه ایرتسی	١٠	٤٢	٥	٢١	٨	٤٠	١	٣٣	٨	٤٠		
٢١	١٧	٢٩	بازار		٤٠		٢١		٣٩		—		٣٨		
٢٢	١٨	٣٠	بازارایرتسی		٣٩		٢٠		٣٩		—		٣٦		
٢٣	١٩	١	صالی		٣٨		١٩		٣٨		٣٣		٣٥	مایس فرنکی	
٢٤	٢٠	٢	چهارشنبه		٣٦		١٨		..		٣٤		٣٣		
٢٥	٢١	٣	پنجشنبه		٣٥		١٧		٣٨		..		٣١		
٢٦	٢٢	٤	جمعه		٣٤		١٦		٣٧		..		٢٩		
٢٧	٢٣	٥	جمعه ایرتسی		٣١		١٥		..		..		٢٧	روز خضر	
٢٨	٢٤	٦	بازار		٣٠		١٤		٣٧		٣٤		٢٥		ب
٢٩	٢٥	٧	بازارایرتسی		٢٨		١٤		٣٦		٣٥		٢٤		قدر
٣٠	٢٦	٨	صالی	١٠	٢٦	٥	١٢	٨	٣٦	١	٣٥	٨	٢١		

شهور			ایام	طلوع		غروب		[illegible]		[illegible]		امساک		ایام مشهوره	[illegible]
عربی	رومی	افرنجی		ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه		
١	٢٧	٩	چهارشنبه	١٠	٢٤	٥	١٢	٨	٤٦	١	٤٥	٨	١٨		
٢	٢٨	١٠	پنجشنبه		٢٣		١٤		٤٦		—		١٧	ليلة رغائب	
٣	٢٩	١١	جمعه		٢٢		١١		٤٥		٤٥		١٦	آخر ايام مطر	[illegible]
٤	٣٠	١٢	جمعه ایرتسی		٢١		١٠		—		٤٦		١٥		
٥	١	١٣	بازار		٢٠		١٠		٤٥		..		١٤	مایس رومی	[illegible]
٦	٢	١٤	بازار ایرتسی		١٩		٩		٤٤		—		١٣		
٧	٣	١٥	صالی		١٨		٩		—		٤٦		١١		
٨	٤	١٦	چهارشنبه		١٧		٨		٤٤		٤٧		٩		
٩	٥	١٧	پنجشنبه		١٦		٨		٤٤		—		٨		
١٠	٦	١٨	جمعه	١٠	١٥	٥	٥	٨	٤٤	١	٤٧	٨	٥		
١١	٧	١٩	جمعه ایرتسی		١٤		٦		٤٤		٤٨		٤		
١٢	٨	٢٠	بازار		١٢		٦		٤٢		—		٣		
١٣	٩	٢١	بازار ایرتسی		١١		٥		—		٤٨		٢		
١٤	١٠	٢٢	صالی		٩		٥		—		٤٩	٨	—		
١٥	١١	٢٣	چهارشنبه		٨		٤		٤٢		..	٧	٥٩		
١٦	١٢	٢٤	پنجشنبه		٧		٤		٤١		..		٥٨		
١٧	١٣	٢٥	جمعه		٦		٣		—		٤٩		٥٧		
١٨	١٤	٢٦	جمعه ایرتسی		٥		٣		..		٥٠		٥٥		
١٩	١٥	٢٧	بازار		٤		٢		٤١		..		٥٤		
٢٠	١٦	٢٨	بازار ایرتسی	١٠	٣	٥	١	٨	٤٠	١	٥٠	٧	٥٣		
٢١	١٧	٢٩	صالی		٢		١		—		٤١		٥٢		
٢٢	١٨	٣٠	چهارشنبه		١		..		٤٠		..		٥١		
٢٣	١٩	٣١	پنجشنبه	١٠	..		—		٣٩		٤١		٤٩	حزیران فرنکی	
٢٤	٢٠	١	جمعه	٩	٥٩		٥٩		..		٤٢		٤٨		
٢٥	٢١	٢	جمعه ایرتسی		٥٨		٥٩		..		..		٤٦		
٢٦	٢٢	٣	بازار		٥٧		٥٨		٣٩		..		٤٥		
٢٧	٢٣	٤	بازار ایرتسی		٥٦		٥٨		٣٨		٤٢		٤٤	ليلة معراج النبی	
٢٨	٢٤	٥	صالی	٩	٥٥		..	٨	..	١	٤٣	٧	٤٣	عليه السلام	
٢٩	٢٥	٦	چهارشنبه	٩	٥٤	٥	٥٧	٨	٣٨	١	٤٤	٧	٤١		

شهور			[illegible]	[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		امساك		شعبان المعظم	
[illegible]	[illegible]	[illegible]		ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ايام مشهوره	[illegible]
١	٢٦	٧	پنجشنبه	٩	٥٣	٤	٥٦	٨	٢٨	١	٤٤	٧	٤٠		
٢	٢٧	٨	جمعه		٥٣		..		..		..		..		
٣	٢٨	٩	جمعه ايرتسى		٥٢		..		..		..		٤٠		
٤	٢٩	١٠	بازار		٥٢		..		..		..		٣٩		
٥	٣٠	١١	بازار ايرتسى		٥١		..		..		٤٤		..		
٦	٣١	١٢	صالى		٥١		٥٦		..		٤٤		٣٩		
٧	١	١٣	چهارشنبه		٥٠		٥٥		..		..		٣٨	حزيران رومى	
٨	٢	١٤	پنجشنبه		..		..		..		..		..		
٩	٣	١٥	جمعه		٥٠		..		..		..		٣٨		ر
١٠	٤	١٦	جمعه ايرتسى	٩	٤٩	٤	٥٥	٨	٢٨	١	٤٤	٧	٣٧		
١١	٥	١٧	بازار		..		..		٢٧		٤٥		..		
١٢	٦	١٨	بازار ايرتسى		٤٩		٥٥		..		..		٣٧		
١٣	٧	١٩	صالى		٤٨		٥٤		..		..		٣٦		
١٤	٨	٢٠	چهارشنبه		..		..		..		..		..		
١٥	٩	٢١	پنجشنبه		..		..		..		..		٣٦	ليلهٔ برات	ر
١٦	١٠	٢٢	جمعه		٤٨		..		..		..		٣٥	ولادت همايون	
١٧	١١	٢٣	جمعه ايرتسى		..		..		..		..		٣٥	تحويل شمس سرطانه	ر
١٨	١٢	٢٤	بازار		..		..		..		..		٣٥		
١٩	١٣	٢٥	بازار ايرتسى		٤٨		٥٤		..		..		٣٦		
٢٠	١٤	٢٦	صالى	٩	٤٩	٤	٥٥	٨	٢٧	١	٤٥	٧	٣٦		
٢١	١٥	٢٧	چهارشنبه		..		..		٢٨		٤٤		٣٦		
٢٢	١٦	٢٨	پنجشنبه		٤٩		..		..		..		٣٧		
٢٣	١٧	٢٩	جمعه		٥٠		..		..		..		..		
٢٤	١٨	٣٠	جمعه ايرتسى		..		..		..		..		٣٧		
٢٥	١٩	١	بازار		٥٠		٥٥		..		٤٤		٣٨	تموز فرنكى	ق
٢٦	٢٠	٢	بازار ايرتسى		٥١		٥٦		..		٤٤		..		
٢٧	٢١	٣	صالى		..		..		..		..		٣٨		ر
٢٨	٢٢	٤	چهارشنبه		٥١		..		..		..		٣٩		ق١
٢٩	٢٣	٥	پنجشنبه		٥٢		..		..		..		..		
٣٠	٢٤	٦	جمعه	٩	٥٢	٤	٥٦	٨	٢٨	١	٤٤	٧	٣٩		

شهور [illegible]			[illegible]	[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		شهر رمضان المبارك	
[illegible]	[illegible]	[illegible]		ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ايام مشهوره	[illegible]
١	٢٥	٧	جمعه ايرتسى	٩	٥٤	٤	٥٧	٨	٢٩	١	٤٤	٧	٤٠		
٢	٢٦	٨	بازار		٥٦		٥٧		...		..		٤١		
٣	٢٧	٩	بازار ايرتسى		٥٥		٥٨		٢٩		٤٤		٤٣		
٤	٢٨	١٠	صالى		٥٦		٥٨		٤٠		..		٤٤		
٥	٢٩	١١	چهارشنبه		٥٧		٥٩		..		..		٤٦		
٦	٣٠	١٢	پنجشنبه	٩	٥٩	٤	٥٩		..		..		٤٧		
٧	١	١٣	جمعه	١٠	..	٥	..		٤٠		٤٢		٤٨	تموز رومى	ب
٨	٢	١٤	جمعه ايرتسى		١		١		٤١		٤١		٤٩		ب
٩	٣	١٥	بازار		٣		١		..		..		٥٠		
١٠	٤	١٦	بازار ايرتسى	١٠	٤	٩	٢	٨	٤١	١	٤١	٧	٥٢		
١١	٥	١٧	صالى		٥		٢		٤١		٤١		٥٤		
١٢	٦	١٨	چهارشنبه		٦		٤		٤٢		٤٠		٥٥		
١٣	٧	١٩	پنجشنبه		٧		٣				..		٥٦		
١٤	٨	٢٠	جمعه		٨		٤		٤٢		..		٥٧		
١٥	٩	٢١	جمعه ايرتسى		٩		٤		٤٣		....		٥٨		
١٦	١٠	٢٢	بازار		١٠		٥		..١		٤٠	٧	٥٩	تحويل شمس باسد	ب
١٧	١١	٢٣	بازار ايرتسى		١١		٥		..		٣٩	٨	١		
١٨	١٢	٢٤	صالى		١٢		٦		٤٣		..		٢		
١٩	١٣	٢٥	چهارشنبه		١٣		٧		٤٤		..		٤		
٢٠	١٤	٢٦	پنجشنبه	١٠	١٥	٥	٧	٨	٤٤	١	٣٩	٨	٥		ب
٢١	١٥	٢٧	جمعه		١٦		٨		...		٣٨		٧		
٢٢	١٦	٢٨	جمعه ايرتسى		١٧		٨		٤٤		..		٨		
٢٣	١٧	٢٩	بازار		١٨		٩		٤٥		...		١٠		
٢٤	١٨	٣٠	بازار ايرتسى		١٩		٩		..		..		١١		
٢٥	١٩	٣١	صالى		٢٠		١٠		..		٣٨		١٣	اول ايام باحور	ل
٢٦	٢٠	١	چهارشنبه		٢١		١٠		٤٥		٣٧		١٤	اغستوس فرنكى	ق
٢٧	٢١	٢	پنجشنبه		٢٢		١١		٤٦		..		١٥	ليلة القدر	
٢٨	٢٢	٣	جمعه	١٠	٢٣	٥	١١	٨	...	١	..	٨	١٦		
٢٩	٢٣	٤	جمعه ايرتسى	١٠	٢٤	٥	١٢	٨	٤٦	١	٣٧	٨	١٧		

شهور				طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		شوال المكرم	
شوال	رومی	افرنجی	ایام	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ایام مشهوره	منازل قمر
١	٢٤	٥	بازار	١٠	٢٥	٥	١٢	٨	٣٦	١	٣٧	٨	١٨	نصف قیظ	
٢	٢٥	٦	بازارایرتسی		٢٧		١٣		٣٦		..		٢٠	اخر ایام بحور	
٣	٢٦	٧	صالی		٢٩		١٤		٣٧		-		٢٢		ا
٤	٢٧	٨	چهارشنبه		٣١		١٥		٣٧		٣٧		٢٥		ل
٥	٢٨	٩	پنجشنبه		٣٣		١٦		٣٨		٣٦		٢٧		
٦	٢٩	١٠	جمعه		٣٥		١٦		٣٨		..		٣٠		رق
٧	٣٠	١١	جمعه ایرتسی		٣٧		١٧		٣٩		-		٣٢		
٨	٣١	١٢	بازار		٤٠		١٨		٣٩		٣٦		٣٤		
٩	١	١٣	بازارایرتسی		٤٢		١٩		٤٠		٣٥		٣٧	اغستوس رومی	ر
١٠	٢	١٤	صالی	١٠	٤٤	٥	٢٠	٨	٤٠	١	٣٥	٨	٣٩		قا
١١	٣	١٥	چهارشنبه		٤٦		٢١		٤٠		..		٤١		
١٢	٤	١٦	پنجشنبه		٤٨		٢٢		٤١		..		٤٤		
١٣	٥	١٧	جمعه		٥٠		٢٣		٤١		٣٥		٤٦		
١٤	٦	١٨	جمعه ایرتسی		٥٢		٢٤		٤٢		٣٤		٤٨		ق
١٥	٧	١٩	بازار		٥٤		٢٥		٤٢		..		٥٠		
١٦	٨	٢٠	بازارایرتسی		٥٦		٢٦		٤٣		-		٥٢		
١٧	٩	٢١	صالی	١٠	٥٨		٢٦		٤٣		..		٥٥		
١٨	١٠	٢٢	چهارشنبه	١١	-		٢٧		٤٤		٣٤		٥٧		
١٩	١١	٢٣	پنجشنبه		٢		٢٨		-		٣٣	٨	٥٩	تحویل شمس بسنبله	ب
٢٠	١٢	٢٤	جمعه	١١	٤	٥	٢٨	٨	٤٤	١	٣٣	٩	١		
٢١	١٣	٢٥	جمعه ایرتسی		٦		٢٩		٤٥		-		٣		
٢٢	١٤	٢٦	بازار		٨		٣٠		٤٥		٣٣		٥		
٢٣	١٥	٢٧	بازارایرتسی		١٠		٣١		٤٦		٣٢		٨		ل
٢٤	١٦	٢٨	صالی		١٢		٣٢		٤٦		..		١٠		ق
٢٥	١٧	٢٩	چهارشنبه		١٤		٣٢		٤٧		..		١٢		
٢٦	١٨	٣٠	پنجشنبه		١٦		٣٣		٤٧		٣٢		١٤		ل
٢٧	١٩	٣١	جمعه		١٨		٣٤		٤٨		٣١		١٧	جلوس همایون	
٢٨	٢٠	١	جمعه ایرتسی		٢٠		٣٥		٤٨		..		١٩	ایلول فرنکی	
٢٩	٢١	٢	بازار		٢٢		٣٦		٤٩		..		٢١		
٣٠	٢٢	٣	بازارایرتسی	١١	٢٤	٥	٣٧	٨	٤٩	١	٣١	٩	٢٣		

شهور				[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		ذی القعده	
[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ایام مشهوره	[illegible]
١	٢٣	٤	صالی	١١	٢٦	٥	٣٨	٨	٥٠	١	٤١	٩	٢٥		
٢	٢٤	٥	چهارشنبه		٢٧		٤٠		٥٠		٤١		٢٧		
٣	٢٥	٦	پنجشنبه		٢٩		٤١		٥١		٤٠		٢٩	امتزاج فصلین	
٤	٢٦	٧	جمعه		٣١		٤٢		٥١		..		٣١		
٥	٢٧	٨	جمعه ایرتسی		٣٢		٤٣		٥٢		--		٣٣		
٦	٢٨	٩	بازار		٣٤		٤٤		٥٢		٤٠		٣٥		خزان
٧	٢٩	١٠	بازار ایرتسی		٣٦		٤٥		٥٣		٢٩		٣٧		
٨	٣٠	١١	صالی		٣٨		٤٦		٥٣		--		٣٩		
٩	٣١	١٢	چهارشنبه		٤٠		٤٧		٥٤		-		٤١		
١٠	١	١٣	پنجشنبه	١١	٤٢		٤٨	٨	٥٤	١	٢٨	٩	٤٤	ایلول رومی	
١١	٢	١٤	جمعه		٤٤		٤٩		٥٥		٢٩		٤٥		
١٢	٣	١٥	جمعه ایرتسی		٤٤		٥٠		٥٥		٢٨		٤٧		
١٣	٤	١٦	بازار		٤٦		٥١		٥٦		-		٤٩		
١٤	٥	١٧	بازار ایرتسی		٤٧		٥٢		٥٦		-		٥٠		
١٥	٦	١٨	صالی		٤٩		٥٣		٥٧		-		٥٢		
١٦	٧	١٩	چهارشنبه		٥١		٥٤		٥٧		٢٨		٥٤		
١٧	٨	٢٠	پنجشنبه		٥٣		٥٥		٥٨		٢٧		٥٥		
١٨	٩	٢١	جمعه		٥٤		٥٦		٥٨		..		٥٧		
١٩	١٠	٢٢	جمعه ایرتسی		٥٦		٥٧		٥٩		..	٩	٥٩		
٢٠	١١	٢٣	بازار	١١	٥٨	٥	٥٨	٨	٥٩	١	٢٧	١٠	١	تحویل شمس میزان	ر
٢١	١٢	٢٤	بازار ایرتسی	١١	٥٩	٥	٥٩	٩	..		٢٧		٣	گوز فصلی	
٢٢	١٣	٢٥	صالی	..	١	٦	..		..		٢٦		٥		
٢٣	١٤	٢٦	چهارشنبه		٣		١		-		-		٧	عید صلیب	[illegible]
٢٤	١٥	٢٧	پنجشنبه		٤		٢		١		..		٩		
٢٥	١٦	٢٨	جمعه		٦		٣		١		..		١٠		
٢٦	١٧	٢٩	جمعه ایرتسی		٨		٤		٢		٢٦		١٢		
٢٧	١٨	٣٠	بازار		٩		٤		٢		٢٥		١٤		ب
٢٨	١٩	١	بازار ایرتسی		١١		٥		٣		..		١٦	تشرین اول فرنگی	
٢٩	٢٠	٢	صالی		١٢		٦		٣		..		١٧		
٣٠	٢١	٣	چهارشنبه	..	١٤	٦	٧	٩	٣	١	٢٥	١٠	١٩		

شهور			ایام	[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		ذی الحجة الشریفه	
عربی	رومی	افرنجی		ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ایام مشهوره	[illegible]
١	٢٢	٤	پنجشنبه	..	١٦	٦	٨	٩	٤	١	٢٥	١٠	٢١		
٢	٢٣	٥	جمعه		١٨		٩		٤		..		٢٣		
٣	٢٤	٦	جمعه ایرتسی		٢٠		١٠		٥		..		٢٥		
٤	٢٥	٧	بازار		٢٢		١١		٥		..		٢٧		
٥	٢٦	٨	بازار ایرتسی		٢٤		١٢		٦		٢٥		٢٩		
٦	٢٧	٩	صالی		٢٦		١٢		٦		٢٤		٣١		
٧	٢٨	١٠	چهارشنبه		٢٨		١٣		٧				٣٢		
٨	٢٩	١١	پنجشنبه		٣٠		١٤		٧		..		٣٤		
٩	٣٠	١٢	جمعه		٣٢		١٥		٨		..		٣٥	یوم عرفه	
١٠	١	١٣	جمعه ایرتسی	٦	٣٤	٩	١٦	١	٨	١	٢٤	١٠	٣٧	عید اضحی	
١١	٢	١٤	بازار		٣٥		١٧		٩		٢٣		٣٩	تشرین اول [illegible]	
١٢	٣	١٥	بازار ایرتسی		٣٧		١٨		٩		..		٤١		
١٣	٤	١٦	صالی		٣٩		١٩		١٠		..		٤٣		
١٤	٥	١٧	چهارشنبه		٤١		٢٠		١٠		..		٤٥		
١٥	٦	١٨	پنجشنبه		٤٣		٢١		١١		٢٣		٤٦		
١٦	٧	١٩	جمعه		٤٥		٢٢		١١		٢٤		٤٨		
١٧	٨	٢٠	جمعه ایرتسی		٤٦		٢٣		١٢		..		٥٠		
١٨	٩	٢١	بازار		٤٨		٢٤		١٢		..		٥٢		
١٩	١٠	٢٢	بازار ایرتسی		٥٠		٢٥		١٣		..		٥٤		
٢٠	١١	٢٣	صالی	..	٥٢	٦	٢٦	١	١٣	١	٢٤	١٠	٥٦	تحویل شمس [illegible]	ب
٢١	١٢	٢٤	چهارشنبه		٥٤		٢٦		١٤		٢٥	١٠	٥٨	وقت قطع اشجار	
٢٢	١٣	٢٥	پنجشنبه		٥٥		٢٧		١٤		..	١١	..		
٢٣	١٤	٢٦	جمعه		٥٧		٢٨		١٥		..		١		
٢٤	١٥	٢٧	جمعه ایرتسی		٥٩		٢٩		..		٢٥		٣		
٢٥	١٦	٢٨	بازار	١	١		٣٠		١٥		٢٦		٥		
٢٦	١٧	٢٩	بازار ایرتسی		٢		٣١		١٦		..		٧		
٢٧	١٨	٣٠	صالی		٤		٣٢		١٦		..		٨		
٢٨	١٩	٣١	چهارشنبه		٦		٣٤		١٧		٢٦		٩		
٢٩	٢٠	١	پنجشنبه	١	٨	٦	٣٤	٩	١٧	١	٢٧	١١	١١	تشرین ثانی [illegible]	

زيرده تحرير بيان اولنان وقايع مشهوره تاريخلرى جهتيله ايكى قسم اعتبار ايدلمشدر برقسمى سنۀ هجريۀ نبويه عليه افضل التحيه افندمزدن مقدم وقسم ديكرى سنۀ سنيۀ هجريه دن مؤخر وقوعه كلان وقايعدر

سنين	(هجرتدن مقدم)
٦٢١٢	تقويم التواريخ اعتبارنجه خلقت آدم عليه السلام
٤٥٨٣	اوروپالولرك ضبط وتحريرلرى موجبنجه هبوط آدم عليه السلام
٣٩٧٤	طوفان نوح عليه السلام
٣٥٤٨	مصرك ابتداى معموريتى
٢٨١٢	ملوك بنى اثورك ابتداى ظهورى
٢٦٩٠	ملوك ارمنيه نك ظهورى
٢٥٨٠	ابراهيم عليه السلامك ولادتى
٢٤٨٠	اسماعيل عليه السلامك ختانى
٢٣١٧	يعقوب عليه السلامك مصرى تشريفلرى
٢٢٩١	مصرده يدى سنه ممتد اولان قحط وغلا
٢١٧٦	فرعونك مصرده اطفال ذكورى اعدامى
٢١١٦	لاتين قراليتنك ابتداى تشكلى
٢٠٧٥	آتنه قراليتنك ابتداى تشكلى
٢٠٧٥	موسى عليه السلامك مصردن خروجلرى
٢٠٣٤	ملوك يهودك ابتداى حكومتى
١١٩٢	سراى برونده بزانسونك ابتداى بنا واسكانى

۱۷۰۹	اتنه حکومتنك جمهوریته انقلابی
۱۶۳۷	داود علیه السلامك بریة الشامه پادشاهلغی
۱۵۵۸	سلیمان علیه السلامك پادشاهلغی
۱٤۷۰	سلانیك جانبنده واقع ماکدونیا حکومتنك ابتداسی
۱۳۵۲	ملوك بنی آثوردن بابل حکومتنك ایرلسی
۱۳۳۷	روماشهرینك بنا اولنمسی
۱۱۵۵	بابل قرالی بخت النصرك بریة الشام وقدس شریفی تخریبی
۱۱۱۰	عجم پادشاهلغنك کیانیان طبقه سنه انتقالی
۱۱۰۸	مصری عجملرك استیلاسی
۹۱٦	اسکندرك مصری عجملردن استردادی
۹۱۰	اسکندرك ایرانی استیلاسی ودارانك قتلی
۷۱۷	ماکدونیا قرالیتنك روماجمهوریتنه التحاقی
٦۱۳	مصرك رومایه التحاقی
۵۸۳	حضرت عیسی علیه السلامك میلادی
۵۱۷	رومادہ پاپا نصبی
٤۸٤	جام ایجادی
۳٦۸	طبقهٔ ساسانیانك ظهوری
۲۳٤	ایاصوفیه نك بناسی
۲۰۱	صوترازوسنك ایجادی
۱٦۳	فرانسه قرالیتنك ابتدای تشکلی
۵۳	ولادت حضرت رسالتپناهی

۴۰	توی قلمنك ایجادی
۳۳	له‌قرالیتنك تشکلی
۲۵	اسقوچیاقرالیتنك تشکلی
۱۴	انکلیز قرالیتنك تشکلی
۱۱	اسپانیا قرالیتنك تشکلی

(هجرتدن مؤخر)

۰۱	هجرت نبویه علیه افضل التحیه
۱۰	حج وداع
۱۰	ارتحال حضرت پیغمبر علیه السلام
۱۱	خلافت حضرت ابو بکر رضی الله عنه
۱۱	وقعهٔ مسیلمه
۱۳	خلافت حضرت عمر رضی الله عنه
۱۴	بناء بصره
۱۴	فتح شام
۱۶	بنای کوفه
۱۶	بین الاسلام ابتدای استعمال تاریخ
۱۹	فتح قیصریه
۲۰	فتح مصر
۲۴	خلافت حضرت عثمان رضی الله عنه
۲۷	فتح جزیرهٔ قبریس

۱۷۶	انتقال امام مالك	
۱۸۲	دانیمارقه قرالیتنك تشكلی	
۱۸۳	ابتدای ظهور بنی اغلب	
۲۰٤	انتقال امام شافعی	
۲۳۲	ابتدای دولت صفاریه	انقراضی ۲۷۹
۲٤۰	انتقال اما احمدابن حنبل	
۲٦۲	ابتدای دولت سامانیه	
۲۷۰	ابتدای دولت امامان یمن	
۲۷۸	ابتدای ظهور قرامطه	
۲۹٦	ابتدای ظهور علویه درافریقا	
۲۹۷	مغربده دولت فاطمیه نك تشكلی	
۳۰۰	ابتدای دولت حمدانیه	انقراضی ٤۰۰
۳۱۵	ابتدای دولت دیالمه	انقراضی ٤۳۳
۳٤۲	بنای مرعش	
۳٦۰	ابتدای دولت غزنویه	انقراضی ٥۷۹
۳٦۲	روسیه دولتنك تشكلی	
٤۲۲	دولت سلجوقیه نك ظهوری	انقراضی ٥۹۰
٤٥٥	مجارقرالیتنك تشكلی	
٤۹۰	ظهور دولت خوارزمیه	انقراضی ٦۲۸
٥۰۰	ظهور دولت عبادیه	
٥۱٥	ابتدای دولت اتابكیه	انقراضی ٦۱۹

٥١٦	ایجاد ساعت		
٥٢٩	پورتکیز قرالیننك تشکلی		
٥٤٣	ابتدای دولت غوزیه	انقراضی	٦٠٦
٥٦٧	ملوك ایوبیه‌نك انقراضی		
٦٠٤	مولود شریف قرائتنك ابتدای اجراسی		
٦١٦	ظهور جنکیز		
٦٣١	وفات حضرت مولانا قدس سره		
٦٥٦	دولت عباسیه انقراضی		
٦٥٩	ظهوردولت عباسیه درمصر	انقراضی	٩٢٣
٦٢٤	هلاك جنکیز		
٦٨٦	باروت استعمالنك شیوعی		
٦٨٦	کوزلك ایجادی		
٦٨٧	کمیلرده استعمال اولنان پوصله‌نك ایجادی		
٦٨٨	دولت علیهٔ عثمانیه‌نك ظهوری		
٦٨٨	شهر یاران عثمانیان نام جلیلنه ابتدای قرائت خطبه		
٦٩٩	دولت علیهٔ عثمانیه‌نك استقلالی		
٧١٧	فتح بروسه		
٧٢٨	ضرب سکهٔ عثمانیه		
٧٢٩	دولت علیه‌ده موظف عسکر تنظیمی		
٧٥٥	ابتدای ظهور قرمانیان		

٧٥٨	شهزاده سليمان پاشانك بحرا روم ايلنه چوب كليبولى يى فتحلرى		
٧٦٢	طوب ايجادى		
٧٦٣	فتح ادرنه		
٧٦٥	ظهور تيمور		
٧٨٠	ظهور طائفهٔ ذوالقدريه	انقراضى	٩٢٢
٧٨٤	مصرده دولت چراكسه نك ظهورى	انقراضى	٩٢٣
٧٩١	قوصوه محاربه سى		
٧٩١	وفات شاه محمد بهاء الدين نقشبند قدس سره		
٧٩٦	فتح سلانيك و يكى شهر		
٧٩٧	بروسه ده جامع كبيرك بناسى		
٧٩٨	فتح نيكبولى		
٨٠٤	وقعهٔ تيمور		
٨٠٧	هلاك تيمور		
٨٢٥	فتح يانيا		
٨٤٨	وقعهٔ وارنه		
٨٥٠	صنعت طباعتك ايجادى		
٨٥٧	قوصوه وقعهٔ ثانيه سى سلطان مرادك مظفريتى		
٨٥٧	روم ايلى حصارينك بناسى		
٨٥٧	فتح استانبول		
٨٥٨	اسكى سرايك بناسى		

٨٦٢	امريقانك كشفى
٨٦٧	فاتح جامعنك بناسى
٨٦٨	اتمام جامع فاتح
٨٧٣	سراى جديدك بناسى
٨٧٥	سراى جديدك اتمامى
٨٨٠	منكلى كرايخانك دولت عثمانيه‌يه اطاعتى
٨٩٢	كمال رئيسك دونغا ايله اسپانيايه عزيمتى
٩٠٣	بناى جامع سلطان بايزيد
٩٠٣	اميد برونى طريقنك كشفى
٩٢٠	وقعهٔ چالدران
٩٢٣	درسعادتده ترسانه‌نك بناسى
٩٢٣	قيون ساعتنك ايجادى
٩٢٢	فتح حلب وشام
٩٢٦	فتح مصر
٩٣٧	عاصى غزالينك هلاكى
٩٣٢	سلطان سليمانك فرانسه‌يى حمايه‌سى
٩٣٥	ويانه‌نك برنجى محاصره‌سى
٩٤١	فتح بغداد
٩٤٤	عدنك تسخيرى
٩٤٧	ايمپراطور قارلوسك هزيمتى

٩٥٧	سليمانيه جامعنك انشاسنه شروع اولنمسى
٩٥٧	مجـار قراليتنك نمچـه ايمپراطورلغنه التحاقى
٩٦١	بحر محيط شرقى يه سيدى رئيسك برنجى سفرى
٩٨٢	استانبولده قهوه‌نك ابتداى استعمالى
٩٦٥	سليمانيه جامعنك اتمـامى
٩٧٩	قلج على پاشانك قپودان دريا نصبى
٩٨٥	اهل اسلامك اندلسدن چقديغى
٩٨٧	انشاء رصد تقى الدين و حساب اصول اعشارى
١٠١٢	ممالك اسلاميه‌ده دخانك ظهورى
١٠٥٠	انفيه‌نك اسلامبولده شيوع استعمـالى
١٠٥١	اوروپاده غزته‌نك ايجادى
١٠٩٤	ويانه‌نك ايكنجى محاصره‌سى
١١١٠	قارلوفچا معاهده‌سى
١١١٦	بيوك پترونك روسيه‌يه نظام وضعى
١١٢٤	پروت مظفريتى
١١٣٠	پوساروفچه معاهده‌سى
١١٣٥	اسكداره‌ده دار الطباعه تأسيسى
١١٦٧	تلقيح بقرنيك (يعنى چيچك اشيسنك) كشفى
١١٨٠	استانبولده زلزلهٔ عظيمه
١١٨٩	قينارجه معاهده‌سى
١١٩٩	بالون ايجادى

١٢٠١ تلغراف ایجادی
١٢١٣ فرانسه‌لولرك مصری استیلاسی
١٢١٥ طاش بصمه‌سنك ایجادی
١٢١٦ مصرك فرانسه لولردن استخلاصی
١٢٢٢ واپور ایجادی
١٢٢٢ اوروپا مصالحهٔ عمومیه‌سی
١٢٢٩ بكرش مصالحه‌سی
١٢٤٠ تیمور یول ایجادی
١٢٤١ وقعهٔ خیریه وتأسیس عساكر نظامیه
١٢٤٢ مكتب طبیه‌نك تأسیسی
١٢٤٦ ادرنه مصالحه‌سی
١٢٥٣ جسر عتیقك انشاسی
١٢٥٤ قرانتنه نظامنك وضعی
١٢٥٥ تنظیمات خیریه
١٢٦٠ جسر جدیدك انشاسی
١٢٦٣ مكاتب رشدیه‌نك تأسیسی
١٢٤٧ یونانستانك استقلالی
١٢٧٠ قریم محاربه‌سی
١٢٧٣ پارس معاهده‌سی
١٢٧٨ طورپیل تعبیر اولنان دكز لغملرینك ایجادی
١٢٨٠ استانبولده سركی كشادی
١٢٨١ ولایات تأسیسی

١٢٨١ اصلاحخانه‌لر تأسیسی
١٢٨٢ پروسیه‌لیلرك اوستریا ایله صادوه محاربه‌سی
١٢٨٣ منافع عمومیه صندقلرینك تأسیسی
١٢٨٣ ایكنه‌لی تفنك ایجادی
١٢٨٤ سلطان عبد العزیز خانك اوروپایه سیاحتی
١٢٨٦ قوهٔ عمومیهٔ عسكریه‌مزك تنسیقی
١٢٨٦ سویش جدولنك كشادی
١٢٨٧ پروسیا وفرانسه دولتلرینك محاربه‌سی
١٢٨٧ المانیا ایمپراطورلغنك اعلانی
١٢٨٧ ایتالیا دولتنك رومایی استیلاسی
١٢٨٧ فرانسه‌نك جمهوریته انقلابی
١٢٨٨ ترامواینك درسعادتده احداثی
١٢٨٨ توتونك تحت انحصاره ادخالی
١٢٨٩ ترسانهٔ عامره‌ده حوض سابح استعمالی
١٢٩٠ غلطه‌ده تونل كشادی
١٢٩٠ اناطولی‌یه شمندوفر انشاسی
١٢٩٣ قانون اساسینك وضعی
١٢٩٣ وقعهٔ چركس حسن
١٢٩٤ مجلس مبعوثانك ابتدای انعقادی
١٢٩٤ درسعادتده ملكیه عسكری احداثی
١٢٩٥ روسیه محاربهٔ اخیره‌سی

١٢٩٥ برلين قونغره‌سی

١٢٩٧ موزه نك رسم كشادی

(تاريخ ميلاد اعتباريله بعض وقايع)

١٨٤٠ بيوك ناپوليونك سنت الن اطه‌سندن نقل اولنان نعشنك پارسه دخولی

١٥١٦ استنوغرافنك موجدی (ژان‌فری‌نه‌م)لك وفاتی

١٨٧٤ ناپوليون بوناپارتی اعدام ايچون (ماشين‌انفرنال) يعنی منجنيق دوزخی اطلاق ايديلان آلت ناريه‌نك جزويتلر طرفندن ترتيب وتعيين اولنمسی

١٢٧٩ فرانسه دولتی طرفندن سلطان عبدالعزيزه ارسال اولنان مرصع لژيون دونور نشاننك موسيو وه‌وتيه‌يديله تقديمی

خلفـاء راشدین

حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله عنه حجرهٔ سعادت حضرت نبویده مدفوندر

ابتداء خلافت	مدت خلافت	مدت عمر
سنهٔ هجریه	سنه	سنه
۱۱	۲ ۳ شهر	۶۳

حضرت عمر الفاروق رضی الله عنه حجرهٔ سعادت حضرت نبویده مدفوندر

ابتداء خلافت	مدت خلافت	مدت عمر
۱۳	۱۰ ۶ شهر	۶۵

حضرت عثمان ذی النورین رضی الله عنه مدینهٔ منوره‌ده جنینهٔ البقیعه‌ده مدفوندر

ابتداء خلافت	مدت خلافت	مدت عمر
۲٤	۱۲	۸۸

حضرت علی المرتضی رضی الله عنه نجفده مدفون اولدقلری مشهور اولدیغی کبی فرزند عالیلری حضرت حسنک بعد ایام مکانلرینی جنینهٔ البقیعه‌یه نقل ایلدیکی دخی مرویدر

ابتداء خلافت	مدت خلافت	مدت عمر
۳۵	۵	۶۳

حضرت حسن رضی الله عنه

ابتداء خلافت	مدت خلافت	مدت عمر
٤۰ ۶ شهر	۶ شهر	٤۱

مدت عهد خلفاء راشدین

سنه	شهر
۳۰	۳

خلفاء بنی امیه

	ابتداء حکومت	مدت حکومت	مدت عمر
	سنهٔ هجریه	سنه	سنه
(معاویهٔ اول) شامده مدفوندر	٤١	١٩	٧٥
(یزید اول ابن معاویه) شامده مدفوندر	٦٤	۳ شهر ٦	۳٨
(معاویهٔ ثانی ابن یزید) شامده مدفوندر	٦٤	۳	۲۳
(متغلب مروان ابن الحکم) شامده مدفوندر	٦٥	۹ شهر	٦۳
(عبدالملك ابن مروان) شامده مدفوندر	٦٥	۲١	٦٠
(ولید اول ابن عبدالملك) شامده مدفوندر	٨٦	۹ شهر ٧	٤٦
(سلیمان ابن عبدالملك) قنسرین نواحیسنده رابقده مدفوندر	۹٦	۹ شهر ٧	٤٥

(عمر ابن عبدالعزیز) معرة النعمانده دیرسمعانده مدفوندر

سنهٔ هجریه	سنه	شهر	سنه
٩٩	٢	شهر ٨	٣٩

(یزید ثانی ابن عبدالملك) شامده مدفوندر

١٠١	٤	شهر ١	٤٠

(هشام ابن ولید) رصافه ده (شام رصافه سیدر)

١٠٥	١٩	شهر ٩	٥٥

(ولید ثانی ابن یزید) رأس مقطوعی شامده مدفوندر

١٢٥	١	شهر ٣	٤٢

(یزید ثالث ابن ولید) شامده مدفوندر

١٢٦		٥ شهر	٤٦

(ابراهیم ابن ولید اول) شامده مدفوندر

١٢٦		٤ شهر	

(مروان ثانی ابن محمد ابن مروان اول)

١٢٧	٥	شهر ١٠	٦٢

مدت عهد خلفاء بنی امیه

سنه

٩١

(سلاطين عظام عثمانيه‌نك تاريخ ولادت وجلوس وارتحاللريني)
(ومدت عمر وسلطنت ومدفن شريفلريني مبين جدولدر)

❊ اسامیٔ سلاطين عظام حضراتيله مدفن شريفلری ❊

غازی سلطان عثمان خان بروسه‌ده حصارايچنده مدفوندر
(ولادت) (جلوس) (ارتحال) (مدت سلطنت) (مدت عمر)
٦٥٦ ٦٩٩ ٤حا ٧٢٦ ٢١ن ٢٧ ٧٠

غازی سلطان اورخان پدرلری جوارنده مناستر نام تربه‌ده مدفوندر
٦٨٠ ٧٢٦ ١٧ن ٧٦١ ٣٥ ٨١

غازی سلطان مراد خان بروسه‌ده چكركه نام محلده مدفوندر
٧٢٦ ٧٦١ ٧٩١ ١٥ش ٣١ ٦٥

غازی سلطان يلديرم بايزيد خان بروسه‌ده جامعلری قربنده مدفوندر
٧٦١ ٧٩١ ٤ن ٨١٥ ١٥ش ١٣ ٤٤

چلبی سلطان محمدخان بروسه‌ده يشيل جامع جوارنده مدفوندر
٧٨١ ٨١٦ ٨٢٤ ٨ ٤٣

غازی سلطان مراد خان ثانی بروسه‌ده جامعلری قربنده مدفوندر
٨٠٦ ٨٢٤ ٨٥٥ ٥م ٣٠ ٦ شهر ٤٩

غازی سلطان ابوالفتح محمدخان استانبولده جامعلری محرابی جهتنده‌در
٨٣٣ ٢٦ب ٨٥٥ ١٦م ٨٨٦ ٤را ٣١ ٥٣

غازى سلطان بايزيدخان استانبولده جامعلرى جوارنده مدفوندر

(ولادت) (جلوس) (ارتحال) (مدت سلطنت) (مدت عمر)

٨٥١ ٨٨٦ ٢٠را ٩١٨ ١٠را ٣٢ ٦٧

غازى ياوز سلطان سليم خان استانبولده جامع شريفلرى جوارنده مدفوندر

٨٧٥ ٩١٨ ١٨ص ٩٢٦ ٩ل ٨ ٩شهر ٥١

غازى سلطان سليمان خان استانبولده جامع شريفلرى اوكونده مدفوندر

٩٠٠ ١ش ٩٢٦ ٤ل ٩٧٤ ٢٠ص ٤٨ ٧٤

غازى سلطان سليم خان ثانى اياصوفيه جامع شريفى قربنده مدفوندر

٩٣٠ ٦ب ٩٧٤ ٩را ٩٨٢ ٢٧ش ٨ ٥ شهر ٥٠

غازى سلطان مراد خان ثالث اياصوفيه جوارنده مدفوندر

٩٥٣ ٥جا ٩٨٣ ٨ن ١٠٠٣ ٨حا ٢٠ ٨شهر ٥٠

غازى سلطان محمدخان ثالث اياصوفيه جوارنده سليم خان ثانى يانبده مدفوندر

٩٧٤ ٧ذا ١٠٠٣ ١٦جا ١٠١٢ ١٢ب ٩ ٣٧

غازى سلطان احمدخان استانبولده جامع شريفلرى جوارنده مدفوندر

٩٩٨ ١٢ج ١٠١٢ ١٨ب ١٠٢٦ ٢٢ذا ١٤ ٢٨

سلطان مصطفى خان بن محمدخان

١٠٠١ ١٠٢٦ ٢٢ذا ١٠٤٨ فراغ غرهرا ٣شهر

سلطان عثمان خان ثانی پدرلری سلطان احمد خان یانندہ مدفوندر

(ولادت) (جلوس) (ارتحال) (مدت سلطنت) (مدت عمر)

١٠١٣ ١٠٢٧ ١٢را ١٠٣١ ٩ب ٤ ٤شهر ١٨

دفعهٔ ثانیه سلطان مصطفی خان ایاصوفیه جامع شریف حولیسنده تربه‌سنده مدفوندر

١٠٣٢ ٤٨

١٠٤٨ وفات‌را ١١ ٢شهر

غازی سلطان مراد خان رابع پدری سلطان احمد خان یاننده مدفوندر

١٠١٨ ٢٨جا ١٠٣٢ ١٥ذا ١٠٤٩ ١٦ ١١شهر ٣١

سلطان ابراهیم خان ایاصوفیه‌ده عمیلری سلطان مصطفی تربه‌سنده مدفوندر

١٠٢٤ ١٣ل ١٠٤٩ ١٦ل ١٠٥٨ ٧ب فراغ ٨ ٩شهر ٣٤

٢٩ب وفات

غازی سلطان محمد خان رابع باغچه قپوسنده والده‌لری ترجان سلطان تربه‌سنده مدفوندر

١٠٥١ ٢٩ن ١٠٥٨ ١٧ب ١٠٩٩ فراغ ٤٠ ٥شهر ٥٣

١١٠٤ وفات

سلطان سلیمان ثانی جدلری سلطان سلیمان تربه‌سنده مدفوندر

١٠٥٢ ١٠٩٩ ١١٠٢ ٣ ٨شهر ٥٠

سلطان احمد خان ثانی جدلری سلطان سلیمان تربه‌سنده مدفوندر
(ولادت) (جلوس) (ارتحال) (مدت سلطنت) (مدت عمر)
١٠٥٢ ٦ذ ١١٠٢ ١٥ل ١١٠٦ ٤ ٨شهر ٥٤

سلطان مصطفی خان ثانی باغچه قپوسنده والده تربه‌سنده مدفوندر
١٠٧٤ ١١٠٦ ٢٢ج ١١١٥ ٨ ٨شهر ٤٠

غازی سلطان احمد ثالث باغچه قپوسنده والده تربه‌سنده مدفوندر
١٠٨٤ ١١١٥ ٢ر ١١٤٣ فراغ ٢٧ ١١ شهر ٦٥
١١٤٩ وفات

غازی سلطان محمود خان باغچه قپوسنده والده تربه‌سنده مدفوندر
١١٠٨ ٤م ١١٤٣ ١٥را ١١٢٨ ٢٨ص ٢٥ ٦٠

سلطان عثمان خان ثالث برادرلری سلطان محمود خان جوارنده مدفوندر
١١١٠ ١١٦٨ ٢٨ص ١١٧١ ١٦ص ٣ ١١شهر ٦٠

سلطان مصطفی خان ثالث استانبولده لاله‌لی جامعی ساحه‌سنده مدفوندر
١١٢٩ ١١٧١ ١٦ص ١١٨٧ ٨را ١٦ ٨شهر ٥٨

غازی سلطان عبدالحمید خان باغچه قپوسنده مدرسه‌لرینه متصل
تربه‌لرنده مدفوندر
١١٢٧ ١١٨٧ ١٠ل ١٢٠٣ ١٢ب ١٥ ٨شهر ٦٦

غازى سلطان سليم خان ثالث پدرلرى سلطان مصطفى خان تربه سنده در

(ولادت) (جلوس) (ارتحال) (مدت سلطنت) (مدت عمر)

١١٧٥ ١٢٠٣ ١٢٢٢ فراغ ١٨ ٨شهر ٤٨

١٦ ب وفات ١٢٢٣

سلطان مصطفى خان رابع پدرلرى سلطان عبدالحميد خان تربه سنده مدفوندر

١١٩٣ ١٢٢٢ ٢١ را ١٢٢٣ ١ ٢ شهر ٣٠

غازى سلطان محمود خان ثانى استانبولده چنبرلى طاش جوارنده تربهٔ مخصوصه لرنده مدفوندر

١١٩٩ ١٣ ان ١٢٢٣ ٤ جا ١٢٥٥ ١٩ را ٣٢ ١٠ شهر ٥٥

غازى سلطان عبدالمجيد خان سلطان سليم جامعى جوارنده تربهٔ مخصوصه لرنده مدفوندر

١٢٣٧ ١٤ اش ١٢٥٥ ١٩ را ١٢٧٧ ١٧ ذ ٢٢ ٩ شهر ٤٠

سلطان عبدالعزيز خان پدرلرى سلطان محمود خان ثانى تربه سنده مدفوندر

١٢٤٥ ١٤ اش ١٢٧٧ ١٧ ذا ١٢٩٣ ٧ جا ١٦ ٤ شهر ٤٨

فراغ ارتحال ١٦ جا

خاقان سابق سلطان مرادخان خامس حضرتلری مبتلا اولدقلری علت جهتیله منخلع اولدیلر

(ولادت) (جلوس) (ارتحال) (مدت سلطنت) (مدت عمر)
۱۲۵۶ ۲۵ب ۱۲۹۳ ۷جا ۱۲۹۳ ۳ شهر
انخلاع ۱۱ش ۳ یوم

السلطان ابن السلطان السلطان الغازی عبدالحمیدخان ثانی ابن السلطان الغازی عبدالمجیدخان ایدالله خلافته الی آخر الدوران افندمز حضرتلرینك تاریخ مولود سعادت نمودی بیك ایکی یوز اللی سکز سنه سی شعبان شریفنك اون سکزنجی کونی اولوب بیك ایکی یوز طقسان اوچ سنه سی شعبان شریفنك اون برنجی کونی بالارث والاستحقاق سریرارای خلافت و سلطنت اولمشلر در جناب مالك الملك ذات ملوکانه لرینی کمال موفقیت و مظفریت ایله الی یوم القیام تخت عالی بخت خلافت شاهانه لرنده بردوام ایلیه آمین

اليوم موجود اولان بالجمله حكمدارلرك حكومتلری وسنلری جدولیدر

اوروپا دولتلری حكمدارلرينك تاريخ ولادت وجلوسلری سنهٔ میلادیه اعتباریله در

ایران شاهی شاه ناصر الدين قاجار حضرتلری
ولادتی ٦ صفر ١٢٤٥ جلوسی ١٣ ذی القعده ١٢٦٣

اوستريا ایمپراطوری فرانسوا ژوزه‌ف حضرتلری
ولادتی ١٨ اغستوس ١٨٣٠ اوستريا تختنه قعودی ٢ كانون اول ١٨٤٨

اسپانیا قرالی (١٢) الفونس حضرتلری
ولادتی ٢٨ تشرين ثانی ١٨٥٧ قرالغی ١٨٧٥

اسوچ نورج قرالی (٢) اوسقار حضرتلری
ولادتی ٢١ كانون ثانی ١٨٢٠

ایتالیا قرالی هومبرت حضرتلری
ولادتی ١٤ مارت ١٨٤٤ ایتالیا تختنه قعودی ١٢ كانون اول ١٨٧٨

باویرا قرالی (٢) لوئی حضرتلری
ولادتی ٢٥ اغستوس ١٨٤٥ قعودی ١٠ مارت ١٨٦٤

برەزيليا ایمپراطوری (٢) دون پدرو حضرتلری
ولادتی ٢ كانون ثانی ١٨٢٥ ایمپراطورلغی ٧ نیسان ١٨٣١

بلچیقا قرالی (۲) لئوپولد (لوئی فیلیپ ماری ویقتور) حضرتلری
ولادتی ۹ نیسان ۱۸۳۵ پدرینك یرینه قعودی ۱۷ کانون ثانی ۱۸۶۶

پروسیا ایمپراطوری کییوم حضرتلری
ولادتی ۲۲ مارت ۱۷۹۷ برادری (٤) فره‌دریق کییومك
برینه قعودی ۲ کانون ثانی ۱۸۶۱

پورتغال قرالی دون لوئی حضرتلری
ولادتی ۳۱ ایلول ۱۸۳۷ برادرینك یرینه قعودی ۱۸۶۱

په یبارفلنك قرالی (۳) کییوم حضرتلری
ولادتی ۱۹ شباط ۱۸۱۷ قعودی ۱۲ مایس ۱۸٤۹

چین ایمپراطوری چونغ چی حضرتلری
ولادتی ٥ کانون ثانی ۱۸٥٤

حبش ایمپراطوری
یوحنا جلوسی ۱۸۶۷

دانیمارقه قرالی (۹) قرستیان حضرتلری
ولادتی ۱۸ نیسان ۱۸۱۸ قعودی ۱٥ تشرین ثانی ۱۸۶۳

روسیه ایمپراطوری الکساندر حضرتلری
ولادتی ۱۰ مارت ۱۸٤٥ قعودی ۱۳ مارت ۱۸۸۱

ژاپونیا ایمپراطوری موتت سوهیتو حضرتلری
(ژاپون لساننده میقادو دینورکه حکمدار معناسنه در)

ساقس قرالی فره‌دریق (اوکوست‌البر) حضرتلری
ولادتی ۳ نیسان ۱۸۲۸ قعودی ۲۹ ایلول ۱۸۷۳

غران بریتانیا (انکلتره) قرالیچه‌سی الکساندرینا ویقتوریا حضرتلری
ولادتی ۲٤ مایس ۱۸۱۹ اعلان‌قعودی ۲۱ حزیران ۱۸۳۷

فاس
سلطانی مولا حسن حضرتلری

ورتنبرغ قرالی شارل فره‌دریق الکساندر حضرتلری
ولادتی ٤ مارت ۱۸۲۳ پدرینك یرینه‌قعودی ۲۵ حزیران ۱۸٦٤

یونان قرالی ژورژ حضرتلری
ولادتی ۲٤ کانون‌اول ۱۸٤۵ قعودی ۳۱ تشرین‌اول ۱۸٦۳

دولت علیه نڭ مراتب ملکیه وعسکریه سنه منسوب منصوب ومعزول وکلای فخام ومشیران ووزرای عظام حضراتنڭ اسامیسیله منشأ وحال حاضرلرینی مبین جدولدر

اسامی	منشیٔ	حال حاضرلری
نامق پاشا	عسکریه دن	امور نافعه قومیسیونی رئیس اولی وهیئت اعیاندن و یاور اکرم
عبدالکریم نادر پاشا	عسکریه دن	معزول
حاجی عزت پاشا	عسکریه دن	
ولی الدین پاشا	ملکیه دن	معزول
مصطفی پاشا	عسکریه دن	حربیه نظارتی محاکمات رئیس قومیسی
محمود ندیم پاشا	ملکیه دن	داخلیه ناظری
میراخور مصطفی پاشا	مابین همایوندن	معزول
ادهم پاشا	عسکریه دن	ویانه سفیری
احمد جلال پاشا	ملکیه دن	هیئت اعیاندن والتحاب
کانی پاشا	ملکیه دن	مأمورین قومیسیونی رئیسی تقاعد صندغی ناظری وهیئت اعیاندن
ادهم پاشا	عسکریه دن	هیئت اعیاندن

اسامی	منشیٔ	حال حاضرلری
اسماعیل پاشا		خدیو مصر سابق
محمد علی پاشازاده		
حلیم پاشا	ملکیه دن	معزول
محمد عاکف پاشا	ملکیه دن	شورای دولت رئیسی
حلیم پاشا	عسکریه دن	هیئت اعیاندن
محمد توفیق پاشا	ملکیه دن	معزول
درویش پاشا	عسکریه دن	معزول
صفوت پاشا	ملکیه دن	عموم دوائر مفتشی
محمد خورشید پاشا	ملکیه دن	انقره والیسی
حاجی وسیم پاشا	عسکریه دن	معزول
احمد جودت پاشا	قاضیعسکرلکدن	معزول
قسطاکی موسورس پاشا	ملکیه دن	لوندره سفیری
احمد راسم پاشا	ملکیه دن	معزول
محمد تقی الدین پاشا	علمیه دن	بغداد والیسی
اسماعیل پاشا	عسکریه دن	تفتیش عسکری رئیس ثانیسی
راشد پاشا	ملکیه دن	معزول
محمد توفیق پاشا		خدیو مصر
محمد رافت پاشا	عسکریه دن	معزول

اسامی	منشیٔ	حال حاضرلری
منصور پاشا		مصرده
صادق پاشا	ملکیه دن	معزول
عاصم پاشا	ملکیه دن	عدلیه ناظری
صفوت پاشا	عسکریه دن	معزول
مصطفی پاشا	عسکریه دن	ارضروم والیسی
عزت پاشا	عسکریه دن	معزول
کمال پاشا	ملکیه دن	هیئت اعیاندن
رؤف پاشا	عسکریه دن	خاصه اردو مشیری
ردیف پاشا	عسکریه دن	معزول
حمدی پاشا	ملکیه دن	سوریه والیسی
احمد مختار پاشا	عسکریه دن	تفتیش عسکری رئیسی
سرور پاشا	ملکیه دن	معزول
صبحی پاشا	ملکیه دن	تجارت ناظری
سامح پاشا	عسکریه دن	دیار بکر والیسی
عرفان پاشا	ملکیه دن	سجل احوال قومیسیونی رئیسی
ابراهیم پاشا	عسکریه دن	هیئت اعیاندن
نصرت پاشا	عسکریه دن	یاور اکرم
مصطفی عاصم پاشا	عسکریه دن	یانیه والیسی
عبدالرحمن پاشا	ملکیه دن	قسطمونی والیسی

اسامی	منشئ	حال حاضرلری
اسماعیل پاشازاده		
حسین پاشا	مصرده	
حسن پاشا	مصرده	
دامادی ابراهیم پاشا	مصرده	
طوسون پاشا	مصرده	
ابراهیم پاشا	مصرده	
رستم پاشا	ملکیه دن	جبل لبنان متصرفی
احمد ایوب پاشا	عسکریه دن	مناستر والیسی و اوچنجی اردو مشیری
علی صائب پاشا	عسکریه دن	طوپخانهٔ عامره مشیری
نوبار پاشا	ملکیه دن	مصرده
عارفی پاشا	ملکیه دن	خارجیه ناظری
یوسف پاشا	ملکیه دن	معزول
ابراهام پاشا	ملکیه دن	هیئت اعیاندن
ناصر پاشا	ملکیه دن	شورای دولت اعضاسی
احمد جدی پاشا	عسکریه دن	معزول
ابراهیم پاشا	ملکیه دن	معزول
علی پاشا	ملکیه دن	ایدین والیسی
غالب پاشا	ملکیه دن	نافعه قومیسیونی اعضاسندن

اسامی	منشئ	حال حاضرلری
اشرف پاشا	عسکریه دن	معزول
شریف پاشا		مصرده
نظیف پاشا	ملکیه دن	معزول
علقو پاشا	ملکیه دن	روم ایلی شرقی والیسی
مصطفی فاضل پاشا زاده عثمان پاشا	ملکیه دن	مصرده
مظهر پاشا	ملکیه دن	شهر امینی
رفعت پاشا	ملکیه دن	امور نافعه قومیسیونی اعضاسندن
عثمان پاشا	عسکریه دن	سرعسکر ومابین همایون مشیری
حسن تحسین پاشا	عسکریه دن	معزول
حسن پاشا	ملکیه دن	وان والیسی
حسین فوزی پاشا	عسکریه دن	بشنجی اردو مشیری
کامل پاشا	ملکیه دن	اوقاف ناظری
صوا پاشا	ملکیه دن	معزول
قدری پاشا	ملکیه دن	ادرنه والیسی
سعید پاشا	ملکیه دن	صدراعظم وهیئت اعیاندن
احمد وفیق پاشا	ملکیه دن	معزول وهیئت اعیاندن
داماد محمود پاشا	ملکیه دن	

اسامی	منشیٔ	حال حاضرلری
عبداه پاشا	ملکیه دن	معزول
سعید پاشا	عسکریه دن	قونیه والیسی
قسطاکی پاشا	ملکیه دن	سیسام بکی
شریف عون الرفیق پاشا	ملکیه دن	شریف مکه
شاکر پاشا	عسکریه دن	پترسبورغ سفیری
فؤاد پاشا	عسکریه دن	
علکساندر پاشا	ملکیه دن	معزول
خیرالدین پاشا	ملکیه دن	هیئت اعیاندن
فوتیادی پاشا	ملکیه دن	کریدوالیسی
راسم پاشا	ملکیه دن	معزول
التونی زاده اسماعیل پاشا	ملکیه دن	هیئت اعیاندن
هدایت پاشا	عسکریه دن	التنجی اردو مشیری
منیف پاشا	ملکیه دن	معزول
عابدین پاشا	ملکیه دن	اطنه والیسی
ریاض پاشا		مصرده
حسین حسنی پاشا	عسکریه دن	معزول
علی نظامی پاشا	عسکریه دن	یاور اکرم
سید فاضل پاشا		

اسامی	منشئ	حال حاضرلری
ناقذ پاشا	عسکریه‌دن	دردنجی اردومشیری
اسعد پاشا	ملکیه دن	پارس سفیری
حسن پاشا	عسکریه‌دن	بحریه ناظری
شوکت پاشا	ملکیه دن	معزول
هوبارت پاشا	عسکریه دن	ارکان حربیهٔ بحریه رئیسی
محمود پاشا	ملکیه دن	شورای دولت تنظیمات دائره‌سی رئیس ثانیسی
سعداه پاشا	ملکیه دن	براین سفیری
سعید پاشا	ملکیه‌دن	معزول

جنتمکان سلطان مراد خان رابع حضرتلرینك بغدادی تشریفلرندن صکره بغداده تعیین بیوریلان ولات عظام حضراتنك اسامی ومدت مأموریتلرینی مبین جدولدر

اسامی	تاریخ مأموریت	مدت اقامت		
	سنه	سنه	شهر	ایام
کوچك حسن پاشا	١٠٤٨	٠	٤	٠
درویش محمد پاشا	١٠٤٩	٣		١٣
دفعهٔ ثانیه کوچك حسن پاشا	١٠٥٢	٢		٥
دلی حسین پاشا	١٠٥٤		٥	١٥
حیدر اغازاده محمد پاشا	١٠٥٤	١		١١
کوچك موسی پاشا	١٠٥٥	١		٢٢
ابراهیم پاشا	١٠٥٦	١	٢	١٥
سمز موسی پاشا	١٠٥٨	١	١	٢١
ملك احمد پاشا	١٠٥٩		١٠	٢٨
توغای زاده ارسلان پاشا	١٠٥٩		٦	
حسین پاشا	١٠٦٠	٠	١٠	
سلحدار قره مصطفی پاشا	١٠٦١	٢	٠	٢٣
سلحدار مرتضی پاشا	١٠٦٣	٢	١١	٠
اق محمد پاشا	١٠٦٥	١	٤	١٥
خاصکی محمد پاشا	١٠٦٧	٢	٠	١٧

اسامی	تاریخ مأموریت سنه	مدت اقامت سنه	شهر	ایام
دفعهٔ ثانیه سلحدار مرتضی پاشا	١٠٦٩	٢	٧	٢
قنبور مصطفی پاشا	١٠٧٢	١	١٠	١٨
یوق مصطفی پاشا	١٠٧٤	٠	٦	٠
دفعهٔ ثانیه سلحدار قره مصطفی پاشا	١٠٧٥	٠	٨	٢٦
اوزن ابراهیم پاشا	١٠٧٥	١	١٠	١٧
دفعهٔ ثالثه سلحدار قره مصطفی پاشا	١٠٧٧	٤	٢	١
سلحدار حسین پاشا	١٠٨٢	٣	٤	٢٠
عبدالرحمن پاشا	١٠٨٥	١	٩	٦
قپلان مصطفی پاشا	١٠٨٧	١	٦	٠
سلحدار عمر پاشا	١٠٨٨	٣	٩	٠
ابراهیم پاشا	١٠٩٢	٣	٥	٠
دفعهٔ ثانیه سلحدار عمر پاشا	١٠٩٥	٣	٠	٢٧
کتخدا احمد پاشا	١٠٩٨	١	٠	١١
دفعهٔ ثالثه سلحدار عمر پاشا	١٠٩٩	١	٨	٢٢
بازرکان احمد پاشا	١١٠٢	٣	٠	٠٠
احمد پاشا	١١٠٥	٢	٠	٠٠
علی پاشا	١١٠٧	٣	٠	٠٠
اسماعیل پاشا	١١١٠	١	٠	٠٠
دالطبان مصطفی پاشا	١١١١	٢	٤	٠٠

اسامی	تاریخ مأموریت	مدت اقامت		
	سنه	سنه	شهر	ایام
یوسف پاشا	١١١٥	٠	٠	٤
دفعهٔ ثانیه علی پاشا	١١١٥	٠	٧	٤
حسن پاشا	١١١٦	١٩	٠	٠
مشار الیه حسن پاشازاده احمد پاشا	١١٣٥	١٢	٠	٠
اسماعیل پاشا	١١٤٧	١	٠	٠
صدر اسبق محمد پاشا	١١٤٨	١	٠	٠
احمد پاشا	١١٤٩	١٢	٠	٠
صدر اسبق الحاج احمد پاشا	١١٦١	٠	٥	٠
کسریه‌لی الحاج احمد پاشا	١١٦١	٠	٧	٠
صدر اسبق الحاج محمد پاشا	١١٦٢	٠	٨	٠
مشار الیه احمد پاشا کتخداسی سلیمان پاشا	١١٦٣	١٢	٠	٠
مشار الیه سلیمان پاشا کتخداسی علی پاشا	١١٧٥	٢	٠	٠
عمر پاشا	١١٧٧	٩	٠	٠
اسپناقچی زاده مصطفی پاشا	١١٨٦	٦	٠	٠
عبدی پاشا	١١٩٢	٠	٠	٨
عبدی پاشا کتخداسی عبداه پاشا	١١٩٢	٠	٦	٠
حسن پاشا	١١٩٢	٠	٦	١٢
بیوك سلیمان پاشا	١١٩٣	٢٤	٠	٠
سلیمان پاشانك کتخداسی حافظ علی پاشا	١٢١٧	٥	٠	٠
حافظ علی پاشانك کتخداسی کوچك سلیمان پاشا	١٢٢٢	٣	٠	٠

میر لوا و میر میران و رتبهٔ اولی سعادتلو افندم
صنف ثانیسنه
میر الای و ثانیه متمایزینه عزتلو افندم
رتبهٔ ثانیه صنف ثانیسنه و میر الامرا عزتلو افندی پاشا بك اغا
و قائممقاملق واصطبل عامره
مدیری پایه لولرینه
بیکباشیلره و رتبهٔ ثالثه یه و قپوجی رفعتلو بك افندی اغا
باشیلره و الای امناسنه
رتبهٔ رابعه یه وقول اغالرینه فتوتلو بك افندی اغا
و خواجکانه و یوز باشیلره
رتبهٔ مذکوره مادوننده بولنانلر ایله حمیتلو بك افندی اغا
سائر مأموریتده اولانلره

مسند مشیخت اسلامیه یه

علما جانبندن معروض داعی ٔ دیرینه لریدرکه
سائرلری جانبندن معروض بندهٔ دیرینه لریدرکه
عباره اراسنده دولتلو سماحتلو افندم حضرتلری

معزوللرینه

علما جانبندن معروض داعیلریدرکه
سائرلری جانبندن معروض بنده لریدرکه
عباره اراسنده دولتلو فضیلتلو افندم حضرتلری
صدوره سماحتلو افندم حضرتلری

استانبول پایه‌لولرینه فضیلتلو افندم حضرتلری
حرمین محترمین پایه‌لولرینه فضیلتلو افندم
بلاد خمسه ومخرج مواليسنه فضیلتلو افندی
مدرسینه مکرمتلو افندی
قضاتنه مودتلو (چلبی افندی‌یه) رشادتلو افندم حضرتلری

(۱) رتب علمیه وسیفیه وقلمیه نك اصول تشریفات دوات علیه‌لو زره یکدیگره تقدملری

رتبهٔ مشیری ووزارت • صدور روم ایلی واناطولی پایه‌سی •
رتبهٔ بالادن اولوب بالفعل وکلالق خدمتنده بولنان رجال
ورتبهٔ بالادن سائر رجال • استانبول پایه‌سی • فریقان
رتبهٔ اولی صنف اولی • روم ایلی بکلربکیلکی • حرمین شریفین
میرلوالق • میرمیرانلق • رتبهٔ اولی صنف ثانیسی • بلاد خمسه مولویتی
میرالایلق • رتبهٔ ثانیه صنف اول متمایزی • مخرج مولویتی
رتبهٔ ثانیه صنف ثانیسی • میرالامرالق • قائممقاملق • اصطبل
عامره مدیرلکی • کبار مدرسین • بیکباشیلق • رتبهٔ ثالثه
قپوجی باشیلق • موصلهٔ سلیمانیه مادوننده بولنان مدرسین
الای امینلکی • رتبهٔ رابعه • قول اغالق • خواجه‌لق • یوزباشیلق

(۱) رتب دولت علیه‌نك علمیه‌سی خیلی وقتدنبرو شو صورت موضوعده ایسه‌ده ملکیه‌سی یالکز صدارت ووزرات وروم ایلی بکلربکیلکندن ومیرمیران وقپوجی باشی وخواجه‌کاندن عبارت اولوب مؤخرا مرحوم سلطان محمود خان ثانی زماننده رتبهٔ بالا ومرحوم سلطان عبدالمجید خان زماننده قصور رتب موجوده احداث ورتب سیفیه‌ده کذلك مرحوم محمود خان ثانینك عساکر نظامیه‌یی تأسیسلرنده ترتیب اولنوب بالاخره تدریجا تزیید واکمال اولنمشدر

اسامى	تاريخ مأموريت	مدت اقامت		
	سنه	سنه	شهر	ايام
سليمان پاشانك خزينه دارى عبداه پاشا	١٢٢٥	٣	٠	٠
سليمان پاشازاده سعيد پاشا	١٢٢٨	٤		٠
داود پاشا	١٢٣٢	١٤	٠	٠
لازعلى رضا پاشا	١٢٤٦	١٦	٠	٠
محمد نجيب پاشا	١٢٥٨	٦	٠	٠
عبدالكريم نادر پاشا	١٢٦٤	١	٦	٠
وجيهى پاشا	١٢٦٦	٠	١٠	٢١
محمد نامق پاشا	١٢٦٧	٠	٩	٥
كوزلكلى محمد رشيد پاشا	١٢٦٨	٥	٠	٢٧
سردار اكرم عمر پاشا	١٢٧٣	١	٤	٠
سركاتبى مصطفى نورى پاشا	١٢٧٥	١	٤	٠
احمد توفيق پاشا	١٢٧٧	٠	٦	٢٢
دفعۀ ثانيه محمد نامق پاشا	١٢٧٧	٧	٦	٠
تقى الدين پاشا	١٢٨٤	١	٠	٠
احمد مدحت پاشا	١٢٨٥	٣	٠	٢١
محمد رؤف پاشا	١٢٨٨	١	٠	٠
رديف پاشا	١٢٨٩	١	١١	١٥
عبدالرحمن پاشا	١٢٩١	١	٩	٢٣
عاكف پاشا	١٢٩٣	٠	١٠	٧
قدرى پاشا	١٢٩٣	٠	٩	٢٤
دفعۀ ثانيه عبدالرحمن پاشا	١٢٩٤	١	١٠	٢٩
دفعۀ ثانيه تقى الدين پاشا	١٢٩٦			

مقام صدارت عظمایه (١)

علما جانبندن	معروض داعئ کمینه‌لریدرکه
سائرلری جانبندن	معروض چاکر کمینه‌لریدرکه
عباره‌ارا سنده اسملری ذکر اولندقده	فخامتلو دولتلو افندم حضرتلری

رتبهٔ صدارتی احراز ایتمش ذواته

علما جانبندن	معروض داعیلریدرکه
سائرلری جانبندن	معروض چاکرلریدرکه
عباره‌ارا سنده اسملری ذکر اولندقده	ابهتلو دولتلو افندم حضرتلری
امیر مکهٔ مکرمه ومعزوللرینه	دولتلو سیادتلو افندم حضرتلری
دار السعادة الشریفه اغاسنه	دولتلو عنایتلو افندم حضرتلری
مقام سرعسکری وشرف صهریت سنیه‌یه نائل اولمش وکلایه	دولتلو عطوفتلو افندم حضرتلری
ذات سردار اکرمی‌یه	دولتلو رأفتلو افندم حضرتلری
مشیرلره ووزرایه ومعزوللرینه	دولتلو افندم حضرتلری
رتبهٔ بالایه وسرقرنای شهنشاهی	عطوفتلو افندم حضرتلری
ایله ما بین همایون باشکاتبنه	« « «
فریقان ایله رتبهٔ اولی صنف اولی	سعادتلو افندم حضرتلری
وروم ایلی بکلربکیلکی پایه‌لولرینه	« « «

(١) الیوم مستعمل اولان القاب رسمیه مرحوم عبد المجید خانك ایام سلطنتنده وضع وترتیب اولنمشدر

رتبهٔ علميه‌نك تعبيرات و تعريفاتى

روم ايلى قاضيعسكرلكى	ابتدا پايه‌سنى احراز و صكره صره‌سيله منصبنى ضبط ايدر و تكرر دخى ايلر
اناطولى قاضيعسكرلكى	ابتدا پايه‌سنى احراز ايدر صكره منصبنى ضبط ايدر صره‌سيله روم ايلى پايه‌سنه نقل ايدر
استانبول قاضيلغى	كذلك پايه‌سنى احراز صكره منصبنى ضبط ايلر و ياخود اناطولى پايه‌سنه نائل اولور
حرمين مولويتى	بالذات منصبنى ضبط ايدر و ياخود حرمين پايه‌سى ويريلور

بلاد خمسه مولويتلرى ادرنه بورسه شام (مصر) و(قلبه‌دن عبارتدر

مخرج مولويتلرى	قدس حلب ايوب سلانيك يكيشهر فنار غلطه ازمير صوفيه و طربزون ايله كريده‌دن عبارتدر
پايهٔ مجرده اصحابى	يالكز مخرج پايه‌سنه نائل اوله بيلور ترقى كسب و منصب ضبط ايليه‌مز
متقاعدين	درس عام خواجه افنديلردن بعضيلرينك ارزولرى اوزرينه تقاعدى اجرا اولنور
دار الحديث	سليمانيه جامع شريفنك قبله طرفنده بر مدرسه اولوب بو رايه واصل اولان مدرس مخرج مولويتلرينك الك معتبرينه نائل اوله بيلور

سليمانيه	سليمانيه جامع شريفى جوارنده درت مدرسه دردار الحديث مدرسى منحل اولان مخرج مولويتلرينه طالب اولمديغى حالده بورتبه دن برينه مولويت سؤال اولنور
خامسهٔ سليمانيه	مافوقنده بولنان طالب اولمزايسه بورتبه ودها اشاغى رتبه لردن دخى مخرج مولويتلرينه نائل اولور
موصلهٔ سليمانيه	بورادن اعتباراً يوقارو رتبه ده بولنان مدرسلره كبار مدرسين تعبير اولنور

(صحن ثمان)

فاتح جامع شريفى جانبنده بولنان	(ابتداء التمشلى)	(حركت التمشلى)
	موصلهٔ صحن	
سكز مدرسه در	حركت خارج	ابتداء داخل	حركت داخل

ابتداء خارج استانبول مدرسلكينك مدخليدر رتب مذكوره ده بولنان مدرسينك اعدادى بعضا تزايد و بعضا تناقص ايدر

دوريه مولويتلرى	بغداد عينتاب بوسنه ارضروم مرعش طرابلس غرب بيروت كردستان (روسجق) سيواس ادرنه كنغريدر

رسمى نشانلر

دولت عليهٔ عثمانيه ده رسمى نشانلر جنتمكان سلطان محمود خان ثانى زماننده و ١٢٤٨ سنه سى اغستوسنده احداث اولنوب ابتدا رتب و درجاتنه كوره مرصع افتخار نشانلرى چيقارلمش ايسه ده جنتمكان عبد المجيد خان زماننده و ١٢٦٨ سنه سى ذى الحجه سنده

انلر الغا اولنه رق یرینه مجیدی نشانی وضع ایدلمش و جنتمکان سلطان عبدالعزیزخانك ایام سلطنتنده و ۱۲۲۸ سنه سی جماذی الاخرنده نشان عثمانی احداث اولندیغی کبی پادشاه شوکت پناه سلطان عبدالحمید خان افندمز حضرتلرینك زمان همایونلرنده و برنجیسی ۱۲۹٥ ذی الحجه سنك یکرمی اوچنده دخی امتیاز و شفقت نشان عالیلری ایجاد بیورلمشدر

اشبو نشانلردن مجیدی و عثمانی نشانلری هر نوع خدمات سلطنت سنیه ده ابراز مأثر جمیله ایدن بندکانه بر نشانهٔ افتخار و امتیاز اولمق اوزره و یریلوب مجیدی برنجی و ایکنجی و اوچنجی و دردنجی و بشنجی عنوانلریله بش و عثمانی دخی برنجی و ایکنجی و اوچنجی و دردنجیناملریله درت رتبه دن عبارت اولدقدن بشقه هر ایکیسنك برنجی رتبه لرندن ممتاز برده مرصعلری واردر و امتیاز نشانی دخی دولت علیه نك منافع علمیه و ملکیه و عسکریه سنی مستلزم خدمات فوق العاده ابراز ایدنلره و بر رتبه یه مخصوصدر . شفقت نشانی ایسه مجازبه زمانلرنده و احوال و آفات فوق العاده ظهورنده منحصرا خدمات مشکوره و مروتمندانه ده بولنان و دولت و ملت و وطنك منفعت و سلامتنه و مصایبن و محتاجینك دفع و تعدیل احتیاجاتنه هر نه صورتله اولور ایسه اولسون معاونت ایدن و بوکبی احوالده بلا اختصاص انسانیته خدمت و ابراز مأثر حمیت ایلیان نسوانه و یریلوب برنجی و ایکنجی و اوچنجی عنوانلریله اوچ رتبه یه منقسمدر . و بو ایکیسندن امتیاز نشانی مرصع اولدیغی کبی شفقت نشانك برنجی و ایکنجی رتبه لرینك اورته سی دخی درجه لرینه کوره کذلك مرصعدر

بغداد ولايتنه دائر معلومات

ولايتك احوال خصوصيه و طبيعيه سى

ولايتك صورت انقساميله جغرافياسى

بغداد ولايتى اسيادهٔ كائن ممالك عثمانيه جمله سندن اولوب حدودى
شمالا موصل ولايتى بغداد ولايتندن تفريق ايدن جبل (حمرين)
وشرقا خطهٔ عراقيه جهتجه ممالك عثمانيه ايله ممالك ايرانيه‌يى
تحديد ايليان جبال متسلسله وجنوبا جزيرة العربك بحر احمر
ساحلنده‌كى (عمان) (۵) عشيرتى وغربا شام وحلب ولايتلرى
متمايزندن اولان شاميه چوللريدر . بصره‌دن نجد سنجاغنه بحرا
وبرا كيديله بيلور ايسه ده برآز اوزاق اولديغنه وغير معمور بر
چوق چوللردن مرور ايتمك لازم كله‌جكنه مبنى مسافه‌سى غير
معين اولديغندن بولوانك مسافه‌سى داخل حساب اولمديغى حالده
جبل حمريندن بصره كورفزينه وكويته قدر بر وجه تقريب ولايتك
طولى يوز اللى وعينه‌دن مندلى‌يه قدر عرضى سكسان ساعت قدردر
(ولايت) بغداد . حله . كربلا . منتفك . عماره .
بصره . نجد سنجاقلريله يدى لوادن مركبدر . بونلردن
بغداد حله منتفك بصره ونجد سنجاقلرى برنجى وكربلا ايكنجى
وعماره اوچنجى صنفدندر

(۵) اشبو عمان بلاد حكومت عثمانيه‌يى طانور وفقط ويركو وساتره ويرمامكده
اولان كوچك بر حكومتدر مسكت امارتى دخى ذاتا وقتيله عماندن ايرلشيدر

ولایتك ایچنده فرات ودجله کبی ایکی بیوك و دیاله کبی
نافع وفقط انلره نسبتله بك كوچك اوچ نهر جریان ایدر مقدار وسعتنی
تعریف ایتدیكمز ولایتك هر طرفی غایت منبت ومحصولدار وهر
درلو زراعته لایق وصالح اراضئ واسعه دن عبارتدر . فرات نهری
اناطولینك ایچرو طرفلرندن یعنی ارضروم ولایتی داخلنده نبعان
ایله بك چوق یرلری طولاشه‌رق وحلب ولایتنه تابع بیره‌جك
قصبه‌سی اوكندن ودیر سنجاغی اورته‌سندن كچه‌رك عنه قضاسندن
بدأ ایله ولایتك بیوك بر قسمنی اروایه صالح بر صورتده شمالدن
جنوبه طوغری قورنه‌یه قدر اقار . دجله نهری ده دیار بكر ولایتی
داخلنده نبعان ایدوب جزیره طاغلرینی یاره‌رق وموصل ولایتنك
موصل سنجاغی اورته‌سندن كچه‌رك بغداد ولایتنك جهت شمالیه‌سنده
واقع شرقات نام موقعدن بدأ ایله بو ولایته داخل اولور . وینه فرات
كبی ولایتك بیوك بر قسمنی اورته‌سندن جریان ایله قورنه‌یه اتصال
ایلر . اشته بو ایکی نهرك مركز التصاقی اولان قورنه موقعندن بصره
كورفزینه قدر هر ایکی نهردن وایرانك شیراز ولایتی داخلنده‌كی
(محمره) (٨) ایچرولرندن كلان وشرقدن غربه طوغری جریان ایدن
(كارون) نهرندن وجزر ومدك دائما ویرمكده واقعه اولدیغی دكز
صوندن تركب ایدن عظیم بر نهره دخی شط العرب اطلاق

(٨) ممالك محروسه‌دن اولدیغی حالده بوندن اوتوز سنه اول ایرانیلر
طرفندن ضبط اولنمش وشمدی‌یه قدر رسماً ممالك ایرانیه‌یه التحاق تصدیق
ایدلمامشدر

اولنور • دياله نهريده موصل ولايتنه تابع سليمانيه سنجاغيله محادد اولان ايران ممالكندن باشلايوب لواء مذكور ايله ايرانك (ذهاب) (٣) نواحيسنى تحديد ايتدكدن صكره بغداد سنجاغنه تابع خانقين قضاسى كنارندن و خراسان قضاسى اورته‌سندن كچه‌رك واوجهتده بغداد ولايتنى موصل ولايتندن تفريق ايدرك شرقدن غربه طوغرى اقار • وبغدادك ايكى ساعت الت طرفنده دجله‌يه منصب اولور • ايرانك كرند جهتندن خانقين قضاسنه اقان وينه شرقدن غربه طوغرى جريان ايدن وخانقين قصبه‌سنك اورته يرندن كچن الوند نهرى قضاء مذكورك اكثر اراضيسنى كركى كبى سقى وارووا ايتمكده وفوائد عظيمه‌سى كورنمكده‌در • بوندن بشقه مندلى جهتنده ايراندن نبعان وشرقدن غربه طوغرى جريان ايله مندلى وقزانيه ودوشيخ قصبه‌وقريه‌لرى مزارعنى وبو اراضيده‌كى باغ وبغچه‌لرى اروا ايتمكده اولان بر نهرده‌وار در • ينه حدود عثمانيه ايله حدود ايرانيه‌يى تفريق ايدن جبال متسلسلهٔ ميجوته‌دن نبعان ايله (سيد حسن) و (صيفى) اراضئ وسيعه ومنبته‌سنى اروادن صكره صره‌سيله تأسس ايتمش اولان زرباطيه • وبدره • وجسان: قريه‌لرى مزارعنى وبوقريه لرده موجود باغات وبساتينى اداره واسقا ايتمكده اولان نهر دخى بك نافع ومفيد بر صودر • ينه بونلر كبى ايران حدودندن كلان وشرقدن غربه طوغرى اقان نهرلردن بريده كوت الاماره قضاسى داخلنده كائن

(٣) بو ذهاب نواحيسى ممالك عثمانيه‌دن اولوب ايرانيلر طرفندن بتمسك تصرف ايدلمكده بولنمشدر

طیب نهری اولوب بونك بیوکلکی الوند نهری قدر ایسه‌ده یالکز غربیه وبکسائی نامیله ایکی کوچـك اراضی‌یی اسقا ایده بیلوب استفاده‌سی جسامتی وجاری اولـدیغی اراضینك وسعتی نسبتنده اولمدیغندن بونهردن برشی استفاده اولنه‌میور .

حدود ایرانیه‌دن (دویریج) نامنده دیکر برنهر دخی شرقدن غربه طوغری جریان ایله عماره سنجاغنده واقع برچوق اراضیٔ منبته‌یی اسقایه کافی ایسه‌ده قدیماً یاپیلان صو یوللری بوزلمسندن ودها سائر اسبابدن طولایی اشبو بیوك نهردن استفاده اولنمدقدن بشقه قابل زراعت وحراثت اولان پك چـوق اراضی‌یی دخی باصه‌رق وهورلق تشکیل ایدرك مضرتی کورینه‌یور .

ولایتك اهالیسی

ایرانیلرك خطهٔ عراقیه‌یه تکرر ایدن تسلطلری وشیعی اولان مذهبلری جهتـله امام علی کرم الله وجهه ورضی الله تعالی عنه افندمز حضرتلرینك مرقدشریفلری . ومخادیم مکرملری امام حسین وامام عباس افندیلرمز حضراتنك مشهد معظملری بولنـان نجف اشرف . وکربلا . وامام موسی وامام حسن عسکری ودهاسائر بعض ائمهٔ عظامك مراقدمبارکه‌لری واقع اولان کاظمیه . وسامرا . قصبه‌لرنده اپچه عجملر ساکن اولمش وایرانیلر اورالره دائما کلـوب کتمکدن غیرخالی بولنمش اولدقلرندن ذکر اولنان قصبه‌لرده کرك تعرب ایتمش وکرك هنوز تعرب ایده‌مامش پك چوق ایرانیلر وحتی شهزاده‌لر موجوددر .

تعداد اولنان قصبات اربعه نك اهاليسى يوقاروده ايضاح اولنديغى وجهله مختلط ايسه ده بوندن بشقه ولايتك كافۀ اهاليسى عموماً طرپدر .

بونلر خلقة معتدل البنيه وشهرلر وقصبه‌لر خلقى نه زياده‌جه بياض ونه‌ده چوقجه اسمر اولميوب لطيف اللون وعشاير وقبايل خلقيده درجات متخالفه‌ده اسمر اللون بولندقلرى ومختلف الامزجه اولدقلرى كبى عموماً ذكاوت وقابليت واستعداد ايله و حسن معاشرت وانسيتله مفطوردر وفقط امر معاشده ذكاوت و قابليتلرى نسبتنده اقدامدن محرومدر . (يعنى شوداى سعى وعمل يوقدر .)

خلقك اكثرى بر سنه لك ويا بر ايلق وبلكه بر هفته وبر كونلك مدار معيشتى اولديغى حالده استحصال اسباب معاشدن صرف نظر ايدر . كنديسنى مستغنى كورر . لسانلرى عموميت اوزره عربى اولوب نجف وكربلا وكاظميه وسامرا ده كى عجملر وعتبات عالياتى زيارت ايچون دائما كلوب كتمكده اولان ايرانيلر واسطه سيله بعض يرلرده لسان فارسى دخى تعمم ايتمش كبيدر . اهالى بدويت ومدنيت نقطۀ نظرندن باقلديغى حالده باشلوايجه اوچ قسمه انقسام ايدر . برنجيسى اولدقجه نيم مدنى دنيله بيله جك شهر وقصبه‌لر خلقيدر كه ولايت ولوا وقضا مركزلرى بولنان بغداد . حله . كربلا . بصره . عماره . ناصريه هفوف (٥٥) يعقوبه . خانقين . مندلى . كوت الاماره . كاظميه سامرا . دليم . نجف . مسيب . دويريج . ديوانيه . سماوه . ام البعرور . سوق الشيوخ . شطره . حى . زبير . قطيف

(٥٥) نجد سنجاغى مركزيدر

نبرز شهر و قصبه‌لر ایدوب بو شهر و قصبه‌لر اهالیسنك من حیث المجموع تقریباً یوزده اوچی دردی قدری اوقور . ویوزده ایکیسی قدری هم اوقور وهم یازار . اهالینك وجوهی و ایلرو کلنلری مأمورینله و اکثریا فلاحت و زراعت ایتمك و املاك ایتشار ایلمکله و اورته حاللیلری ده صرف تجارت وینه زراعتله و عوام خلقیده عمله . وفعله‌لك . وکراجیلك . وکمیجیلك . وسائر اوکبی ایشلرله مشغولدر .

ایکنجیسی عشیرت و قبیله حالنده بولنوب و حشیت و خشونت مزاجلریله برابر کندوسنك و قاملیا سنك قوت لایموتنی اوله‌رق اداره‌سنه کفایت ایده‌جك درجه‌ده زرع ایدر . وقاشلین معمول صریفه تعیین ایتدکاری بر نوع قلبه‌ده اقامت ایدوب ایستدیکی زمان بو قلبه‌یی دیکر محله‌ده نقل ایتمکه استعدادی اولان و سیر و حرکتی بر دائرهٔ معینه و محدوده‌یه منحصر اولمق اوزره چادر التنده بولنان عشایر و قبایل خلقیدر . بو قسمك دخی باشلوجه‌لری کربلا سنجاغنده بولنان هندیه . والمسعود . عشایری و حله سنجاغنده اولان زبید . وجبور . ودعاره . وعفك . وجایحه . وخزاعل والظوالم . والبو حسان . ومنتفك سنجاغنده‌کی . بنی اسد . وبنی مالك . والاجود . ومیاح . وعماره‌ده‌کی البو محمد . وبنی لام . والازیرج . وبغداد سنجاغنده‌کی . دلیم وربیعه . وشمر طوقه . عشایر و قبایل مختلفه و متنوعه‌سیدر .

اوچنجیسی صرف بدوی اولان عشایر اولوب . عنزه . وشمر الجربا . والجشعم . والظفیر . والعجمان . والمره .

وبنی خالد • قبایل وحشیه سی اشته بوقبیلدندر • بونلرك زراعت وفلاحتك ومشروع بر صورتده کد یمین ایله تعیشك ته لذتی اولدیغنی اوکرنمامش ومدار معیشتلری بنی نوعلرینه تسلطه یعنی یغما ایتدکاری اشیا واموا له منحصر اولدیغی حالارینه معلوماتی اولنلرجه معلوم بولنمشدر •

ولایت اهالیسنك اقسام ثلثهٔ مجوثه سندن بیان اولنانلر باشلوجه اهالی وقبایل اولمغله وسالنامه مزك حجمی بوندن زیاده تفصیلاته ذاتاً تحملی اولمامغله بالضرور بوقدرینی بیان ایله اکتفا والویه تعریفاتنده دخی برازدها ایضاحات مقتضیه اعطا قلنمشدر •

ولایتك یالکز شهر وقصبه لری نفوسی تحریر ایدیلوب ایکنجی واوچنجی قسم اهالینك وحتی برنجی قسمدن معدود برچوق محلارك نفوسی هنوز تحریر اولنمدیغندن نفوسك مقدار اصلیسی بیلنمیور ایسه ده بزم حساب وتخمینمزه کوره ولایتك عموم نفوسی ایکی بچق میلیون نسبتنده در •

ولایتك اقلیمی

بوولایت ممالك حاره دن اولوب موسم صیفده حرارت سانتی غراد حسابیله (اوتوزمغه الك زیاده صالح اولان یرلرده) قرق بشدن اللی درجه یه قدر چیقار • ولایتك هر طرفنجه هواسی یابس وغایت صاغلمدر • کوللق وبطاقلقلردن وچلتك زراعتندن ودها بعض اسبابدن طولایی هندیه • سماوه • سوق الشیوخ • قضالریله بصره • عماره • سنجاقلری

هواسی رطوبتلیدر • وبالنسبه وخیمدر جنوبدن هوا اسدیکی زمانلر صیجاق وصقندی تزاید ایدر • وشمالی هوالر قلوب خلقه عادتا انبساط بخش اوله جق صورتله لطافت وجیادته سبب اولور • صیجاغی بوقدر زیاده اولقله برابر قیشی دخی خاطری صایلر ذکلدر • بعض سنه لر حرارت صفردن درت بش درجه یه قدر اشاغی ایتر • واولرده وکوپلرده ودستیلرده صولر کرکی کبی منجمد اولور • فقط بوکبی صغوقلر پك سیرك اولور • بوولایتك فصول اربعه سی یوق ذکلدر • فقط امتداد زمانجه برنجی فصلی صیف • وایکنجیسی شتا • واوچنجی ودردنجیسی • خریف ور بیعدر • موسم صیف نیسانك اون بشندن تشرین اول ابتداسنه قدر التی ای دوام ایدر • خریفی تشرین اولك ابتداسندن کانون اول ابتداسنه قدر ایکی ای وشتاسی اوچ ای ور بیعی دخی نهایت بر بچق ای قدر دائم اولور • یغمورلر بوراده تشرین ثانی اواسطندن نیسان اواسطنه قدر نزول ایدر • فقط روم ایلی واناطولی کبی شدتلی ودواملی یغمورلر اولمدیغی مثللو اون بش یکرمی کونده بر کره یغمور یاغدیغندن و بعض قوراق سنه لرده ایکی اوچ ایده بر کره یاغدیغی کورندیکندن ولایت یغموری از محللردن معدوددر • بصره • وعماره • ونجد • کبی موقعلرده طوپی طوپی سنه ده اوچ درت دفعه دن زیاده یغمور یاغمز • هوالرك موسم مخصوصه سی یوقدر • فصول اربعه ده هردرلو هوا هبوب ایدر • فقط شرقی وجنوبی هوا هر نه زمان هبوب ایتسه حرارتی تزیید وغربی وشمالی هوالرده لطافتی و برودتی تکثیر وتشدید ایلر •

نباتات ومحصولات

ولايتك يغموری زياده اولان يرلرده اولديغی كبی نباتاتی چوق دكلدر . شاميه چولنك قوه ٔ انباتيه‌سی بر صورتده فوق العاده‌ده اولمسيله ازيغموردن اوزاده بك چوق نباتات حاصل اولورايسه ده بونلرك انواعی تحقيق اولنه‌مديغندن بورا جه ذكر اولنان نباتاتك و نباتی چيچكلرك حال وصفاتنه دائر معلومات كافيه ويره‌ميه‌جكمزی مع الاعتذار بيان ايدرز . شوقدر كه باديه‌نشين اولان شمر . وعنزه والظفير . والعجمان . والمره . ونها جزيرة العربده سائر اوكبی بدوی واوفق تفك عشايرك اغنام ودوه‌لری اداره‌سی شاميه چولی نباتاته منحصردر . ولايتك معمور اولان يرلرنده سق واروا اولنمق صورتيله وجوده كلور نباتات اوله‌بور ايسه ده بو نوع اوتلر هم ازجه در وهمده عادی چاير نوعندندر .

محصولات . ولايتك هر طرفنده قوه ٔ انباتيه خارق العاده بر صورتده اولديغندن هر نوع محصولك يتشه‌جكنده شبهه يوقدر . شمدی علی العموم ولايتك باشلوجه محصولی كثرت اعتباريله درت نوعدر : برنجيسی اربه ايكنجيسی بغدای اوچنجيسی برنج دردنجيسی خرمادر . انواع اربعهٔ مذكوره بوولايتده كليت وكثرت اوزره حاصل اولوب اكثريت عظيمه ايله اكثر اهالينك مدار معيشتی دخی محصولاتك اشبو انواعنه منحصردر . بونلردن بشقه بياض داری . قومداری . چوق سيسام . لوبيا . بقله . نخود مرجمك . ماش . هرتمان . كبی حبوباتينه

ایکنجی درجه ده اولمق اوزره حاصل اوله یور . بعض یرلرده ازجه
حریر و تنباکو دخی موجوددر .

اثمار . اوزم . اینجیر . ارك . زردالی . نار . طاتلی و آکشی لیمون
پرتقال . تورنج . بیاض عادی توت . قرمزی توت . موز . شفتالی .
ایوا . ارموذ . حاصل اولور . بو میوه لرك وخصوصیله خرمانك
انواعی پك چوق اولمسیله تعدادینه لزوم یوقدر .

محصولات و اثمار مبحوثه دن خارجه چیقانلر یالکز خرما پرنج
بغدای ارپه نوعلریدر . قصور محصولات کاملاً داخل ولایتده صرف
واستهلاك اولنور .

بوندن اون ایکی سنه اول محصولاتده دائما تدنیات اولدیغی
حالده مدحت پاشانك بغداد والیلکی زماننده یعنی سکسان التی
سنه سنده طاپو اصول محاسن شمولنك بوراده تأسیسی وخلقك
اراضی یه صاحب اولمسی اراضی اعمارنجه ومحصولات یتشدیرمسنجه
بالطبع حاصل اولان رغبت اوزرینه کرك اثمار ومیوه یتشدیرمسنده
وکرك سائر محصولاتده حاصل اولان ترقیات عادتا یوزده یمشدن
زیاده در .

خارجه چیقاریله جغنی دیدیکمز محصولات اربعه ده هندستانه
واورادن اوروپایه واکثریتله انکلتره یه نقل اولنور .

حیوانات

مواشی . خطهٔ عراقیه ده مواشی جنسنك باشلیجه سی قیونلدر .

کرك عشاير وعربان وکرك اهالئ متمدنه وسائره نزدنده واقتداری اولنلرده سوریسیله بولنور . بونلرك یپاغیسی همان عموماً اورو پایه کوتوریلور . دریلری متنوع صورتله (یمنی) دنیلان برنوع اياق قابی و پاپوش وجزمه کبی معمولاتده استعمال ایدیلور . یاغلری کاملاً ولایت داخلنده صرف ایدیلوب یالکز جزؤی برقسمی خارجه چیقاریلور . بکچی جنسی دخی بوولایتده زیاده ایسه‌ده بالنسبه قیونك ربعی خمسی قدر اوله بیلور . متمدن اهالینك یه‌جکی قیون لحمنه منحصر کبی ایسه‌ده عشایر وقبایل خلق یمك ایچون قیون وبکچی‌یی پکده اوقدر تفریق ایتمزلر . عربلرك سخاوتده ومسافر پرورلکده حالاباقی اولان خصایص جمیله‌لرندن بریده بر عرب خانه‌سنه هر نقدر معتبر مسافر کیتسه کافه‌سیچون برر قیون ذبح ایتمك ومسافرخانه صاحبندن دهازیاده اعتبارلی اولور ایسه انك ایچون ایکی قیون کسمك والك معتبر ادملر ایچون قیون یرینه دوه بوغازلمق مسافر پرورلك لوازمندن معدوددر .

دوه . ولایت داخلنده ایکی نوع دوه بولنور . برنوعی عشایر وقبایلده عادتا قیون سوریسی کبی سوری اوباق اوزره بسلنور . ودیکر نوعیده عملیات نقلیه‌ده استعمال قلنور . عملیات نقلیه‌ده استعمال اولنان قسمی دیکر نوعندن زیاده‌در . تویندن مشلح وسائر البسه یاپیلور . بو ولایتك بغداد وحله ونجف واحسا شهرلرنده غایت اعلا مشلحلر یاپیلور ایسه‌ده دوه تویندن اولان نوعی هردرلوسنه مرجحدر . چونکه وجودی غایت صیجاق طوتر وحد ذاتنده دخی یومشاقدر .

بقر . ولایتك هرطرفنده بقر دخی ازدکلدر . زراع وفلاحك

همان اكثريت عظيمه ايله اكثريسنك چفت خدمتنده قوللانلدقلرى بقردر • وچوق يرلرده سود ايچون بسلنه جك اعلا اينكلر دخى وار در • منتفك سنجاغى داخلنده واقع سوق الشيوخ قضاسنده كى اينكلار درت قيه دن اون قيه يه قدر سود ويررلر • نجد سنجاغنده كى اينكلر يكرمى قيه يه قدر سود ويره بورلر •

مانده • ولايتك هر طرفنده مانده چوقدر • مانده نك سودى زياده اولديغندن هم ياغندن و همده سودندن و يوغورتندن پك چوق استفاده اولنه يور •

آت • ات جنسنه گلنجه ميلاد حضرت عيسادن صكره ات وقسراغك اعلاسى • اصيلى • عربلره انحصار ايتمش كبى اولوب زمان سعادت نشان حضرت رسالتدن صكره اصحاب كزين حضراتنك وسائر مجاهدين عربك محاربات و مجاهدات معلومه لرنده شجاعت و بسالتله كنديلرى شهرت قزاندقلرى مثللو راكب اولدقلرى ات وقسراقلرده كندى فعللرى يله متناسب اصالت شهرتنى قزانمشلر • وعربلر او حيوانلرك نسلنى شمدى يه قدر محافظه ايده كلمشلر در • لطافت وظرافتجه كرۂ ارض اوزرنده عربستان حيوانلرى كبى وجودجه كوزل ومتناسب وفعلادواملى ومتانتلى حيوان بولنمز ادعاسى پك طوغريدر • عراقك هر يرنده اعلا حيوانلر بولنورسه ده بونلرك اك اعلالرى صرف بدوى اولان شمر وعنزه و الظفير و النعجمان و المره كبى قبايلده بولنور •

بوندن يكرمى اوچ يكرمى درت سنه اول و اپورلرك بغداد وهندستان تجارتنى برلشديرديكى جهتله سائر اشيا مثللو بورادن

حيوان اخراجنده انكليزلر اهميت ويره رك عراقك او كوزل واصيل حيوانلرى دائما هندستانه چكيله يور . حيوان نقلياتنه كوره اززمان ايچنده عراقده جنس فرسك استفاده اولنه ميه جق بر حالده تدنى ايده جكى آكلاشلمسيله حكومت سنيه طرفندن خارجه حيوان اخراجنى بوندن سكز سنه اول منع ايلمشيدى . بو ممنوعيتك محافظه سنه فوق العاده اعتنا واقدام اولنمقله برابر ولايتك هر طرفى اچيق صاچيق اولديغندن و بو قدر چوللرى بيابانلرى محافظه ممكن اوله مديغندن ينه حيوانلر يمز هندستانه كيده يور . بزم دوام ايدن ممنوعيتمز ممالك ايرانيه دن معدود دنيلان (محمره) (٥) حاكمنك منفعتنه ياردم ايتمشدر .

انواع حيل ودسايسله ولايتدن چيقاريلان حيوانلر طوغريجه محمره يه كوتوريلوب اورادن و اپورلرله بومبايه نقل ايديلور . و بوواسطه ايله حاكم مومى اليه حيوان باشنه ايكى ليرا اخذ ايدركه بوندن سنوى درت بش بيك ليرا قدر استفاده ايده يور .

بو ممنوعيتك محافظه سيچون ولايتجه تدابير مؤثره اتخاذ اولنديغندن بعدما ممنوعيت واقعه نك محافظه سى قويا مأمولدر .

حمار . بوزالرجه چندردخى اساسا ايكى نوعدر . برنجيسى نجد وحله چندرلرى اولوب بونلر على العموم بياض ومتناسب وسير وحركتلرى زياده اولديغندن كبار وعلما طرفندن ركوب ايچون صورت مخصوصه ده بسلنور . برنك بشبيك غروشه قدر صاتلديغى واردر . ايكنجيسى بياغى اشكار اولوب عمليات نقليه ده

(٥) اجزاى متممهٔ دولت عليه دن اولديغى حالده ايرانيلر طرفندن غصب مش اولان وذكرى سبقت ايدن محمره در.

استعمال اولنورکه اشکك بو نوعيده بورالرجه بك چوق مدار استفاده در . (مسکين خر اکرچه بی تميز است . چون بار همی برد عزيز است)

بغال . بورالرجه قاطر جنسيده از دکلدر . بو نوع حيوان مستقلاً عمليات نقليه ده استعمال اولنور . و بعضاً بياض چمندرلرکی صورت مخصوصه ده رکوب ايچون ده بسلنور . جنس فرس بوراجه نقدر اعلا ايسه قاطر جنسيده اونسبتده کوزلدر .

سباع و وحوش

معلوم اولديغی اوزره ممالك اسلاميه ده کلب حيوانات بيتيه دن معدود دکل ايسه ده حيوانات وحشيه دن دخی صايلمز . عراقك عموم شهر و قصبه لرنده سوقاق کوپکلری پك چوق قدر . و چوقده تنبلدر . سوقاق اورته لرنده اويله ياترلرکه کچن حيوانلر باصمقجه يرندن قلدانمق احتماللری يوقدر . باديه نورد اولان عشايرده و خيمه نشين اولان عربلرده ايسه کلبلر محافظهٔ بيوتده دخی استعمال اولنه يور و بونلر وظيفهٔ حراستی بحق ايفا ايده يور .

کلب جنسندن معدوديتی مناسب اولان چقال عراقك هر طرفنده اوقدر چوقدرکه کيجه لر شهر و قصبه لر سکانی باغرشملريله تعجيز ايده يورلر .

تلکو دخی از دکلدر . فقط چقال قدرده چوق دکلدر .

هر يرده اولديغی مثللو عراقده دخی کدی پك چوقدر . فقط

جثه‌سی بیوك توبی اوزون وان کدیلری بورالرده بولنه‌مز .
ارسلان و (فهد) دنیلان قپلان ولایتك هر طرفنده چوقجه بولنور .
عربلر ارسلانی اولدیرمکده قصورلری یوقدر . بر ادمك تك باشنه ارسلان اولدیردیکی چوق ایسه‌ده بر ارسلانك بر جماعتی قاچردیغی دخی نادر دکلدر .
اکثر محللرده قورد دخی بولنور . فقط ارسلان و قپلان قدر چوق دکلدر . بعض یرلرده یبانی چندر یبانی قاطردخی بولنور که بونلر چوق دکل ایسه‌ده نادر دنیله‌جك قدرده از دکلدر .
عراق چوللرنده (آیی) هیچ یوقدر . چوللرده و خانه‌لرده فاره‌لرك انواعی زیاده‌جه و چوللرده یبانی کدی ازجه بولنور . جیلان طوشان دخی چوللرده پك چوقدر . خانه‌لرده بسلنور . بیاض بر نوع طوشان اولدیغی کبی شامیه چوللرنده و حال بدویتده یشایان و (صلیبی) دنیلان بر عرب عشیرتنك علی العموم اهالیسنك مدار معیشتی جیراندر . یه‌جکلری جیران لحمی کیه‌جکلری ده جیران دریسیدر . شو حالده یشایانلرك حوایج ضروریه‌لرینك نقدر محدود اوله‌جغنی تعریفه حاجت یوقدر . اشته بونلرك جیراندن بشقه تدارکنه محتاج اولدقلری غایت جزؤی بعض اشیایی دخی جیران لحمی قورتوب صاتمقله تدارك ایتمکده اولدقلری شایان استغرابدر .

طیور

طاوق . هر یرده چوق اولدیغی کبی بوزاجه‌ده چوقدر .

اوردكك انواعى ودراج • وكوكرچين • وككلك • وبلدرچين • وحباره • ودرنا • ولقلق • والحاصل آوقوشلرينك انواعى بولنور • شاهين • وباز • وصقر • كبى اوجى طيورده ازدكلدر وعربلر وكوردلر طرفندن حالا جيلان وحباره ودرنا آولرنده استعمال اولنور

حيوانات زاحفه

ولايتك هرطرفنده كرك شهرلرده وكرك چوللرده حيه وعقرب چوقدر • بعض محللرك عقربى غايت مضر وبلكه ده مهلك ايسه ده بعض محللرده ارى قدر مضرتى اولور • ييلان دخى صولى اولان يرلرده مضرتسز اولوب چوللرده كى حيه‌لر مهلك اولور •

اسماك • نهرلرده وبتخصيص فرات نهرنده نوع سمك چوقدر • الك اعلا بالق شطر العربده والك بيوك بالق دياله نهرنده والك زياده‌سى فراتده حاصل اولور • الك بيوك نهر اولان دجله‌ده نوع سمك هم از وهمده كوچك اولور • دجله وفراتده عربلرك (كوسج) ديدكارى برنوع بالق وار دركه قويروغى قلج رسمنده در وقلج كبى استعمال ايده‌بيلور • يعنى چوق ادملرى برضربده تلف وسقط ايتديكى واردر • (رفش) دنيلور طوسباغه نوعندن ديكر بر صولى ومضر حيوان دخى چوقدر •

حشرات

عراقك هر طرفنده حشراتك انواعی بولنور • كهله پیره اری سنك زیاده‌جه اولور • هله سیوری سنك عادتا بعض یرلرده انسانك راحتنی سلب ایده‌جك قدر چوقدر • چكركه بعض سنه‌لر ظهور ایدر ومعاذ الله تعالی ظهور ایتدیكی سنه لرك حاصلاتنی اكل واتلاف ایده‌جكنه مبنی مضرتی فوق العاده بر درجه‌ده اولور •

مختصر عوارض عراقیه واحوال صناعیه

خطهٔ عراقیه آثوریلر • بابلیلر • روماللولر • ایرانیلر • عربلر • كبی ملل معظمه وحكومات جسیمه‌نك مركزی اولمسیله كرهٔ ارضك الك معمور والك زیاده مدنیتله معروف ومشهور قطعه لرندندر • عراقك هر طرفی وخصوصیله مزایوتامی دنیلان بین النهرین جزیره‌سی سراپا آثار معموریتله مملودر • آثوریلرك وبابلیلرك آثار مدنیت ومعموریتنی روماللولر وایرانلولر تزیید ایتدیكی مثللو مدنیت عربیه ودها طوغریسی مدنیت اسلامیه او معموریتلر ومدنیتلری زمانك حال واستعدادی نسبتنده درجات عالیاته ایصال ایتمشیدی •

شایان تأسفدر كه خلفای عباسیه زمانلرنده عدم اقتدار جهتیله حاصل اولان اختلالات ووقوعات داخلیه‌نك مستلزم اولدیغی مهاجمات خارجیه وانقلابات خونریزانه بو گوزل خطه‌نك او گوزل معموریتنی او گوزل مدنیتنی خراب ایتدی • قوهٔ

تخريبه‌سی همان همان كرهٔ ارضك كافـهٔ جهاتنی تخريبه كافی بر استعداده برادلمش اولان هلاكونك بتون قوتنی خطهٔ عراقيه تخريبنه صرف ايتمسی اومدنيت عاليه‌نك او ملت نجيبه‌نك او ممالك معموره‌نك محوينه سبب اولدی .

بغداد شهرينك وحكـومتنك تاريخی قسمنده ازه‌جق ايضاح اولنديغی وجهله هلاكو وقعهٔ فاجعه‌سندن صكره خطـهٔ عراقيه الدن اله چكمش ومستبد ومتنوع حكومتلره مال اولمش اولديغندن بوحكومتلر مدنيت سابقـه‌يی اعاده به‌دكل حال حاضرين وقايه‌يه بيله اقتدارلری اوله‌مامشدر .

بو رانك ادارهٔ سلطنت سـنيه‌يه كچديكی زمان معموريت سابقه‌نك مقدمه‌سی كورنمش واهـاليده او امل عظيم اثبات آثار ايتمش ايسه‌ده حيفا كه خطهٔ عراقيه‌نك علاوهٔ ممالك محروسه‌اولديغی زمانلردنصكره سلطنت سنيه‌نك غوائل دائمه‌سی ومحاربات خارجيه‌سی احيای ملك جهتنه جداً صرف همت ايتمسنه مساعد زمان قالمامش وبوحاله بورانك مركز خلافته اولان بعديت مسافه‌سيده پك بيوك بر ياردم ايتمشدر .

هله ولاتك صيق صيق تبدلی بو راجه آثار مدنيت عثمانيه‌نك وضعنه ميدان براقديغی مثللو اخيرا كوله‌منلرك ظهور يده بو مقصد خيره مانع اولمش وا كرچه كوله‌منلرك انقراضنه سببيت ويرن علی رضا پاشا مرحومك بغداد و ايالتی عراق ايچون بر دور جديد معموريت اساسنی تأسيس ايتديسه‌ده مرحوم مشار اليهك ايده بيلديكی

خدمت خطهٔ عراقیه‌نك مركز خلافته اولان ارتباطنی بر درجه‌یه
قدر اهالئ عراقیه‌یه اكلاتمق كبی غایت محدود بر درجه‌ده قالمشدر ٠
واقعا علی رضا پاشانك خلفلری بولنان نجیب پاشا مرحوم
دخی بوراجه قواعد اساسیهٔ معموریت ومدنیتی توسیع و تأییدایتمش
و تابعیت ومتبوعیت احكامنی كركی كبی اهالی‌یه اكلاتمش واراضینك
اعمارینه خیلی سعی ایلش والحاصل طرق ترقیاتی مملكتك احتیاجاتی
نسبتنده وزمان ومكانك مساعد اولدیغی درجه‌ده اچمش ایسه‌ده
وقوعات یومیه حكمنده بولنان اختلالات داخلیهٔ عراقیه بر طرفدن
حصول مطلبه ممانعت ودیكر طرفدنده مشار الیهك افكاری شو
مقصدك فعله كلمسنه حیلولت ایتمشدر ٠
مشار الیه نجیب پاشا مرحومدن صكره كلان ولاة عظام
حضراتنك والیلر صره‌سنده تاریخ تعیین وانفصاللری یازلدیغی وجهله
صیق صیق تبدل ایتملری جهتله عراقك معموریتنه خادم دنیله جك
قدر بر اثر معموریت ارائه ایدیله مامشدر ٠
ولاة عظام ایچنده كوزلكلی رشید پاشا مرحومك ذخایر عراقیه‌دن
مرتبات حجازیه ارسالی و دجله‌ده ایشلتمك ایچون واپور كتورمسی
ترقئ تجارته واخراجاته بیوك بر سبب اولمش وسكسان بش
سنه‌سنده ولایت اصولنك بو رایه ادخالی اثناده تأسیس ایدیلان
طاپو اصولنك اراضی صاحبی اولمقده كی محسنات مخصوصه‌یی
خلقه افهام واعلام ایتمسیله اصول زراعت وفلاحت اوكوندنبرو
ترقی ایتمشدر كه بری توفیر زراعت و معموریته ودیكری توسیع

تجارته سبب مستقل اولان بو ایکی اساس خطهٔ عراقیه ایچون حقیقة تأسیسات حسنه دن صایلسه سزادر •
دولتلو تقی الدین پاشا حضرتلرینك منتفك سنجاغنی سعدونیلردن الەرق طوغریدن طوغری یه ادارهٔ دولته ادخال ایتمسنجه کی محسنات عدیده مشار الیه حضرتلرینی . وبو بابده پك زیاده خدمت وامکی سبق ایدن یمن والیسی و یدنجی اردو مشیری دولتلو عزت پاشا حضرتلرینی صحایف تواریخده بر موقع مخصوصده بولندیرمغه لایق واحرادر
ولی نعمت بی منتمز شهنشاه حمید الخصال افندمز حضرتلرینك کافهٔ نیات واجراآت نافعه لری معموریت ملکه معطوف ومصروف اولمسیله قاچ سنه دنبرو عراقجه ده سلطنت سنیه نك اتخاذ ایتدیکی معامله وحرکت جدا مستلزم معموریت اولمغله قریبا خطهٔ عراقیه نك قابلیت فوق العاده سیله متناسب بر صورت حسنه ده کسب کمال معموریت ایتمسی امور طبیعیه دندر •

معـارف

معلوم اولدیغی وجهله هر بر مملکتك معموریت وترقیسی اسبابندن بری وبلکه برنجیسی معارف اولدیغی حالده خطهٔ عراقیه ده الڭ زیاده کوشهٔ اهماله دوشن بر شی وار ایسه اوده معارف اولمسی محبت دینیه وملیه اربابنی دلخون ایتمشدر •
بغدادده ایچه مدارس وارایسه ده وظیفه ومخصصاتلری قلتندن

وبونلرك مربوط اولدقلری مأمورين وقفيه طرفندن ايشه باقلما ـ مسندن طولايی مدرسلرك همان عمومی نيابتده وسائر خدمتلرده ومأموريتلرده بولنه‌رق وظيفهٔ تدريسی ايفا ايتمدكاری وذاتاً موجود اولان مدارس دخی ادارهٔ مصلحته كافی اولمديغی نظر تأسفله كوريله‌يوركه خلاصهٔ حال معارف اساساً يوق درجه‌سنده‌در •

اكرچه سكز اون سنه‌دنبرو بغدادده ايكيشر عدد مكتب رشدئ عسكری وملكی ومنتظم ومكمل مكتب اعدادی وملت اسرائيليه‌نك وكلدانيلرك دخی برر مكتبلری كشاد اولنمش و اصول جديدهٔ تدريسيه‌نك مقدمه‌سی اثاری يواش يواش كورنمكه باشلامش ايسه‌ده بونلر مملكتك جسامتنه و اهالينك كثرتنه نسبتله لاشيدر • بناء عليه (بوزاجه طفل معارف هنوز مشيمهٔ افكارده‌در) تعريف مجملی مطابق واقع اولور •

بوندن اللی التمش سنه مقدم خطهٔ عراقيه‌ده مذهب تشيع پك از اولديغی حالده ايرانيلرك عتبات عاليا‌ته اولان ترددلری وعلمای ايرانيه‌نك كثرت اوزره عراقه كلملری و مأمورين حكومتك معارفجه‌كی اهميتسزلكی درك ايتملری اوزرينه (اخوند) ديدكاری علمالرينی عشاير وقبايله طاغيده‌رق اليوم اهالينك سنی قسمی ربع درجه‌سنده قالمشدر •

ولايت جليله معارف وترقياتك استحصال اسبابنی معارف عموميه نظارت جليله‌سنه اشعار واخطار ايتمسيله ولايتك شو اخطارات مفيده‌سی نظارت مشار اليهاجه قبول وترويج اولنديغی

حالده حقيقة احياى معارف ايچون برجادهٔ عظيمه اچلمش ووالئ عالئ ولايت دولتلو تقى الدين پاشا حضرتلرينك معموريت عراقيه ايچون بيوك برخدمتى ساحهٔ حصوله كلمش اوله جقدر ٠

صنايع ٠ بوراجه صنايع اولدقجه نظر ممنونيتى جالبدر ٠ و پموق ٠ و يوك ٠ طوقه جيلق ٠ واويمه جيلق ٠ وقاقه جيلق ٠ ومرانغوزلق ٠ ومعمارلق ٠ وتمنجيلق ٠ وقوندره جيلق ٠ وپاپوشجيلق ٠ وسراجلق ٠ وقيومجيلق ٠ حقيقية شايان تقدير وستايشدر ٠ نفس بغدادده بوصنايعك انواعى ياپيلور ٠ ويهودى قادينلريده اغابانى ييارلر ٠ حله نجف اشرف اجسا ونفس بغدادكبى موقعلرده دخى غايت اعلا ونفيس مشلحلر ياپيلور ٠

اعمالات عسكريه ايچون اوروپادن جلب اولنمش بغداده غايت اعلا بر ماكنه ومكمل الات وادواتى واردر ٠ التنجى اردوى همايونك ملبوساته متعلق كافهٔ احتياجاتى شو فابريقه ده اكمال اولنه يور ٠ فابريقه نك دائرهٔ عسكريه اداره سنده بولنمسندن ورسمى معاملات تحتنده اولمسندن طولايى يالكز ادارهٔ عسكريه يه كافى كبى كورينور ايسه ده بونك مكمليتنه كوره مقتدر وارباب متعهد بولنديريلوب ادارسى اوبوله قلب وتحويل اولنسه عادتا احتياجات خارجيه دن مملكتى تخليص ايده جك استعدادى بديهيدر ٠ برده واپورلرك نقايصنى اكمال ايچون بغدادك قارشويقه سنده برتيمور فابريقه واردركه ازدها توسيعنه خدمت اولنسه واپورلر تركيباتنى اداره يه كفايت ايدر ٠

تجارت ۰ محصولات بحثنده بيان اولنديغى وجهله بورادن اخراجات حنطه ۰ شعير خرما ۰ يوك ۰ محصوللرينه منحصردر ادخالات ايسه هندستانك هر نوع منسوجات ومعمولاتى واوروپانك كذلك هر نوع منسوجات واقمشه سيدر ۰

❊ هيئت ومجلس وكلاء ❊

باش وكيل سعيد پاشا — شيخ الاسلام احمد اسعد افندى

داخليه ناظرى محمود نديم پاشا

سرعسكر غازى عثمان پاشا

بحريه ناظرى حسن حسنى پاشا

خارجيه ناظرى عارفى پاشا

شوراى دولت رئيسى عاكف پاشا

عدليه ناظرى عاصم پاشا

طوبخانۀ عامره مشيرى على صائب پاشا

اوقاف همايون ناظرى كامل پاشا

معارف ناظرى مصطفى پاشا

ماليه ناظرى منير پاشا

نافعه ناظرى حسن فهمى پاشا

تجارت وزراعت ناظرى صبحى پاشا

باش وكالت مستشارى ذهنى افندى

مرکزولایت

والیٔ ولایت السید محمد تقی الدین پاشا

مجیدی	عثمانی
١	١

ارکان ولایت

		رتبه	مجیدی
دفتردار	رشدی افندی	اولی اولی	٢
نائب	محمد اسعد بك افندی	مکه	٣
مکتوبی	مصطفی بك	متمایز	

مجلس ادارهٔ ولایت هیئتی

رئیس والیٔ ولایت

اعضای طبیعیه

نقیب الاشراف سید سلمان افندی	صدور	١
دفتردار رشدی افندی	اولی اولی	٢
نائب محمد اسعد بك	مکه	٣
حنفی مفتیسی محمد فیضی افندی	حرمین	٣
مکتوبیٔ ولایت مصطفی ذهنی بك	متمایز	

اعضای منتخبه

چيل زاده محمد افندی — حرمين ٣
الوسی زاده نعمان افندی — پايهٔ مجرده
فتح الله عبود افندی — قپوجی باشی
يوسف كرجی افندی
اوانس افندی

مكتوبیٔ ولايت قلمی

مكتوبی مصطفی بك — ممتاز

باشكاتب سعيد بك	ثالثه		
مهمه وشفره كاتبی ثابت افندی		احمد ظريف افندی	مبيض
عبد الحميد بك	مسود	عبد المجيد بك	»
رضا بك	»	سامی بك	»
عزت افندی	»	ثابت افندی	»
مقابله مأموری رشيد افندی	»	حالت افندی	»
حاجی عارف افندی	»	مسعود بك	»
رؤف افندی	»	انور افندی	»

مجلس اداره قلمی

باشكاتب زيور افندی	ثانيه	علی افندی
معاونی رؤف افندی		صالح بك

ولايت ترجمه اوطه‌سى

ولايت ترجمانى داود افندى — رابعه مجيدى
رفيق يوسف افندى — ٤

ولايت اوراق اوطه‌سى

مدير محمود رامز افندى
احمد انيس افندى — طاهر افندى
ملازم عبد القادر افندى — ملازم عبد الغنى افندى

محاسبهٔ ولايت قلمى

واردات كاتبى نشئت افندى — ملازم صدقى افندى
مقيد محمود حلمى افندى — مصارفات كاتبى على ثروت افندى
رفيق اسماعيل افندى — مقيد حمدى افندى
ملازم ايوب افندى — حاجى سليمان افندى
مصالح جاريه كاتبى ابراهيم افندى — ملازم سعيد افندى
رفيق حسن افندى — اوراق مأمورى اسعد بك
رفيق شكرى افندى — رفيق ويسى بك

مجلس معارف هيئتى

مدير جميل زاده محمد افندى
خوزمين — مجيدى ٣

اعضا

سليمان بك — كاتب على افندى

خالدبك — ثالثه — مبيض رشيد افندى

محمد نورى افندى — صندق امينى عبدالقادر افندى

ولايت مطبعه سى

ناظر مكتوبىٔ ولايت

مدير وسر مرتب وماكينست زهدى افندى

زوراء محررى سعيد بك ثالثه — سر مرتب معاونى مصطفى افندى

مدير معاونى ثابت افندى — ليطوغرافيا معاونى حسين افندى

عربى مصححى عبدالحميد بك — ليطوغرافيا رفيقى يوسف افندى

مترجم عبدالمجيد بك — مرتب ميناس افندى

كاتب اسماعيل افندى — ماكينست معاونى خليل اغا

انجنبيه مترجمى يوسف افندى — مرتب حسقيل افندى

اوقاف محاسبه سى

محاسبه جى محمد انور افندى — اولى ثانيسى مجيدى ٤

واردات كاتبى يعقوب افندى — واردات معاونى نديم افندى

مصارفات كاتبى على افندى — تحريرات رفيقى فائق افندى

مقيد حبيب افندى ثانيه — مقيد ابراهيم بك

تحريرات كاتبى محمد سعيد افندى — كشف مقيدى قدرى افندى

صندق امينى ولايت صندق امينى

دفتر خاقانی مدیریتی

مدیر عابدین افندی ثالثه

معاونی عبدالرزاق افندی محاسبه كاتبی عبدالرحمن افندی

تحريرات كاتبی مصطفى افندی تدقيق مأموری عبدالرحمن افندی

تحريرات مقيدی صالح افندی مقيد داود افندی

« علی افندی نفس بغداد كاتبی يوسف افندی

« سعيد افندی

ولايت اعشار واغنام نظارتی

ناظر عزيز افندی

باشكاتب بكر صدقی افندی تحريرات باشكاتبی شاكر افندی

رفيق اول ابراهيم افندی مبيض ابراهيم افندی

رفيق ثانی احمد بك اوراق مقيدی حمدی افندی

رفيق ثالث خليل افندی

اراضیٔ سنيه قوميسيونی هيئتی

	رتبه	مجيدی
نقيب الاشراف سيد سلمان افندی	صدور	١
مركز متصرفی عطاء الله افندی	استانبول	٢
دفتردار ولايت رشدی افندی	اولی اولی	٢
حله متصرفی عبدالغنی پاشا	روم ايلی	

قلمی

وارداتکاتبی عبدالجبار افندی	مصارفاتکاتبی حسنین جمیل افندی
تحریراتکاتبی خالدحباب بك	اوراق مأموری ولی افندی
امورحسابیه رفیقی رشید افندی	انبار مأموری خلف اغا
صندق امینی بدروس افندی	انبارکاتبی عبدالله بك

ملحقات مأمورلری

بغداد سنجاغی

دجیل مقاطعه‌سی مأموری احمدبك مدرس
محمودیه مقاطعه‌سی مأموری یونس بك
ابوغریب « « یاور افندی
دلیده‌طاش « « محمدعلی افندی

حله سنجاغی

حله سنجاغی اراضیٔ سنیه وکیلی نورالدین افندی ثالثه
کاتبی محمد افندی

وردیه‌ونبشه مأموری عبدالحسین اغا	جربوعیه مأموری محمد اغا
شافعیه « حسین اغا	علاج « جاعد اغا
خناق « ذلفو اغا	نیل « سعید افندی

كربلا سنجاغى

كربلا سنجاغى اراضئ سنيه وكيلى محسن افندى
كاتبى شاكر افندى
باغات مأمورى سلمان افندى
هسيب ناصريه اسكندريه مأمور اولى افندى
« « « « ثانيسى افندى

بصره سنجاغى

عاميه مقاطعه‌سى وكيلى احمد الياسين افندى متمايز
كاتبى حمادى افندى
دواسر مقاطعه سى وكيلى حاجى احمد النعمه افندى متمايز
كاتبى يحيى افندى

ولايت عدليه دائره‌سى

مفتش رشيد بك متمايز ٤

محكمهٔ استيناف ولايت

مدعئ عمومى فتحى بك متمايز

حقوق جهتى	جزا جهتى
رئيس نائب بك	رئيس شكرى افندى مدرس

حقوق قسمی اعضالری		جزا قسمی اعضالری	
جبل‌زاده مصطفی افندی	پایهٔ مجرد	سعید افندی	مدرس
طاهر اغا		عبدالوهاب افندی	مجیدی
فتح‌الله افندی		اسکندر افندی	۵
حسقیل سومیخ افندی		موشی افندی	
اعضا ملازمی عثمان افندی		اعضا ملازمی عبدالحمید افندی	

محکمهٔ استیناف ولایت قلمی

باشکاتب حسن سامی افندی

حقوق قسمی	جزا قسمی
ضبط کاتبی فؤاد افندی	ضبط کاتبی یوسف افندی
« « حاجی خلیل افندی	دیکری کالوش افندی

بغداد تجارت محکمه‌سی

رئیس عبد القادر حشمت بك — ثالثه

اعضای دائمه	اعضای موقته
حاجی حسین افندی	پاچه‌جی زاده محمد چلبی
حسقیل سومیخ افندی	قصابه‌جی زاده محمد چلبی
	استیفان خضر افندی
	حسقیل کرجی افندی

تجارت قلمی

باشکاتب فهمی افندی — مقید رفیق جواد افندی

برنجی ضبط کاتبی احمد افندی مبیض محمود افندی
ایکنجی ضبط کاتبی خضر افندی رفیق شاؤل افندی
مقید عبد الغنی افندی

محکمهٔ شرعیه

باشکاتب نجم الدین افندی مدرس
سندات کاتبی عبد الوهاب افندی مقید قاسم افندی
ایتام مدیری مصطفی افندی معاونی محمود افندی
ترکه کاتبی محمد افندی

بغداد رسومات نظارتی

ناظر توفیق افندی ثالثه
باشکاتب شکری افندی تحریرات باشکاتبی عبدالرحمن افندی
رفیق اول رزق اه افندی کاتب ثانی راغب افندی
« ثانی صالح افندی سرمبیض منیر افندی
« ثالث علی افندی رفیق عبدالکریم افندی
مقید عبدالوهاب افندی « حسن افندی
« رفیق صالح افندی مقید محمود افندی
رفیق رستم افندی

بغداد کمرکی مدیریتی

مدیر محمد صادق افندی

باشکاتب وکیلی رزق اله افندی | ترانسپت کاتبی ابراهیم افندی
رفیق اول رشید افندی | تذکره کاتبی حمدی افندی
ثانی احمد افندی | صندق امینی ابراهیم افندی
مبیض حبیب افندی

رسوم ستّه نظارتی

ناظر بهجت بك | ثانیه مجیدی ٤
قونترول مقصدار اغوب افندی | ثالثه مجیدی ۳
محاسبه باشکاتبی حافظ علی افندی | تحریرات باشکاتبی نجم الدین افندی
رفیق اول ابراهیم افندی | معاونی علی رضا افندی
رفیق ثانی محمد فهمی افندی | مبیض اول لطفی بك
رفیق ثالث سعید افندی | « ثانی فهمی افندی
« خورشید افندی | اوراق مقیدی علی نوری افندی
قوچان مقیدی فتاح افندی | خضر افندی
اوراق صحیحه مأموری افراهیم افندی | مقید درویش افندی
اجمال مبیضی خطاب افندی | صندق امینی جانی افندی

رسوم ستّه نك مرکز مدیریتی

مدیر شفیق افندی
باشکاتب صالح افندی | مسکرات مقیدی درویش افندی
ثانی حسین افندی | طوز مقیدی وهاب افندی
اجمال مقیدی ابراهیم افندی | صندق امینی اسحاق افندی

بغداد قرانتینەسی

مدیر زیترر افندی

محاسبه مأموری والیانو افندی	باش کاتب صالح افندی
رفیق اول مصطفی افندی	رفیق ثانی عباس افندی

بغداد تلغراف و پوسته دائرەسی

باشمدیر فوزی افندی — ثانیه

مفتش رضا افندی	باش مدیر کاتبی عزمی افندی
مفتش جولیتی افندی	کاتب ثانی لبیب افندی

باشمدیریت مقیدی جمیل افندی

بغداد مرکزی

تلغراف و پوسته مدیری بکر افندی — ثالثه

سرمأمور شاکر افندی	عارف افندی
توفیق افندی	امین افندی
قدری افندی	خورشید افندی
صالح افندی	عباس افندی
وحید افندی	تحصیلدار احمد افندی

مخابرات اجنبیه مأمورلری

مأمور توماس افندی	منصور افندی
مأمور انطون افندی	ماکنەجی توماس افندی

عمان عثمانى اداره‌سى

رئيس سرى افندى ثالثه

محاسبه‌جى درويش افندى	تحريرات كاتبى ابراهيم افندى
ضبط كاتبى احمد افندى	رفيقى سليم بك
مصارفات كاتبى عبداه افندى	اوراق مقيدى عزت افندى
واردات رفيقى حسين افندى	رفيقى زيور افندى
مصارفات رفيقى حبيب افندى	فابريقه مديرى جميل بك ثالثه
مقيد اشهاب افندى	اوسته باشى مستر امليو
واپورلر مفتشى محمد افندى	معاون اولى اوسته يعقوب
صندوق امينى نعيم افندى	ديكرى اوسته درويش
	فابريقه كاتبى داود افندى
بغداد اداره وكيلى جانى افندى	كوت اداره‌وكيلى اه ويردى
كاتبى جمال افندى	عماره اداره وكيلى حكيم افندى
اقطارمه مأمورى استيفان افندى	بصره اداره‌وكيلى قالوتى افندى
قنطار كاتبى اسكندر افندى	كاتبى احمد بديع افندى
دهونات انبار مأمورى داود افندى	اقطارمه مأموى يوسف افندى

موصل واپورى

برنجى قپودان على اغا	برنجى ماكنست اوسته عيسى
ايكنجى قپودان سيد نصيف اغا	ايكنجى ماكينست چوسى

كاتب مفرديج افندى

رصافه واپوری

برنجی قپودان محمود اغاقول اغاسی برنجی ماکنست اوسته فتوحی
ایکنجی قپودان مستر هیکی ایکنجی اوسته فتوحی
کاتب کیروب افندی

فرات واپوری

برنجی قپودان مستر جانسك برنجی ماکنست اوسته ولیم
ایکنجی قپودان سیدیونس ایکنجی ماکنست اوسته سعداه
کاتب نائل افندی

بغداد واپوری

برنجی قپودان محمد اغاقول اغاسی برنجی ماکنست اوسته کالوس
ایکنجی قپودان محمود اغا ایکنجی ماکنست اوسته داود
کاتب عبدالرزاق افندی

مسکنه واپوری

برنجی قپودان مستر چول ایکنجی ماکنست اوسته ایوب
ایکنجی قپودان مستر جورجی اوچنجی ماکنست رزوقی
برنجی ماکنست اوسته الیاس دردنجی ماکنست اوسته
کاتب نیشان افندی

تلعفر واپوری

برنجی قپودان نجم اغا　　برنجی ماکنست اوسته صالح
ایکنجی قپودان سید طاهر　　ایکنجی ماکنست اوسته نهیدی
کاتب ماردیروز افندی

بصره واپوری

برنجی قپودان علی اغا قول اغاسی　　برنجی ماکنست سعید اغا ملازم
ایکنجی ماکنست احمد بك

نجد واپوری

برنجی قپودان موسیو دومنج　　برنجی چرخجی اوسته یعقوب
ایکنجی قپودان مستر فرانجسکو　　ایکنجی چرخجی اوسته فریاقوز
اوچنجی قپودان مستر فرنك　　اوچنجی چرخجی اوسته عبدالکریم
کاتب ارتین افندی

ولایت عساکر ضبطیه الایی

الای بکی احمد رشدی بك

الای مجلسی
رئیس الای بکی

اعضـــا

بغداد طابور اغاسی احمد نادر اغا	اداره امینی محمد نوری افندی
مجیدی ٤	بلوك اغاسی عبداه اغا
ایکنجی طابور اغاسی مخلص افندی	بلوك معاونی علی رضا افندی
مجیدی ٥	ژورنال امینی رضا افندی

الای قلمی

اداره امینی نوری افندی	معاون اول علی افندی
معاون ثانی شریف بك	مقید اول سعید افندی
مقید ثانی امین افندی	

التنجی قول اردوی همایون

التنجی قول اردوی همایون مشیری هدایت پاشا
مجیدی
٢

ارکان حربیه سی

رئیس « «

برنجی شعبه

میرالای وارکان حرب آکاه بك	ملازم ثانی شکر افندی
سواری میرالایی کاظم بك ع ٣ م ٢	ملازم ثانی سلیمان افندی
ارکان حرب قائممقامی راسم بك	ملازم عبدالرزاق افندی
تحریرات کاتبی علی بك (رابعه)	

ایکنجی شعبه

مدیر ارکان حرب بیکباشیسی محسن بك	صنف رابع رشید افندی
تحریرات کاتبی علی یاور افندی (خواجکان)	« درویش افندی
نفوس کاتبی ابراهیم افندی	« عارف افندی
یوقلمه جی محمد توفیق افندی	« عارف افندی
صنف اول حسنی افندی رابعه	« جمیل افندی
« ثالث محمد علی افندی	ملازم سید احمد افندی

لوازم دائره سی

رئیس میرلوا شعبان پاشا ع ۳ م ۳

برنجی شعبه

مدیر احمد مختار افندی اولی ثانیسی م ۳
برنجی معاون حسین بك ثانیه م ٤
ایکنجی معاون الای کاتبی احمد افندی صنف رابع عبد العزیز افندی
صنف اول حسین بك « محمود افندی
« ثانی محمود افندی « وفی افندی
« ثالث محمد علی افندی « صالح افندی
« ثالث عبد الرحمن افندی ملازم وهبی افندی

ایکنجی شعبه

مدیر الای امینی مصطفی افندی
برنجی معاون امین افندی رابعه صنف ثالث محمد علی افندی
ایکنجی معاون الای کاتبی فتح اه بك « رابع حسین افندی
صنف ثانی زینل افندی « « رشید افندی
« « حسین افندی « ملازم توفیق افندی

اوچنجی شعبه

مدیر الای امینی حسین افندی

برنجی معاون محمد امین افندی ثالثه م ٥ صنف ثالث احمد عزت افندی
ایکنجی معاون منحل « « عبداه افندی
صنف ثانی احمد راغب افندی « رابع جهاد افندی

درد نجی شعبه

مدیر الای امینی احمد افندی
برنجی معاون منحل صنف رابع عبد الغفور افندی
ایکنجی معاون محمود افندی (رابعه) مدیر اوراق ملازم ثانی تجلی افندی

مقام مشیری یاور حربلری

بیکباشی احمد بك م ٥
یوز باشی غالب بك م ٥
یوز باشی قدری افندی

اون برنجی فرقه

قوماندان منحل
فرقهٔ مذکوره نك ارکان حربیه سی
رئیس قول اغاسی زکی افندی ملازم ثانی عزت افندی
قول اغاسی محمد بك ملازم ثانی احمد افندی

یکرمی برنجی لوا

قوماندان منحل

ارکان حربیه ملحق یوز باشی شوقی افندی

پیاده قرق برنجی الای

میرالای احمد بك — اوچنجی بیکباشی عبدالرحمن افندی
قائممقام اکاه بك — دردنجی بیکباشی شفیق افندی
برنجی بیکباشی زکریا افندی — نشانجی بیکباشیسی عزیز افندی م ٥
ایکنجی بیکباشی عاصم افندی — طبیب بیکباشی احمد عبداه افندی
الای امامی احمد افندی

پیاده قرق ایکنجی الای

میرالای قدری بك — اوچنجی بیکباشی علی اغا
قائممقام شاکر بك — دردنجی بیکباشی حاجی محمد افندی
برنجی بیکباشی نجیب افندی — طبیب بیکباشی محمد سلیم افندی
ایکنجی بیکباشی علی افندی

یکرمی ایکنجی لوا

قوماندان : منحل
ارکان حربیه یه ملحق یوز باشی راشد افندی

پیاده قرق اوچنجی الای

میرالای حاجی ابراهیم بك م ٣ — اوچنجی بیکباشی علی رفعت افندی
قائممقام اسماعیل بك — دردنجی بیکباشی توفیق افندی

برنجی بیکباشی محمدشکری افندی طبیب بیکباشی مصطفی خلیل افندی
ایکنجی بیکباشی عثمان اغا م ٤ طبیب بیکباشی اوسب افندی

پیاده قرق دردنجی الای

میرالای ابراهیم بك اوچنجی بیکباشی عابدین افندی
قائممقام اسماعیل بك دردنجی بیکباشی یوسف افندی
برنجی بیکباشی حمید افندی طبیب بیکباشی سعید افندی
ایکنجی بیکباشی احمد اغا الای امینی سعد الله افندی

اون ایکنجی فرقه

قوماندان فریق عثمان ناظم پاشا

ارکان حربیه سی
رئیس ارکان حرب قائممقامی خالدبك ملازم ثانی عبدالرحمن افندی
ارکان حرب قول اغاسی اسحاق افندی ملازم ثانی بکر افندی

لوا قوماندانی منحل
ارکان حربیه ملحق ملازم ثانی عمر افندی

پیاده قرق بشنجی الای

میرالای حسین بك م ٤ دردنجی بیکباشی منحل
قائممقام مصطفی بك نشانجی بیکباشیسی عارف حکمت بك

برنجی بیکباشی حسین افندی　طبیب بیکباشی واسیل افندی
ایکنجی بیکباشی مصطفی اغا　طبیب بیکباشی صادق افندی
اوچنجی بیکباشی رؤف افندی

پیاده قرق التنجی الای

میرالای سعید بك　م ٤　اوچنجی بیکباشی محمد برندار اغا
قائممقام کریم بك　دردنجی بیکباشی احمد فضلی افندی
برنجی بیکباشی مکرمین اغا　طبیب بیکباشی اوخانیس افندی
ایکنجی بیکباشی ابراهیم افندی

یکرمی دردنجی لوا

قوماندان میرلوا ادهم پاشا　م ٤
ارکان حربه ملحق ملازم ثانی محمد افندی

پیاده قرق یدنجی الای

میرالای حسین حسنی بك　ایکنجی بیکباشی حاجی بکر افندی
قائممقام صادق بك　م ٥　اوچنجی بیکباشی مصطفی افندی
برنجی بیکباشی محمد صالح افندی　دردنجی بیکباشی علی افندی

پیاده قرق سکزنجی الای

میرالای توفیق بك　ایکنجی بیکباشی علی افندی

قائممقام سلیمان بك — اوچنجی بیکباشی شبیب اغا
برنجی بیکباشی مصطفی زکی افندی — دردنجی بیکباشی عزت افندی

التنجی سواری فرقه‌سی
قوماندان فریق حسن پاشا

ارکان حربیه‌سی
ارکان حرب رئیس قول اغاسی اسماعیل بك — سواری یوزباشیسی حسین افندی

اون التنجی لوا

قوماندان میر لوا منحل

سواری اوتوز برنجی الای

میرالای اسماعیل بك — بیکباشی ثانی رائف رجا افندی
قائممقام محمد رفعت بك — الای امینی احمد افندی
بیکباشی اول توفیق افندی — بیکباشی بیطر خلیل افندی

سواری اوتوز ایکنجی الای

میرالای تحسین بك — بیکباشی ثانی احمد افندی
قائممقام احمد بك — الای امینی مصطفی افندی
بیکباشی اول منحل

اون یدنجی لوا

قوماندان میرلوا علی پاشا
سواری اوتوز اوچنجی الایی

میرالای اسماعیل بك — بیکباشی ثانی حاجی محمد عطا افندی
قائممقام یوسف ضیا بك — الای امینی منحل
بیکباشی اول عزت افندی

سواری اوتوز دردنجی الایی

میرالای محمود بك — بیکباشی ثانی نورالدین افندی
قائممقام محمد عزت بك — الای امینی منحل
بیکباشی اول محمد افندی

اون سکزنجی لوا

قوماندان میرلوا منحل
سواری اوتوز بشنجی الایی

میرالای ایوب بك — بیکباشی ثانی منحل
قائممقام محمد بك — الای امینی »
بیکباشی اول احمد جمیل افندی

سواری اوتوز التنجی الایی

میرالای فیض اه بك — بیکباشی ثانی منحل

قائممقام علی جزار بك   الای امینی »
بیکباشی آول ابراهیم افندی

التنجی طوپجی الایی

قوماندان میرلوا حاجی فیض اه پاشا م٤ ع٣

میرالای احمد شمسی بك م٣   دردنجی بیکباشی اسلام اغا
قائممقام حسن بك   جبخانه بیکباشیسی جمال افندی
برنجی بیکباشی حسن اغا   بیطر بیکباشیسی حسین افندی
ایکنجی بیکباشی حسن افندی   نقلیه بیکباشیسی جاسم اغا
اوچنجی بیکباشی محمد اغا   الای امینی حسین افندی
برنجی طابور بیکباشیسی محمود افندی
استحکام طابوری بیکباشیسی منحل
صنایع طابوری بیکباشیسی »
دباغ معلمی بیکباشی علی رضا افندی

ردیف صنف مقدم یکرمی بشنجی فرقه‌سی

قوماندان فریق محمد پاشا م٢

اوتوزنجی لوا
قوماندان میرلوا هاشم پاشا
قائممقام حسن بك م٤   بیکباشی سالم افندی

قائمقام یوسف بك	بیكباشی یوسف اغا
بیكباشی زكریا افندی	بیكباشی محمد افندی
بیكباشی علی رضا افندی	بیكباشی كاظم افندی
بیكباشی حاجی شاهین افندی	بیكباشی عبد الرزاق افندی
بیكباشی مهدی افندی	بیكباشی نشئت بك

بیكباشی سالم افندی

اردوی همایون صحیه مأمورلری

سر طبیب میرالای ابراهیم بك م ٤

طبیب اول میرالای اسماعیل بك

طبیب قائمقام یواكم افندی	طبیب بیكباشی طودوری افندی
بیكباشی محمد شوقی افندی م ٥	مدیر حسنی افندی م ٥
سراجزاجی بیكباشی حاجی كامل افندی	خستە خانە اجزاجی باشیسی فتاح افندی

مكتب اعدادی

مدیر بیكباشی جمال افندی

رسم خواجەسی ودرس ناظری صول قول اغاسی عبد العزیز افندی م ٥

ریاضیە خواجەسی صول قول اغاسی محمد راشد افندی

حساب مأموری طابور كاتبی حسین افندی

منشآت خواجەسی پیادە یوز باشیسی ابراهیم یمنی افندی

جراح یوسف افندی
ریاضیه خواجه‌سی ملازم ثانی زکی افندی
جغرافیا خواجه‌سی ملازم ثانی احمد افندی
طراحه خواجه‌سی ملازم ثانی کوثر افندی
جمناستیق خواجه‌سی ملازم ثانی رضا افندی
تاریخ خواجه‌سی ملازم ثانی وهبی افندی
داخلیه ضابطی ملازم ثانی مصطفی افندی
داخلیه ضابطی ملازم ثانی سیرت افندی
امام محمد کامل افندی
لسان خواجه‌سی ازرا افندی

برنجی رشدیهٔ عسکریه مأمورلری

رسم خواجه‌سی یوز باشی محمد خلوصی افندی
داخلیه ضابطی یوز باشی شفیق افندی
املا خواجه‌سی و داخلیه ضابطی ملازم ثانی عبداه افندی
داخلیه ضابطی ملازم ثانی احمد افندی
هندسه معلمی ملازم ثانی عبد القادر افندی
فارسی و صرف ترکی و حکایات منتخبه خواجه‌سی عبداه افندی مدرس
نحو و منطق خواجه‌سی عبد الحلیم افندی
صرف عربی خواجه‌سی محمد امین افندی
حسن خط خواجه‌سی محمد علی افندی
امام و مؤذن حاجی محمد افندی

ایکنجی رشدیه مأمورلری

مدیر صاغقول اغاسی محمد افندی م ٥

رسم وجغرافیا خواجه‌سی ملازم ثانی نوری افندی

ریاضیه خواجه‌سی ملازم ثانی عبداه افندی

املا خواجه‌سی وداخلیه ضابطی ملازم ثانی ثابت افندی

فارسی خواجه‌سی حبیب مظهر افندی ثانیه

صرف عربی وترکی وتعلیم فارسی خواجه‌سی احمد افندی

صرف عربی خواجه‌سی علی افندی

حسن خط خواجه‌سی رشید افندی

امام وعلم حال خواجه‌سی سید احمد افندی

نفر	
٦١	اعدادیه شاکردانی
١٦٤	برنجی رشدیه شاکردانی
٦٧	ایکنجی رشدیه شاکردانی
٢٩٢	یکون جمله

۱

بغداد سنجاغی

بغداد سنجاغی

متصرف عطاءاه افندی   استانبول   م ٢

ارکان لوا

محاسبه جی صالح افندی
تحریرات مدیری شوکت بك

محاسبهٔ لوا قلمی

محاسبه جی صالح افندی

واردات کاتبی عباس افندی   مصارفات کاتبی عزت افندی
رفیق سلیم افندی   رفیق ستار افندی
مصالح جاریه کاتبی عبداه افندی   صندق امینی عبداه افندی
رفیق یاسین افندی   خزینه کاتبی حسین افندی
معاونی اوانیس افندی

لوا تحریرات قلمی

مدیر شوکت بك

تحریرات معاونی شریف افندی   مصطفی افندی
مجلس کاتبی عبدالرزاق افندی   عبد القادر افندی
درویش بك   رؤف افندی

محمود بك	محمد افندی
حبيب بك	محمود بك

اوراق اوطه‌سی

اوراق مديری عبداه افندی	صالح افندی
درويش افندی	محمود افندی
رشيد افندی	رزق اه افندی
محمود بك	ابراهيم افندی

مركز لوايه مربوط نواحی مديرلری

اعظميه مديری حاجی سلمان اغا — دياله مديری محبوب اغا

بدايت محكمه‌سی

رئيس اول محمود صبحی افندی — مدرس

رئيس ثانی احمد وصفی افندی — ثالثه

مدعی عمومی عثمان فائق افندی

حقوق جهتی اعضاسی	جزا جهتی اعضاسی
عبد الرزاق افندی	راغب بك
حسقيل افندی	يوسف نعمان افندی
اعضا ملازمی محمد شكری افندی	اعضا ملازمی جعفر افندی

قلمی

باشکاتب علی یاور افندی　ضبط کاتبی خضر افندی
ضبط کاتبی اسماعیل بك　ضبط کاتبی رفعت افندی
« کاتبی عثمان افندی　اجرا مأموری حسن افندی

اعشار مأمورلری

مدیر علی محسن بك　ایکنجی کاتب رشدی افندی
باشکاتب محمد علی افندی　اوچنجی کاتب امین افندی

بغداد قضاسی اعشار مأموریتی

مأمور احمد توفیق بك　کاتب اول نوزی افندی
کاتب ثانی ابراهیم افندی　انبار مأموری یوسف افندی

تحصیلدارلر

سر تحصیلدار یاسین افندی　سواری تحصیلداری خلف افندی
سواری « سیدقادر افندی　پیاده « خضر افندی

برنجی دائرهٔ بلدیه هیئتی

رئیس اسماعیل افندی

اعضا　قلم اوطه‌سی
عبد الفتاح افندی　سر کاتب محمد ندیم افندی

محمود چلبی	معاونی راجی افندی
محمد شاکر افندی	نفوس کاتبی محمد افندی
صالح افندی	محاسبه رفیقی سلیمان افندی
طبیب لازار افندی	صندق امینی میکائیل افندی

ولایت مهندسی موسیو موژل م ٤

دائرهٔ مذکوره‌یه مربوط مکتب صنایع اداره‌سی

مدیر محمد زهدی افندی	معلم عبداه افندی
کاتب عزیز افندی	معلم امین افندی
انبار مأموری وصندق امینی صالح افندی	یازو خواجه‌سی عبد الرزاق افندی

داخلیه ضابطی خلیل اغا

شاکردان

٥٦

ایکنجی بلدیه دائره‌سی

رئیس عبدالرزاق افندی بلاد خمسه م ٤

اعضـــــا	قلم اوطه‌سی
کبه زاده حاجی جعفر چلبی	باشکاتب محمد نوری افندی
محمد سلیم چلبی	معاونی صالح مظهر افندی
ملا سبع چلبی	نفوس مقیدی عبدالرزاق افندی

حاجی درویش چلبی   قونطوراتو کاتبی حسقیل افندی
خاچیك افندی   صندق امینی حسین افندی

اوچنجی بلدیه دائره‌سی

رئیس عبداله افندی

اعضا	قلم اوطه‌سی
حاجی محمود افندی	باشکاتب محمد کامل افندی
حاجی ابراهیم افندی	نفوس کاتبی یوسف افندی
عبداله افندی	محاسبه معاونی وهبی افندی
عبد اللطیف بك	قونطوراتو کاتبی محمد افندی
یاسین اغا	صندق امینی عبد الوهاب افندی

اوچنجی بلدیه‌یه مربوط غرباخسته‌خانه‌سی

مدیر عبدالقادر اغا	امام عبدالرزاق افندی
مملکت طبیبی لازار افندی	جراح عبدالرزاق اغا
کاتب خضر افندی	اجزاجی منشی افندی

ترامووای اداره‌سی

رئیس عبد الهادی چلبی

اعضا

علی چلبی   حاجی خلیل دولت ابادی چلبی

میرزا موسی بغداد مرکز مدیری محمد افندی
قومیسیون کاتبی سر بوس افندی کاظمیه مرکز مدیری جعفر افندی
قومیسیون کاتبی معاونی میخائیل افندی

برنجی بغداد طابوری ضابطانی

طابور اغاسی حاجی احمد اغا م٤

حساب امینی منحل

برنجی پیاده بلوکی	برنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی حسین اغا	بلوك اغاسی عبداه اغا
بلوك معاونی علی اغا	« معاونی صالح افندی
ژورنال امینی رضا افندی	ژورنال امینی میرزا اغا
ایکنجی پیاده بلوکی	ایکنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی محمد شفیق افندی	بلوك اغاسی احمد اغا
بلوك معاونی عبد الواحد افندی	» معاونی علی اغا
ژورنال امینی محمد اغا	ژورنال امینی منحل
اوچنجی پیاده بلوکی	اوچنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی منحل	بلوك اغاسی ابراهیم اغا
بلوك معاونی بهجت افندی	» معاونی حسن بك
ژورنال امینی علی افندی	ژورنال امینی عبداه افندی

دردنجی پیاده بلوکی	دردنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی علی اغا	بلوك اغاسی مصطفی اغا
بلوك معاونی منحل	« معاونی حسین افندی
ژورنال امینی علی افندی	ژورنال امینی حیدر اغا

ایکنجی بغداد طابوری ضابطانی

طابور اغاسی مخلص افندی م ٥

حساب امینی منحل

برنجی پیاده بلوکی	ایکنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی ابراهیم اغا	بلوك اغاسی فارس اغا
« معاونی علی افندی	« معاونی احمد افندی
ژورنال امینی منحل	ژورنال امینی محمد افندی
ایکنجی پیاده بلوکی	اوچنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی زهراب اغا	بلوك اغاسی زینل اغا
« معاونی سعید اغا	« معاونی محمد افندی
ژورنال امینی سید علی افندی	ژورنال امینی محمد اغا
اوچنجی پیاده بلوکی	دردنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی منحل	بلوك اغاسی زبیر بك م ٥
بلوك معاونی منحل	« معاونی ولی اغا
ژورنال امینی منحل	ژورنال امینی صادق اغا

برنجی سواری بلوکی	بشنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی جمال اغا	بلوك اغاسی ولی اغا
بلوك معاونی عبداه افندی	» معاونی صالح اغا
ژورنال امینی بکر اغا	ژورنال امینی یونس افندی

التنجی سواری بلوکی

بلوك اغاسی فتاح اغا	بلوك معاونی محمد اغا

ژورنال امینی شاکر افندی

بغداد اوچنجی سیاره طابوری

طابور اغاسی حاجی علی افندی

حساب امینی منحل

برنجی سواری بلوکی	بشنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی حاجی اغا	بلوك اغاسی حسین بك
بلوك معاونی داود اغا	معاونی داود اغا
ژورنال امینی محمد اغا	ژورنال امینی خضر افندی
ایکنجی سواری بلوکی	التنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی منحل	بلوك اغاسی اسماعیل اغا
معاونی احمد اغا	معاونی غشلغه اغا
ژورنال امینی خالد اغا	ژورنال امینی عبد الغنی افندی

اوچنجی سواری بلوکی	یدنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی محمد بك	بلوك اغاسی عبد الرحمن اغا
معاونی محمود اغا	معاونی خسرو بك
ژورنال امینی علی افندی	ژورنال امینی البرد افندی
دردنجی سواری بلوکی	سکزنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی منحل	بلوك اغاسی یوسف بك
معاونی سعداه اغا	معاونی منحل
ژورنال امینی منحل	ژورنال محمدافندی

بشنجی خانقین حدود طابوری ضابطانی

طابور اغاسی منحل

حساب امینی عبد الرحمن افندی

برنجی پیاده بلوکی	اوچنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی امین اغا	بلوك اغاسی منحل
معاونی محمد افندی	معاونی جاسم اغا
ژورنال امینی منحل	ژورنال امینی ناصر افندی
ایکنجی پیاده بلوکی	دردنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی مراد اغا	بلوك اغاسی منحل
معاونی سعداه افندی	معاونی صفر اغا
ژورنال امینی فتحاه افندی	ژورنال امینی قادر اغا

بغداد رشدیهٔ ملکیه مکتبی

معلم اول عبد الغفور افندی مدرس
معلم ثانی عبد الرحیم افندی
جغرافیا ور یاضیه خواجه‌سی احمد افندی ملازم ثانی
خط خواجه‌سی معروف افندی
موجود شاکردانی ٩٥

بغداد ایکنجی رشدیهٔ ملکیه مکتبی

معلم اول عارف حکمت افندی
معلم ثانی عبد اه افندی
یازو خواجه‌سی ابراهیم ادهم افندی
موجود شاکردان ٤٢

نفس بغداده بولنان اجنبی مأمورلری

فرانسه جهوریت فخیمه‌سنك بغداد وموصل وبصره قونسلوسی
موسیو الفرد پرتی‌یه
انکلتره دولت فخیمه‌سنك بغداد جنرال قونسلوسی وکیلی موسیو
تویدی
روسیه دولت فخیمه‌سنك بغداد قونسلوسی موسیو ابرهارد
بغداد ایران باش شهبندری میرزا محمود خان

خراسان قضاسی

قائمقام رشدی بك ثانیه مال مدیری جوادافندی
نائب امین افندی تحریرات کاتبی عبدالغنی افندی
صندق امینی یوسف افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائمقام

اعضای طبیعیه	اعضا منتخبه	
نائب	صالح افندی	رابعه
مال مدیری	امین افندی	
تحریرات کاتبی	خضر افندی	
	سید فضل افندی	

بدایت محکمه سی

رئیس نائب قضا

اعضا	قلمی
عبداه افندی	کاتب اول اسماعیل افندی
سلمان افندی	« ثانی بکر افندی

مستنطق معاونی قاسم افندی

اعشار مأموری وکیلی رشید بك

برنجی کاتب محمود افندی ایکنجی کاتب عبداه افندی
انبار مأموری اسعد افندی

نواحی مدیرلری

شهربان مدیری عبدالقادر بك خالص مدیری خلیل اغا
کاتبی حمدی افندی کاتبی عبدالرزاق افندی

تلغراف مأمورلری

بعقوبه مدیری حبیب افندی شهربان مدیری غریب افندی

بلدیه دائره‌سی

رئیس رفیق افندی
اعضا حاجی بندر اغا درویش علی افندی
خمیس اغا کاتب فهمی افندی

رسوم ستة مأموری قاسم اغا
کاتب عبدالجبار افندی

خانقین قضاسی

قائممقام عبد اه افندی — مال مدیری عارف افندی
نائب سید محمود افندی — تحریرات کاتبی عبداه افندی
صندق امینی احمد افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائممقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	عبداه افندی
مال مدیری	محمد افندی
تحریرات کاتبی	دیکر محمد افندی
	شیخ صالح افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضا	قلمی
جعفر افندی	کاتب اول عباس افندی
موشی افندی	« ثانی علی افندی

مستنطق معاونی محمود افندی

اعشار مأموری سلیمان اغا
کاتب اول محمد افندی — انبار مأموری عزیز بك

نواحی مدیرلری

بنکدره مدیری رشید بك قزلر باط مدیری محمد افندی
کاتبی خضر افندی کاتبی درویش علی افندی

تلغراف مدیری بزوعی افندی مأمور عبد الباقی افندی

قرانتنه مأموری طبیب موسیو سئاد
کاتب اول ابراهیم افندی جنازه معاینه مأموری عزیز افندی
ثانی سید مصطفی افندی کاتب ثالث محمد افندی

رسومات مدیری یوسف ضیا افندی باشکاتب سعید افندی
کاتب ثانی سلیمان افندی
رسوم ستنه مأموری عبد الرحمن افندی

بلدیه دائره‌سی

رئیس امین اغا اعضا محمود اغا
اعضا فتاح اغا اعضا حسن اغا
اعضا حسن اغا کاتب غفور افندی

مندلی قضاسی

قائممقام عبدالقادر افندی مال مدیری فتحی افندی
نائب احمد شمس الدین افندی تحریرات کاتبی عبدالمجید افندی
صندق امینی طاهر افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائمقام	اعضای منتخبه
اعضای طبیعیه	سید علی اغا
نائب	عبد القادر افندی
مال مدیری	سعید بك
تحریرات کاتبی	حاجی محمود افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضا	کاتب اول درویش افندی
محمد افندی	کاتب ثانی اسماعیل افندی
محمد عارف افندی	مستنطق معاونی امین افندی

اعشار مأموری عبد الوهاب بك   کاتب اول سلیمان افندی

انبار مأموری یوسف افندی

قرانتنه کاتبی عبد المجید افندی

رسومات مدیری حاجی سلیم افندی   باش کاتب خلیل افندی

کاتب ثانی محمد افندی

كوت الاماره قضاسی

قائممقام وكيلى لامع بك	مال مديرى محمد افندى
نائب سيد احمد افندى	تحريرات كاتبى عبداه افندى

صندق امينى مصطفى افندى

مجلس اداره قضا

رئيس قائممقام	اعضاى منتخبه
اعضاى طبيعيه	حسن السبع افندى
نائب	حاجى على افندى
مال مديرى	عبدالحميد اغا
تحريرات كاتبى	حسين الحضيرى اغا

بدايت محكمه سى

رئيس نائب قضا

اعضـا	« كاتب اول محمد افندى
على افندى	« ثانى سلمان افندى
عباس افندى	مستنطق معاونى طه افندى

اعشار مأمورى سليمان افندى كاتب اول حسن افندى

انبار مأمورى حارس افندى

زر باطيه قرانتنه مأمورى سالم افندى

كمرك مأموری محمود افندی — بدره كمرك مأموری محمد افندی
كاتبی عباس افندی — كاتب احمد افندی

رسوم ستة مأموری زيور افندی

بلديه دائره سی

رئیس عباس فخری افندی
اعضـــا

عبيد اغا — علوش اغا
جدوع اغا — كاتب شوقی بك

غربيه مديری امين بك — بدره مديری مصطفی افندی
كاتبی عزيز افندی — كاتبی يوسف افندی

سامرا قضاسی

قائممقام محمود افندی — مال مديری كامل افندی
نائب امين افندی — تحريرات كاتبی عبدالرزاق افندی
قضا صندق امينی منحل

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائمقام	اعضای منتخبه
اعضای طبیعیه	سید علی افندی
نائب	عبدالرزاق افندی
مال‌مدیری	علی‌الاحمد افندی
تحریرات کاتبی	عمر المهدی افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضا	کاتب اول سعید بك
حمدی افندی	« ثانی محی‌الدین‌افندی
سید محمود افندی	مستنطق معاونی محمد افندی

اعشارمأموری نشئت افندی کاتبی مصطفی افندی
انبار مأموری رؤف افندی

مدرس ابراهیم افندی
رشدیه معلمی علی‌افندی
قرانتنه مأموری محمدافندی
تکرینت مدیری صادق بك
کاتبی ابراهیم افندی

عنه قضاسی

قائممقام شریف افندی ثالثه مال مدیری مهدی افندی
نائب ثابت افندی تحریرات کاتبی منحل
صندق امینی یوسف افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائممقام	
اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	حاجی عبدالرزاق افندی
مال مدیری	حاجی عبدالرحیم
تحریرات کاتبی	سید داود افندی
	عبدالکریم افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضا	کاتب اول کاظم افندی
سعید افندی	« اوانیس افندی
حسقیل افندی	مستنطق معاونی عزت افندی

اعشار مأموری طه اغا کاتب نوری افندی
انبار مأموری ابراهیم افندی

بلدیه دائره‌سی

رئیس قحطان افندی	سید نجم الدین افندی
اعضـــا	سعید اغا
حدید الیونس اغا	کاتب عزت افندی

نواحی مدیرلری

القائم مدیری امین افندی	حدیثه مدیری سعید افندی
کاتبی داود افندی	کاتبی سید حسن افندی

جبه آلوس مدیری جمیل افندی
کاتبی علی افندی

کاظمیه قضاسی

قائممقام عبدالوهاب افندی م ٥	مال مدیری عارف افندی
نائب محمد صمد افندی	تحریرات کاتبی حسین افندی

صندق امینی محمد افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائممقام	اعضای منتخبه
اعضای طبیعیه	علی چلبی
نائب	حاجی ابراهیم افندی

مال مدیری سید محمد افندی
تحریرات کاتبی " محمد امین چلبی

بدایت محکمه سی

رئیس نائب قضا

اعضا
محمد چلبی
صادق چلبی
کاتب اول شهاب الدین افندی
" ثانی رشید افندی
مستنطق معاونی مصطفی افندی

اعشار مأمورلری

مأمور عبدالوهاب افندی کاتب اول کانی افندی
کاتب ثانی عبداه افندی

بلدیه دائره سی

رئیس منحل اعضا اصلان افندی
اعضا محمد افندی اعضا عبداه افندی
کاتب ابراهیم ادهم افندی

رسومات مأموری محمد افندی رسوم ستّه مأموری عبدالوهاب افندی
کاتب ابراهیم افندی قرانتنه مأموری حسن افندی

دلیم قضاسی

قائممقام حسن رضا افندی — مال مدیری علی یاور افندی
نائب احمد افندی — تحریرات کاتبی ابراهیم افندی
صندق امینی محمد افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیسی قائممقام	اعضای منتخبه
اعضای طبیعیه	محمد البکر
نائب	عساف
مال مدیری	سلیمان الیوسف
تحریرات کاتبی	مشهور

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضا — کاتب اول خضر افندی
صالح العلی افندی — « ابراهیم افندی
سید احمد افندی — مستنطق معاونی طه افندی

اعشار مأمورلری

مأمور عبدالرزاق افندی — ایکنجی کاتب عبدالرزاق افندی
برنجی کاتب علی افندی — انبار مأموری کاظم افندی

نواحی مدیرلری

هیت مدیری قاسم افندی نائب وکیلی عبدالمجیدافندی
صقلاویه مدیری حافظ افندی کاتبی درویش افندی
کبیسه مدیری معروف اغا مدرس طه افندی

رمادی تلغراف مدیری سری افندی . صقلاویه تلغراف مدیری ناظم بك .
هیت رسوم ستة مأموری عبدالقادر بك .
کاتبی علی رضا افندی

جزیره قضاسی

قائمقام محمد افندی مال مدیری حاجی خلیل افندی
بغیله مدیری بصیرت افندی تحریرات کاتبی عبدالرزاق افندی

عزیزیه قضاسی

قائمقام مصطفی بك مال مدیری خضر حیات افندی
تحریرات کاتبی محمد صالح افندی

بغداد سنجاغنك جغرافیای طبیعیسی

بغداد سنجاغی دائرهٔ ولایتك شمال طرفنده واقع اولوب اورته سندن دجله وفرات نهرلری کچر . ودیاله نامنده اولان نهر دخی شمال شرقی طرفندن وایران ممالکندن کلوب بغدادك ایکی ساعت جنوبنده دجله یه منصب اولور . بو سنجاقده دجله وفراتدن مدار استفاده اولان شی حیواناتله اداره ایدیلور بر نوع دولاب واسطه سیله اهالینك اعتراف وعادتا اغتصاب ایده بیلدکاری صودر . فقط دیاله نهر صغیری خانقین وخراسان قضالرینی تمامیله اسقا واروا ایدرك صوینك پك جزؤی بر مقداری دجله یه منصب اولوب قصوری کاملا اراضی وبغچه لرده صرف اولنمقده واستفاده ایدلمکده در . بغداد سنجاغیله موصل ولایتنی تفریق ایدن جبل (حمرین) نامنده کی طاغ شمال شرقی جهتنده واقع وسهل المروردر . ذکر واستفاده یه شایان اورمانلر اولمیوب دجله نك ساحلینده واورته سنده کی جزایرده انجق استحطابه کفایت ایده جك قدر اشجار بولنور . اراضینك قوهٔ انباتیه سی درجهٔ کافیه ده در . خراسان . خانقین . مندلی . قضالری باغ وبغچه لرله وهر نوع میوه واثمار ایله پك زیاده معموردر . دجله نك انحطاطنده هیچ بر فائده سی اولمدیغی وهیچ بر اراضی یی اروا ایده مدیکی مثللو زیاده فیضاننده دخی قابنه صیغمدیغندن بغداد شهری اوحالده تهلکه تحتنده در . پك چوق سنه لر بغدادك اوست طرفنده کی بندلرك قرلمسیله مملکتی صو احاطه

ایتدیکی کورلشدر • بغدادك شو تهلکه‌سی معلومات تاریخیه قسمنده‌ده کوریلور • بعض سنه‌لرده کورلدیکی وجهله شطك مضرتی موجب اولمیان بر حال فیضانده قالمسی اراضینك کوزلجه اروا سنه کافی ومحصولات کثیره‌یه سبب اولور •

حنطه • شعیر • پرنج • داری • سیسام • ماش • نخود ونادراً افیون وسائره اکلمکده‌در • نفس بغدادك هواسی یابس وغایت صاغلمدر • فقط حسب الموقع سامرا قصبه‌سنك هواسنده جیادت دها زیاده واردر • جیلان • طوشان • دراج • طوموز • تلکی • چقال • کبی حیوانات وحشیه • دوه • ات • استر • مرکب • مثللو حیوانات اهلیه دخی چوقدر هله شمر عشیرت سیاره‌سیله دلیم نام نیم مسکون اهالی نزدنده عرب اتلرینك اعلاسی بولنور • ایشلتدیرلمکده اولان معدنلر هیت ناحیه‌سنده‌کی زفت وطوز ومندلی قضاسنده‌کی غاز یاغی وعنه‌ده‌کی طوز معدنلرندن عبارتدر • بغداد اطرافنده وخراسان قضاسیله سائر محللرده باغ و بغچه‌لر متعدددر • اغاجلرك اکثری خرما • نار • طاتلی واکشی لیمون • پورتقال • اوزم • زردالی • کبی شیلردر •

لوانك جغرافیای مدنیسی

سنجاغك حدودی شمالا موصل ولایتی وشرقاً ایران وجنوباً عماره ومنتفك سنجاقلری وغرباً حلب سنجاغیله شامیه چولی وحلب

ولایتیدر • طولی نللی عباس طاغندن عماره حدودینه قدر تقریباً طقسان عرضی عنه‌دن مندلی یه‌قدر سکسان ساعت مسافه‌در • لوا • بغداد • کوت الاماره • مندلی • خانقین • خراسان • سامرا • دلیم • عنه • کاظمیه • عزیزیه • جزیره • نامنده اون برقضایه منقسمدر • بونلردن خانقین خراسان دلیم برنجی مندلی سامرا کوت الاماره عزیزیه جزیره قضالری ایکنجی عنه کاظمیه اوچنجی صنفدر • نفس بغداد (٣٣) کسور درجه عرض شمالی وپارس مبدأ طولندن اعتباراً (٤٤) درجه طول شرقیده ودجله ساحلنك ایکی طرفی اوزرنده واقعدر • ایکی یقه‌نك اراسی بر اخشاب کوپری وصل ایدر • اوچ دائرهٔ بلدیه یه انقسام ایتمشدر (١٦٣٠٣) خانه‌سی یوز عدد خانی • اوچبیك ایکیوز قرق درت عدد دکانی • یکرمی برعدد حمامی • قرق التی عدد جامعی • یوز سکسان درت عدد قهوه خانه سی (ویاخود تعبیر صحیح ایله تنبلخانه) سی واوتوز التی عدد مسجدی ویکرمی بر عدد مدرسه‌سی • واون عدد مغازه‌سی • ویوز اون عدد علوه‌سی واون عدد اجزا خانه‌سی • وایکی عدد لوقانطه واوتوز سکز عدد بویاخانه • واون عدد شکرخانه‌سی • واوتوز درت عدد غیر منتظم صبیان مکتبی اولوب اهالیسنك اکثری عرب وبعض غربادن عبارتدر • عربی تکلم وزراعت وبچوا تلق ایدرلر • کفیه • چارشب • اغابانی • مشلح • اینکدن ویوقدن • معمول هر نوع منسوجات اعمال ایدرلر • صنایع سائره یه ده رغبت موجودر •

انكلترەنك جنرال قونسلوسی وفرانسه وروسيەنك قونسلو سلريله ایران دولت علیه سنك ، شهبندرلری اقامت ایدر . بغداد قضا سنده اعظمیه (سر مذهبمز ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه افندیمز حضرتلرینك مرقد شریفلری یدر) ناميله بر مديريت دخی واردر اخراجات ادخالاته نسبتله پك دوندر . رسومات نظارتنك بر پوصله سندن استفاده اولنديغنه كوره ممالك اجنبيه دن ادخالاتمز يوز يكرمی التی ميليون ايكيوز قرق التی بيك درتيوز اون غروش دائره سنده اولوب بونك استيفا ايديلان رسم كمركی طقوز ميليون بشيوز درت بيك سكز يوز يكرمی التی غروشدر . ولايتمزك ممالك اجنبيه يه اولان اخراجاتيده اوتوز ميليون طقوز يوز طقسان بر بيك ايكيوز اون طقوز غروش وبوندن استيفا ايديلان رسم كمرك دخی اوچيوز اوتوز بر بيك يدی يوز يتمش ايكی غروشدر . ولايت داخلنده بر اسكله دن ديكر اسكله يه امرار اولنان اشيا ايسه اون طقوز ميليون يدی يوز طقسان سكز بيك يوقدر غروشلق اولوب بوندن استيفا اولنان رسم كمرك بر ميليون اوچيوز اوتوز ايكی بيك بوقدر غروشدر . التنجی اردوی همايونه ملحق بر مكتب اعدادی وايكی بقعه ده برر مكتب رشدی عسكری وبرر مكتب رشدئ ملكی وبو بقعه ده مكتب صنايع وكلدانی وسريانی وموسوی مكاتب مليه سی دخی واردر . صبيان مكتبلرينك انتظامی همان هيچ يوقدر . ديار بكر وحلب طريقيله چهارشنبه وهمچنين اوزرنده شام طريقيله پنجشنبه كونلری

درسعادته دولت بو سنه‌سی واردر • وعماره وکاظمیه وکوت الاماره وعنه‌دن بشقه محللره تلغراف اشلمکده‌در • اداره عمان عثمانی وانکلیزلك لنج قومپانیه‌سی واپورلری بصره‌یه امدوشد ایدر • و بو واپورلر بورانك تجارتنی اوروپا تجارتنه ربط ایدرك دائره تجارتنی توسیع ایتمکده‌در • داخل لواده خلفای عباسیه زمانلرنده‌كی اکابرك یالیلری ومواقع عسکریه‌لری بو لنسان اسکی بغداد نامیله بلك چوق خرابه‌لر اولدیغی مثللو مداین خرابه‌سنده‌ده موجود اولان کسری ایوانی آثار عتیقه‌دندر • کسری ایوانك بر خیلی بناسی الیوم موجود وحتی ولادت جلیله حضرت نبویه‌یی اخبار ایدن یاریغی بو کونکی کونده مشهوددر • بو بنانك حالا اثبات وجود واثر ایتمسی اصلا بنانك متانت و رصانتنی اثبات ایدیور ایسه‌ده ایوانك اورته یرنده‌کی (یارق) هر نقدر محکم اولور ایسه اولسون بنانك اونسنه قدر پایدار اوله‌مامسنه سببیت ویره‌جکنه شبهه اولمدیغی حالده بو حال ایله برابر بیك اوچیوز اللی اوچ سنه قدر یشامسی معجزه جلیله حضرت رسالت اثری اولدیغی شبهه‌سزدر •

مزاپوتامی دنیلان بین النهرین سراپا آثار عتیقه ایله مملودر • عموم لوانك نفوسی شمر عشیرتی خارج اوله‌رق تقریبا ایکیوز اللی بیك قدردر • فرحان پاشانك تحت اداره‌سنده اولان شمر درت بیك خانه قدر تخمین اولنمقده‌در • و بو خیمه نشین عشایر موسمه کوره کاه موصل و دیاربکر ولایتلرنده وکاه بغداد طرفلرنده کشت وگذار ایدرلر

حله سنجاغی

حله سنجاغی

متصرف عبد الغنی پاشا   روم ایلی

ارکان لوا

نائب منحل   محاسبه جی سلیمان سیفی افندی
مفتی عثمان مدرك افندی   تحریرات مدیری جلال بك

مجلس ادارهٔ لوا

رئیس متصرف لوا

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	شبیب زاده محمد اغا ثالثه
مفتی	جعفر اغا زاده جواد اغا
محاسبه جی	مفتی زاده جابر افندی
تحریرات مدیری	عزره حلیمه افندی

محاسبهٔ لوا قلمی

واردات کاتبی ثابت افندی   مصارفات کاتبی توفیق افندی
رفیقی ابراهیم افندی   رفیقی علی افندی
مصالح جاریه کاتبی امین افندی   یومیه کاتبی سعید افندی
رفیقی خورشید بك   اوراق مقیدی خالص افندی
صندق امینی سید باقر افندی

لوا تحريرات قلمی

مسود قدری افندی اوراق مقیدی موسی بك
مجلس اداره كاتبی جلال بك مبیض توفیق افندی

اراضی مأمورلری

مأمور محمود فهمی افندی ایكنجی كاتب احمد افندی
باشكاتب صالح افندی نفس قضا طاپو كاتبی كاظم افندی

اعشار مأمورلری

مدیر خیری افندی ثانیه ایكنجی كاتب رشید افندی
برنجی كاتب خورشید افندی اوچنجی كاتب خطاب افندی

« نفس حله اعشار مأموری عبد الوهاب افندی مدرس
برنجی كاتب مصطفی افندی ایكنجی كاتب علی افندی

تلغراف و پوسته مأمورلری

مدیر حمدی افندی
مخابره مأموری حقی افندی مخابره مأموری صالح افندی

بدایت محكمه‌سی

مدعی عمومی معاونی صادق افندی

حقوق دائره‌سی	جزا دائره‌سی
رئیس نائب لوا	رئیس ثانی مصطفی افندی
اعضـــا	اعضـــا
عبد الرزاق افندی	رفعت افندی
حسقیل افندی	محمد اغا

اعضاملازمی عبدالرزاق افندی اعضا ملازمی شوکت افندی

قلمی

ضبط کاتبی راغب بك	ضبط کاتبی حسن افندی
دیکری سلیمان افندی	دیکری جواد شاکر افندی
اجرامأموری عبدالوهاب افندی	مقاولات محرری رشید افندی

بلدیه دائره‌سی

رئیس سعید افندی

اعضا سید عبد الرحمن افندی	اعضا فضل افندی
حمید الجربوع افندی	عزره الیاهو
سید حسون افندی	کاتب محمد توفیق افندی
احمد افندی	صندق امینی حوکی افندی

نواحی مدیرلری

البدیر مدیری محمد اغا	دغاره مدیری حسن چلبی
کاتبی احمد افندی	کاتبی مصطفی افندی

مدحتیه مدیری راشد افندی   البوجوار یر مدیری محمود افندی
کاتبی محمد علی افندی   کاتبی عباس افندی
شنافیه مدیری   منحل
کاتبی سید احمد افندی

رسوم ستّه مأمورلری

مدیر قاسم مخلص افندی   کاتب ثانی محمد حلمی افندی
باشکاتب فتاح افندی   صندق امینی یعقوب افندی

سماوه قضاسی

قائممقام حسین افندی   مال مدیری عارف حکمت افندی
نائب   افندی   تحریرات کاتبی محمد افندی
صندق امینی خواجه صدقه

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائممقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	حاجم افندی
مال مدیری	عبداه افندی
تحریرات کاتبی	علی افندی

بدايت محكمه‌سى

رئيس نائب قضا

اعضا	كاتب اول كاظم افندى
محمد افندى	كاتب ثانى عبد الواحد افندى
محمد افندى	مستنطق معاونى بكر افندى

اعشار مأمورى احمد بك	برنجى كاتب على افندى
ايكنجى كاتب نشأت افندى	انبار مأمورى محمد على افندى

تلغراف مديرى مصطفى افندى	رسوم ستة مأمورى على رضا افندى

شاميه قضاسى

قائممقام ابراهيم بك م ٤	مال مديرى مصطفى افندى
نائب عباس افندى	تحريرات كاتبى شفيق افندى

قضا صندق امينى حسقيل افندى

مجلس اداره ٔ قضا

رئيس قائممقام

اعضاى طبيعيه	اعضاى منتخبه
نائب	سليمان افندى
مال مديرى	جزار افندى
تحريرات كاتبى	سيد محمد افندى

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

کاتب اول توفیق بك	اعضـــا
کاتب ثانی رشید افندی	افندی
مستنطق معاونی احمد افندی	افندی

اعشار مأموری عبدالرحمن بك	ایکنجی کاتب حسین افندی
برنجی کاتب علی افندی	انبار مأموری عبداله افندی

دیوانیه قضاسی

قائمقام ابراهیم بك	ثالثه	مال مدیری مصطفی افندی
نائب عبدالرزاق افندی		تحریرات کاتبی احمد افندی
	قضا صندق امینی	افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائمقام	
اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	سید احمد افندی
مال مدیری	عبدالخضر افندی
تحریرات کاتبی	حسون افندی
	حسین افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضا — کاتب اول محمد شکری افندی

محسن افندی — کاتب ثانی حمید افندی

عبد العالی افندی — مستنطق معاونی محمد فهمی افندی

اعشار مأمورلری

مأمور شکری بك — ایکنجی کاتب صالح بك

برنجی کاتب حسین ناطق افندی — انبار مأموری حسقیل افندی

تلغراف مأمورلری

مدیر صبری افندی — مأمور سعدی افندی

بشنجی حله طابوری ضابطانی

طابور اغاسی ابراهیم بك

حساب امینی محمد افندی

برنجی پیاده بلوکی	برنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی مصطفی اغا	بلوك اغاسی داود اغا
« معاونی خلف اغا	« معاونی ابراهیم اغا
ژورنال امینی فلیح افندی	ژورنال امینی علی اغا

ایکنجی پیاده بلوکی	ایکنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی جمعه اغا	بلوك اغاسی محمد اغا
« معاونی جاسم افندی	بلوك معاونی شعبان افندی
ژورنال امینی عبدالغنی اغا	ژورنال امینی عطیه افندی
اوچنجی پیاده بلوکی	اوچنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی عبدی اغا	بلوك اغاسی محمد بك
بلوك معاونی سعداه اغا	معاونی حسن اغا
ژورنال امینی قاسم افندی	ژورنال امینی حسن افندی

دردنجی سواری بلوکی

بلوك اغاسی علی اغا — معاونی علی افندی

ژورنال امینی علی عبداه افندی

حله سنجاغنك جغرافیای طبیعیسی

لوانك طولی قرق وعرضی اون بش ساعت اولوب • اراضیسنك قوهٔ انباتیه‌سی هرنوع محصول یتشدیرمکه مستعدایسه ده الیوم محصولی حنطه • شعیر • پرنج • ماش • دخن • داری • سیسام • کبی مزروعاتدن عبارتدر • فرات نهری مرکز لوا اولان حله قصبه‌سیله دیوانیه سماوه قصبه‌لرینك وسطندن جریان ایدر • حله قضاسی داخلنده فراتدن صو آلور قرق اللی قدر انهار کبیره

وصغیره وار ایسه ده انهار مذکوره یه یالکز شطك موسم فیضانده صو چیقه بیلور . بونلرك باشلوجه‌لری نیل . محاویل . نهرشاه جربوعیه . علاح . شوملی . ظلمیه . ابوچاق . قمره . خاتونیه . زروفیه . نزهتیه . تفیه . مهناویه . خواص . نهرلریدر . نیل وجربوعیه وعلاح اراضیٔ سنیه عدادندەدر . داخل لواده طاغ و شایان استفاده اورمان یوقدر . حله دیوانیه قصبه‌لریله دغاره ناحیه سنك مرکزی جیادت هواسی الك کوزل اولان محللردندر .

لوانك حیوانات اهلیه‌سی . دوه . آت . قسراق . مرکب . مانده اینك . قیون . کچی . طاوق . کوکرچین . وحیوانات وحشیه‌سی ارسلان قورت طوموز چقال دلکی جیلان وامثالیدر .

سماوه جهتنده بولنسان غیر منحصر بر مملحه‌دن بشقه داخل لواده مملحه یوقدر . سماوه یه بش ساعت مسافه‌ده وشامیه جهتنده بحیره نادیله بر کول واردر که بوکولدن نبعان ایدن صو بشقه بر قاب درونه نقل اولندیغی حالده درحال انجماد ایدرك قایه شکلنده طاش اولور .

(جغرافیای مدنی)

مرکز لوا سنجاغك جهت غربیه‌سنده واقع حله قصبه‌سیدر . قصبهٔ مذکوره اوچبیك بشیوز خانه یی واوتوز بیك نفوسی شاملدر . فرات نهری قصبه‌نك وسطندن جریان ایتدیکندن ایکی

یقسه بی بر برینه وصل ایچون دیه‌لردن مرکب برکوپری وار در .

حله ده بر باب مکتب رشدی اولوب اون ایکی قدر صبیان مکتبلری وار ایسه ده اطفالك تحصیلی قرآن اوقومقدن و براز ده خط تعلیمندن عبارتدر . اهالینك بر قسمی زراعت وفلاحت و برقسمیده صنایع سائره ایله اشتغال و تعیش ایدرلر لسانلری عربی ومذهبلری جعفریدر .

حله قضاسی داخلنده ثمره ویرر درت یوز بیکه قریب خرما اغاجی وار در .

بعض باغاتك ایچنده اوزوم توت نار شفتالو انجیر ارك کبی میوه و بامیه باطلجان قباق طماطه کبی سبزه‌دخی حاصل اولور .

حله سنجاغی نفس حله ایله . دیوانیه . سماوه . شامیه . قضالرندن مرکبدر . لوانك مجموع نفوسی اوچیوز بیکدن متجاوز اولوب بونلرك قسم اعظمی عشایر وقبایل غیر متمدنه دن عبارتدر . حله قضاسی داخلنده باشلوجه عشایر . البوسلطان . جبور . الیسار . خفاجه . جحیش . معامره عشیرتلریدر که هر بری متعدد فرقه‌لره منقسم ایسه‌لرده بونلردن البوسلطان عشیرتی التی بیك نفوس وبشیوز اتلویی حاوی اولوب . مدحتیه ناحیه سی داخلنده‌کی اراضی یی زراعت ایدرلر . جبور عشیرتی یدی بیك نفوس والتی یوز اتلویی حاوی اولوب برقسمی

مدحتيه اراضيسنى اكرلر ٠ اليسار عشيرتى درت بيك نفوس و بشيوزه قريب اتلو يى حاوى اولوب ٠ مهناويه وخواص ونهرشاه ومحاويل اراضيسنده حراثت ايدرلر ٠ خفاجه عشيرتى ايكى بيك بشيوز نفوس وايكى يوز اللى اتلو يى حاوى اولوب نهر شاه وطهماسيه اراضيسنده زراعتله مشغولدرلر ٠ الجحيش عشيرتى سكز بيك نفوس و بشيوز اتاو يى حاوى اولوب محاويل اراضيسنى زراعت ايدرلر ٠ معافره عشيرتى درت بيك نفوس وايكى يوز اتلو يى خاوى اولوب نيل و محاويل اراضيسنى زرع ايدرلر

نيل مقاطعه سى تخمينا ايكى بيك فدان اراضى يى حاوى اولوب بونك انجق التى يوز فدانى اكيله يور

ومحاويل مقاطعه سى بيك بش يوز فدان اولوب بيك اوچيوز فدانى زراعت ايديله يور ٠ نهرشاه مقاطعه سى بيك التى يوز وعلاج يدى يوز فدان اولوب كاملا معمور در

جربوعيه نك محتوى اولديغى بيك بشيوز فدانلق اراضينك بيك فدانى ٠ وشوملى مقاطعه سنك زراعته زياده سيله قابليتلى اولان يدى يوز فدانلق اراضينك انجق درتيوز فدانى اكيلمكده اولوب قصورى متروك وخرابدر ٠ نهرشاهك شاه عباس صفوى محاويلك هارون رشيد نيل نهرينك حجاج بن يوسف شوملينك زبيد مشايخندن شفلح طرفلرندن حفر وكشاد اولنديغى تحقيق اولنمشدر

جانب دولتعلیه‌دن شو ه‌ینك فتحی صره‌سنده اشبو شوملی نامی المشدر . خیمه نشین اولان عشایردن بشقه حله قضاسی سکسان قریه‌یی حاویدر . بونلر باغات اصحابی اولدقلرندن نیم مدنی صاییلورلر .

(دیوانیه قضاسی)

مرکز قضا دیوانیه قصبه‌سیدر . قصبهٔ مذکوره ایکی یوز خانه دردیوز اللی نفوسی حاوی اولوب فرات نهری اوزرنده واقعدر . قصبه ایکی یقه‌لی اولدیغندن دوبه‌دن مرکب برکوپریسی واردر . اهالیسی اصنافلقله اشتغال وتعیش ایدرلر بش عدد صبیان مکتبی وار ایسه‌ده اطفالك تحصیللری قرأن اوقومقدن عبارتدر .

دغاره عفك البدیر وفوار قضانك ناحیه‌لریدر . دغاره عشایری اون بیك نفوسی حاوی اولوب قرق بش فرقه‌یه منقسمدر . عفك عشایری طقوز فرقه‌یه منقسم اولوب بش بیك نفوسی حاویدر . البدیر عشایری اون اوچ فرقه‌یه منقسم اولوب بشبیك التی یوز قدر نفوسی واردر .

فوار عشایری التی فرقه‌یه منقسم اولوب بشیوز اللی نفوسدن عبارتدر عموما . حنطله . شعیر . چلتك . ماش . سیسام . دخن . داری . زرعیله تعیش واشتغال ایدرلر لسانلری عربی ومذهبلری جعفریدر .

خشونت طبعلری اقتضاسنجه فرقه‌لر ارەسنده نزاع وجدال تمادی الوقوعدر . بعض دفعه‌لر تدابیر مانعهٔ ممکنه اتخاذی و بعضا قوهٔ عسکریه سوقیله تسکین فساد اولنور .
دغاره وعفك ناحیه مرکزلری برر قصبه حکمنده اولوب ایچنده قرق اللی قدر دکان دخی بولنور . فراتدن تشعب ایدن دغاره نهری ابومهیل عفك جلیحه البدیر اراضیسنی سقی ایدر دغاره لفظی بونلرك تأسیس وکشادینه تاریخدر . یوسفیه نقیه شافعیه خنیتیه نهرلری عملیات حفریه واسطه سیله موسم فیضانده فراتدن صو اله بیلور نهرلردندر . شافعیه مقاطعه‌سی اراضیٔ سنیه عدادنده در معارف وصنایع مفقود اولوب . عشایرك کیدکاری عباکبی قبا منسوجاتی اهالیسی اعمال ایدرلر

(شامیه قضاسی)

قضا مرکزی ام البعرور قصبه‌سی اولوب تقریباً . اوچیوز نفوسی وحصیر وقامشدن معمول اللی قدر قلبه‌یی شاملدر اهالیسی بیع وشرا ایله اداره وتعیش ایدرلر . شامیه عشایری . خزاعل . الشبل . الزیاد . الغزالات . خفاجه . العیاش . بنی سلامه . خالد . الفتله بنی حسن . عشیرتلریدر . لسانلری عربی ومذهبلری جعفریدر .
عموماً زراعت وفلاحتله تعیش واشتغال ایدرلر . داخل قضاده شتوی وصیفی زراعتنه مخصوص قرق یدی وچلتکه مخصوص اون التی که جمعاً التمش اوچ پارچه مقاطعات واردر .

قضانك عموم اراضیسی عادتا هوردن عبارت اولدیغی ایچون نهر نادردر . قضانك عموم اهالیسی تخمیناً اللی بشبیك نفس اوله بیلور . قضانك ناحیه سی یالکز شفاثیه دن عبارتدر .

(سماوه قضاسی)

مرکز قضا سماوه قصبه سیدر . قصبهٔ مذکوره کارکیر بشیوز خانه یی، و درت بیك نفوسی حاویدر .

فرات نهری قصبه نك وسطندن جریان ایلدیکندن و مملکت ایکی یقه‌لی بولندیغندن بونلری بر برینه وصل ایدر برکوپری واردر . سماوه یه ملحق رمیثه ناحیه سی قولبه دن معمول ایکی یوز خانه یی و بیك بشیوز قدر نفوسی حاویدر .

ام البجرس قریه سی قرق اللی قدر خانه واوچ یوز قدر وخضر دراجی قریه سی ایکی بیك نفوسی محتویدر .

بو قصبه وقریه لر فرات نهرینك اوزرنده واقع اولدیغندن اهالیسنك بعضیسی طولابلر واسطه سیله زراعتله و بعضیسی ذخایر واقمشه تجارتیله و بعضیسی سفینه ملاحلغیله اشتغال وتعیش ایدرلر .

حله ایله مسیب اره سنده فراتدن تشعب ایدن هندیه نهری هندیه اراضیسنی وشامیه مقاطعاتنی سقی وارواو برچوق هورلق و بطاقلقلر تشکیل ایتدکدن صکره سماوه دن بر ساعت بروده ینه فرات نهرینه منصب اولور .

قضاداخلنده بولنان مقاطعاتك اكثریسی چلتك مزارعیدر •

هدام • ابوحسان • وسیدادریس • و براده • رشیدیه • ام الفخیم ابوحسین • شط خنجر • لواح • داحره • بنی حکیم • ام العکف • خناق • عین صید • مقاطعه لری اراضینك سقی و اروا سیچون هر مقاطعه یه مخصوص نهرلر موجود اولوب فراتدن صو اورلر • انجق شط خنجر مقاطعه سی هدام • وابو حسان مقاطعه لرینك بزایزی • مقاطعات مذکوره یه جریان ایدن صو مزروعاتنی سقی ایتدکدن صکره شط خنجرك جدولنه اقر • داحره و بنی حکیم مقاطعه لری ده عموم مقاطعاتك بزایزیدر • داحره اوجه صو الدقدن صکره بنی حکیمك انهار وجداولنه جریان ایدر •

عین صید مقاطعه سنك مزروعاتی ایکی قسمدر • بر قسمی کوکب تسمیه اولنان منبعدن نبعان ایدن شور صو ایله اروا ودیکر قسمنده فراتك فیضانده غریر تسمیه اولنان جدول واسطه سیله طاتلی صو ایله سقی اولنور • خناق مقاطعه سی اراضیٔ سنیه عدادنده در •

قضانك عمدهٔ عشایری رمیثه ناحیه سی جوارنده ساکن ومجتمع بولندقلرندن نقطهٔ مذکوره اهمیت موقعیه یی حائزدر • قضانك عموم نفوس ذکور واناثی اللی بیکی متجاوزدر • قضا داخلنده بولنان عشایردن • خزاعل بش • بنی زریج یدی • بنی عارض

درت • البوحسان درت • الظوالم سکز • البوجباش اون ایکی •
الزیادالتی • جُبور اوچ • البوکات ایکی • العیسی درت • المحش ایکی
فرقه یه منقسمدر • عموماً زراعت وفلاحتله اشتغال وتعیش
ایدرلر • لسانلری عربی مذهبلری جعفریدر •

مواد عمومیه

لوانك زراعتی رنجی تجارتی ایکنجی درجه ده صاییلور •
لوانك اخراجاتی حنطه • وشعیر • وپرنج • وآق داری • وماش • وسیسام
وبیاغی • ومشلح • ومانده ایله • صغیر • دریلری وادخالاتی بیز وبصمه
وعطاریه • وباقر • وتیمور • وتنباکو • کبی اشیادن
عبارتدر • ادخالاته نسبة اخراجات یوزده قرق زیاده در •
داخلی لواده وسائط نقلیه نهراً کوچك قایقلره •
وبراً دوه • وبارکیر کبی حیوانا ته منحصر در • قایق
وسفینه لر هر طرفه یناشه قلرندن مخصوص اسکله لر یوقدر •
هر هفته جمعه ایرتسی کونی حله دن • هندیه • وکربلایه •
وینه یوم مذکورده دیوانیه • جهتنه • وبازار کونلری بغداده •
پوسته چانطه سی چیقار یلور •
بغداددن حله طریقیله بصره یه ممتد اولان تلغراف •
خطی حله • دیوانیه • سماوه • قصبه لرنده برر مرکز
تلغرافی تشکیل ایتمشدر •
حله سنجاغی • ممالك محروسه ایله محاط اولدیغندن

اجنبیلرله حدود دکلدر . لوانك بش طابور نظامیه سی . و بر
طابور ضبطیه سی واردر . نظامیه طابورلرینك بری حله ده .
ایکیسی دیوانیه ده . بری شامیه ده . دیکر بریسی سماوه ده .
ارامساز اولوب . ضبطیه طابوری دخی قضالره .
وسائر نقاط لازمه یه منقسمدرلر .

فرات نهری . حله سنجاغی اراضیسنی ایکی یه تقسیم ایتدیکنه کوره
جهت شرقیه سنه یعنی مزابوتامیادنیلان . بین النهرینه جزره یقه سی
وجهت غربیه سنه ده شامیه یقه سی تعبیر اولنور . مزابوتامی
جهتنده اثار عتیقه پك چوقدر . حله یه بر بچق ساعت مسافه ده
و اقع بابل و حله نك جهت جنوبیه سنده وکذلك بر بچق ساعت
مسافه ده واقع نمرود و بش ساعت مسافه ده بولنان دلیم وحله نك
جهت شرقیه سنده و بش ساعت مسافه ده واقع هاشمیه نام تپه لر
وخرابه لر برچوق اثار عتیقه یی شاملدرلر . سماوه یه درت ساعت
مسافه ده و جزیره جهتنده خلفای عباسیه مداینندن (ورکه)
نامنده قدیم بر مملکت اثری اولوب . بوراده دخی بعض اثار عتیقه
بولنمقده در

کربلا سنجاغی

کربلا سنجاغی

متصرف مظهر پاشا روم ایلی

ارکان لوا

نائب عبد الرحمن افندی محاسبه‌جی نوری افندی رابعه م ٤
تحریرات مدیری منیر افندی

مجلس ادارهٔ لوا

رئیس متصرف لوا

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	سید جواد افندی مدرس
محاسبه‌جی	سید محمد تقی افندی
تحریرات مدیری	حاجی رضا افندی
	کتان اغا

محاسبهٔ لوا قلمی

واردات کاتبی عبداه افندی مصارفات کاتبی رفیقی خلیل افندی
مصارفات کاتبی امین افندی مصالح جاریه رفیقی عبدالرحمن افندی
مصالح جاریه کاتبی خلیل افندی یومیه مقیدی عبدالغنی افندی
واردات کاتبی رفیقی حقی افندی صندوق امینی موشی افندی

لوا تحریرات قلمی

مسود محمود ندیم افندی | اوراق مقیدی حسنی افندی
مجلس اداره کاتبی طاهر افندی | مبیض عبدالمجید افندی
مبیض احمد نوری افندی

اراضی مأمورلری

مأمور حسین رضا افندی | ایکنجی کاتب ولی افندی
باشکاتب حسین افندی | نفس قضا طاپو کاتبی عبدالرحمن افندی

اعشار مأمورلری

مدیر فؤاد افندی | ایکنجی کاتب عبد الرزاق افندی
برنجی کاتب عبد الفتاح افندی | اوچنجی کاتب یوسف افندی
انبار مأموری یحیی افندی

تلغراف و پوسته مأمورلری

مدیر وفی افندی | مأمور مدحت افندی

لوا بدایت محکمه سی

مدعی عمومی معاونی علی رضا افندی
رئیس اول نائب لوا | رئیس ثانی امین افندی

حقوق جهتی	جزا جهتی
اعضـــا	اعضـــا
سید محمد افندی	عبد الحمید افندی
صالح خلوصی افندی	سلیم افندی
اعضا ملازمی رفعت افندی	اعضا ملازمی عبداللطیف افندی

قلمی

باشکاتب محمد افندی	ضبط کاتبی احسان افندی
ضبط کاتبی احمد راسم افندی	ضبط کاتبی امین افندی
» نجیب افندی	اجرا مأموری معاونی احمدافندی

مقاولات محرری مهدی افندی

رسوم ستە مأموری احمد افندی

قرانتنه مأموری محمد افندی

نواحی مدیرلری

مسیب مدیری احمد اغا	رحالیه مدیری حبیب اغا
کاتبی محمد فهمی افندی	کاتب منحل

شفاتیه مدیری حسن اغا

نائبی سید صالح افندی	کاتبی عبداه افندی

رزازه قائمقامی فهد بك

هندیه قضاسی

قائممقام احمد نظیف افندی — مال مدیری امین افندی
نائب عبد العزیز افندی — تحریرات کاتبی عبدالعزیز افندی
قضا صندق امینی یعقوب ناوی افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائممقام	
اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	ستار اغا
مال مدیری	حسین العلی اغا
تحریرات کاتبی	حاجی حسون اغا
	حاجی محسن اغا

نواحی مدیرلری

کفل مدیری امین افندی — کاتبی مصطفی افندی

اعشار مأمورلری

مأمور خورشید افندی — ایکنجی کاتب احمد افندی
برنجی کاتب محسن افندی — انبار مأموری محمود افندی

طویریج تلغراف مدیری حیدر افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضا	
	کاتب اول قاسم افندی
حاجی عبود افندی	کاتب ثانی جواد افندی
محسن افندی	مستنطق معاونی نجم افندی

نجف قضاسی

قائمقام عبد الفتاح بك — مال مدیری سید صالح افندی
نائب عبدالفتاح افندی — مدرس — تحریرات کاتبی علی افندی
قضا صندق امینی حسن افندی

مجلس اداره‌ٔ قضا

رئیس قائمقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	سید جواد افندی
مال مدیری	حسن اغا
تحریرات کاتبی	فاضل اغا

تاجیه وکوفه مدیری علی بك
عزیه ورحیه مدیری مصطفی افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضا	
	کاتب اول محمد نجیب افندی
سید حسین افندی	کاتب ثانی محمد رضا افندی
صالح افندی	مستنطق معاونی محمد سعید افندی

اعشار مأموری فرید افندی
رسوم سته مأموری مهدی افندی
قرانتنه مأموری حسین افندی

بلدیه دائره‌سی

رئیس محمد سعید افندی

اعضا	اعضا
سید احمد افندی	حاجی عمران افندی
حاجم اغا	کاتب علی زیور افندی

دردنجی کربلا طابوری ضابطانی

طابور اغاسی محمد اغا
حساب امینی عبدالواحد افندی

برنجی پیاده بلوکی	برنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی حسن بك	بلوك اغاسی عثمان اغا

معاونی کاظم اغا	معاونی عباس افندی
ژورنال امینی حسین افندی	ژورنال امینی محمد صالح افندی

ایکنجی پیاده بلوکی	ایکنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی حسین اغا	بلوك اغاسی عباس افندی
معاونی عبداله اغا	معاونی موسی اغا
ژورنال امینی موسی افندی	ژورنال امینی محمد افندی

کربلا سنجاغنك جغرافیای طبیعیسی

لوانك طولی اوتوز وعرضی یکرمی اوچ ساعتدر . هر نوع حبوبات یتشدیرمکه مستعد ایسه ده الیوم محصولی چوق . سیسام . عراقی و هندی جنسندن . تنباکو . افیون . حنطه . شعیر . پرنج . ماش . مرجك . دخن . داری . بوکرجه . باقله کبی مزروعاتدن عبارتدر . اناطولیدن نبعان ایله بیره جکدن وحلب ولایتیله زور سنجاغی ایچندن کچن ولوا بضا قاتندن جیادت هواسی برکمال اولان مسیب نقطه سندن مرور ایدن فرات نهرندن کربلا وهندیه یه (حسینیه) و (هندیه) جدوللری ایرله رق بر چوق اراضی یی اسقا ایتمکده در . داخل لواده طاغ واورمان یوق ایسه ده لواءمذکور ملحقاتندن شفاثیه ناحیه سیله لوا بیننده پك چوق جسیم بر بحیره بولنوب ایچق

غیر محفوظ اولدیغندن اندن سنوی یوز بیك قیه مقداری طوز جلب واستخراج اولنور • اوالك حیوانات اهلیه سی • دوه • ات • قسراق • مرکب • چندر • اوکوز • اینك • جاموس • قیون • کچی • اولوب حیوانات وحشیه سی آزدر •

لوالك جغرافیای مدنیسی

لوالك وسطنده و غرباً شامیه چولنه یقین بر محلده واقع اولوب مرکز لوا اتخاذ ایدیلان کربلا قصبه سی امام حسین رضی الله تعالی عنه افندمز حضرتلرینك مشهدی و وقعهٔ جگر سوز کربلانك موقعیدر • قصبهٔ مذکوره التی بیك خانه دن واهالیسی تبعهٔ دولت علیه واجنبی اوله رق اوتوز بیك نفوسدن عبارتدر • مکاتب ابتدائیه یوقدر • یالکز اون قدر مکاتب صبیانیه بولندیغندن شاکردانك تحصیل کرده لری یالکز بعض فارسی کتاب ودیوانلریدر • اهالیسی تجارت وصنایع سائره ایله مشغول وتعیشیدرلر • سالف الذکر حسینیه نهری اوزرینه ایچه باغات ایله پك چوق خرما اغاجلری وجوده کلمشدر • لوالك مترکب اولدیغی نجف وهندیه قضالرندن نجف قضاسنك مقر حکومتی اولان وحیدر کرار کرم الله وجهه افندمز حضرتلرینك مدفنی بولنان نفس (نجف اشرف) اوچبیك بشیوز و هندیه نك مرکز

حکومتی اولان (طویریج) اوچیوز اللی خانه‌دن عبارت اولوب انجق هندیه قضاسی اهالیسی عشایر اولدیغندن حصیردن یاپلمش قلبه‌لرده اقامت ایدرلر . التی بیك قلبه قدر واردر . بونلرك مذهبلری جعفری و لسانلری عربی ایسه‌ده انجق کربلا و نجف قضالری اهالیسی علی الاکثر فارسیجه تکلم ایتدکلرندن ارالرنده‌کی روابط ومناسبات دخی اتحاد لسان ومذهبدر . اشتغاللری دخی لوانك اون قسمه منقسم اولان عشایری مثلا اکثریا زراعت وفلاحتدر . لوانك تجارت و زراعتی مناسبدر . هندستان طرفلرینه . خرما . بکمز . عبا . نقل واخراج اولنور ایسه‌ده خارجدن بز . باصمه . چوخه . کبی اشیا ایله عطاریه . ادویه . توتون . تنباکو . شکر . قهوه . چای . کایم . بکجه . مثلاو شیلر ادخال اولندیغندن اشیای داخلیه‌سی اشیای خارجیه‌سنك بوزده ایکیسی نسبتنده‌در . طرق ومعابری قره ونهردن ونهرلرك وسایط نقلیه‌سی اوفق سفاین وقایقدن عبارت اولوب فقط انف البیان مسیب شطی ایله هندیه جدولنك معبرلری اخشابدن یاپلمش یلان کوپریلردر . مذکور قایق وسفینه‌لر هرطرفه یناشدقلرندن مخصوص اسکله‌لری یوقدر . اولانك کربلادن هندیه‌یه واورادن حله وبغداده حرکت ایدر پوسته‌سی اولدیغی کبی بغداددن حله خطیله هندیه‌یه وهندیه‌دن کربلایه ممتد بر تلغراف خطی دخی واردر . کربلا سنجاغی ممالك محروسه ایله محاط اولوب اجنبیلرله همحدود دکلدر . ایکی طابور نظامیه وبر طابور عساکر ضبطیه‌سی وانکلتره وایران دولتلرینك قونسلوس

وشهبندر وکیللری واردر •
نفس کربلانك جهت غربیه‌سنده یعنی شفاتیه‌دن اوچ ساعت برووده
جاده‌دن صاپه اوله‌رق کسرویلر زماننده (ضیفر) نامنده بر
قلعه اولوب بانیسی دخی حاکم وقت نعمان بن المنذر بن ماءالسماء
نام ذات اولوب وقتیله اویله بر متین ورصین وغایت مضبوط
ومنتظم صورتده یاپلشدرکه ایکی بیك‌سنه‌یه قریب زمان مرور
ایتمشیکن حالا اکثر محللری علی اصله قائم وغیر منهدمدر • نفس
شفاتیه‌ده دخی حساوی قصرنده بر قلعه اولوب هرنقدر
خراب اولمش ایسه‌ده ینه یرله یکسان اولمیوب ارتفاعی حالیله
وبلکه اکثر اساسی وصو ساقیه‌لری موجوددر • بانیسی دخی
کسرویلرزماننده‌اوحوالینك حاکمی بولنان یهودی (شمعون)
اولدیغی وشفاتیه‌نك اوست طرفنده رحالیه‌یه کیدیلور ایکن
صول طرفنده یارم ساعتلك مسافه‌ده کورینان اوفق برقلعه‌نك
دخی هرنقدر ابنیه‌سی داخلا دوشمش ایسه‌ده ارتفاعیله دیوارلری
هنوز قائمدر • بوده شمعون ایله همزمان اولان (بردوی) نام
یهودی حاکمنك قلعه‌سی دیمکله مشهوردر • ایران وهندستاندن
اینجه شهزاده وکبرا نجف اشرف وکربلای معلاده اختیار اقامت
ایتمشلردر

عماره سنجاغی

عماره سنجـاغی

متصرف لوا یوسف طلیع پاشا روم‌ایلی م ٣

ارکان لوا

نائب محمد نافع افندی محاسبه‌جی طاهر افندی
تحریرات مدیری حسین جمیل افندی

مجلس ادارهٔ لوا

اعضای منتخبه	رئیس متصرف لوا
جاسم افندی	اعضای طبیعیه
علی الجامع اغا	نائب
حاجی حسین اغا	محاسبه‌جی
روبین افندی	تحریرات مدیری

محاسبهٔ لوا قلمی

واردات کاتبی عبدالقادر افندی	مصارفات کاتبی واصف افندی
رفیق منحل	رفیق عزت افندی
مصالح جاریه کاتبی زیور افندی	ملازم رفیق افندی
رفیق سلیمان افندی	لوا صندق امینی اسحاق افندی

لوا تحریرات قلمی

مجلس اداره کاتبی و صنفی افندی مبیض مصطفی افندی
مقید محمد عارف افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب لوا
مدعی عمومی معاونی صالح افندی

حقوق جهتی اعضالری	جزا جهتی اعضالری
عبدالقادر افندی	حنا افندی
عبداه افندی	شائول افندی

قلم

باشکاتب عبدالقادر افندی دیکری رزوقی افندی
ضبط کاتبی عبدالجبار افندی دیکری ابراهیم افندی
دیکری سلمان افندی اجرا مأموری معاونی محمود دانا

اعشار مدیری عبدالغنی افندی
برنجی کاتب رؤف افندی اوچنجی کاتب جمیل افندی
ایکنجی کاتب عبدالوهاب افندی انبار مأموری عبدالقادر افندی

اراضی مأمورلری

مأمور ابراهیم حقی افندی کاتب ثانی حسن افندی
باشکاتبی عبداه افندی نفس قضا طاپو کاتبی منحل

تجارت محکمه‌سی

رئیس عبدالحمید افندی

اعضای دائمه
محمد چلبی
دیکری منحل
دیکری منحل
کاتب حسقیل افندی

اعضای موقته
سلمان چلبی
محمود المهدی چلبی
ملا احمدچلبی
خواجه عزره

بلدیه دائره‌سی

رئیس محمد چلبی

اعضا
مصطفی اغا
مصطفی چلبی
طبیب عبدالرحمن افندی ثالثه

اعضا
حاجی یسین چلبی
محمد صالح چلبی
مین افندی

کاتب اسماعیل حقی افندی

رسومات مأموری حمدی بك کاتبی احمدافندی
رسوم ستّه مأموری امین افندی قرانتنه مأموری خلیل افندی
رشدیه معلمی محمد امین افندی

مجر کبیر ناحیه‌سی

مدیر محمد افندی
کاتبی ابراهیم افندی
اعشار مأموری محمد سعید افندی
ایکنجی کاتب عزیز افندی
برنجی کاتب امین افندی
انبار مأموری صالح افندی

طفره ناحیه‌سی

طفره مدیری ابراهیم بك
کاتبی جواد افندی
اعشار مأموری مصطفی افندی
ایکنجی کاتب مصطفی افندی
باشکاتب عبدالرزاق افندی
انبار مأموری حسین افندی

الازیریج ناحیه سی

مدیر احمد افندی
کاتبی خلیل افندی

علی غربی مدیری حبیب افندی
علی شرقی مدیری محمد اغا
کاتبی رشید افندی
کاتبی سیروب افندی

التنجی عماره طابوری ضابطانی

طابور اغاسی هدایت افندی
حساب امینی ابراهیم افندی
برنجی پیاده بلوکی
ایکنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی سلیمان اغا
بلوك اغاسی عثمان اغا
معاونی جاسم اغا
معاونی جاسم اغا
ژورنال امینی منحل
ژورنال امینی احمد افندی

رنجى سوارى بلوكى	ايكنجى سوارى بلوكى
بلوك اغاسى خليل بك	بلوك اغاسى حسن اغا
معاونى حاجى عمر اغا	معاونى تمر اغا
ژورنالى امينى محمد افندى	ژورنال امينى سليمان اغا

شطره قضاسى

قائممقام حاجى عبدالقادر افندى	نائب رأفت افندى
مال مديرى مصطفى افندى	تحريرات كاتبى رشيد بك

مجلس اداره‌ٔ قضا

رئيس قائممقام	اعضاى منتخبه
اعضاى طبيعيه	امين افندى
نائب	ارسلان افندى
مال مديرى	حمد السليمان اغا
تحريرات كاتبى	ملت صابئه‌دن كرسوع اغا

اعشار مأمورى نامق بك

باشكاتب اسماعيل افندى	ايكنجى كاتب حسين افندى
قضا انبار مأمورى خميس چلبى	صندق امينى منشى افندى

زبير قضاسى

قائممقام عمر لطفى افندى	مال مديرى ابراهيم افندى

نائب محمد لطیف افندی	تحریرات کاتبی حسین افندی

مجلس اداره ٔ قضا

رئیس قائمقام	اعضای منتخبه
اعضای طبیعیه	منحل
نائب	»
مال مدیری	»
تحریرات کاتبی	»

اعشار مأموری احمد افندی

باشکاتب عبد الحمید بك	قضا انبار مأموری سلیمان افندی

ایکنجی کاتب احمد فهمی افندی	قضا صندق امینی یوسف صالح افندی

دویرج قضاسی

قائمقام مصطفی افندی	مال مدیری	منحل

نائب صالح افندی	تحریرات کاتبی عبد الرزاق افندی

مجلس اداره ٔ قضا

رئیس قائمقام	اعضای منتخبه
اعضای طبیعیه	منحل
نائب	»
مال مدیری	»
تحریرات کاتبی	»

عماره سنجاغنك جغرافیای طبیعیسی

لوانك طولی كوت الاماره قضاسی حدودندن بصره سنجاغنه ملحق قورنه قضاسی حدودی اولان حضرت عزیره قدر قرق التی و عرضی طیب نهری صدرنده واقع غربیه دن منتفك سنجاغی حدودی بولنان چقجاقه هورینه قدر یكرمی ایكی ساعتدر اراضیسنك قوهٔ انباتیه سی هر نوع محصول یتشدیرمكه مستعد ایسه ده شمدیلك محصولی • حنطه • شعیر • چلتك • داری • سیسام • ماش • بوكرجه • دخندن عبارت اولوب انجق كثر تلوجه زراعت اولنان نوعی چلتكدر • دجله نهری مركز لوا اولان عماره قصبه سنك وسطندن جریان ایدر دجله دن • چحله مشرح • ابجع • مجر كبیر • مجر صغیر • حضیره • كسره • نهرلری تشعب ایدر بونلر دخی بروجه آتی انهار عدیده یه تشعب ایلر • كبیر المجری • المرسد • ابیض • شلانی • شمریه • دیكر شمریه • الهویره • البكیشه • الخنطیله • ام العلك • بادعت بیت نصار • ام طریاله • المتعافیه • عبدالسید • الصخریه الصویفیه • الشفیج • العالمة المرحیه • الصویلحیه • الدویلمیب • ام حیه • كرمت ونی • العفنه • السفیجه • السفیحه • غربه • ونایمات • الفحه • ابو الدود • النعیسه • المدلیه • دیكر المدلیه • خرسانیه • الخنطیله • الاعویریه • السبعه • الكبیر • النجیدیه • الوشاجه • الصفیجه • الجفالیه • المجلاقه • المسعده • الكرمه •

ام السمسم • الميز • ام السرناج • ارض الكوام • ابو حصيوه • ابو رمانه •
الوليوتيه • الطناز • الطوب • الكيسون • البويفه • جيدات •
ديكر جيدات • ابو العجول • العبديه • العبره • الخنتيه • المضنه •
الاجيرع • الضجيجه • ام الذبان • المجايس • ابو الحصان • ابو الذيرى
بدعة يانه • جبيسه ابتر • ام ديكانى • ام البطوط • المجريه • السبيل •
الذهيريه • الكريمه • الكفيص • الداغريه • اللاوز • ابو شعير •
المخناخه • الصيفيه • جادى • الطينات الدنسه • الموزانيه • المتعافيه •
ام الحنه • جادل • الحواشى • ام الصخيل • ابو ديوس • الهميلى • البقعه •
ام الهوى • ابو ديركاى • جبرائيل • السجع • العدل • المصغى • الحسينيه •
الحلوه • المخبوله • ابو حلال • ابو شويعيه • الخزره • الزبيرى • العويسيه
الخنبانيه • الدواره • جزرة ابو زاچى • العقبيله • الشواطى • جادى •
مويلحه الخنيصه • الطوال • الكويت • المخيص • ابو وذره • الطرفايه •
الرفيع • فججات • الكريزات • البطولى • نهرام جهيفه • نهر بيت
جباره • نهر السنباك • البو عجول • الرمله • مزيريه • السلمانه • بدعة
بيت وادى • الرشيده • شمه • الممكن • الزهريه • الحشف • المنديل •
العدله • الصبيه • العويفى • الجبان • الجذابه • الجدوغيه • الجبينيه •
كرمة مطشه • البو بلنان • الهزامه • لقلق • طليعه • جليل • النضله •
الشاخه • شبت خنجر • شبت فلحى • بيت شبك سعيد • شبت المومنين •
محدر • المربى • كليله • البطاطه • الوادى • ام الطوسى • المجريه •
الصياريه • الدوار • حر البيدر • خر الصبيان • الاعيوج • الجر • ديكر
الجر • الوصيفات • الدويجه • مذنبات • ام ثلاثيه • الغردل • ابو

شطيب • الديس • الحاسبيه • الجحمه • ام صغران • المصدفه • الورده •
الشواطى • البوهنبور • البيض • الدهايه • الحبيليات • الزهرى •
المجس • ابوجيره • ابوشيوه • ابولفاح • الابتر • ابوحباب • معيى
الحد • ابوخصيوه • كرمت • جفت • الطويبه • ام فرس • خر الملحان •
ابوديدس • الجبريه • ديكر الجبريه • شيب خريداى • خر صحين •
خرشوكه • خرظاهر • خرعاجج • الجمشه • خر الكوام • ابوحلانه •
عوفيه • عديل • تسعان • طير البدليه • الشرموطيه • المجهوله • كبيره •
الرهين • الصبيان • الشواطى • الجنده • الرهايه • ابوجارى • ضيحه •
العاقوله • السريه • الفريزه • الصنوبيه • فيحه • الناعوس • الجشريا •
ابوعرايبه • البوركه • المالحه • المجابس • العكاش • دجله دن ايرلمش
اولان بو نهرلردن بشقه دويريج وطيب نامنده ايكى نهر ممالك ايرانيه ده
واقع پشتكوه نام طاغدن نبعان و عماره يه طوغرى جريان ايدر • و بنى لام
اراضيسيله مشراح مقاطعه سنك برقسمنى بطاقلق حالنه براغور دجله دن
تشعب ايدن انهاردن جهت شرقيه ده بولنانلرى حويزه و عماره اراسنده كى
هوره و جهت غربيه ده واقع انهاردخى جزاير و عماره میاننده بولنان هوره
انصباب ايلر • عماره نك اوسط طرفندن و جهت شماليه سندن مرورله
ممالك ايرانيه داخلنه ممتد اولان جبلدن بشقه داخل لواده طاغ
يوقدر • لوانك جانب غربيسنده على غربى و شرقى و جبيله نامريله
مشهور اغاجلرى سكود و چر پيدن و جانب جنوبيسنده اغاجى
سكوددن عبارت كذلك اوفق براورمان واردر • لوا داخلنده
نفس عماره قصبه سيله شطره قضاسى و على غربى ناحيه سى مركزلرينك

هواسی کوزلدر عماره لواسنك هیچ بر طرفی ساحل دریاده کالدر حیوانات اهلیه‌سی دخی دوه . ات . قسراق . مانده . اوکوز . اینك . قیون . مرکب . طاوق . خروس . کوکرچین . اوردك . وحیوانات وحشیه‌سی دخی ارسلان . قورد . طوموز . چقال . تلکی . جیلان . طاوشان . قوندوز . سقا قوشی . قاز . دراج . هدهد . دورنه . یبانی اوردك . بایغوش قارغه وامثالیدر داخل لواده انحصاری غیر قابل و یالکز دریلرك طوزلنمسی ایچون مستعمل ایکی مملحه اولدیغی کبی کرج والچی معدنلری وار ایسه‌ده شمدی یه قدر ایشلتدیرلمامشدر

— لوانك جغرافیای مدنیسی —

سنجاغك مرکز حکومتی اولان نفس عماره قصبه‌سنك حاوی اولدیغی نفوس ذکور واناث درت بیکه قریب اوله‌رق بونلر اکثریا تجارت و بیع وشرا ایله تعیش وعربی لسانیله تکلم ایدرلر انجق مکاتب ابتدائیه‌لری اولمدیغندن اطفالنك تعلمی یالکز کلام قدیم اوقومقدن عبارتدر . عماره قصبه‌سی لوانك وسطنده واقع اولوب دجله نهری اوزرنده . خرما . انجیر . اوزوم . نار . زردالی . محصوللی اون‌سکز بغچه‌سی واردر . لوانك . شطره . زبیر . دویریج . نامنده اوچ قضا و . علی الغربی . علی الشرقی . طفره . الازیرج . نامنده درت ناحیه‌سی واردر . قضالرك

اوچيده ايكنجى صنفدندر • بونلردن شطره قصبه سنده • اون
بش • زبيرده • اوتوز • على الغربيده • سكز • على الشرقيده •
اون اوچ • لوايه جوار اولان محللرده تقريبا • اوتوز بشبيك • قدر
نفوس اوله يلور • لوانك فرق فرقه يه منقسم عشايرينك
اون درت فرقه سى • بنى لام • وبش فرقه سى • البو محمد •
واوچ فرقه سى • سواعد • ودرت فرقه سى • البو دراج • وبش
فرقه سى ربيعه دن • السراى • وبش فرقه سى • السودان عشيرتلرينه
منسوب ومربوط اوله رق جمله سنك لساناری عربى ومذهبلری
جعفريدر بونلرك بعضيسنك اسملری روجه زيردرج اولنور • حرضه •
خرسان • حسباى • عتاب • صقور • رويشد • حركات • جمادره •
متاركه • نصيرى • كتابه • كعب • بنى عقبه • ريقه • ذهيبات •
البو قرارى • الرسيتم • الحلان • البوغيلان • النهادى • البوزيد •
جماله • طليبات مواجد • هلجه • الصبيح • بونلرك تجارت
وزراعتلرى مناسب ايسه ده خطۀ عراقيه ده يدى سكز سنه ده
بركره كوريله كلان غلاسنه لرنده اوراتك تجارتى اولدقجه توسع
ايدر خارجه دخى سالف الذكر حبوباتله • دوه • ومانده •
واينك • وقوزى • وقيون • وقوندز • وسقاقوشى دريلريله •
روغن ساده • وبياغى • اخراج وسياه بيز • قصارسز مدامبول •
وامريقان بيزى • وانواع چيت وسائر منسوجات افرنجيه •
وغاز • وباقر • وشكر • وقهوه • وتمر هندى • كبى اشيا ادخال
اولنديغنه كوره ادخالات اخراجاتك يوزده اونى نسبتنده دزلو اتك

اطراف واکثریا فی هوراق و بطا قلیق وانهار جسیمه دن متشعب
جداول او لدیغندن وسایط نقلیه‌سی • دانك • ومشحوف • دنیلان
بر نوع ایرلی اوقلی قایقلره منحصردر دجله‌نك ایکی جهتنی اشغال
ایدن قصبه‌نك واسطهٔ ارتباطی اخشابدن یاپیلان کوپریدر مذکور
دجله نهرنده ایشلیان یلکن کیلری ایچون عماره وعلی غربی وشطره
قصبه‌لری اسکله حکمنده ویلکن کیلرینك ایاب وذهابی وا پورلرك
ترددندن زیاده‌در لوا داخلنده پوسته اولمدیغی کبی وقتیله عماره‌دن
قورنه‌یه قدر ممتد اولان تلغراف خطی دخی مؤخراً عربان طرفندن
تخریب ایدیله‌رك حالا یاپدیرلمامشدر • لوا اهالیسی عشایر وقبایل غیر
متمدنه‌دن عبارت او لدیغندن معارفدن بی‌بهره اولوب انجق مرکز
لواده یالکز کلام قدیم قرائت ایتدیریلور برقاچ اوفق مکاتب
صبیانیه ایله حال انتظامدن پك بعید اولان مکتب رشدیهٔ ملکیه
شاکردانی یالکز قصبه اهالیسیله مأمورین چوجقلرندن مرکبدر •
عماره‌نك جهت شمالیه سنده واقع جبل ایله شرق جهتنده کی بیوك
هور وطیب ودویرج مقاطعه‌لریله کرخه اراضیسی ایران ایله
حدوددر • اورادە برطابور عساکر نظامیه وبر طابور ضبطیه واردر •
لوانك غرب وشمال وجنوب جهتلرنده واقع وقدیماً مملکت اولوب
مرور زمانله مندرس وخراب اولمسنه مبنی الیوم تپه حالنده کوریلان
فلیفله وحروط وچاریز وغیره یه وقبورا لابطال وقطات ووا قف
رعزیزه نام محللرده اثار عتیقه واردر • خلفای عباسیه‌نك پارلاق
زمانلرنده‌اورالری دخی عراقك معمورهٔ فوق العاده‌سی عدادنده‌ایدی

منتقك سنجاغى

منتفك سنجاغى

متصرف محمد پاشا — روم ايلى

اركان لوا

نائب عثمان افندى — محاسبه‌جى صفوت افندى
مفتى محمد افندى — تحريرات مديرى عبدالغنى افندى

مجلس ادارهٔ لوا

رئيس متصرف لوا

اعضاى طبيعيه	اعضاى منتخبه
نائب	منحل
مفتى	»
محاسبه‌جى	»
تحريرات مديرى	»

محاسبهٔ لوا قلمى

واردات كاتبى احمد افندى — مصارفات كاتبى عبدالمجيد افندى
رفيق منحل — رفيق محمد افندى
مصالح جاريه كاتبى اسماعيل افندى — يوميه مقيدى عزت افندى
صندق امينى سعيد افندى

لوا تحريرات قلمى

تحريرات معاونى على فائق افندى　　اوراق مقيدى عبد الكريم افندى
مجلس اداره كاتبى بلال افندى　　مبيض عبد العزيز بك

بدايت محكمه‌سى

رئيس نائب لوا
مدعى عمومى معاونى حسن تحسين افندى

حقوق جهتى اعضالرى	جزا جهتى اعضالرى
عبد الرزاق افندى	نجيب افندى
خطاب افندى	احمد افندى

قلم

باشكاتب امين بك　　ضبط كاتبى مجيد افندى
ضبط كاتبى حسين فوزى افندى　　ديكرى عبد الرزاق افندى
ديكرى احمد حمدى افندى　　اجرا مأمورى معاونى سليمان افندى

اراضى مأمورلرى

مأمور بدرى بك　　كاتب ثانى رشيد افندى

بلديه دائره‌سى

رئيس حاجى زبيرى اغا
اعضـــا
حاجى زحو اغا　　سالم اغا

حاجى غزال اغا	كاتب عبد القادر افندى
عبد القادر اغا	مكتب رشديه معلمى خليل افندى

اعشار مأمورلرى

مدير عبداه بك	ایکنجی کاتب احمد افندى
برنجى كاتب على غالب افندى	اوچنجى كاتب على افندى

انبار مأمورى سعيد افندى

تلغراف مأمورلرى

مدير طوبق افندى

مأمور نورس افندى	مأمور حسن افندى

سوق الشيوخ قضاسى

قائممقام فتاح بك	قپوجى باشى	مال مديرى فتحى افندى
نائب محمود افندى		تحريرات كاتبى احمد افندى

مجلس ادارهٔ قضا

رئيس قائممقام

اعضاى طبيعيه	اعضاى منتخبه
نائب	سيد محمد اغا
مال مديرى	سيد حسن اغا
تحريرات كاتبى	يوسف افندى
	هاشم العطيه افندى

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضا	کاتب اول محمد افندی
حسن افندی	کاتب ثانی سلیمان افندی
ابراهیم افندی	مستنطق معاونی حسین افندی

اعشار مأموری مصطفی بك — کاتبی صالح افندی

تلغراف مدیری علی افندی

کرمت بنی سعید مدیری حبیب افندی

کاتبی عبداه افندی

شطره قضاسی

قائممقام فتاح بك	مال مدیری امین افندی
نائب امین افندی	تحریرات کاتبی محمد افندی

مجلس اداره‌ٔ قضا

رئیس قائممقام	اعضای منتخبه
اعضای طبیعیه	سید حسن افندی
نائب	خضر اغا
مال مدیری	حسین الزیاره افندی
تحریرات کاتبی	سلمان الجاسم اغا

بدايت محكمه سى

رئيس نائب قضا

اعضا — كاتب اول منحل

حاجى عباس افندى — « ثانى عبد الحميد افندى

سيد هادى افندى — مستنطق معاونى محمود افندى

اعشار مأمورلرى

مأمور قدرى افندى — كاتب ثانى منحل

كاتب اول قنبر افندى — انبار مأمورى سليمان اغا

نواحى مديرلرى

بدعه مديرى سيد سعيد افندى — دچه مديرى عبداه افندى

كاتبى قاسم افندى — كاتبى سيد حسن افندى

حى قضاسى

قائممقام اسماعيل حقى افندى — ثالثه مال مديرى عثمان افندى

نائب عبدالرحمن افندى — تحريرات كاتبى عبدالرحمن افندى

صندق امينى نسيم افندى

مجلس ادارهٔ قضا

رئيس قائممقام — اعضاى منتخبه

اعضای طبیعیه	محمد ثوینی افندی
نائب	حاجی عباس اغا
مال مدیری	حاجی علی الحمد اغا
تحریرات کاتبی	حاجی عبدالکریم اغا

اعشار مأمورلری

مأمور عاکف افندی	کاتبی صالح افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا		باشکاتب محمد افندی
اعضا	منحل	کاتب ثانی حسین افندی
اعضا	»	مستنطق معاونی حسین افندی

نواحی مدیرلری

قلعهٔ سکر مدیری صالح افندی محیرجه مدیری حاجی سلیمان اغا
کاتبی جلیل افندی کاتبی سالم افندی
بطیحه مدیری عبدالحمید حمدی افندی
کاتبی خضر بك

جزائر قضاسی

قائممقام عارف افندی	مال مدیری عبداه افندی

نائب عبدالقادر افندى | تحريرات كاتبى محمد افندى

مجلس ادارهٔ قضا

رئيس قائممقام

اعضاى طبيعيه | اعضاى منتخبه
نائب | سيد طالب اغا
مال مديرى | حاجى ابريسم اغا
تحريرات كاتبى | سيد يعقوب اغا
| سفاح السليمان اغا

صندق امينى على افندى

اعشار مأمورلرى

مأمور معروف افندى | برنجى كاتب نجيب افندى

سكزنجى منتفك طابورى ضابطانى

طابور اغاسى حسين افندى

حساب امينى جاسم افندى

برنجى پياده بلوكى | برنجى سوارى بلوكى
بلوك اغاسى عباس اغا | بلوك اغاسى صالح اغا م ٥
معاونى منحل | معاونى حسين اغا
ژورنال امينى قاسم افندى | ژورنال امينى محمد افندى

ایکنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی حبیب اغا
معاونی عبداه افندی
ژورنال امینی احمد اغا

بصره سنجاغی

بصره سنجاغی

متصرف یحیی نزهت افندی اولی ثانیسی م ٣.

ارکان لوا

نائب محمد افندی محاسبه‌جی حسنی افندی ثانیه .
مفتی عبدالوهاب افندی تحریرات مدیری شاکر افندی
پایهٔ مجرد

مجلس ادارهٔ لوا

رئیس متصرف لوا
اعضای طبیعیه اعضای منتخبه
نائب سالم افندی
مفتی محمود افندی
نقیب محمد سعید افندی حرمین م٣ حنوش کرومی افندی
محاسبه‌جی مراد افندی
تحریرات مدیری

محاسبهٔ لوا قلمی

واردات کاتبی عبدالقادر افندی مصارفات کاتبی داود افندی
رفیق عبد الرزاق افندی مصالح جاریه کاتبی عونی افندی
یومیه مقیدی محمد افندی اوراق مقیدی علی ناصر افندی
لوا صندق امینی شاهول افندی رفیق کاظم افندی

لوا تحریرات قلمی

عبد القادر افندی	عربی کاتبی مصطفی افندی
یاسین افندی	اوراق مقیدی سید احمد افندی
سعید افندی	رفیق ابراهیم افندی

اراضی مأمورلری

مأمور علی صائب بك ثالثه

برنجی کاتب عبدالرزاق افندی ایکنجی ابراهیم افندی

اعشار مأمورلری

مدیر یوسف سنان افندی	ایکنجی کاتب سعید افندی
برنجی کاتب محمد افندی	اوچنجی کاتب عبداه بك

انبار مأموری قادر بك

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب لوا	مدعی عمومی معاونی امین بك
حقوق جهتی	جزا جهتی
اعضـــا	اعضـــا
سید رجب افندی	یوسف افندی
عبداه افندی	فتوحی افندی

اعضا ملازمی سید علی افندی

قلم

باش كاتب على رضا افندی	ضبط كاتبی موسی افندی
ضبط كاتبی خلف افندی	سعيد افندی
« « احمد افندی	اجرا مأموری ابراهيم افندی

تلغراف وپوسته مأمورلری

مدير مجرم افندی	مأمور كيورك افندی
مأمور ملكون افندی	لسان اجنبی سرمأموری دوريان افندی
مأمور مهدی افندی	مأمور مهران افندی

قرانتنه مأمورلری

طبيب موسيو پاردلاكی	كاتب احمد افندی
	فاو مأموری رفائيل افندی

رسومات مأمورلری

مدير احمد نيازی افندی	خندق مأموری ابراهيم افندی
باش كاتب ابراهيم افندی	كاتبی حسن افندی
كاتب ثانی محمد افندی	فاو مأموری عبد الرزاق افندی
ديكری افندی	نشوه مأموری عبد القادر افندی
ترانسيت مأموری جانی افندی	ابو الخصيب مأموری نجيب «
صندق امينی نسيم افندی	كاتبی شاكر افندی

دعیجی مأموری حافظ احمد افندی دواسر مأموری صالح افندی

رسوم ستة مأمورلری

مدیر محمد صفوت افندی ایکنجی کاتب محمد افندی
باشکاتب عبد الحلیم افندی اوچنجی کاتب توفیق افندی
صندق امینی منشی افندی

ابو الخصیب مدیری مصطفی افندی فاو مدیری حاجی حسن افندی
کاتبی حمادی افندی کاتبی عبداه افندی
زبیر مدیری عبد القادر اغا

اوقاف محاسبه جیسی حسن افندی ثالثه
کاتب اول حسن افندی کاتب ثانی توفیق افندی

انکلتره دولتنك ویس قونسلوسی موسیو روپر تستون
فرانسه دولتنك ویس قونسلوسی موسیو پیات
ایران شهبندری اغا رضا

یدنجی بصره طابوری ضابطانی

طابور اغاسی احمد اغا
حساب امینی رشید افندی
برنجی پیاده بلوکی اوچنجی پیاده بلوکی

بلوك اغاسی الماس اغا	بلوك اغاسی حسن بك
معاونی منحل	معاونی محمد افندی
ژورنال امینی منحل	ژورنال امینی محمود افندی
ایکنجی پیاده بلوکی	دردنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی منحل	بلوك اغاسی منحل
معاونی رمضان افندی	معاونی عبدالرحمن افندی
ژورنال امینی محمد جواد اغا	ژورنال امینی حسن افندی

قورنه قضاسی

قائممقام رشید افندی ثانیه   مال مدیری هدایت افندی
نائب محمد امین افندی   تحریرات کاتبی افندی
قضا صندق امینی عبدالوهاب افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائممقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	افندی
مال مدیری	افندی
تحریرات کاتبی	افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضـــا	کاتب اول محمود افندی
سیدبدر افندی	« ثانی عبدالکریم افندی
جابر اغا	مستنطق معاونی محمد افندی

اعشار مأموری محمد افندی کاتب اول علی افندی

تلغراف مدیری علی افندی

رسومات مأموری عبدالقادر افندی
کاتبی "معین افندی

بصره سنجاغنك جغرافیای طبیعیسی

بصره سنجاغنك طولی تقریباً اوتوز بش وعرضی طقوز اون ساعتدر . وارا ضیسنك قوهٔ انباتیه‌سی عادتا فوق العاده اولوب هر نوع اشجار و اثمار یتشدیر مکله اولیر شلی ایده‌ده شمدیلك محصولی . خرما . و میوه . و سبزه . دن و . چلتك . و . حنطه . و شعیر . و . بقله . و لوبیه . و . سیسام . و . داری . کبی حبوباتدن عبارتدر . دجله وفراتك التصاقندن مرکب اولان شط العرب نهر جسیمی سنجاغك اورته‌سندن جریان ایدوب بصره کورفزینه انصباب ایدر .

داخل لواده التمش يمش قدر كوچك وبيوك مقاطعه واردر
(مقاطعه بيوك جدوللره اطلاق اولنور) بيوكارينك اساميسى •
قورنه • مدينه • رحمانيه • بنى منصور • مزيرعه • نهرغز •
رزيجى • مصطفاغيه • شاملى • لافية • شرش • نشوه • هارثه •
ديركتيبان • باب جليع • الهويرى • جزيرة الصفر • جزيرة الاغوات
شعيبيه • خراب • كباس • نهر حسن • قردلان • تل نومه •
كوت الجوع • الصالحيه • التميياديه • مجمل كوت السنيه • كوت السيد •
كوت الشيخ • كوت زعير • زعيمات • نهر جاسم • دعيجى •
سليمانيه • كوت البور • كرمت على • كرمت ماجد • كوت فرنكى •
جبيله • خربطيله • رباط • ام الدجاج • عشار • خوره • سراجى
مهيجران • فيحه • يوسفان • حمدان • يهودى حتكر • سبيليات •
ابومغيره • ابو الخصيب • ابو فلوس • بلجان • مطوعه •
قطعه • زياديه • دواسر • شلهت الفداغيه • دوره •
معامر • فاو مقاطعه لريدر • قدرت الهيه شمس وقرى بو سنجاغه
خادم ايتمشدر • چونكه برطرفدن محصولات و نخلستانه ضياء شمسك
باعث اولديغى فيوضات قدر وبلكه دها زياده بر درجه ده قمرك
تغيرات احوالنه تابع اولان جزر ومد سالف الاشعار بيوك نهرلرى
و بونهرلردن اچيلان جداولى املا ايدرك اواواسطه ايله بغچه لر
ومزرعه لراسقا اوروا ايديلور •

مملكتك داخل وخارجنده باغ وبغچه لر كثرت اوزره در • داخل
لواده طاغ واورمان يوقدر • بصره وخامت هوا ايله مشهور

اولان محلاردن ایسه ده جزیرة العربك بر کوشه سنده واقع اولمسیله
خد ذاتنده بجیادت هوایه مالك اولان یرلردن اولدیغنده وشهرتیاب
اولان وخامت تنظیفات و تطهیراته عدم رعایتدن وخصوصیله
منتفك سنجاغی داخلنده بولنسان جزایر سدلرینك قیرلمسیله
فرات صولری بصره نك ارقه طرفلرینه قدر یاییلوب بر چوق
سازلق و بطاقلق تشکیل ایلسندن و دها سائر بوکبی احوالدن
ایلرو کلدیکنده شبهه یوقدر . لوا داخلنده هواسی الك کوزل
اولان یر زبیر ناحیه سیدر . لوانك شرق جنوب جهتنده
یعنی کور فز قربنده واقع فاو ناحیه سنك مرکزی ساحل
دریادر . دکزدن کلان واپور و سفینه لر فاو بوغازندن کچوب
شط العربی وشط العربك بر ساعت ایچروسنده واقع اولان بصره
قصبه سنه اچیلان وعشار نامی ویریلان بیوجك جدولك بوغازینی
لیمان اتخاذ ایتمشلردر . داخل لواده اسب . بارکیر . مانده .
قیون . اینك . مرکب کبی حیوانات اهلیه پك ازدر . حیوانات
وحشیه سی همان یوق کبیدر . داخل لواده معادن اولمیوب
یالکز نفس بصره یه اوچ ساعت مسافه ده واقع حمدان نام محلده
بر مملحه و زبیر ناحیه سنك اکثر اراضیسنده کرج معدنی واردر
ومستعملدر .

جغرافیای مدنیسی

مرکز لوا نفس بصره اولوب نفوسی تبعهٔ اجنبیه دن ماعدا

مسلم وغیر مسلم ایکی بیك ایکییوز اوتوزسکز نفردن عبارتدر . بونلرك تعیشلری یوزده طقساندن زیاده محصولات محلیه یه منحصردر نخلستانك کثرتی جهتیله اهالیدن ملاك اولنلر ملکلرینك توسیع واعماریله اشتغال ایتمکده وملکی اولمیانلر دخی اجرتله نخلستانك فلاحت وخدمتیله تعیش ایلکده وبعضیسی اخذ واعطا وتجارتله وبر طاقمی قایقجیلك وسفینه جیلکله کچنمکده درلر . لسانلری عمومیت اوزره عربی ایسه ده ایرانه جواریت منا سبتیله لسان فارسی یی تعلم ایتمشلردر . یکرمی سنه دنبرو هندستان واوروپا تجارتنك کرکی کبی توسع ایتمسندن ودائما اورایه تجار واپورلری کلوب کتمسندن طولایی حالا روسائر اومقوله عمله لر انکلیز لسانی دخی اوکرنمشلردر لوانك . قورنه . وکویت . اسمنده ایکی قضاسی و . فاو . وابو الخصیب . وزبیر . اسملرنده ده اوچ ناحیه سی واردر . قورنه قضاسی برنجی صنفدندر . کویت قضاسیده اورانك حکومتنده بولنان ال صباح النده اولوب یالکز اظهار واعلان تابعیتله اکتفا ایدرك اعشار واغنام وویرکو وسائر تکالیف دولتی ایفا ایتمزلر . مرکز لواده وزبیر ناحیه سنده برر مکتب رشدیهٔ ملکیه وبش اون قدر غیر منتظم صبیان مکتبی دخی واردر . صبیان مکتبلری غیر منتظم اولوب شاکردانك تحصیللری کلام قدیمه منحصردر . مرکز لوا سنجاغك وسطنده واقع اولوب بر چوق صو وبغچه سی واردر . اهالیسی عمومیتله سعی وعمله طرفدار اولدقلرندن بصره لی هیچ بر مأمور بو قدر دنیله بیلور

و باغ و بغچه و نخلستانی بیان اولندیغی و جهله غایت چوق اولوب محصولی • خرما • اوزوم • انجیر • ارمود • نار • ارك • زردالی • توت • کنار • موز • کبی شیلردن عبارتدر • قوزنه لو انك منتظم بر قضاسی اولەرق مرکز قضانك مقدار نفوسی سکز یوز اوتوز وکارکیر اولەرق ایکی یوز سکسان ایکی خانەسی واردر نواحیسنك مقدار نفوسی تخمیناً درت بش بیکدن عبارتدر انجق اهالیسی اکثریا خیمه نشین قبایلدر • کویت قضاسنك هیئت حکومتی مرتب اولمامش واهالیسی دولته هیچ برشی ویرمامکله برابر خدمته مقابل یرلی اولان قائممقامی عزتلو عبدالله الصباح پاشایه سنوی یوزالای طونیلاتو مقداری خرما دخی ویرلمکدەدر • ومذکور قضا داخلنده کی عشایر یدی سکز فرقه یه منقسم اولەرق تخمیناً اون بیك نفوسدن عبارتدر • اکثرینك لسانی عربی و مذهبلری جعفریلر وقصوری شافعی و حنفی ومالکی وحنبلی اولدیغندن ارالرنده کی روابط ومناسبات اتحاد لسان ودیندر • اذلرك دخی اشتغاللری نخلستان وباغ وبغچه یتشدیرمکدن وکمیجیلکدن عبارتدر فاو ناحیه سنك • درت بیك • وابوالخصیب ناحیه سنك • اون بشبیك • وزبیرك ده • بیك بشیوز • نفوسی واردر •

لوانك تجارت وزراعتی اولدقجه یولندەدر • اخراجاتی اکثریا خرمادر • وبعضا حنطه • شعیر • داری کبی حبوباتدر • ادخالاتی دخی قهوه • شکر • تنباکو • وبعضا • حنطه • وشعیر • وروغن ساده وملبوسات • ومفروشات • ومشروبات • واخشاب • وتیمور • وامثالی

شیلردر . اخراجاتی ادخالاته نسبتله یوزده قرق راده‌سنده‌در .
داخل لواده طرق ومعابر بولنده ایسه‌ده کلوب کیدن واپور وسفاین
تجاریه‌دن یلکن سفینه‌لرینك مروری دها زیاده‌در . لوانك مرتب
پوسته‌سی اولمدیغندن حکومت سنیه وتجار وسائره اوراقی بصره
ایله بغداد اراسنده نهر دجله‌ده ایشلیان عمان عثمانی ولنج قومپانیه‌سی
واپورلرندن تصادف ایده‌جك واپورله کوندریلوب اوقات حرکتلری
دخی مجهولدر . نفس بصره اسکله‌سندن ماعدا قضا ونواحیٔ
ملحقه‌دن کمرك محلی اولان قورنه قضاسیله ابوالخصیب . ودعیجی .
ودواسر . وفاو . ناحیه‌لرنده دخی برر اسکله واردر . بصره
وقورنه وفاوده تلغراف وپوسته مرکزلری موجود اولوب بحراً
وبراً هرطرفله مخابره اولنه بیلور . داخل لواده معارف مرکز مطلوبده
اولمیوب توسیع واصلاحه محتاجدر . بصره‌نك قارشو یقه‌سنده
یعنی شط العربك شرق جهتنده واقع دعیجی وکوت البور
مقاطعه‌لری ایران ایله هم‌حدوددر . داخل لواده عساکر نظامیه
اولمیوب انجق مع ضابطان درت یوز اللی قدر عساکر بحریه
وبر طابور ضبطیه واردر . انکلتره وفرانسه نك قونسلوس وکیلی
وایران کارپردازی بولنور . بصره‌نك جنوب جهتنده وایکی بچق
ساعت مسافه‌ده واقع زبیر ناحیه‌سی مرکزنده عشرهٔ مبشره‌دن
زبیر ابن العوام وابوالخصیب مقاطعه‌سنده عبد الرحمن بن عوف
وینه زبیر ناحیه‌سی خارجنده طلحه وانس بن مالك وشیخ حسن
البصری ومعبرینده ابن سیرین وبصره عامللرندن عتبه رضی تعالی

عنهم حضراتنك مراقد شريفه لرى موجود اولـديغى كبى ناحيه
مركزيناك يارم ساعت برو سنده امام على افندمز حضرتلرينك
بناكرده‌سى اولان جامع شريفك اثارى اليوم باقيدر ٠ نفس بصره‌ده
دخى انبياى عظامدن يحيى بن زكريا عليه السلام افندمزله امام على
وامام عباس حضراتنك مقامات عاليه لرى وائمهٔ اثنا عشردن
حضرت موسى الكاظمك اوغلى محمد جوادك نسلندن يحيى بن
موسانك و صحابهٔ كرامدن مقداد ابن اسود الكنديناك بصره يه موقعا
جوار كوت الصنكر نام محلده تربهٔ شريفه لرى موجوددر ٠ بصره
كرهٔ ارض اوزرنده بولنان مواقع مهمه‌دن صايلسه بجا در امام
عمر رضى الله تعالى عنه افندمزك بو اثر عاليلرى بيك اوچيوز سنه صكره
دخى اهميتنى عالمه تقدير ايتديرن يرلردندر ٠

نجد سنجاغی

نجد سنجاغی

متصرف سعید پاشا میرالامرا م ۳

ارکان لوا

نائب یحیی صدقی افندی محاسبه‌جی حسن تحسین افندی
تحریرات مدیری عبدالقادر افندی

مجلس اداره‌ٔ لوا

رئیس متصرف	اعضای منتخبه
اعضای طبیعیه	عبد اللطیف افندی
نائب	عبداه افندی
محاسبه‌جی	سید صالح افندی
تحریرات مدیری	عبید اه النیس افندی

لوا محاسبه قلمی

واردات کاتبی مهدی افندی مصالح جاریه کاتبی علی سری افندی
مصارفات کاتبی منحل لوا صندق امینی داود شنطوب افندی

تحریرات قلمی

رفیق اول منحل » ثانی محمد سالم افندی
اوراق مدیری عبدالقادر افندی

اعشار مدیری جاو ید افندی

برنجی کاتب سعید افندی | ایکنجی کاتب امین افندی

اوچنجی عبدالرحمن افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب لوا

مدعی عمومی معاونی عبداه افندی

حقوق جهتی	جزا جهتی
اعضا	اعضا
جعفر افندی	عثمان افندی
عبدالجعیمان افندی	احمد الماجد افندی

قسلم

باش کاتب اسماعیل افندی | ضبط کاتبی احمد افندی

ضبط کاتبی عبدالغنی افندی | دیکری عبداه افندی

دیکری علی افندی | اجرا مأموری سلیمان افندی

بلدیه دائره‌سی

رئیس عبدالرحمن افندی | اعضا عبداه بن جعان افندی

اعضا عبدالرحمن بن عثمان افندی | اعضا عبدالرحمن شکری افندی

کاتب مصطفی افندی

نواحى مديرلرى

قبرز مديرى محمد على افندى — عجير مديرى محمد رؤف افندى

جفر مديرى عباس افندى

قطيف قضاسى

قائممقام شكيب افندى — مال مديرى عباس افندى

نائب رسول خيرى افندى — تحريرات كاتبى على افندى

مجلس ادارهٔ قضا

رئيس قائممقام — اعضاى منتخبه

اعضاى طبيعيه — عبدالرحيم افندى

نائب — نصراه افندى

مال مديرى — سليمان افندى

تحريرات كاتبى — محمد الزاير افندى

بدايت محكمه سى

رئيس نائب قضا

اعضا — قلمى

محمد افندى — كاتب اول مهدى افندى

حاجى محمد صالح افندى — مستنطق معاونى نورى افندى

اعشار مأموری جواد افندی

کاتب اول احمد افندی　　کاتب ثانی محمد افندی

قطر قضاسی

قائممقامی جاسم الثانی افندی　　نائبی محمد ناصح افندی

طقوزنجی نجد طابور ضابطانی

طابور اغاسی خورشید اغا　　حساب امینی عباس افندی

برنجی پیاده بلوکی　　اوچنجی پیاده بلوکی

بلوك اغاسی رشید افندی　　بلوك اغاسی فرحان اغا

معاونی محمد اغا　　معاونی عبدالرحمن اغا

ژورنال امینی حسن افندی　　ژورنال امینی قادر بك

ایکنجی پیاده بلوکی　　دردنجی پیاده بلوکی

بلوك اغاسی سلیمان بك　　بلوك اغاسی عزیز اغا

معاونی محسن اغا　　معاونی معروف اغا

ژورنال امینی حسین افندی　　ژورنال امینی خلف اغا

برنجی سواری بلوکی　　ایکنجی سواری بلوکی

بلوك اغاسی محمد اغا　　بلوك اغاسی مصطفی اغا

معاونی حسین اغا　　معاونی حسین افندی

ژورنال امینی مختار افندی　　ژورنال امینی شهباز اغا

نجد سنجاغنك جغرافیای طبیعیسی

نجد سنجاغنك طولی یوز اون ایکی ساعتدرکه جنوب جهتنده واقع بیریه نام محلدن شرق جهتنده واقع العمایر جزیره‌سنه قدر امتداد ایدر • عرضیده التمش ایکی ساعتدرکه (عجیر) اسکله سندن غرب جهتنده واقع العرمه‌یه قدردر • مذکور عجیر اسکله سندن مرکز لوایه قدر اون ایکی ساعت مقداری محل قوملق ایسه‌ده صوبی چوق اولوب ایچنده سیر وسفر سهولتلیدر • انجق مرکز لوادن غرباً مذکور العرمه‌یه قدر اللی ساعتلك مسافه صوسز اوله‌رق مذکور العرمه‌یه کیتمك استیانلر صوسزلقدن اضطراب ومشقته دوچار اوله‌جقلردر • لوانك طولاً میاهی چوقدر • اولحوالی اراضیسنك قوه انباتیه‌سی معتدل صورتده اولوب فقط مطلوب وجهله مزروعات یتشدیرمسی صمان وچورچوب کبی شیلرله اراضینك یاقسنه متوقفدر • ارز • حنطه • شعیر • ماش • سیسام • طاری • زرعنه استعدادی غیر مفقود ایسه‌ده انجق شمدیلك حنطه وشعیر کلیتاو زرع اولنوب دیکر حبوباتك نشر وزرعی ازجه‌در • لوا داخلنده متعدد انهار جاریه بولنوب صغیر وکبیری سکز یوز قدر تخمین اولنور • وقسم کلیسی مرکز لوا اولان هفوفك شرق جهتنده واقع رفعه نام محلدن وبرقسمی دخی هفوفك اوج چاریك اوته‌سنده واقع مبرزك شرق جهتنده نبعان ایدر • انهار مذکوره‌نك الك مشهورلرینك اسملری شو صورتله تعداد اولنور•

خدود • حقل • الحاره • ام سبعه • جوهریه • برابر • عضیبه • الاویمی • مانع • ام اللیف • مغیصیب • ابو مدلا • ام خنور • ابو شابع • فریحه • منصور • بحیریه • ام خراسان • مرجان • سید • بنصریه • خدوددن منشعب • حقل • سلیسل • و بوندن منشعب • دوغانی • ابو ثیران • جردانی • حواش • اشبو نهرلر قدیمی اولوب بعضیسنك مؤسسلری قطعیا بیلنه مامکده در • بونلر باغ و بغچه لر ایچندن و خالی محللردن مرور ایدرك چوللرده محو اولورلر و کافه سی غربدن شرقه طوغری جریان ایدرلر • داخل لواده اورمان یوقدر • نجد لواسی داخلنده بر خیلی نخلستان ومزارع میریه واردر • موضوع بحثمز اولان احسا قطعه سنك هر طرفنده بولنان طاغلرك اسامیسی تعداد اولنور •

جبیل • تعربه ردایف • بعال • میرز • نبیل • لدام • جنیح • رباحیه • موتره • غریمیل • اباالدلاسیس • قارة الرکبان • محسن • بریقا • قاره (اشبو قاره طاغی عجایبدن صاییلور مغاره لر واردر • بو مغاره لر ایام شتاده غایت صیجاق وموسم صیفده غایت بارد اولدیغندن یاز کونلری اطرافنده اولان کویلر اهالیسی مذکور مغاره لره کیدرك دفع شدت گرما ایدرلر) ابو غنچه • اریع • ذخنه • قارة العثمان • غارالشیوخ • برقام الفار • اباالکباری • خرما • ابرق الخلفات • ابرق الحباری • ویس • ام غربان • ام عتیق قصعة تامر • حشم الزینه • غبیطین • الفلایل • ابانك • دخان • سکك • طوار • ام حویظ • کنزان • ثریا • لواده • قسراق • دوه • مرکب •

اینك ٠ قیون ٠ کدی ٠ کابب ٠ کبی حیوانات اهلیه و طاغ ایکی ٠ جیلان ٠ طوشان ٠ ارسلان ٠ قپلان ٠ قورت ٠ چقال ٠ تلکی ٠ ودها بعض حیوانات وحشیه واردر ٠ لوا داخلنده اولان محلارك هواجه مبرز صوجه هفوف احسنیدر ٠ هواسی اك وخیم اولان یر قطیفدر ٠ لوا ساحل بحرك غرب وجنوبنده در ٠ ساحلك عجیر ناحیه سیله قطیفدن بشقه معمور محللری اولمدیغندن اشبو ایکی محل لیمان اتخاذ اولنمشدر ٠ لواده یدی قدر مملحه اوچ عدد کرج معدنی واردر ٠ مملحه لرك دردی مملحة الطرف ٠ حرات الکشت ٠ مملحة المبرز ٠ مملحة الکلابیه ٠ اسملریله معروف اولوب دیکرلرینك اسامیسی مجهولدر ٠ بو مملحه لر چولده واچیق محللرده اولوب اطرافی جولانکاه عربان مختلفه بولندیغندن تحت انحصار ومحافظه یه المری حسب الموقع متعذردر ٠

لوانك جغرافیای مدنیسی

مرکز لوا سنجاغك وسطنده واقع اولوب احسا اسمیله مشهور ایسه‌ده بو اسم اصلا خطه‌نك اسمی اولوب مرکز لوا اولان قصبه‌نك اسم صحیحی (هفوفدر) بو لوایه نجد سنجاغی دنیله یور ایسه‌ده حقیقة نجد دنیلان قطعه بو لوا اولمیوب ایچرو طرفلره یعنی ریاض وقصیم وجزیرة العربك او طرفلرده‌کی محال سائره‌سنه اطلاق اولنور ٠ مرکز لوا اولان هفوف قصبه‌سنك اطرافی سور ایله محاط اولدیغی کبی اشبو بدنك هر یکرمی اوتوز قدم محلنده کار قدیم بر قوله‌سی واردر ٠ صغیر وکبیر ذکور واناث احرار ومماليك كافهٔ نفوسی تقریبا اوتوز قرق بیکه بالغ

اوله بيلور . تخميناً اوچ بيك خانه‌سی واردر . لوا اهاليسی
لغت عربيه ايله تكلم ايدرلر . ودشداشه دنيلان اوزون كوملك
اوزرينه مشلح وباشلرينه چوغی ايپكنه غالب كفيه وكبارلری واوسطلری
دخی اياقلرينه دريدن برده نعل كيرلر . اللرنده اكثريت اوزره عصا
طاشيرلر . وحراثت وتجارت وعبا نسجيله وتيمورجی وترزيلكله
ودوه‌جيلكله اشتغال وتعيش ايدرلر . مركز لوانك بغچه‌لری
چوق اولوب صولری دخی چشمه‌لر واسطه‌سيله وافی اولديغندن
يغموره پك‌ده احتياجی يوقدر . لوا داخلنده قطيف وقطر ناميله ايكی
قضا اولوب قطيف قضاسی مركز لوا اولان هفوفك جهت شماليه‌سنده
وساحل بحرده قرق ساعتلك مسافه‌ده واقع اوله‌رق قائممقاملق
مركزی نفس قطيف قصبه‌سيدر . قطر قضاسی دخی لوانك شرق
جنوبی جهتنده وساحل بحرده لوادن آلتمش ساعتلك مسافه‌ده
واقع اولوب قائممقاملق مركزی البداع قصبه‌سيدر . قطر قائممقامی
اهاليدن جاسم الثانی نامنده بر ذات اولوب مأمورين دولتعليه‌دن
بر حاكم الشرع وضابطی معيتيله بر قاچ نفر ضبطيه اقامه اولنور .
مذكور قطيف قضاسيله ملحقاتنك مجموع نفوسی اوتوز اوچ
بيك سكز يوز وخانه‌لری اون بيكدن عبارت اوله‌رق قطر
قضاسی دخی مع ملحقات تخميناً يدی بيك طقوز يوز نفوسی واوچ
بيك آلتی يوز خانه‌يی شاملدر . لواده يكرمی قدر مكاتب صبيانيه
اولوب بونلردن بشنه مكاتب رسميه وغير رسميه يوقدر . مكاتب
مذكوره‌ده قرآن عظيم الشان اوقورلر . لواده اوتوز قدر مدرسه

اولوب اشبو مدرسه‌لرك جمعاً ایکیوز قدر طلبه‌سی واردر مدارس محرره‌ده یالکز فرایض وعلم نحو تحصیل اولنور • لوا داخلنده صغیر وکبیر درتیوز جامع و… نجد تخمین اولنمقده‌در • مساجد مذکوره‌اراسنده امرای سابقهٔ عثمانیه‌دن محمد پاشا نام ذات طرفندن بیك قرق یدی سنه‌سنده تأسیس اولنمش بر جامع بولنیورکه بو بنای مبارك حوالیٔ نجدیه‌نك وارقه‌سی ارانلمامسندن طولایی هر بری بر ادارهٔ مستقله عد ایدیلان ملحقاتنك ممالك قدیمهٔ دولت علیه‌دن اولدقلرینی مؤیددر

(لوا داخلنده‌کی عشایرله فرقه‌لری)

العجمان عشیرتی فرقه‌لری • ال محفوظ • ال جبیش • ال سلیمان • ال هتلان • ال مغبط • ال ضاعن • ال ثامر • ال مفلح • ال هادی • ال شواوله • ال مصرع • ال یحیات • ال الزیز •

المره عشیرتی فرقه‌لری • ال عذبه • ال فهیده • ال غفران • ال جرایعه • ال علی بن مره • ال زیدان • ال بریص • ال جابر • ال الداویه • ال بن نمام • ال بحیح • ال برید •

دواسر عشیرتی فرقه‌لری • ال حفیان • العرزه • الخیلات • ال حسن • الغبات الهوامله • المساعره • ال بوسباع • ال بریك • الوداعین • العجور • المخاریم • الرجبان • المشاویه بنی خالدعشیرتی فرقه‌لری • المقدام • الصبیح • المهاشیر • العمایر • بنی نهد • الجبور • مطیرعشیرتی فرقه‌لری • ال موهه • الصهیه •

الجیلان • الملاعبه • المره • الدوشان • ال یحی • البراعصه • المقالده • ذوی رشید • العنه • بریه • بونلردن ماعدا بنی هاجر • نعیم المناصیر • الکبسه • الرشاید • زعب العوازم • سبیع السهول • الکعبان المریخات • نامریله متعدد عشیرتلر اولوب بونلرکده فرقه لری وارایسه ده اسملری معروف ومشهور دکلدر • ذکراولنان عشیرتلرك ادعالرنجه حنبلی مذهبلرنده ایسه لرده بوجهت امر اعتباری اولوب مذهب مذکورایله سائر مذاهبك احکام جایله لرینه مطلع دکلدرلر بونلرك اشتغاللری دوه وقیون یاتلقله ویکدیکری علیهنده غزوه ایلك وفقرالری اموال تجاریه یی دوه لریله نقل ایتمك وحطب جلب وبیع ایلکدن عبارتدرلو اداخلنده تخمیناً اون دربیکه قریب بغچه لر اولوب محصولاتی خرمادر وایچلرنده • نار • شفتالو • انجیر • الما • ترنج • بصره لیمونی • زردالی • دوت • کنار • اغاجلری بولنور اوچبیك بشیوز قدرشلب ویوز مقداری حنطه مزرعه لری موجوددر تخمیناً شلب مزرعه لرندن درتیوز قطعه سی اولجه شلب وشلبك حصادندن صکره سنه سی ایچنده حنطه اکیلور بغچه لر ده دخی حنطه زرع ایدیلور یوقاروده کوسترلدیکی اوزره لوانك قطر وقطیف نامیله ایکی قضاسی او لدیغی کبی عجیر ومبرز وجفر نامریله اوچده ناحیه سی واردر لوا داخلنده الی اوچ قصبه اولوب بروجه زیر صاییلور •

المنیزله قریه سی • فضول • طرف • جفر • جشه • ساباط • کتیب • سبابره • رمیله • عمران الجنوبی • عمران الشاملی •

ابى ثور • نويثر • فاره دالوه تميه • مزاوى • عقار • غمس • طريبيل • بنى معن • جبيل • حليله • ناظره • واسط كلابيه • بطاليه • شعيه • عيون • قرن • جليجيله • قرين • شفيله • مطيرفى • جاروديه • حويلديه • دبيه • جلت • محيش • شويكه • بحارى • نارون • ام الحمام • صفوه • عواميه • سيهات • نوبى • فديح • لاجام • كويكب مياسه • عنك • جش • ملاحه •

لوانك تجارتى اولقدر زياده دكلدر لوايه لاجل البيع • ات • دوه • باغ • بياغى • مختلف الالوان • بز ايپك • باصمه • ارز • حنطه • بموق • كفيه • يشماق • قهوه • شكر • قاقوله بوبرقرنفل زنجبيل ايپك طاقه‌لر • صارى كوك كليم • قورى كول • ريحان • بللور فغفورى قابلر • صندق • چوخه • نادرا بعض دهونات • باقر • تيمور • تنكه • تفنك • ودهابر طاقم عطاريه وبقاليه جلب اولنور ولوادن خارجه خرما • بكمز • عبا • دوه اينك • دريلرى ودوه • ومركب • وات • اخراج ونقل ايديلور لوانك ادخالاتى اخراجاتندن اكثردر لواده واسطهٔ نقليه دوه • ومركبلردر • لوانك مستقل ايكى اسكله‌سى واردر • اوچنجيسى اولمق اوزره قطرده اسكله صاييله بيلور • انجق بو اسكله لره سواحلده كشت وكذاره مأمور ارقادى واپور هما يونندن بشقه واپورلرك ترددى اولمديغندن تردد يلكن كميلرينه منحصر در • لوانك بر وبيابانده تخميناً ايكى يوز اللى مورد ماءاولوب اكثريسى شمال وجنوب جهتلرنده در • بونلردن ارباب طريق وعشاير باديه ايچرلر • لوا

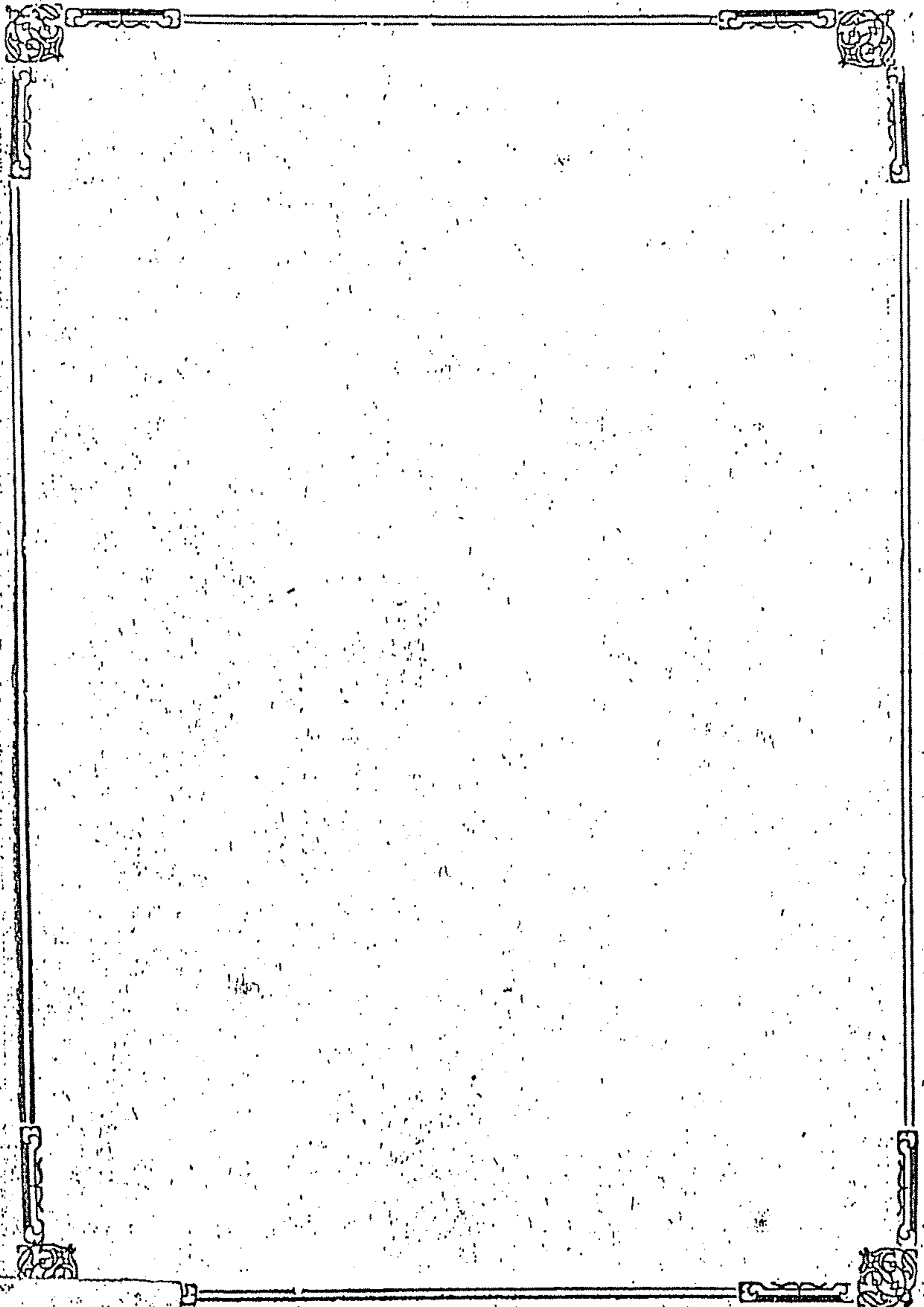
داخلنده تلغراف خطی یوقدر • لوانك یالکز قطیف قضاسی شیرازك اسکله‌سی اولان بندر بو شهرك بحراً قارشوسنده اولوب بو صورتدن بشقه ممالك اجنبیه‌یه همحدود دکلدر • لواده ایکی هجینلی پوسته اولوب بری بصره ایله احسا بیننده امد وشد ایدن پوسته درکه لوانك ولایت جلیله ایله بصره اوزا قنك واسطهٔ نقلیه‌سیدر • ودیکری قطیفه قدردر • بصره پوسته سنك یوم حرکتی پنجشنبه وقطیف پوسته سنك یوم حرکتی پازار کونلریدر • برده قطاره یومی معین اولمیه رق عندالاقتضا کیدر برساعی مخصوص واردر • لواده برطابور ضبطیه ایله بر طابور پیاده وبرمقدار سواری عساکر شاهانه موجوددر • ارالقده بندر بوشهردن اخذواعطا ایچون کلمکده وجزؤی مدت قالمقده بولنان برایکی نفر ایرانلیدن بشقه تبعهٔ اجنبیه وبناء علیه قونسلوسلر یوقدر • اهالیٔ لوا کافهٔ اسلام اولوب ایچلرنده طوایف شیعیه‌ده واردر • یرلی اوله‌رق بوراده خرستیان ویهودی وادیان سائره‌دن کیمسه کورلمامشدر • مرکز لوانك جنوب جهتنده ابنیه وبغچه‌لرینك وانهارینك اثاری موجود بیرین نامنده بر بلدهٔ قدیمه واردرکه بوندن بشیوز سنه اول خراب اولمشدر • مرکز لوانك شرق طرفنده وبرساعتلك مسافه‌ده اجود بن زملك مسکنی اولان بنی شافع اسمنده بر بلده‌نك اثاری باقی ایسه‌ده بلدهٔ مذکوره اوچ یوز سنه اول خراب اولمش وابنیه‌سندن دولتعلیه‌نك اوحوالی استیلاسنه قدر بر مناره‌سی پایدار ایدیسه‌ده ذو خراً منهدم اولمشدر • بونك برچشمه‌سی اولوب صوبی الیوم جاریدر • مرکز

لوانك درت ساعت قربنده واقع جوانا نامنده بر بلده‌نك آثاری حالا موجود وایچنده صحابهٔ کرام حضراتنك قبور منوره‌لری و بعض نخیل و ابنیه‌سنك آثاری الیوم غیر مفقوددر . اشبو بلده مدینهٔ منوره‌دن صکره ابتدا ایچنده جمعه نمازی قلنمش و اهالیسی ابتدا پیغمبر افندمز حضرتلرینه اطاعت ایتمش وکندولرینه (مرحباً بالوفد غیر خزایا ولا نادمین) حدیث شریفی شایان بیورلمش بر بلدهٔ مبارکه درکه ایکنجی عصر هجرت ابتداسنده خراب اولمشدر . ینه مرکز لوانك بر بچق ساعت قربنده مدینهٔ قرمطی نامیله معروف بر بلده اولوب عصر رابع اخرنده خراب اوله‌رق بر جامعدن بشقه آثاری قالمامشدر . مرکز لوانك شرقاً ایکی ساعت قربنده واقع فاره قریه‌سی یاننده بر قلعهٔ قدیمه خرابه‌سی اولوب طرف شرقیسنده بش ذراع یوکسکلکنده دیوازی واردر . اشبو دیوار طاش وکرج ایله معمور وغایت محکم اوله‌رق عبرانی العباره بر تاریخی باقیدر . بوندن اکلاشیلورکه اشبو قلعه بیك سکزیوز قرق درت سنه اول بنا اولنمش وخیلی مدتدنبرو خراب اولمشدر . مرکز لوانك درت ساعت اون بش دقیقه جانب شرقیسنده ام البوم نامنده بر بلده موقعی اولوب تخمیناً اشبو مملکت هجرتدن برچوق سنه‌لر اول بنا اولنمش مداین مجوسیه دندر . تخمین مذکور ایکی بیك سنه‌یه تقریب اولنیور . مدینه‌نك رسومی وقلعه‌نك آثاری کورلمکده اولدیغی کبی خندقی دخی الیوم موجوددر . مرکز لوا اولان هفوف قصبه‌سنك یاننده رقیمه نامنده بر بلده بولندیغی حالده اوچیوز سنه‌دن زیاده اولیورکه

خراب اولمشدر الیوم هر طرفنده اثار بیوت ورسوم اسواق ودکاکین کورینه یور ایچنده صویی طاتلی برچوق قیولر اولوب بوقیولردن الیوم اوراده اولان حنطه مزارعی اسقا اولنور • نقل اولندیغنه وتاریخه نظراً بولوا قدیم زمانده کثیر البلدان اولوب مرور زمان ایله مذکور بلده لر خراب وویران اولمشدر شمدی یالکز بعض اثاری و رسومی عکس انداز عیون عبرت اوله یور • لوا داخلنده کی انهار جاریه کبیر وصغیر ومتوسطدر بونلردن بعضیسی یومی یوزدن بیك فدانه قدر اراضی یی اسقا ایده بیلور اوراده اکلمکده اولان اراضی تقریباً یکرمی یدی بیك فدان وقابل اولدیغی حالده اکلمیان یرطقوز بیك فدانلدر فلاحلر بدوی اولمیوب حضری اولدقلرندن بر عشیرته منسوب دکلدرلر لوانك قیولری درت بیك تخمین اولنمقده در لوانك جهت جنوبیه سیله جهت شرقیه سنده واقع اراضی قصال اولوب انجق قطر قضاسی قومدن خالی شنکستاندر لوانك جهت شمالیه سی ایسه بعضیسی قصال و بعضیسی صلبدر فقط طرف غربیسنك اراضیٔ صلبه سی اولدیغی کبی دهنا نام محل قرمزی و یومشاق قومله مستوردر

بغداد ولايتنك طقسان التی سنه‌سندن طقسان سكز سنه‌سی نهايتنه قدر اوچ سنه‌لك وارداتی بودجه‌سيدر .

	٩٦ سنه‌سی غروش	٩٧ سنه‌سی غروش	٩٨ سنه‌سی غروش
مركز سنجاغی	١٢٨١٨٦١٢	٧٦٩٦١٥٦	٨٠٥٤٩٦٣
« حله	١٦٤٨٤٢٤٧	٦٨٤٧٦١٠	٨٩٤٢٢٤٩
« كربلا	٨٣٨٧٢٣٧	٤٩٦٦٠١٥	٧٢٤٢١٩٦
« عماره	٩١٧٤٩٢٧	٩٦٢٢٣٥٧	٥٥٢٠٠٤٠
« بصره	٥٥٧٤١٨٨	٤١١٦٢٦٢	٤٥٥٣٤٨٦
« منتفك	٣٠٨٩٧٥٢	٦٤٧٠٧٨١	٤٩٥٠٨٣٥
« نجد	٢٩٨٣٠٨٦	٣٠٢٧٦٥٧	٢٨٥٢٦٢٣
يكون	٥٨٥١٢٠٤٩	٤٢٧٤٦٨٣٨	٤٢١١٦٣٩٢

بغداد شهری حقنده معلومات تاریخیه

ـ بغداد شهری ـ

خلافت عباسیه نك مؤسسی اولان عبد اه السفاح کوفه جوارنده بنا ایلدیکی (هاشمیه) نام شهری مرکز خلافت اتخاذ ایتمشیکن خلفاری و برادرلری و خلفای عباسیه نك ایکنجیسی بولنان (ابو جعفر المنصور) زماننده تناسخه قائل اولان (روندیه) جمعیتنك شهر مذکوره مسلط اولملری و خلیفه یی ازعاج ایلمریله خلیفه دخی مرکز خلافته صالح دیکر بر محلك بناسی فکرینه دوشدی وبالذات اجرای تحریات ایلدی کوفه نك جنوبندن واسطه و شمالندن موصله قدر مسافه یی تحری ایتدکده شمدیکی بغداد شهرینك موقعنی انتخاب ایلدی .

بو موقعك اسباب انتخابی و بو بابده کی تاریخلرك اختلافاتی چوق ایسه ده اسباب حقیقیه سی دجله و فراتکی ایکی بیوك نهری استعماله صالح بر موقع اولمسی و دجله یه منصب اولان بیوك وکوچك زابلر و دیاله نهرلری وسایطیله اطراف واکنافدن هردرلو حوایج و محصولاتك جلبی سهولتی و بصره کورفزی واسطه سیله چیندن و هندستاندن اموال جلبی امکانی کبی منافع تجاریه و سیاسیه اولدیغنده شبهه یوقدر . مشار الیه ابو جعفر المنصور یوز قرق بش سنهٔ هجریه سنده بغداد سورینی و شهرینی بنایه مباشرت ایتدی و اثنای بناده امام حسن رضی اه عنه افندمز حضرتلری احفادندن امام محمد و امام ابراهیم حضرتلرینك

ظهور وقایعی انشاآته مانع اولمش ایسه ده منصور بونلرك مشغله‌سندن فراغتله یوز قرق التی سنهٔ هجریه‌سنده ینه انشاآته مباشرت ایلدی . تعمیراته هر صورتله اهمیت فوق العاد ویرمسیله یوز قرق طقوز سنه سنده بتوردی .

منجم نوبختك ویاخود (خالد برمك و حجاج بن ارطاتك) ترتیب واتفاقلریله بغداد شهرینك اساس بناسی طالع قوسده وضع اولنمسی جهتله خلفای عباسیه دن هیچ بریسنك بورا ده وفات ایتمدیکی اخبار تاریخیه دندر . وفی الحقیقه خلفانك بالتصادف هر بری بر یرده وفات ایتمسی غرائب تاریخیه دن صایلسه بجادر .

بغدادك وجه تسمیه سنده دخی تواریخك اختلافی زیاده جه اولوب انلرك ذکرینه لزوم کورمیورز . فقط اسماء بغداددن بری اولان زورانك وجه تسمیه سی ابواب شهرك خارجی و داخلی جهتلرینك یکدیکره مخالف اولمسیدر .

شهرك بناسی اثناده کراسته جه سهولت ومعاونت حصولی ارزوسیله منصور طاق کسرانك هدمیله انقاضنك بغداد شهری سورنده استعمالنی امر ایتدیکی حالده خالد بن برمك طرفندن ایدیلان ممانعت مفید اولمدی وابنیهٔ کسرویه نك هدمنه مباشرت ایتدیسه ده مصارف تخریبیه یکیدن بر بنا انشاسی مصرفندن زیاده دوشمکله ترك تخریبات ایلدی . (مادامکه تخریبنه مباشرت ایتدیکز مصارف تخریبیه زیاده اولسه بیله ترك ایتمامکز لازمدر) دیه تخریباته دوام ایتمسی حقنده خالد طرفندن منصوره براخطار دها وقوع بولدی .

اولكى ممانعتك وصكره كى تشـو يقاك سببنه دائر وقوعبولان سؤالهده خالد پك كوزل برجواب ويرمشدر ۰ ديمشدركه بويله بر بناى عاليك (مخربى) اولمكزى ارزوايتديكم ايچون تخريبدن سزى منع ايتدم ۰ تخريبه مباشرت ايتدكدن صكره تعطيلى غيرك بناسنى تخريبده اظهار عجز اولمسيله بو نقيصه ايله اخلال شان ايتمامكزى ارزو ايلدم ۰

اشته بغدادك بناسى بروجه محرر يوز قرق طقوز سنهٔ هجريه سينده قرين ختام اولهرق منصور طرفندن مركز خلافت اتخاذ ايدلمشدر ۰ يوز اللى يدى سنه سنده (خلد) ناميله بغدادده بيوك برقصر بنا ايتمش وچارشولرى بغدادك قارشوسى بولنان كرخ جهتنه نقل وتحويل ايلمشدركه بغداد شهرى دجله نك شرق وغرب جهتلرينى اوزمان اشغال ايله شمديكى وضعيتى المشدر ۰ منصورك وفاتنده اوغلى مهدى يه اولان وصيتى شومركز خلافتى قطعا تغيير ايتمامك دائره سنده در ۰ منصورك جمع وترك ايلديكى اموال تبعه دن هيچ برويركو المديغى حالده اون سنه مدت ادارهٔ دولته كافى اولديغى مخدوملرى مهدى يه اولان وصيتلرى جمله سندندر ۰ منصورك براسمى دخى (خستة) دلالت ايتمك اوزره (دوانقيدر) كه جمع اموالده اوبولده كى انهماكى بو اسم ايله شهرتشعار اولمسنه سبب اولمشدر ۰

منصورك بنا ايتديكى سورك عرضى سكز وارتفاعى اوتوز ذراع اولديغى و(باب كوفه) و(باب خراسان) و(باب بصره) و(باب شام) ناملريله درت قپو ياپيلوب بوقپولرك اراسى بر ميل مسافه دن وبنانك مجموعى يوز اوتوز جريبدن عبارت بولنديغى تاريخلر خبر ويره يور ۰

منصوردن صکره یاپیلان استاتستیقده بغداد یکرمی درت بیك محله یه منقسم اولوب هر محله ده برمسجد و مقابلنده بر حمام وشهر ایچنده اجرا ایتدیریلان انهار اوزرینه یوزاللی بش عدد کوپری وینه شهر ایچنده نهر عیسادن (٥) منشعب التی یوز قدر جدول ودرون بلده ده درت یوز قیرصود کرمنی وشهرك خارجنده اوتوز بیك کوزه خانه ودرت بیك شیشه خانه موجود اولدیغنی ومأمون الرشید زماننده ایدیلان براستاتستیقده دخی شو معموریتك عادتا نسبتسز درجه ده ترقی ایتدیکنی ینه تاریخلر پك مطنطن برصورتله روایت ایده یور.

یوز التمش سنه سنده مهدی دخی جانب شرقیده برسور بنا واوکننده برخندق حفر ایتمش واوراده برمسجد دخی یاپمشدر. یوز التمش یدی سنه سنده برنجی دفعه اوله رق بغداده وباعلتی مستولی اولمشدر.

هارون الرشیدك زمان خلافتنده و یوز یتمش برنجی سنه سنده پك چوق ابنیهٔ عالیه بنا ایدلمش وجهت شرقیه سی پك زیاده اعمار اولنمقله برابر مشار الیه زماننده اهالیسی ارتق تکثر وتزاید ایلمشدر.

یوز طقسان یدی سنه سنده برنجی دفعه اوله رق خلیفه امین زماننده برادری مأمونك سرکرده لری (طاهر بن حسین) و (هرتمه بن اعین) و (زهیر بن المسیب) طرفلرندن بوشهر جسیم محاصره کورمش واپچه خراب اولمشدر.

مستعینك خلافتنده عساکر اتراکك سامراده خلیفه نصب ایتدکاری

---

(٥) آثاری حالاباقی اولان ومسعود به دنیلان نهردر.

معتزك طرفکیرلری جانبندن دخی ایکنجی دفعه اولمق اوزره بغداد
شهری ایکیوز اللی برنجی سنه سنده محاصره اولنمش و بنه بر چوق
تخریباته دوچار ایدلمشدر . بو دفعه معتزك سر عسکری اولان
محمدك امریله بغداد سوری خارجنده بولنان بالجمله خانه لر و بغچه لر
هدم و قلع ایدیلوب میدان حربك توسیعنه ، اویله بر تخریبات
فجیعه ایله خدمت اولنمش و ایکیوز اللی سکز سنه سنده ایکنجی دفعه
اوله رق و باعلتی بغدادی تکرار زده لمشدر . ایکیوز التمش
طقوز سنه سنده ظهور ایدن بر اختلال داخلی اوچنجی تخریبات
اوله رق بو شهری تکرار بیوك بر فلاکت تخریبیه یه کرفتار ایتمشدر
ایکیوز طقسان التی سنه سنده طقوز اون ساعت قدر قار یاغمش
و شدت برد صو و سرکه و روغن کبی مایعاتی وحتی یومورطه یی
طوکدرمشدر . بو صغوق بك چوق نخیل و اشجار سائره یی تلف
ایتمش . واو زمانه قدر بغدادده اویله بر حالك مشاهده ایدلمامسیله
بو وقعه غرائب تاریخیه دن اولمق اوزره تواریخ مخصوصه ده ذکر
اولنمشدر .

اوچیوز التمش سکز سنه سنده دجله نك بر فیضانی بغدادك قسم
شرقیسنی عادتا تخریب ایلمش و اوچیوز التمش طقوز سنه سنده ال بویهدن
عضد الدوله بغدادك بر منوال محرر توالی ایدن خرابیتی تعمیر ایتمکه بیوك
بر همت ایتمش و الحق تعمیراته صرف همتله مقصدنده دخی موفق اولمشدر .
درتیوز اون یدی سنه سنده عسکر قسمی اولان ترکلر ایله کرخ اهالیسی
اراسنده وقوعبولان بر منازعه بغدادك کرخ جهتنك نهب

و غارته وخرابیته نتیجه و یرمشدر .

درتیوز قرق ایکی سنه سنده بغدادك یه کرخ جهتی خلق وقعهٔ دلسوز کربلانك شیعیلرجه معتاداولان تعزیه سی مادهسندن طولایی سنیلر ایله جریان ایدن مناقشه لری برمضاربهٔ شدیدهیه و بو مقاتله دخی اپیجه تخریباته سببیت ویرمشدر .

او تاریخلرده بغدادك شیعی وسنی ومالکی مذاهبنه منسوب اهالیسی اراسنده پك چوق مباحثات ومناقشات مذهبیه جریان ایتمش و بو مجادلات ومباحثات منازعات ومقاتلاته واوده اجانبك مملکته کاسنه یاردم ایلشدر

درت یوز قرق یدی سنه سنده مناقشات مذهبیه سلجوقیلردن طغرل بکی بغداده جلب ایدرك بونك عسکری دخی داخلی وخارجی پك چوق تخریبات ایتمشلر وتکریتدن کوت الامارهیه قدر اولان محللری یغما وغارت ایلشلردر . درت یوز قرق طقوز سنه سنده غایت شدتلی برغلا ظهوریله اهالی (میته) و (کلب) اکلنه مجبور اولمش و بو دهشتی بروبافاجعهسیده تعقیب ایدرك اواثك دفننده اهالی بحق اظهار عجز ایتمشدر .

درت یوز اللی بر سنه سنده بیوك بر حریق بغدادك بر قسمنی تخریب ایدرك اون بیك درت یوز کتابدن مرکب اولان وزیر ازدشیرك کتابخانه سیده یانمشدر .

درت یوز اللی سکز سنه سنده نظام الملك طرفندن مشهور مدرسهٔ نظامیه بنا ایدلمشدر که الیوم رسومات نظارتی دوائری اولان بعض محللر اومدرسهٔ عالیه اثارندندر .

درت یوز التمش التی سنه سنده ینه دجله نك بر فیضان نامنکامی بغدادك بیوك برقسمنی محو وخراب ایتمش وبر چوق نفوسده تلف ایلمشدر • ودرت یوز التمش یدیده دخی دجله بحر یباتندن بقیه قلان محللری برحریق عظیم زده لمش وبو حریقده خسارات کلیه یه سببیت ویرمشدر •

بشیوز اللی بر سنه سنده سلجوقیلردن سلطان محمد بن مسعود اسمنه خطبه اوقونمسنی خلیفه دن طلب ایتمسی وخلیفه ده تمانعتده بولنمسی جهتله محاربه یه مباشرت وبغدادی کمال شدتله محاصره ایلمشدر •

شو محاصره ده بغدادك ایکی جهتنده محاربات شدیده اولمش واموال وابنیه جه برچوق خسارات وقوعبولمش ایسه ده سلطان محمد استیلایه موفق اوله میه رق عودت ایتمشدر •

بشیوز اللی برده دخی وقوعبولان برحریق بغدادك چوق محله لرینی خراب ایلمشدر •

بشیوز اللی یدیده دجله نك ینه برفیضان فوق العاده سی بغدادك اوست طرفنده کی سده لری بوزه رق بغداد اطرافنی صولر احاطه ایله اون بش محله یی کاملا غرق وخراب ایلمش وصولرك انحطاطنده خانه صاحبلری عرصه حالنه کیرمش اولان اولری حدودینی تعیینده مشکلات کورمشدر وسنهٔ مذکوره ده وبشیوز اللی سکز والتمش طقوز سنه لرنده دخی برحریق برچوق محله لری ویران ایتمشدر • بشیوز یتمش ایکیده برساعت قدر تکرر ودوام ایدن زلزله دن ابنیه ونفوسجه تلفات کلیه وقوعبولمشدر

بشیوز طقسان بر والتی یوز بر سنه‌لرنده ظهور ایدن حریقلر دنخی پك دهشتلی اولوب بو ایکی حریقك ایکنجیسنده خلیفه‌نك اسلحه مخزنی محترق اولمش و حریقك شهرك هرطرفه یاییله‌رق اطفاء حریق ایچون اطرافدن کلیتلو نفوس بغداده کلمشدر •

التی یوز اون درت سنه سنده دجله‌نك برفرط فیضانه خلیفه و وزراسنك تدابیرمؤثره‌سی مانع اوله‌میه‌رق بغدادك شمدیکی کوپری باشی بولنان رصافه‌یی و برچوق محله‌لری وامام اعظم وهمام اقدم اباحنیفه افندمز حضرتلرینك شمدیکی اعظمیه دنیلان و اولوقت خیزارانه نامیله معروف اولان محله‌یی صولر استیلا ایتمش والتی یوز یکرمی برسنه‌سنده دیکر برغریقه دها اوغرامشدر •

التی یوز اللی التی سنه‌سنده هلاکو وقعهٔ فجیعه‌سی ظهور یله اولوقته قدر خراب اولدقچه تعمیرایدیلان بغداد شهر شهیری تاتارلر طرفندن بالوجوه دوچار تخریبات فوق العاده اولمشدر •

هلاکونك بغدادده تجویز ایتدیکی تخریبات وقتل نفوس تمام قرق کون دوام ایتمش واتلاف ایدیلان نفوسك برملیون او چیوز بیك قدر اولدیغنی بعض مؤرخلر افاده وبیان ایلمش ایسه‌ده بو افاده‌نك مبالغه‌دن غیرسالم اولدیغی بدیهی بولنمشدر •

زیرا بغدادك او لوقتکی معموریتی ونفوسی بوقدر تلفاته غیر مساعد ایدوکی درکاردر •

بووقعهٔ فجیعه‌نك هرجهتی عالم اسلامیتی شمدی‌یه قدر اغلاتمقده اولان مسائل عظیمه‌دن ایسه‌ده هلاکو خبیثنك خلفا کتبخانه‌لرنده

بولدیغی کتابلری کاملاً دجله‌یه اتمسی و بغدادده بولدیغی سائر کتبی دخی اتلاف ایلمسی الك اشنع اولان فضایحدندر ·

التی یوز اللی التی تاریخندن یدی یوز اوتوز التی تاریخنه دکین سکسان سنه قدر مدت آل هلاکو بغدادده حکومت ایتمشلردر که اسامیسی بغداد حکومتنك معلومات تاریخیه‌سی قسمنده ذکر اولنه‌جقدر ·

شو مدت ایچنده شهرك تاریخنده ذکره شایان بر واقعه ظهور ایتمامشدر ·

بوندن صکره ینه اتراکدن و هلاکو ایله صهریتی اولنلردن (دولت ایلخانیه) بغداد شهرینه و حکومتنه مستولی اوله‌رق بونلرك ایکنجی پادشاهی اولان سلطان (اویس) زماننده ویدی یوز اللی یدی تاریخنده ینه بغداد شهری بر بیوك غریق کورمشدر ·

شعرادن سلمان ساوجی بو غریق ایچون شو رباعی‌یی سویلمشدر ·

بسال هفتصد و پنجاه و هفت گشت خراب · باب شهر معظم که خاك پرسر آب · دریغ روضهٔ بغداد آن بهشت آباد · که کرده است خرابش سپهر خانه خراب ·

ایلخانیلردن اویسك اوغلی احمد خان زماننده ویدی یوز طقسان بش سنه‌سنده بغداد شهری مشهور تیمورلنك طرفندن استیلا اولنمش و بوده هلاکونك ایکنجی درجه‌سنده قاله‌جق صورتله بغدادی تخریب ایدنلردن بولنمشدر · تیمورك بغدادی ترك ایتمسی وسلطان احمدك حکومت مصریه‌دن معاونت کورمسیله تکرار بغدادی

تیمورك واليلرندن تخليص ايتمكه موفق اولمشدر .

سكز يوز درت سنه سنده بغداده تكرار عودت ايدن تيمور سلاطين عظام عثمانيه دن يلديرم سلطان بايزيد خان حضرتلرينه التجا ايتمش بولنان سلطان احمدى بوله مديسه ده اله كچورديكى بغداد شهرينك بقيه سنى هلاكويه دعا اوقوده جق صورتده خراب ايلمشدر .

شهره دخولى قربان بيرامنده اولمغله عسكرينك هر بر نفرى ايكى بغدادلينك قتليله قربان يرينه سرمقطوعلرينك كندوسنه كتورلمسنى امر ايتمش و بو امرينى كمال دهشتله اجرا دخى ايتديرمشدر .

ايشته بو واقعهٔ فاجعه تيمورك عالم انسانيت و اسلاميته ايتديكى اهانتلرك برنجيلرندن صايلسه احرادر .

طقوز يوز اون دردنجى سنه سنده حكومات مختلفه نك النده كاه تخريب ايله مجازات وكاه تعمير ايله مكافات ايديلان بغداد شهرى شاه اسماعيل صفوى طرفندن دخى بر استيلايه كرفتار اولمش و بو ذاتك ايرانده تأسيس حكومت ايده بيلمسى ذاتا شيعيلككى تعصب فوق العاده سيله برابر اظهار ايلسندن منبعث اولدیغى جهتله زمان و مكانك و اولو- قتكى افكار وملاحظهٔ ايرانيه نك ايجاب ايتديرديكى صورتده بغدادك تخريبنده وقتل نفوسده قصور براقامشدر .

طقوز يوز اوتوز التى سنه سنده دخى حكمداران صفويه دن شاه طهماسب بغدادى محاصره ايتدى . وحرباً استيلايه موفق اوله مامش ايسه ده حيله ايله اولوقت بغداد واليسى اولوب

سلطنت سنیه‌یه اطاعتی اولان ذو الفقاری اعدام ایندیره‌رك شهره داخل اولمشدر بو حکمدارده بغدادی تخریبده قطعه قصوری ایتمامش ایسه‌ده معاملات و حرکات واقعه‌سنده هلاکولر تیمورلر اسماعیللر کبی شدت کورینه‌مامشدر •

بیك اوتوز اوچ سنه‌سنده بغداد والیسی اولان (بکر صوباشی) اوزرینه ایرانك صفوی حکمدارلرندن شاه عباسك عسکر سوقی و کندوسنك دخی بالذات بغداده کلوب محاصره ایتمسیله بغدادی استیلا ایتمشدر • بو شاه دخی معاملات تخریبیه‌ده اسلافنه رقابت ایدرجه سنه حرکت ایتدیکی تواریخده محرردر •

صفویلردن صکره ایران حکمدارلغنی یدضبطنه الان نادرشاه دخی بغدادی ضبط ایتمك هوسنه دوشه‌رك بیك یوز قرق التی سنه‌سنده بر شدتلی محاصره ایتمش ایسه‌ده اول وقت والی بولنان احمد پاشانك شدت مقاومتی و فرط غیرتی نادر شاهی عاجز براقدیرمش و مأیوسا و منکسرا عودتنه سببیت ویرمشدر • نادرشاهك بغدادی ایکنجی محاصره سنده دخی پاشای مشار الیه طرفندن خائب و خاسر ایتدیرلمشدر • اندن صکره‌کی وقوعات شایان اهمیت اولمدیغندن بوقدرله اکتفا قلنمشدر •

بغداد حکومتنه دائر معلومات تاریخیه

یوز اوتوز ایکی سنهٔ هجریه سنده عبد اه السفاح طرفندن تأسیس اولنان حکومت عباسیه مرکزی ایچون بغداد شهرینی بنا ایدن خلفای عباسیه نك ایکنجیسی (ابوجعفر المنصور) بر طرفدن بغداد بناسیله مشغول اولدیغی زمانلر دیگر طرفدن خلافکیرلرینی محو ایتمکله ده اشتغال ایدرك حکومتی پك متین ور صین بر اساس اوزرینه تأسیس ایتمشدر .

بونك ابتدای حکومتی یوز اوتوز التی تاریخنده ووفاتی یوزاللی طقوز سنه سنده درکه یکرمی اوچ سنه اولان مدت خلافتی منصوری برذات عالی ایچون بنای حکومتی تحکیم ایتمکه بیوك برزمان استفاده در .

وفاتندن صکره اوغلی محمدالمهدی جالس تخت خلافت اولوب پدری منصورك محبوسلرینی اطلاق ومظالمنی رد ایله اظهار محاسن اخلاق ایتمشدر . مشارالیه ایفای حج شریف ایتمك اوزره بغداددن مکه یه عزیمتلرنده بیکارله دوه لره (قار) یوکلدوب حجاج مسلمینه صغوق شربتلر ایچردیکی تاریخلرده محرردر .

(ملاحظه)

ممالك حاره دن اولان بغدادده حفظ اولنه بیله جك قدر هیچ بر زمانده قار یاغمدیغندن محمد المهدینك تواریخده محرر شوفقره سی

ممالك بعيده‌دن جلب اولنان قارلرك محافظه‌سی اسبابنجه بر تدبیر فوق العاده اتخاذ ایدلمش ویاخود شمدیکی بوزما کنه‌لری حکمنده بر واسطه بولدیرلمش اولدیغنی ارائه ایده‌یور •

یوز التمش برسنه‌سنده مرو واديسنده (نخشبين) شهرنده ادعای الوهیت ایدن مقنع نام شخص خبیثی عسکر سوقیله اتلاف ایتمشدر •

یوز التمش طقوزده محمد المهدینك وفاتیله یرینه اوغلی موسی الهادی ومشار الیه دخی برسنه قدر خلافتده قاله‌رق وفات ایتمسیله برادرلری هارون الرشید اریکه ارای خلافت عباسیه اولدیلر •

هارون الرشید خلفای عباسیه‌نك ارشدی اولوب شهزاده‌لکی زماننده مهارت عسکریه‌سنی وفضیلت علمیه‌سنی دائرهٔ اسلامیتك خارجنده‌کی اقوامه بیله اکلاتمش اعاظمدن اولمسیله زمانلری دولت عباسیه‌نك دوراستیلاسی دیمکدر • حکومتنی برطرفدن هندستان وچین وبرطرفدن قافقاس وماوراء النهره ایصال ایتدیردی • اوزمانلره قدر مدنیت اسلامیه حکومت اسلامیه قدر دکل ایسه ینه (کرکی کبی) ایلرولمکه باشلامش اولدیغندن بوذات عالی ترقیات مدنیه وعلمیه‌یه دخی توسیع ملك ایتمسی قدر خدمت ایتمشدر • خلیفهٔ مشار الیه جسور ووقور عالم وحلیم ایدی • کندی سایه‌سنده اوج اعلایه یتشان خاندان برمکی‌یی ینه کندیسی محو ایلمشدر • بو قضیه‌نك اسبابی حقنده تاریخلرك بیان ایتدکاری روایات پك مختلف ایسه‌ده حقیقت حال حکومته اشتراك فکرینه دوشدکاریني حس ایتمسندن منبعث اولمشدر • بر اردو ایله

شمدیکی دولت ایرانیه ممالکندن اولان خراسانده ایکن وفات ایلمشدر حال حیاتنده ملکنی مخدوملری (امین) و مأمون) (ومعتصم) اراسنده تقسیم ایتمك کبی بربیوك خطاده بولنمش ایسه ده مأمونك اقتدار فوق العاده سی بوخطا سنك اجرای حکم ایتمسنه میدان ویرمامشدر .

یوزطقسان برسنه سنده مشار الیهك وفاتلری خبری مرکز خلافت اولان بغداده کلمسیله یرینه اوغلی امین جالس تخت خلافت اولمش ایسه ده ادارهٔ امور دولتدن بی بهره اولمقله برابر بر طرفدن سفاهته انهماك ایتمش ودیکر طرفدن برادری مأمونك رفع وجودی ایچون محاربهٔ داخلیه یه مباشرت ایلمش اولدیغندن یوزطقسان سکز سنه سنده مأمونك سوق ایتدیکی فرقهٔ عسکریه قومانداندی طاهر طرفندن اعدام ایدلمشدر .

سنهٔ مذکوره ده مسند خلافتی تزیین ایدن مأمون الرشید بر طرفدن توسیع ملك ایله مشغول اوله رق کرید وسجلیا اطه لرینی و سائر ممالك مهمه یی پدرینك دور استیلاسنه علاوه ایلمش ودیکر طرفدن مدنیت یونانیه یی مدنیت اسلامیه یه ادخال ایچون کتب یونانیه یی لسان عربی یه ترجمه ایتدیرمش والحق مدنیت اسلامیه یه اك بیوك خدمتی بو ذات ایتمشدر .

کندیسی عالم فاضل مدبر بر ذات اولوب علویلرله عباسیلر اراسنده دوام ایده کلان ضدیت ومخالفتی دخی اتحاد واتفاقه قلب ایتدی . وحتی امام علی الرضا رضی الله تعالی عنه افندمز

حضرتلريني فوق العاده بر مجلس عمومیده کندینه ولیعهد ایتمکله علویلر حقنده کی صفوت قلبنی اثبات ایلدی :

ایکی یوز اون یدی سنه سنده وفات ایتمسیله خلافت ایچون دعوت اولنان اوغلی عباس عموجه سی معتصمك حیاتنده خلافتی قبول ایتمیه جکندن بحثله وقوعبولان استنکافی اوزرینه هارون الرشیدك اوچنجی اوغلی بولنان مشار الیه معتصم مقام خلافته چکمشدر .

خلق قرآن عظیم الشاندن متولد مباحثات دینیه کرك مأمونك وکرك معتصمك زماننده پك زیاده ایلرولمش اولدیغندن بونك تصدیق ایتدیرلمسی ایچون امام احمد بن حنبل رضی الله تعالی عنه افندمز حضرتلريني ضرب وحبس ایتمك معتصمك سیأت عظیمه سندندر .

قبول عامه یی ردایله خلافتی معتصمه ترك ایدن عباس المأمون دخی بعض مفسدلرك سعایتیله معتصم طرفندن قتل ایدلمك کبی بر دنائت معتصمك صحیفهٔ تاریخنی پك فنا لکه لمشدر .

ایکیوز یکرمی سکز سنه سنده ممالك اسلامیه یه تجاوز ایدن (قیصر روم) یعنی بیزانس حکومتی ایله مجاربه ایدرك غالب اولمش وعموریه قلعه سنی ده المشدر .

معتصم ترکستاندن بر طاقم عسکر جلب ایتمش وبغداده اتراکك ایلك دخولنه وکیت کیت امور ملکیه یه مداخلات عسکریه یه واختلالات داخلیه یه سببیت ویرمشدر .

معتصمك کثور دیکی عساکر اتراکدن تاکندی زماننده اهالی شکایت ایتمکه باشلامسیله بونلرك اقامتی ایچون سامرا قصبه سنی بنا وانشا ایلدی .

واوراسنی معسکر دائمی اتخاذ ایتدی . بو قصبه اخیرا خلفانك ایکنجی مرکز خلافتی اولمشدر .

ایکیوز یکرمی یدی سنه سنده وفات ایدن معتصم یرینه اوغلی اولان و(الواثق بالله) دنیلان هارون مقام خلافته چکمش و بونك دخی ایکیوز اوتوز سکز سنه سنده وقوع وفاتی اوزرینه (المتوکل علی الله) لقبیله ملقب اولان برادری جعفر تخت خلافته صاعد اولمشدر . بو ذات علویلره عداوت ایتمسیله امام حسین رضی الله عنه افندمز حضرتلرینك قبه لرینی خراب ایتمك کبی بر رزالتی اختیار ایتمشدر .

ایکیوز قرق یدی سنه سنده اتراکدن باغر نام شخص بر کیجه مجلس عشرتده کندوسنی ووزیرینی قتل ایلدی . وعساکر اتراکك حکومت عباسیه یه تسلطلری اشته بو وقعه دن باشلایه رق نهایت خلافت عباسیه نك محوینه قدر دوام ایدوب کتدی

وفاتندن صکره اوغلی المنتصر بالله وانك التی ای خلافتندن صکره ترك عسکرینك همتیله المستعین بالله خلیفه اولمشدر .

ایکیوز قرق سکز سنه سنده مقام خلافته چکن بو ذات المتوکل علی اللهك قاتلی اولان (باغری) حبس و مؤخراً قتل ایتمسیله ترك عسکری اظهار عصیان ایتدیلر و خلیفه ده سامراده ایکن بغداده کلمکه مجبور اولدیلر . خلیفه نك عادتا فرار دیمك اولان شو حرکتی اوزرینه ترکلر اظهار ندامت و بغداده کلوب عرض انقیاد و اطاعت ایلدیلر ایسه ده خلیفه طرفندن قبول اولنمدی . بو حال اتراکك شدت عصیاننی دعوت ایلسیله سامراده محبوس بولنان

المعتز باللهی مقام خلافته اجلاس ایله بر حرب داخلی یه مباشرت اولندی • بو محاربه‌لرده مستعین طرفی مغلوب و معتز جهتی غالب کلمکله خلیفه مستعین (واسط) ده حبس وتوقیف و ایکیوز اللی ایکی سنه‌سنده مرکز خلافته جلب اولنمق وسیله‌سیله اثنای راهده اعدام وتلف ایدلمشدر • شو وقوعات شهرلك تاریخنده بیان اولنان ایکیوز اللی ایکی سنه‌سی تخریباتنه سبب اولمشدر •

معتصمك زماندنبرو سامرا قصبه‌سی مرکز خلافت اتخاذ ایدیلوب وزرادن الك معتبر ومقتدر بر ذات دخی بغداد حکومتنه مأمور ایدلمك عادت حکمنه کیردیکندن والیلك دیمك اولان شو بغداد حکومتی دخی خلفانك باشنه بر بلا حکمنده قالمشدر • زیرا والیلر اراسنده بیوك بر سبب رقابت اولمشدر •

المعتزك بر کره اتراك سایه‌سنده مقام خلافته چیقمسی وجدذاتنده کندوسنك دخی عدیم الاقتدار و سؤ اخلاق اصحابندن بولنمسی حکومت عباسیه یه اتراکك بتون بتون تسلطنی استلزام ایدوب نهایت المعتزی خلع وحبس ایله یرینه المهتدی بالله اجلاس ایدلدی • معتزك ایادیٔ اتراکده محبوس اولدیغی زمان حبسدن چیقارمق ومسند خلافته اقعاد ایتدیرمك ایچون کندوسندن اللی بیك دینار استدیلر • موجود اقچه‌سی اولمدیغندن والده‌سنه مراجعت ایتمسیله انبدن دخی موجود اقچه اولمدیغی جوابنی الدی • المهتدینك خلیفه اولمسنده والده‌سنك ایادیٔ اتراکه کچن اقچه‌سی اوچیوز بیك دیناردن عبارت اولدیغنی تاریخلر مقام غرابتده نقل ایدرلر •

المهتدى دخى تركلرك اللرنده بر اويجق اولدقدن صكره نهايت ايكيوز اللى التى سنه سنده اودخى خلع وقتل اولنمشدر .

يرينه چكن المعتمد بالله بر درجه يه قدر مقام خلافتى تزيين ايتمش ووقع حكومتى اعاده ايلمش ايسه ده ولاتك هر بريسى بر طرفده مستقل قالديغندن وتركلرك حكومت عباسيه يه اولان تسلطلرى بر چوق زمانك صور مختلفه ايله وجوده كتورديكى سيأتك ثمره سى اولمسيله اويله قولاى قولاى دفع ايدلمك ممكن اولمديغندن بوخليفهٔ غيورك زمانى دخى بر چوق محاربات داخليه ايله و ولاتك تربيه سيله كچمشدر .

ايكيوز يتمش طقوز سنه سنده وقوع وفاتى جهتله (المعتضد بالله) احمد بن الموفق مقام خلافته جلوس ايلدى . بونك زماننده شمديكى نجد سنجاغى جهتندن ظهور ايدن قرامطه لر حكومت عباسيه يى بر چوق زمانلر يورمشدر . بونلر حجاز جهتنده پك چوق تسلط ايتمشلردر . بونلردن ابو طاهر نامنده بر خبيث اوچيوز سكز سنه سنده مكهٔ مكرمه يه مستولى اولمسيله اهاليى قتل ونهبه جسارت ايتدكدن بشقه (حجر اسودى) دخى كندى وطننه نقل ايتمشدركه يكرمى ايكى سنه صكره بدخباثتندن چيقارلديغى زمان نقلى ايشنده قرق دوه قوللانيلان مبارك (حجرك) اعاده سنده يالكز بر دوه نك بو خدمته كفايت ايتديكنى تاريخلر روايت ايده يور .

معتضدك ايكيوز سكسان سكز سنه سنده وفاتى وقوعيله يرينه اوغلى المكتفى بالله سرير خلافته صعود ايتدى . وبوده قرامطه لرله

براز اوغراشدی . ایکیوز طقسان بش سنه سنده بونك دخی وفات ایتمسیله المقتدر بالله ابو الفضل جعفر بن احمد المعتضد جالس اورنك خلافت اولدی . بونك مونس اسمنده بر کوله‌سی کندوسندن متغیر اوله‌رق وموصل طرفنه فرار ایدرك اوراجه جمع وتدارك ایتدیکی عسکرله اوچیوز یکرمی سنه سنده خلیفه یه قارشو اچدیغی محاربه بیچاره المقتدر باللهك قتلنی انتاج ایتمشدر .

مقتدرك قتلندن صکره (القاهر بالله) واندن صکره دخی (الرضی بالله) جالس تخت خلافت اولمشلردر . بونك زماننده حکومت عباسیه ارتق هرج ومرج اولمش وهر طرفده حکومات مستقله ظهور ایتمشیدی . مشار الیه اوچیوز یکرمی طقوز سنه سنده وفات ایتمسیله یرینه المنتصر بالله خلیفه ایدلمشدر . بو ده خلع اولندقدن وکوزینه میل چکدیرلدکدن وحبس ایدلدکدن صکره یرینه المستکفی بالله اجلاس اولنمشدر . واوچیوز اوتوز درتده بو ده خلع وحبس اولنه‌رق یرینه المطیع بالله تخلیف قلنمشدر وبونك انحراف مزاجی ایفای وظایف حکومته مانع کورنمسیله کندوسی بالاختیار ترك حکومت ایدرك اوچیوز التمش اوچ سنه سنده اوغلی الطایع باللهی کندو سنه تخلیف ایلمشدر . بو ده اسلافی کبی ایفای وظایف خلافت ایده میوب اختلالات داخلیه ده خلع وحبس ایدلمش واوچیوز طقسان بر سنه سنده نوبت خلافت القادر باللهه انتقال ایلمشدر .

(القادر بالله) حقیقة خلفای عباسیه نك مقتدرلرندن اولمسیله

اولدقجه رونق بخش مقام خلافت اولمش ودرتیوز یکرمی برنجی سنه‌ده وقوع وفاتی جهتله برینه اوغلی القائم بالله خلیفه ایدلمشدر .

بونك زماننده امرادن (فساسیر) نامنده برذاتك خلیفه‌یه عدم اطاعتی وحکومت مصریه طرفندن دخی مظاهرتی سلجوقیلردن او زمانده پادشاه عالیجاه اولان طغرل بکك خلیفه طرفندن بغداده جلبنه لزوم کورنمسیله جلب ایدلمش وجمعیت اشقیایی طاغیده‌رق عودت ایتمش . ایسه‌ده طغرل بکك عودتنی متعاقب جمعیت اشقیا ینه بغداده هجوم ایدرك خلیفه القائمی حبس ایله برابرعنه طرفلرینه نفی واجلا ایتمشلردر . خلیفه‌نك بوحال اوزرینه طغرل بکه وقوعبولان ایکنجی مراجعتی طغرل بکك تکرار بغداده کله‌رك اشقیایی پریشان ایتمسنه وخلیفه‌یی مقام خلافته اعاده واجلاسه سبب اولمشدر . خلیفه‌یی استقبال ایتدیکی زمان رکابنده‌یایا یورمسیله خلیفه طرفندن (ارکب یارکن الدین) خطابنه مظهر اولمشدر که اندن صکره رکن الدین لقبیله ملقب اولمشدر .

القائم باللهك درتیوز التمش یدی سنه‌سنده وفات ایتمسیله ولی عهد ایتدیکی حفیدی المقتدی بالله مقام خلافته کچمشدر .

المقتدی سلجوقیلردن ملك شاهك کریمه‌سیله ازدواج ایتمش وبوصهریت مؤخرا ضدیته منقلب اولمسیله ملك شاه سؤنیت ایله بغداده کلمش ایسه‌ده افکارینی قوه‌دن فعله چیقاره‌میه‌رق وفات ایلمش والمقتدی بوصورتله نجات بولمشدر .

درتیوز سکسان یدی سنه‌سنده المقتدینك وفاتیله یرینه اوغلی

المستظهر بالله سریر خلافته جلوس ایتمشدر • قدس شریفك اهل صلیب النه کچمسی اشته بو خلیفه نك زمانه مصادفدر • زمانلری منوریه قطعه سندن بشقه یرلرده اولدقچه اسایشله مرور ایتمش و بغدادك سورینی وشهرینی تعمیره بیوك برخدمت ایلمشدر •

بشیوز اون ایکی سنه سنده وفات ایدرك یرینه اوغلی المسترشد باﷲ خلیفه اولمشدر • بو ذات ارباب اقتداردن اولوب برنجی معامله سی خطبه ده اسملری خلفا ایله ذکر اولنان سلجوقیلردن سلطان مسعود اسمنك خطبه دن چیقارلمسی امری اولمشدر • برادرلری ابو الحسن کندوسنه مخالفت ایدرك اعلان عصیان ایتمش ایسه ده تدابیر مؤثره ایله اله کچورمش و معامله ٔ واقعه سندن طولایی کندوسنه عتاب بیله ایتمامسیله بیوکلکنی شو حرکتیله اثبات ایلمشدر •

سلطان مسعود ایله برمحاربه ایدرك عسکری منهزم و کندوسی اسیر اولمش و بناء علیه برطاقم شرائط عنیفه ایله مقام خلافته اعاده ایدلمك استنلمش ایسه ده بیچاره المسترشد برچوق حکمداران اسلام کبی بشیوز یکرمی طقوز سنه سنده باطنیه لیلرك خنجر غدریله اولدیرلمشدر •

بوندن صکره بغدادلیلرك اتفاقیله اوغلی وولی عهدی الراشد باﷲ خلیفه اولدی • برچوق امرا طرفندن سلطان مسعوددن پدرینك اخذ ثاری فکری القا اولندیغی واکا کوره تدارکات حربیه ده بولندیغی جهتله سلطان مسعود خصمنه قوت بوله جق قدر میدان ویرمیه رك همان بغدادی محاصره ایلدی • و خلیفه فرار

ایلدی • الراشد باﷲ برقاچ دفعه سلطان مسعود اوزرینه یوریمك واخذ انتقام ایتمك ایستمش ایسه ده بردرلو مقصدینه موفق اوله میه رق نهایت بوده پدری کبی باطنیه لیلرك خنجر غدرینه اوغرایوب کتمشدر • سلطان مسعودك الراشدی بغداددن قاچردیغی زمان یرینه المقتفی لامر اﷲ ابو عبداللهی خلیفه نصب ایدرك عودت ایتمشدر •

المقتفی زماننده سلطان مسعودك وفات ایتمسی وسلجوقیلرك براز کسب ضعف ایتملری بو ذاتك مقام خلافتی ازه جق تزیینه سبب اولمشدر •

المقتفیدن صکره المستنجد واندن صکره دخی المستنصر واندن صکره الناصر لدین اﷲ خلافته کچدیلر • سلاطین ایوبیه دن صلاح الدینك عالم نصرانیته قارشو اسلامیته ایتدیکی خدمات اشته بو خلیفه لر زماننه تصادف ایلمشدر • الناصر لدین اﷲ خلفای عباسیه نك ارشدلرینه لاحق اوله جق قدر معارفه وحفظ اسایشه وتعمیر ملکه خدمت ایتمشدر •

بونك زمان خلافتنده خیوه پادشاهی اولان قطب الدین سلطان محمد استیلا فکریله بغداده کلمش ایسه ده عسکرینك اوغرادیغی شدتلی صغوقلر وقارلر بغداده وصولنه مانع اولمشدر • وعودتلرینده چنکیزیلیلرك ظهورینه وسیلاب بلا کبی اسیایه هجوم واستیلالرینه تصادف ایدرك حکومتی آل چنکیز النه دوشه رك محو اولمسیله خلافت عباسیه بوواسطه ایله تسلطندن قورتلمشدر •

خیوه سلطنتی برطرفدن بوصورتله چنکیزیلیلر النه دوشدیکی کبی

دیکر طرفدن دخی همان همان شمدیکی ایران دولتی دیمك اولان محالری الناصرلدين الله استخلاص ایله خلافت عباسیه یه تماميء اعاده والحاقنه همت ایلمشدر ۰

التی یوز یکرمی ایکی سنه سنده ناصرك وفاتیله اوغلی الظاهر بامر الله مقام خلافته جالس اولدی ۰ عدله غایت میال بر ذات اولوب بسط بساط عدل و داد ایتمش ایسه ده عمرلری اسلامیته خدمت ایتمسنه مساعد اولمدیغندن طقوز ای قدر مدت خلافت ایتمسیله وفات ایلدی ویرینه اوغلی المستنصر بالله خلیفه اوله رق بو ده معارفه و مدنیته خدمت ایتمشدر ۰ یعنی کتبخانه لر و مدرسه لر ودار الضیافه لر کبی اثار معارف و مدنیتی اظهار ایلمشدر ۰ انعام واحسانلری بالخاصه تاریخلرده ذکر اولنان ارباب کرمدندر ۰

التی یوز قرق سنه سنده وقوع وفاتی جهتله اوغلی المستعصم بالله مقام خلافته یچدی ۰ بو ذات خلفای عباسیه نك منتهاسی اولان مستعصمدر ۰ امساکی و ثباتسزلغی ودها بر طاقم سؤ احوالی عباسیلرك انقراضنه سبب اولدیغنی تاریخلر بیان وایضاح ایلر ایسه ده حقیقت حال آل چنکیزك سیلاب بلاسنه مقاومت امکانی قالماسیله عباسیلرك انقراضی طبیعت احوال دولیه دن ایدی ۰ شو قدر که تاریخلر نظرنده بحق مطعون اولان بعض احوالی اسباب انقراضی تسهیل ایتمش اولدیغنده شبهه یوقدر ۰ صدر اعظملری اولان خائن (علقمی) هلاکونك هجومنی تسریع ایتمش و مقاومت ایتماملك ایچون نده خلیفه یی و عساکر اسلامیه یی الداتمشدر ۰ بغدادك استیلاسیله مستعصم دخی هلاکو

طرفندن اولدیرلمشدر .

بغدادده ایدیلان تخریبات شهرك معلومات تاریخیه سی جهتنده یازلمغله بوراجه تکرارینه لزوم یوقدر .

اشبه التی یوز اللی التی سنه سنده بغدادده کی خلافت عباسیه مستعصمك وفاتی وهلاکونك بغدادی استیلا ایتمسیله منقرض اولمشدر .

بو خاندان خلافتدن مستنصر بالله التی یوز اللی سکز سنه سنده مصرده اثبات نسب ایدرك مصرلیلر طرفندن کندوسنه بیعت ایدلمش وعباسیلرك بو ایکنجی حکومتی سلاطین عظام عثمانیه دن یاوز سلطان سلیم خان حضرتلرینك مصری استیلالری زمانه قدر بر خلافت روحانیه اولمق اوزره دوام ایلمشدر .

ــ هلاکو حکومتی ــ هلاکو تخریبات واقعه سندن صکره بغدادی ترك ایتمش وبغداد حکومتنی ابن عمران نام شخصه تفویض ایلمشدر .

ابن عمران دنیلان ادم شمدیکی خراسان قضاسی مرکزی اولان بعقوبه قصبه سنده (عامل) یعنی قائممقام اولان ذاتك خدمتنده بولنان ادانیدن بریسی اولدیغی حالده بغدادك محاصرات ومحارباتنده هلاکو اردوسنه خراسان قضاسندن ذخائر ومأکولات تدارك کبی خدمتی سبقت ایتمسیله بغداد حکومتی بو خدمتنه مکافاةً کندوسنه تفویض قلنمشدر .

بوندن صکره بغداد حکومتی یعنی والیلکی وزرای تاتاریه دن جهان شمس الدین محمد نام شخصه توجیه ایدیلوب بو ادم هلاکونك

تخريباتنى على قدر الامكان تعميره سعى ايلمشدر .

بو وزير صاحب تدبير حكومت تاتاريه طرفندن بر اراليق عزل وحبس ايدلمش و يرينه عبدالملك اسمنده بريسى تعيين قلنمش ايسه ده مؤخراً ايكنجى دفعه اوله رق ينه بغداد حكومتنه اعاده اولنمشدر .

بو ذات هلاكو حكمدارلرى خاندانندن كندوسنه تخليفاً بغداد واليلكنه تعيين اولنان (بايدو اوغل) خان طرفندن قتل ايدلمشدر .

بايدو اوغلى خاندن صكره بغداد حكومتى اطباد نوملت موسويه دن سعدالدوله نام شخصه تفويض ايدلمش و بو اهالى ايسه بونى هضم ايده مامكله از مدت ايچنده كندوسنى قتل ايتمشلردر . اشته ال هلاكو حكومتنك سيئاتندن بريده اوزمانلرده شهرت مخصوصه سنى هنوز غيب ايتميان بغداد كبى بر مملكت اسلاميه يه بريهودينك حاكم ايدلمسيدر . بوندن صكره شكرجى محمد نام كسنه بغداد واليلكنده بولنمشدر .

الحاصل هلاكونك التى يوز اللى التى سنه سنده باشلايان بغداد حكومتى بر طاقم نااهل واليلر طرفندن اسوء حال ايله اداره اولنه رق نهايت يدى يوز اوتوز سكز سنه سنده هلاكو خاندان حكومتندن خلاص اولمشدر .

حكومت تاتاريه نك دوچار اولديغى محاربات داخليه دوامنه ميدان ويرميه رك تاريخ مذكورده بغدادده منقرض اولدقلرى مثللو يدى يوز قرق سنه سنده اصل مقر سلطنتلرى بولنان تبريزده دخى منقرض اولمشلردر .

ـ حكومت ايلخانيه ـ حكومت تاتاريه‌نك هرج ومرج اولديغى زمانلر امراى تاتاريه‌دن و ايلخانى فاملياسى اعضاسندن اولان (شيخ حسن) ايلخانى بغداد حكومتنده كسب استقلال ايتدى ٠

يدى يوز اللى بش سنه سنده شيخ حسنك وفاتيله يرينه اوغلى سلطان اويس مستقلا بغداد حكومتنه كچدى ٠ بونك كوله‌سى مرجان سلطانك تبريز سفرينه عزيمتنده داعيهٔ سلطنت واستقلاله دوشمش و بغدادده تمكن ايدرك افندسيله محاربه ايتمشدر ٠ نهايت كوله جنابلرى مغلوب ومقهور اولدقدن صكره سلطان اويس طرفندن مظهر عفو اولمشدر ٠

بو مرجان اليوم توليتى بغداد مفتيلرينه مخصوص اولان مرجان جامعنك بانيسى و اوقاف مرجانيه‌نك واقفيدر ٠

يدى يوز يتمش التى سنه سنده سلطان اويسك وفاتيله يرينه اوغلى سلطان حسين حكومته كچدى ٠ بو ادم خفيف العقل اولمسيله زماننده برچوق محاربات داخليه حدوث ايلدى نهايت يدى يوز سكسان درت سنه سنده برادرى سلطان احمد طرفندن اعدام اولندى ٠

سلطان احمد غيور و مقدم بر ذات اولوب داخلى و خارجى دشمنلرينه مقاومتله برچوق محارباتده ايچه نائل موفقيت اولدقدن و خلافكيرلرينى اتلاف ايتدكدن و كوچك برادرى بايزيد ايله بارشه‌رق حكومتنى تماميله تشييد ايلدكدنصكره سيلاب بلاى تيموره اوغرامشدر ٠

تيمورلك توره‌مسنه تصادف ايدن بو زمان اسيانك هر طرفى خيول تاتاريه ايله پايمال ايدلديكى كبى سلطان احمد حكومتنه و بغداده دخى

حرباً استیلا ایدلمشدر .

بو استیلا اوزرینه سلطان احمد مصر حکومتنه التجا ایتدی . تیمور دخی امیر مسعودی بغدادده ترك ایدرك آسیای صغر اووسطانك تمامیٔ استیلاسنه باشلادی . تیمورك مشغولیت دائمهٔ حربیه‌سندن وحکومت مصریه‌نك اعانهٔ عسکریه‌سندن بالاستفاده سلطان احمد ینه بغداده کلوب و تیمورك والیسی بولنان مرقوم امیر مسعودی طرد ایدوب اسکی حکومتنی تکرار اله بیلدی .

تیمورك وقعه‌دن خبرالمسیله ایکنجی دفعه اوله‌رق بغداده هجوم ایتمش وسلطان احمدار تق طوره‌میه‌رق اولوقت اوروپا و آسیا قطعه‌لرنده توسیع حکومت عثمانیه ایله مشغول اولان یلدیرم سلطان بایزید خان حضرتلرینه التجاواحتما ایلشدر .

سکز یوز ایکی سنه‌سنده سلطان احمدك شو فراری ایکنجی دفعه اوله‌رق بغداددەکی حکومت ایلخانیه‌یه نهایت و تیمور ایله سلطان بایزید خان حضرتلرینك محاربهٔ معلومه‌سنه سببیت ویرمشدر .

تیمورك بوایکنجی استیلاسنده هلاکو وقعهٔ فاجعه‌سنی اکدیره‌جك تخریباتی بغدادشهری حقنده‌کی معلومات تاریخیه قسمنده بیان ایدلمشدر .

تیمور کندی حفیدی اولان میرزا بکری بغدادوبصره و ایالتنه تعیین ایتدی ایسه‌ده یلدیرم بایزید خان حضرتلرینك وقعهٔ معلومه‌سندن صکره سلطان احمد ینه تقریبنی بوله‌رق وامرادن قره قیونلی دیه مشهور اولان قره یوسف ایله اتفاق ایدرك ینه بغداده کلمشلر . ومیرزا بکر وسائر امرای تیموریه ایله متعدد محاربه‌لر ایدرك نهایت

ینه بغداد حکومتنی اوچنجی دفعه اولمق اوزره الهچوزمشلردر .
مؤخراً حکومت تیمور یه‌نك دوچار ضعف اولمسی ماده‌سندن بالاستفاده اذربایجاندن دخی تیمورلیلری چیقارمق فکریله سلطان احمد وقره یوسف پك چوق چالشمشلردر .
نهایت بونلرك ایکیسی اراسنده رقابت وعداوت حاصل اولمسیله برمحاربه‌ده سلطان احمدك بوزلمسی واله‌چمسی جهتله قره یوسف طرفندن اعدام ایله حکومت ایلخانیه‌یه ارتق خاتمه چکلمشدر .
ـ حکومت قره قیونلی ـ بو وقعه‌دن صکره سکز یوز اون اوچ سنه‌سنده بغداد حکومتی قره‌قیونلی قره یوسفه انتقال ایتمش وبوذات بتون همتنی تیمورلیلرك اذربایجانده تأسیس ایتدکاری حکومتك محوینه صرف ایتمشدر .
قره یوسف بغدادی مرکز حکومت اتخاذ ایتمدی وبغداد حکومتنی اوغلی امیرشاه محموده تفویض ایلمدی .
بونك برادری امیر اسبار ایله منازعه ومحاربه‌سی وقوعیله سکز یوز اوتوز یدی سنه‌سنده خلافکیرلری طرفندن طوتیلوب اعدام اولنمسیله یرینه برادری امیرشاه محمد بغداد حکومتنه چکدی . بونك وسلفنك برادری مرقوم امیر اسبار بو قطعه‌ده محاربه ومقاتله ونهایت امیرشاه محمدی طرد ایدرك کندوسی بغداد حکومتنی ضبط وتصرف ایلمدی .
اشته بغداد حکومتی بو صورتله سکز یوز یتمش ایکی تاریخنه قدر قره قیونلیلر النده اولدیغی حالده تیمورك امراسندن قره عثمانك کوله‌سی اولوب دیار بکر والیسی بولنان وآق قیونلی دنیلان حسن

طویللك اوزمانلر اسیاده حکمنی شدتله اجرا ایدن طوایف ملوکك محاربات ومنازعاتندن بالاستفاده حکومت تیوریه‌یی وقره قیونلیلر حکومتنی ضبط واستیلا واق قیونلی حکومتنی تأسیس وبنا ایلمش وبغداد حکومتنی دخی بر وجه محرر سکز یوز یتمش ایکی سنه‌سنده دائرهٔ سلطنتنه ادخال ایتمشدر ٠

اشبو حسن طویل تواریخ عثمانیه‌ده اوزون حسن دیه شهرت الان دیار بکر حکمداریدر ٠

بغداد حکومتی تاریخ مذکوردن طقوز یوز اون دردنجی سنه سنه قدر اق قیونلیلر طرفندن اداره‌او لندیغی حالده (شاه اسماعیل) صفوینك توره‌مسیله واق قیونلیلرك ممالکنی ضبط ایتمسیله تعدیلات اخیره دخی داخل حساب ایدیلور ایسه همان شمدیکی حکومت ایرانیه‌یی تشکیل ایتمش واق قیونلیلرك جملهٔ ممالکندن بولنان بغداد حکومتنی دخی تاریخ مذکورده استیلا ایلمشدر ٠

بغدادك شهری تاریخنده بیان اولندیغی اوزره شاه اسماعیل دخی بغدادك تخریباتنده هلاکو وتیمورك اوچنجیسی اولمشدر ٠

ــ حکومت صفویه ــ طقوز یوز اون دردنجی سنه‌دن شاه اسماعیلك تاریخ وفاتی بولنان طقوز یوز اوتوز سنه سنه قدر بغداد حکومتی شاه اسماعیلك وایلری طرفندن اداره او لنمشیکن شاه اسماعیلك وفاتندن صکره (قوصلو) قبیله‌سندن توره‌مش اولان (ذو الفقار) نام شخصك (کاهر) عشیرتندن کوردیکی معاونت ومظاهرت اوزرینه شمدیکی لرستان طرفلرینی استیلا ایتدکدنصکره بغدادی دخی ضبط و تسخیر

ایتمش و استقلالیتنی محافظه ایتمك ایچون سکه و خطبه یی اعاظم سلاطین عثمانیه دن اولان و سلطنت سنیه نك دوراستیلاسنی تکمیل ایدن قانونی سلطان سلیمان خان حضرتلری نامنه اورمش واوقوتمشدر .

بغداد حکومتنك ممالك محروسهٔ عثمانیه یه منضم اولمسی اشته بو صورتله ذوالفقار طرفندن سلطان سلیمان خان حضرتلرینه اولنان اطاعت یوزندن حاصل اولمش و بو اطاعت وانقیاد ایسه سلطنت سنیه نك حمایه سیله شاه اسماعیلك خلفی اولان شاه طهماسبدن تخلیص حیات و حکومت ایتمك مطالعهٔ عاقلانه سنه مستند بولنمشدر .

بو ذات غایت جسور و غیور بر والی اولمسیله بغدادك معموریتنه خدمت ایتمش ایسه ده شاه طهماسب طقوز یوز اوتوز التی سنه سنده بغدادی احاطه و محاصره ایلمشدر .

ذوالفقارك ایتدیکی غیورانه مقاومت طهماسب ایچون حرکت واقعه یی داعیٔ ندامت اولمش ایسه ده ذو الفقارك برادرلری اغوا واطماع ایدیلوب یتاغنده بیچاره یی قتل واعدام ایتملریله طهماسبك بغدادی استیلاسنه سبب اولمشلردر .

ذو الفقار سلطان سلیمان خان حضرتلرینه عرض اطاعت وانقیاد ایتدکدن صکره بو صورتله شاه طهماسبك تجاوزی اخذ انتقام ایچون مشار الیه سلطان سلیمان خان حضرتلرینك ایران وبغداد سفرینی مستلزم اولمشدر .

شاه طهماسبك عساکر عثمانیه یه مقابله ایده مامسی جهتله شمدیکی

کردستان وتبریز جهتلری ممالك عثمانیه یه ضمیمه اولدیغی کبی بغداد شهری دخی بلا محاربه استیلا ایدلمشدر ٠

سلطان سلیمان خان حضرتلرینك بغدادی تشریفلرنده بولدیریلان تاریخ اشته بودر ٠ (کلدی برج اولیایه پادشاه نامدار) طقوز یوز قرق بر سنه سنده اولان اشبو سفر همایون بغداد حکومتنی ایکنجی دفعه اوله رق کمال سهولتله ممالك محروسه یه علاوه ایلمشدر ٠

ـ حکومت عثمانیه یه بغداددن بصره یه قدر اولان ممالك واهالی دخی بغداده اتباعاً عرض اطاعت وانقیاد ایتدیلر ؛

سلطان سلیمان خان حضرتلری شاه اسماعیل طرفندن مباشرت اولنوب اتمام ایدلمیان کاظمیه استانۀ علیه سنك والیوم بو استانه ده موجود اولان وایچنده جمعه نمازی ادا اولنمقده بولنان بیوك جامعك بناسنی امر ایتدیلر وبنا ایتدیردیلر ٠

کربلا ونجف اشرفه کیدوب عتبات عالیاتی زیارت ایلدیلر ٠ شمدیکه حسینیه نهر جسیمی مشار الیه حضرتلرینك اثر ملوکانه لریدر ٠ شیخ عبد القادر کیلانی قدس سره حضرتلرینك اوقاف موجوده سی بینده مشار الیه حضرتلرینك اثر مروت ومرحمتلریدر ٠

بوندن صکره آکرچه بغداد وبصره ولایتلرنده اولان اهالی وقبایل تمامیله بغداد حکومتنه انقیاد واطاعت ایتمامشلر ایسه ده حکومت عثمانیه بورالرده حکم فرماقالمشدر ٠

بیك اون یدی سنه سنده ولاتك ادارهسزلکندن طولایی بلوك باشیلردن احمد طویل اوغلی اولان (محمد) نام کسنه خروج ایتمش

وبغداد حکومتنی ضبط ایلشدر .

مرقومك تربیه‌سنه طرف دولتعلیه‌دن مأمور بیوریلان (نصوح) پاشا عسکرینی دخی رجعته اجبار ایتمسیله استقلال بولمشیکن (محمد چلبی) نام شخص طرفندن قتل ایدلمش ویرینه برادری (مصطفی) بغداد والیلکنده اثبات استقلالیت ایتمشدر .

بغداد حکومتنك بونلردن تخلیصنه مأمور بیوریلان (جغاله‌زاده وزیر محمد) پاشا بعض عشایر عراقیه ایله بالاتفاق مرقوم مصطفایی حرباً قاچرمش وبیك اون طقوز سنه‌سنده (قاضی‌زاده علی) پاشایی بغداد والیلکنه تعیین ایدرك بوصورتله بغداد حکومتی ینه ادارۀ ناجیۀ عثمانیه‌یه رجوع ایتمشدر .

وزرادن (یوسف) پاشانك بغداد والیلکی زماننده وبیك اوتوز برتاریخنده بغداد ینکیچریلرندن (بکر صوباشی) تغلب ایدرك والی‌یه مخالفت ونهایت محاربه‌یه مبادرتله شمدیکی کوپری باشنده قارشولقلی ایدیلان برمحاربه‌ده والینك شهید دوشمسی بکر صوباشینك بغداد حکومتنی ضبط ایله استقلال بولمسنه سبب اولمشدر .

شقیٔ مرقومك خلافکیرلری حقنده ایتدیکی معاملات غدریه پك چوق شایان تأثر خیانتلردندر . اولوقت مفتیٔ بغداد اولان عالم فاضل (غانم) افندی‌یی خلافکیرلرینه یاردم ایده‌جکی ملاحظه ومأمولیله اعدام ایتمسی شقاوتنه برنمونه‌در .

بوحال سلطان مرادخان رابع حضرتلرینك اوائل زمان سلطنتلرینه مصادف اولوب سلیمان پاشایه بغداد والیلکی توجیه اولنمش وحافظ

احمد پاشا دخی اردو قوماندانلغیله تخلیص بغداده مأمور بیورلمش ایسه ده بونلره بکر صوباشی بر طرفدن کمال شدتله مقاومت و دیکر طرفدن اردوی همایونك مهاجماتنه تحمل ایده میه جکی مطالعه سیله او لوقت ایران شاهی اولان شاه عباسه عرض انقیاد و طلب امداد ایله مراجعت ایتمشدر ٠

شاه عباس دخی بغداد حکومتنی الده ایتمك ایچون همان عساکر امدادیه ارسالیله بونلرك خانقینه وصوللرینه قدر حافظ احمد پاشا ایله بکر صوباشی اراسنده وقوعبولان محارباتده غالبیت دائما بغدادلیلرده قالمشدر ٠

ایرانك عساکر امدادیه سی ورودیله حافظ احمد پاشانك رجعتی لازمکلدیکنه و بغدادك ایرانیلر النه کچمسنی تجویز ایتمدیکنه مبنی وقت مرهوننده ایجابات حالیه یه کوره معامله اولنمق اوزره موقتا بکر صوباشی یی بغداد والیلکنه بالتعیین کندوسنه اولوقتك اصول اداره سی حکمنجه والیلك امرینی ویرمش و بغدادی ایرانیلره تسلیم ایتمامك اوزره وصایای تحریریه بالاجرا کندوسی دیار بکر جهتنه عودت ایلمشدر ٠

حافظ احمد پاشانك بو تدبیر و عودتی اوزرینه فی الحقیقه بکر صوباشی ایرانیلری بغداده قبول ایتمدی ٠ معامله واقعه سنی شاه عباسك کوجنه کیدرك بالذات کلوب بغدادی محاصره ایتدی ٠ بکر صوباشی بو وقعه ده ایرانیلره حقیقة ٔ پك کوزل مقاومت ایتمش ایسه ده اوغلی محمدك شاه عباس طرفندن بغداد حکومتی وعدیله جلب ایدیلوب

پدرينه خيانت ايتمسى شاه عباسك بغدادى استيلاسنه سبب اولدى وبكر صوباشى يى اولديردى ٠

شاه عباسك بغداده اولان شو استيلاسى بيك اوتوز اوچ سنه سنده اولوب شو وقعه ده بغدادك تخريباتنه وشاه عباسده بغدادى استيلا ايدن هلاكو وتيمور وشاه اسماعيل كبى حكمدارلر اثرينه اتباعاً بر چوق مظالم اجراسنه مساعده ايتمشدر ٠

بو وقعه ده بغداد حكومتى ايكنجى دفعه اوله رق ايرانيلر النه كچمشدر ٠ (سلطان مرادخان رابع) حضرتلرى تخليص بغداد ايچون حافظ (احمد) پاشا و مؤخراً (خسرو) پاشايى مأمور بيورمشلر وسنه لرله بك چوق چالشمشلر ايسه ده تخليص عراقه موفق اوله مدقلرندن بيك قرق يدى سنه سنده بالذات بغدادى تشريف ايله ايرانيلرى طرده دفعه همت بيورمشلردر ٠

ايران عسكرينك حافظ احمد و خسرو پاشالره كوستردكارى مقاومت وشدتك برقاچ قاتنى مشار اليه سلطان مرادخان حضرتلرينه ده ارائه ايتمش ايسه ده نهايت بغدادى تركه مجبور اولمشلردر ٠

امام اعظم وهمام اقدم افندمزله حضرت شيخ عبد القادر كيلانى قدس سره حضراتنك استانه وقبه لرينى تعمير واوقاف و وظائف سائره لرينى تحديد وتجديد بيورمشلردر ٠

ايران دولتيله ده بك غالبانه برمعاهده يه موفقيت حاصل اولمسيله اكا كوره مظفراً درسعادته عودت ايتمشلردر ٠

بيك يوز قرق التى سنه سنده ايران حكمدارى (نادرشاه) ينه بغداده

كاوب والى (احمد پاشا) زماننده پك شدتله محاصره ايتمش ايسه ده بر طرفدن احمد پاشانك شدت مقاومتى و ديكر طرفدن (طوپال عثمان) پاشا قوماندا سيله كلان عساكر عثمانيه ايله (عظيم) نامه وقعده ايديلان شدتلى بر محاربه نتيجه سنده نادر شاهك مغلوب و منهزم اولمسى بغدادى الهمامسنه سبب اولمشدر .

مشار اليه عثمان پاشانك درسعادته عودتنده كركوكه يتشديكى و عسكرى متفرق بولنديغى حالده نادر شاه همدانده كندو بنى طوپلايوب كمال مسارعتله كركوك اطرافنده عثمان پاشا عسكرينه هجوم ايتمش و عسكرى بوزمقله برابر عثمان پاشادخى شهيد دوشمشدر .

بو وقعه دن صكره بغدادى ايكنجى دفعه اوله رق محاصره يه كلمش و برقاچ كونده محاصره دوام ايتمشدر . بو اثناده ايرانجه حدوث ايدن غوائل ممالكنه عودتيچون نادر شاهى اجبار ايتديكندن بغداد واليسى احمد پاشا ايله بالمخابره صلحا ايرانه عودت ايلمش و فقط عتبات عالياتى زيارته مأذون اولمشدر . بيك يوز اللى التى سنه سنده نادر شاه ينه بغداده كاوب براز محاصره ايتمش ايسه ده ينه استيلادن مأيوس اوله رق عرض صلح و مسالمت ايتدى و عتبات عالياتى زيارته كتديكى زمان مذهبلرى شيعى اولان علماى ايرانيه ايله مباحثهٔ مذهبيه ايچون بغداد علماسندن (سويدى زاده عبدالله افندى) تعيين اولنه رق علماى ايرانيه يى الزام ايلمشدر .

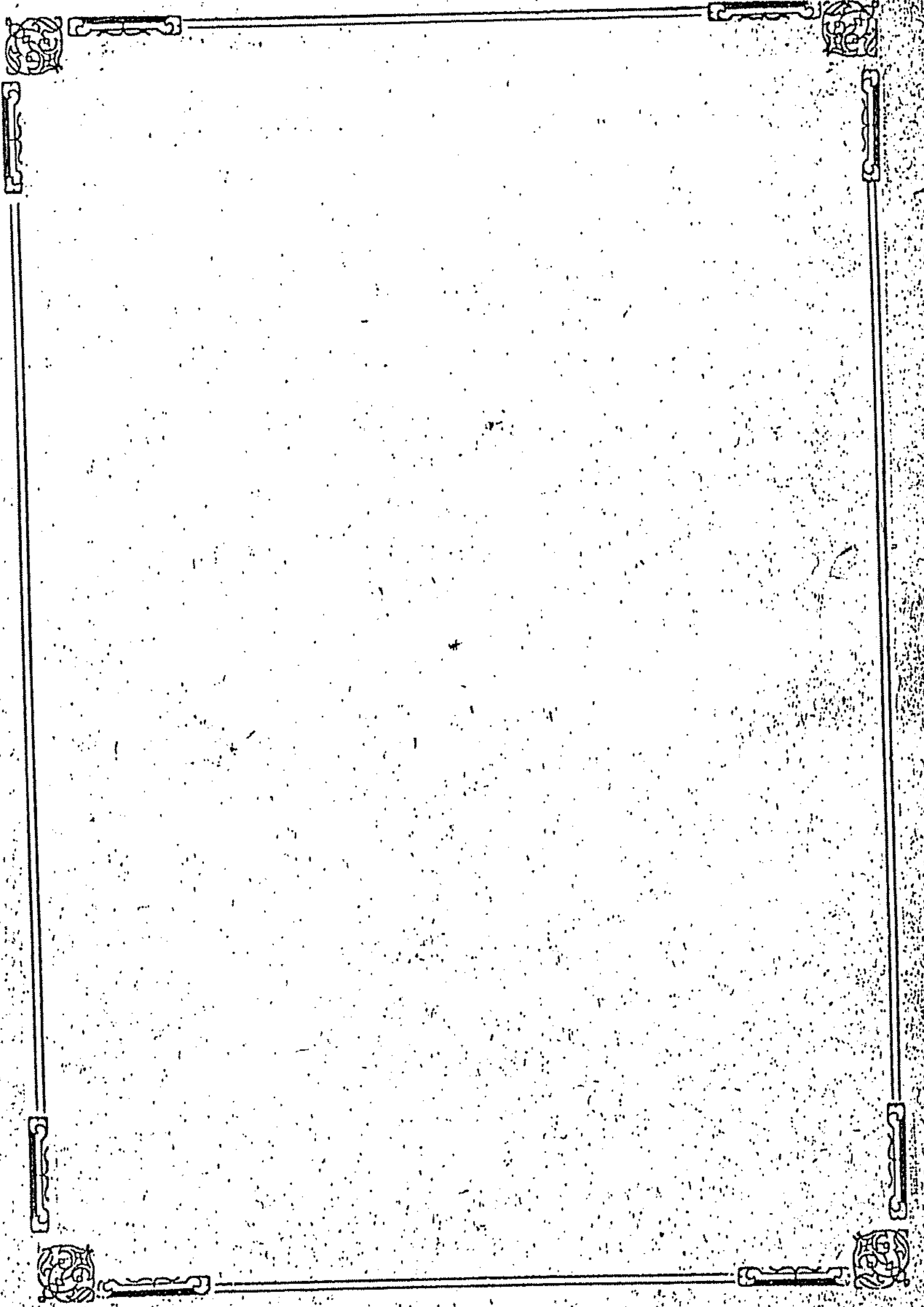
بو مباحثه اوزرينه نادر شاهك تسنن ايتديكى و ايرانيلر طرفندن قتل اولنمسى ده بو قضيه دن ايلرو كلديكى بعض تواريخك رواياتندندر .

تاريخ مذكوردن بيك يوز طقسان اوچ سنه سنه قدر بغداد ولايتى طرف دولتعليه دن منصوب ولاة عظام طرفندن اداره اولنديسه ده اول تاريخده بغداد وبصره ولايتلرى برلشديريله رك كوله من حكومتنك مؤسسى اولان (سليمان) پاشايه توجيه بيورلمشدر ٠

سليمان پاشا كندوسى كوله اولمسيله كندوسندن صكره ينه كوله منلردن برى والى اولمشدر ٠ واولوقتك حكمنه كوره ولايتى ضبط ايدن ذاته طرف سلطنت سنيه دن فرمان ارساليله والى تعيينى عادت حكمنه كيروب كوله منلرك صوك واليسى اولان (داود) پاشانك عزلنه قدر بغدادو ايلرى متغلبه طاقمندن اولدقلرى حالده رسماً عرض اطاعت ايچون دولت عليه يه مراجعت ايتمشلر وفرمان استحصالنه چالشمشلردر ٠

بيك ايكيوز قرق التى سنه سنده بوحكومت متغلبه يه ده نهايت ويريلوب مشهور على رضا پاشانك بغداد واليسى اولمسيله كوله منلرى تاملا دفع ايدرك ارتق بغداد ولايتى طوغريدن طوغرى يه تكرار اداره ٔ سلطنته ودائره ٔ انتظامه كيرمشدر ٠

كوله منلر ذاتاً مقام جليل خلافته اطاعت وانقيادلرى مسلم وفقط بو اطاعت كندولرينك مقام ولايتده بقاسيله مشروط اولوب هرهانكيسنك تبديلنه باب عاليجه لزوم كوسترلمش واجراى ايجابنه مباشرت اولنمش ايسه او ذاتك دائره ٔ اطاعتدن خروج ايتديكى ومأموريتنى محافظه ايله حكومته قارشو قويديغى حقايق تاريخيه دندر ٠

خطهٔ عراقیه ده‌و بغداد شهریله جوارنده مدفون اعاظم اموات اسلامیه نك اسملریله مدفن شریفلرینه و بعض فضائل مشهوره‌لرینه دائر معلومات مفیده و مختصره‌در . صره‌لرینك ترتیبنده تاریخ هجرت اعتباریله زمانلرینك تقدم و تأخرینه رعایت اولنمشدر

ــ یوشع بن نون بن افرائیم بن یوسف علیه السلام ــ مشار الیه حضرتلری انبیای بنی اسرائیلدن اولوب موسی علیه السلام حضرتلرینه ملازم و حضرت خضرك طلبی ایچون سفرنده مصاحب اوله‌رق حضرت موسی افندمزدن صکره پیغمبر اولوب شام اطرافنده جبابره ایله محاربه‌یه مأمور اولدی . مرقد شریفلری بغدادلك کرخ جانبنده و حضرت جنید قربنده‌در زیارت اولنور .

ــ ذو الکفل علیه السلام ــ الیاس ویاخود یوشع ویا زکریا دیو اسملرنده اختلاف اولدیغی کبی پیغمبر ویاخود بنی اسرائیل صلحاسندن اولدیغیده مختلف فیهدر . مرقدلری حله‌دن بش ساعت مسافه‌ده واقع کوفه‌یه قریب و فراتدن منشعب هندیه نهری قیلسنده اولوب زیارت اولنور .

صحابهٔ کرامدن ــ سلمان الفارسی ــ رضی الله تعالی عنه بو ذات وقتیله مجوسی اولوب اصفهان ویاخود امهرمز اهالیسندن اوله‌رق حضرت عیسی علیه السلامی ویاخود وصیلرینی کوردکاری دیلوب اوزون بر حکایه‌دن صکره مدینه‌یی قصد ایدرك اورادە شرف اسلام ایله مشرف اولدی . مشار الیهك مناقبی مشهوردر . هجرتك ۳۳ سنه سنده بغداددن التی ساعت مسافه‌ده واقع کسری مداینده وفات

ایلدیلر . مرقدلری مشهوردر زیارت اولنور . اوقاف دخی واردر . عمرلری اوچیوز اللی ویاخود ایکی یوز اللی سنه‌در .

ـ حذیفة بن الیمان العبسی ـ رضی الله عنه بو ذات کبار صحابهٔ کرامدن اولوب حضرت عمر رضی الله تعالی عنه حضرتلری کندولرینی مداینه عامل تعیین بیوروب حضرت عثمان افندمزك قتلندن قرق کون صکره و فاتنه قدر عاملکده قالدی . اوتوزالتی سنه سنده وفات ایدرك سلمان فارسی حضرتلری قربنده دفن اولندی . قبرلری مشهور اوله‌رق الیوم زیارت اولنور .

ـ سهل بن حنیف ـ رضی الله تعالی عنه بدری اولوب اوتوز سکز تاریخنده کوفه‌ده وفات ایتمشدر .

ـ حضرت امام علی بن ابی طالب ـ کرم الله تعالی وجهه اصح روایات اوزره مرقد شریفلری کوفه اراضیسندن نجفده مشهور اولوب زیارت اولنور هجرتك قرقنجی سنه سنده اشقیادن ابن ملجمك سیفیله شهید اولدیلر .

ـ عقبة بن عمر ـ رضی الله تعالی عنه بو ذات صحابی و بر روایتده بدری اولوب یعنی وقعهٔ بدرده حاضر بولنوب قرقنجی سنه‌ده کوفه ویامدینه‌ده وفات ایتمشدر .

ـ اشعث بن قیس بن معدی کرب الکندی ـ رضی الله تعالی عنه صحابی اولوب قرق ایکنجی سنه‌ده کوفه‌ده وفات ایلمشدر .

ـ خباب بن الارت التمیمی ـ رضی الله عنه خاء معجمه و تشدید باء موحده و الارت تاء مثناة ایله‌در . بو ذات حضرت علی افندمز

اصحابندن اولوب صفین وقعه سندن اول و یاخود صکره وفات ایدوب کوفه ده دفن اولندی .

ـ المغیرة بن شعبه ـ رضی اه تعالی عنه صحابهٔ مشهوره دن و اعاظم رجال عربدن اولوب کوفه ده والی اوله رق ٥٠ سنه سنده اوراده وفات ایلشدر .

ـ عبدالرحمن بن ابزی الخزاعی ـ رضی اه تعالی عنه صحابی اولوب حضرت علی رضی اه تعالی عنه حضرتلری طرفلرندن خراسانه عامل نصب بیورلدقدنصکره کوفه ده اسکان ووفات ایلشدر

ـ سوید بن مقرن ـ رضی اه تعالی عنه اصحابهٔ کرامدن اولوب کوفه ده توطن و اوراده وفات ایلشلردر .

ـ قرظة بن کعب ـ رضی اه تعالی عنه صحابی اوله رق حضرت علی افندمزك زمان خلافتلرنده کوفه امارتنده وفات ایتمشدر .

ـ سهل بن خیثمه ـ رضی اه تعالی عنه صحابی اولوب مصعب ابن الزبیر ویاخود حضرت معاویه رضی اه تعالی عنهك خلافتلرنده کوفه ده وفات ایلشدر .

ـ طلحة بن عبیداه بن عثمان ـ رضی اه تعالی عنه کبار صحابهٔ کرامدن و عشرهٔ مبشره دن و اسلامك رؤساسندن و فضائل مشهوره اصحابندن اولوب جمل وقعهٔ جلده شهید ایدلدی . مرقد شریفلری بصره ده زیارت اولنور مشهوردر .

ـ الزبیر بن العوام ـ رضی اه تعالی عنه پیغمبرمز افندمز حضرتلرینك عمه زاده لری اولوب صحابه و حواریون کرامدن

وطریق رضای باریده سل سیف ایدنلرك برنجیسی و عشرهٔ مبشره‌نك
بری اولوب وقعهٔ مشهوره‌ٔ جمله‌ده شهید اولوب مرقد شریفلری
بصره‌ده زیارت اولنور مشهوردر.

ـ حضرت امام حسین علی بن ابی طالب ـ رضی اه تعالی
عنه مرقد شریفلری کربلاده مشهور اولوب فاملیا سندن
بعض ذواتله هجرتك التمش برنجی سنه‌سی محرمنك اونبجی کوننده
سنان بن انس وشمر بن ذی الجوشنك سیفلریله شهید اوله‌رق قصه‌سی
مشهوردر.

ـ خالد بن عرفطه ـ رضی اه تعالی صحابی اولوب التمش
التی سنه سنده کوفه‌ده وفات ایلدی

ـ زید بن ارقم ـ رضی اه تعالی عنه صحابی وخزرجی اوله‌رق
کوفه‌ده التمش التی سنه سنده وفات ایلدی

ـ عدی بن حاتم الطائی ـ رضی اه تعالی عنه بوذات سخاده
مشهور حاتم طائی اولوب عراق و صفین فتوحاتنی حضرت علی
افندمز حضرتلریله برابر مشاهده والتمش یدی سنه سنده کوفه‌ده
وفات ایلمشدر

ـ الاحنف بن قیس ـ حلم ایله مشهور تابعین کرامدن اولوب
حضرت عمر وعلی افندمز حضرتنی کوروب التمش یدی تاریخنده
کوفه‌ده وفات ایلدی رضی اه تعالی عنه

ـ زید بن خالد الجهنی ـ رضی اه تعالی عنه صحابهٔ کرامدن
اولوب التمش سکز سنه سنده کوفه‌ده ویاخود مدینه‌ده وفات ایلمشدر.

ـ سعید بن حریث ـ رضی الله عنه صحابه دن اوله رق کوفه ده وفات ایلمش ویاخود حره ده شهید ایدلمشدر .

ـ البراء بن عازب بن الحارث الانصاری الاوسی ـ رضی الله تعالی عنه صحابی اوله رق یتمش ایکی سنه سنده کوفه ده وفات ایلدی .

ـ جابر بن سمره بن جنادة العامری ـ رضی الله عنه صحابهٔ کرامدن اولوب کوفه ده اقامتله اوراده ویتمش درت تاریخنده وفات ایلمشدر

ـ وهب بن عبدالله ـ رضی الله تعالی عنه صحابی اولوب یتمش درت تاریخنده کوفه ده وفات ایلمشدر

ـ محمد بن حاطب ـ رضی الله تعالی عنه صحابی اولوب یتمش درت سنه سنده کوفه ده وفات ایلمشدر

ـ عبدالله بن یزید الانصاری ـ بوذات کوفه امارتنی عبدالله بن الزبیردن الوب یتمش بش سنه سنده وقوعبولان وفاتنه قدر امارتنده دوام ایلمشدر .

ـ الاسود بن زید بن قیس النخعی ـ رضی الله تعالی عنه بوذات هرنقدر حضرت قطب رسالت افندمز حضرتلرینك زمان سعادتلرنده بولنمش ایسه ده شرف اجتماعله مشرف اوله میوب انجق ابوبکر وعمر افندیلرمز حضراتندن روایت ایدوب کوفه ده اسکان و ۷۵ سنه سنده اوراده وفات ایلدیلر .

ـ امام عباس بن علی بن ابی طالب ـ رضی الله تعالی عنه کربلاده مدفون وقبرلری مشهوردر .

ـ عمران بن على بن ابى طالب ـ رضى اللّه تعالى عنه حله جوارنده عمرانيه قريه سنده مدفوندرلر .

ـ عون بن على بن ابى طالب ـ رضى اللّه تعالى عنه مدفنلرى حله قراسندن باشيه يه قريب محلده اولوب قبرلرى زيارت اولنور .

ـ عمر ابن حريث ـ رضى اللّه تعالى عنه كوفه امارتنده و ۸۵ سنه سنده وفات ايلشدر .

ـ عبداللّه بن ابى اوفى الاسلمى ـ رضى اللّه تعالى عنه مشار اليه حضرت خاتم رسل افندمزك ارتحال دار عقبا بيوردقدن صكره كوزلرينه عمى طارى اولمسيله كوفه يه ارتحال و اوزاده سكسان يدى تاريخنده وفات ايلديلر .

ـ القاضى شريح ـ رضى اللّه تعالى عنه كبار تابعيندن اولوب حضرت عمر افندمز زمانلرنده ۷۵ سنه سنده كوفه قاضيلغنده قالوب ۸۷ تاريخنده و يوز يكرمى ياشنده كوفه ده وفات ايلديلر .

ـ سعيد بن جبير ـ رضى اللّه تعالى عنه كبار تابعيندن اولوب ابن عباس و ابن مسعود و ابن عمر و ابن الزبيرده اوقويوب واسطده و ۹۵ تاريخنده حجاج طرفندن ظلماً قتل اولنديلر مرقد شريفلرى اليوم زيارت اولنور مشهوردر

ـ عبداللّه بن عتبه ـ رضى اللّه تعالى عنه كبار تابعيندن و بعض اقواله كوره صحابۀ كرامدن معدوددرلر كوفه ده وفات ايلديلر .

ـ على بن على بن الحسين ـ رضى اللّه تعالى عنه حله ده مدفوندرلر .

ـ ابو عمرو عامر الشعبى ـ رضى اللّه تعالى عنه تابعيندن اولوب

صحابهٔ کرامدن بشیوز ذات ایله حضرت عمر رضی اللّٰه تعالی عنهی کورمشلردر ١٠٣ تاریخنده کوفه ده وفات ایلدیلر .

ـ ابو الخطاب قتادة السدوسی ـ بصره لی و تابعیندن و کبار علمادن اولهرق ١١٩ تاریخنده واسطده وفات ایلدی .

ـ ربیعة بن عبدالرحمن ـ کبار تابعیندن و حضرت امام مالکک شیخی اولوب ١٣٦ سنه سنده وفات ایدرک انبار اراضیسندن سفاحک بنا ایلدیکی هاشمیه ده دفن اولندیلر .

ـ عبداللّٰه بن الحسن بن الحسن بن علی ابن طالب ـ رضی اللّٰه تعالی عنهم بنی هاشمک کبارندن اولوب عالم و محدث ایدیلر . انجق مشهور اولدیغی اوزره قبرلری دار الاماره قربنده امام عبداللّٰهک مرقدنده اولمسی ممکندر .

ـ هشام بن عروه بن الزبیر بن العوام ـ رضی اللّٰه تعالی عنه مشاهیر تابعیندن اولوب بغداده کله رک ١٤٥ تاریخنده وفات ایلدیلر . خیزران مقبره سنده و بر روایتده جانب غربیده واقع باب قطربلده دفن اولنمشلردر .

ـ امام اعظم و مجتهد اقدم نعمان بن ثابت الکوفی ـ رحمه اللّٰه حضرت انس بن مالک رضی اللّٰه تعالی عنهدن احادیث شریفه روایت بیوردیلر و حماد رحمه اللّٰهدن اوقودیلر حماد دخی ابراهیم النخعیدن و ابراهیم علقمه دن و علقمه صحابهٔ کرامدن عبداللّٰه بن مسعود رضی اللّٰه تعالی عنهدن اوقومشلردر امام مشار الیه ١٥٠ سنه سنده و بغداده

وفات ايدرك مرقد شريفلرى مشهور اولوب زيارت اولنور .

ـ منصور بن الحسن ـ رحمه اه عراق قريه لرندن جوازرده مدفوندر .

ـ حضرت حسن افندمزك اولادندن سعيد بن حسن السبط ـ رضى اه تعالى عنه حيده مدفوندرلر .

ـ ابوبكر محمد بن اسحق بن يسار المدنى ـ رحمه اه سير صاحبى اولوب ١٥١ تاريخنده وفات ايلديلر بغدادده حيزران مقبره سنك جانب شرقيسنده دفن اولنمشلردر .

ـ ابو عمرو بن العلاء ـ رحمه اه قراء سبعه نك بريسيدرلر ١٥٤ تاريخنده كوفه ده وفات ايلمشلردر .

ـ عبداه بن محمد ـ رحمه اه واسط اهاليسندن وبغداده اسكان ايدرك عبداه بن المباركده اوقومش عالم ومحدث ايديلر ١٥٩ تاريخنده بغداده وفات ايلديلر .

ـ اهبان بن اوسى ـ رضى اه تعالى عنه صحابهٔ كرامدن اولوب ١٦٠ تاريخنده كوفه ده وفات ايلديلر .

ـ عبدالعزيز بن عبدالله ـ رحمه اه مدينه نك كبار علماسندن اولوب ١٦٤ تاريخنده بغدادده وفات ايلديلر وخليفه طرفندن جنازه نمازى قلنه رق قريش مقبره لرنده دفن اولنديلر .

ـ داود الطائى ـ كوفه نك علما وعبادندن اوله رق امام ابوحنيفه حضرتلرينه ملازمت و ١٦٥ تاريخنده وفات ايلش وشيخ

معروف کرخی ایله حضرت جنید تربه لرینك غربی جهتنده دفن اولنمشلردر قبرلری زیارت اولنور مشهوردر ۰

ــ ابو یوسف یعقوب بن ابی سلمه ــ رحمه اﷲ ماجشون ایله معروفدر ۱٦٤ تاریخنده وفات ایلدی یاکندوسنك ویاخود برادری عبداﷲ نك قریش مقابرنده دفن اولندقلری مرویدر ۰

ــ امام ابو یوسف یعقوب بن ابراهیم ــ رحمه اﷲ کوفه ده ابن ابی لیلی ده و بوندن زیاده امام اعظم ابو حنیفه ده اوقومش و بغدادده اسکان ایلیه رك قاضی اولمش وقاضی القضات لقبنی دخی احراز ایلمشدر ۱۸۲ تاریخنده وفات ایدوب شونیزیه مقبره سنده دفن اولندیلر ۰ مرقدلری الیوم کاظمیه ده زیارت اولنور مشهوردر ۰

ــ عبداﷲ بن المبارك ــ کبار تابعیندن اولوب مصرده تولد ایتمش وسفیان الثوری وامام مالکده اوقومش و ۱۸۲ تاریخنده غزوه دن عودتله هیته مواصلتده وفات ایلمشلردر ۰

ــ امام موسی الکاظم ــ علیه الرحمة والرضوان بن جعفر الصادق بن محمد الباقر بن علی زین العابدین بن الحسین رضی اﷲ تعالی عنهم ۱۸۳ تاریخنده حبسده وفات ایدوب بغدادده قریش مقابرندن شونیزیه ده دفن اولندیلر مرقد شریفلری زیارت اولنور مشهوردر ۰

ــ ابن السماك ایله معروف ابو العباس محمد ــ عالم وزاهد اولوب هشام بن عروه واعمش وغیریسنده اوقومش وامام احمدی اوقوتمشدر عن اصل کوفه اهالیسندن اوله رق بغدادده کلوب مؤخراً کوفه یه عودت و ۱۸۳ تاریخنده اوراده وفات ایلدی

ـ علمادن ابراهیم بن سعد ـ رحمه اه عبد الرحمن بن عوف حضرتلری سلالەسندن اولوب زهری وابوداوددە اوقومش و ١٨٣ تاریخندە وفات ایدرك بغداددە باب التین مقابرندەدفن اولنمشدر ٠

ـ عباد بن العوام ـ رحمه اه تابعیندن اولوب ١٨٥ تاریخندە بغداددەوفات ایلدی ٠

ـ ابراهیم الندیم الموصلی ـ رحمه اه مشهور اولوب ١٨٨ تاریخندە بغداددە وفات ایلمشدر ٠

ـ عبدالله بن ادریس ـ رحمه اه کوفەنك اجل علماسندن اولوب ١٩٢ تاریخندە کوفەدە وفات ایلدی ٠

ـ الامام ابوالقاسم بن الامام موسی الکاظم ـ رحمه اه حله قراسندن جربوعیەدە مدفوندر ٠

ـ الامام حمزه بن الامام موسی الکاظم ـ رحمه اه حله قراسندن باشیه قریەسندەمدفوندر ٠

ـ القاسم بن موسی الکاظم ـ رحمه اه حله قربندە مدفون وقبرلری مشهوردر ٠

ـ ابراهیم واسماعیل اولاد موسی الکاظم ـ رحمهم اه مدفنلری پدرلری مشهدندە وامام ابویوسف قربندەدر ٠

ـ ابراهیم المجاب ـ امام حسین افندمز حضرتلرینك مرقدلری قربندەمدفوندر ٠

ـ السید ابراهیم ـ رحمه اه حضرت موسی الکاظم اولادلرندن اولوب شیخ شهاب الدین سهروردی مدفننده مملکت بدنی

بیننده مدفوندر .

ـ الحسن بن هانی الحکمی ـ که ابو نواسدر . شعرای مشهوره دن اولوب ١٩٨ تاریخنده وفات ایدرك شونیزیه مقبره سنده دفن اولندی .

ـ معروف الکرخی بن فیروز ـ اکابر اولیادن و علی الرضا حضرتلری موالیسندن اولوب مشار الیهدن روایت ایدرك طریقتیده کندولرندن المش و داود الطائی ایله صحابت ایتمش و نزدلرنده اوقومشدر ٢٠١ تاریخنده بغداده وفات ایلدی . مرقد شریفلری زیارت اولنور مشهوردر . رحمه الله

ـ داود بن علی الظاهر ـ مشاهیر مجتهدیندن اولوب اسحق بن راهویه و ابی ثورده علمی اوقویه رق مذهب صاحبی ایدی که بغداده ریاست علمیه انده ختام بولدی . مولدی کوفه در ٢٠٢ تاریخنده بغداده وفات ایلیوب شونیزیه مقبره سنده و یاخود کندی خانه سنده دفن اولندی . رحمه الله

ـ علی بن عبدالله ـ رحمه الله کبار محدثیندن اوله رق ٢٠٤ تاریخنده سامراده وفات ایلیوب اوراده دفن اولنمشدر .

ـ شجاع بن ولید ـ علم و عمل و زهدده عصرینك فریدی اوله رق عطاء بن السائب نوسائرنده اوقویوب ٢٠٤ سنه سنده بغداده وفات ایلدی .

ـ زبیده ـ رحمها الله هارون الرشیدك زوجه سی و خیرات مشهوره صاحبه سیدر ٢٠٥ تاریخنده بغداده وفات ایدرك قبری برقبهٔ مشهوره تحتنده در .

ـ ابو عمرو اسحق بن مراء الشیبانی ـ رحمه اه نحوی و لغوی ایدی کوفه دن چیقه رق بغدادده اقامتله امام احمد و ابن سکیتی اوقوتدی . ۲۰٦ تاریخنده ویوز یکرمی یاشنده وفات ایلشدر .

ـ امام محمد الجواد بن علی الرضا بن موسی الکاظم ـ رضی اه تعالی عنهم ۲۲۰ سنه سنده بغدادده وفات ایدرك جدی موسی الکاظم یاننده و برقبه ده مدفون بولندقلری مشهوردر .

فقهای محدثیندن ـ احمد بن یونس ـ رحمه اه ۲۲۷ سنه سنده کوفه ده وفات ایلدیلر .

ـ بشر الحافی ـ رحمه اه صلاح و خوف باری ایله مشهوردرلر ۲۲۷ تاریخنده وفات ایدرك اعظمیه قصبه سنده دفن اولندیلر . قبرلری زیارت اولنور مشهوردر .

ـ عبداه بن الجعد الجوهری ـ دین اسلامك کبار علماسندن اولوب ۲۳۰ سنه سنده بغدادده وفات ایلدی . باب حرب مقبره سنده دفن اولنمشدر .

ـ ابو یعقوب بن یوسف بن یحیی ـ رحمه اه امام شافعی اصحابندن و مصر اهالیسندن بویطیدرلر . الواثق باه زماننده مصردن بغداده کتوریلوب قرآن عظیمك خلقنه قائل اولمدقلرندن ۲۳۱ تاریخنده حبس ایدلمشلر و حبسخانه ده وفات ایلشلردر .

ـ زهیر بن حرب ـ رحمه اه عصرنده امام المحدثین ایدی . ابی عیینه و سائره دن اوقومش و بخاری و مسلمی اوقوتمشدر ۲۳٤ تاریخنده بغدادده وفات ایلدی .

ـ الامام الربانی احمد بن محمد بن حنبل الشیبانی ـ ١٦٤ سنه سنده بغدادده تولد ایتدیلر . امام شافعی کبی برطاقم ائمهٔ کرامدن اوقومش و برملیون حدیث شریف ازبرلمش و بخاری و مسلمک خواجه لری بولنمش ایدی ٢٣٦ ویاخود ٢٤١ تاریخنده وقوع وفاتیله بغداددن برفرسخ اوته ده کائن باب حرب مقبره سنده دفن اولندیلر . قبرلری مشهور ومزار ایکن دجله قییسنده بولنمسندن ناشی صوبک رفته رفته تقرب وتسلطیله محوونابدید اولمشدر . بغداد کبارندن برجماعت دخی کندولریله مدفون ایدیلر . رحمهم اﷲ

ـ عبداﷲ بن عمر بن میسره القواریری البصری ـ رحمه اﷲ ابو داود وسائره بی اوقوتمشدر ٢٣٥ تاریخنده بغدادده وفات ایلدی .

ـ الحارس المحاسبی ـ رحمه اﷲ اجل مشایخ وفحول علمادندر واصلا بصره لیدر . مؤخرا بغدادده اقامتله ٢٤٣ تاریخنده وفات ایلدیلر .

کوپری قربنده مشهور آصفیه جامعنده مدفوندر وقربنده علمای شیعه دن کلینینک دخی دفن اولندیغی مرویدر . الیوم قبرلری زیارت اولنور مشهوردر .

ـ سید الطائفه جنید البغدادی ـ رحمه اﷲ عن اصل نهاوند اهالیسندن ایسه لرده منشألری عراقدر . ابی ثورده علوم فقهیه یی اوقویوب درس حلقه سنده افتی ایدرلرایدی وذایلری سری السقطی وحارث المحاسبی وسائره ایله صحابت ایلدیلر . کرامات وخوارقی مشهوردر . بغدادده شونیزیه ده مدفون اولوب قبرلری زیارت اولنور مشهوردر .

ـ ابو الحسین محمد النوری ـ رحمه الله سری السقطی تلمیذلرندن اولوب حضرت جنیدك اقراننـدن ایدیلر بغدادده وفات ایله اعظمیه قصبه سنده دفن اولنديلر قبرلری زیارت اولنور .

ـ احمد بن یحیی الراوندی ـ رحمه الله متکلم مشهوردر ۲٤٥ سنه سنده و قرق یاشنده وفات ایدرك مالك بن طوقك رحبه نام مملکتنده و برروایتده بغدادده دفن اولنمشدر .

ـ ابراهیم ابو ثور ـ رحمه الله فقهای مشهوره دندر حنفی ایکن حضرت امام شافعینك بغدادی تشریفلرنده شافعی اولدیلر و ۲٤٦ تاریخنده وفات ایله بغدادك باب الکناس مقبره سنده دفن اولندیلر

ـ محمود بن حداس ـ رحمه الله ترمذینك مشایخندندر عبد الله بن المبارکده اوقودی و ۲٥۰ تاریخنده بغدادده وفات ایلدی .

ـ ابو الحسین السری السقطی ـ رحمه الله حضرت جنیدك دایسی و استادیدر و حضرت شیخ معروف کرخینك شاکردیدر ۲٥۱ تاریخنده وفات ایدرك کرخده شونیزیه مقبره سنده حضرت جنید ایله مدفوندرلر قبرلری زیارت اولنور مشهوردر .

ـ امام علی الهادی بن محمد الجواد ـ رحمه الله بو ذات عسکری ایله معروف و معتصمك بنا کرده سی اولان سامرا قصبه سنده در ۲٥٤ تاریخنده وفات ایدرك مرقدلری الیوم زیارت اولنور مشهوردر .

ـ ابو علی الحسن الزعفرانی ـ رحمه الله امام شافعینك اصحابندندر بخاری و دیکرلری احادیث شریفه یی کندولرندن روایت ایدرلر ۲٦۰

تاریخنده وفات ایتدی زعفرانی نسبتی دیاله نهری قربنده واقع والیوم مزرعه‌دن بشقه اثری قالمیان زعفرانیه قریه‌سنه انتسابندن منبعثدر ·

ـ امام حسن العسکری بن علی الهادی ـ رحمه‌اﷲ ۲۶۰ تاریخنده وفات ایدوب سامراده پدری قربنده دفن اولندی ·

ـ محمد بن الحسن العسکری ـ رحمه‌اﷲ پك چوق خلق طرفندن ظهوری انتظار اولنان امامدر بش یاشنده‌و ۲۶۰ سنه سنده وفات ایلدیلر انجق ظهوری انتظارنده بولنانلر عندنده مشار الیهك سامراده کائن سردابده غائب اوله‌رق الیوم برحیات اولدیغی معتقد بولنمشدر ·

ـ احمد بن یحیی ـ تغلب ایله معروفدر رحمه‌اﷲ علوم عربیه‌ده کوفیلرك امامی اولوب ابن الاعرابی وغیریسنده اوقومش واخفش وابن الانباری‌ودیکرلرینی اوقوتمشدر ۲۶۱ تاریخنده وفات ایدرك بغدادده باب الشام مقبره‌سنده‌دفن ایدلدی ·

ـ عبداﷲ بن مسلم الدینوری ـ رحمه‌اﷲ تألیفات جلیله اصحابندن اولوب ۲۷۰ تاریخنده بغدادده‌وفات ایلشدر ·

ـ اسماعیل بن اسحق ـ رحمه‌اﷲ مولدی بصره‌در مالکی المذهب اولوب بغداد قاضیلغنی احراز و۲۸۲ تاریخنده بغدادده وفات ایلدی ·

ـ اسماعیل بن جعفر ـ رحمه‌اﷲ حدیث وفقهده عالم اولوب بغدادده وفات ایتمشدر ·

ـ ابو القاسم عثمان الانماطی ـ رحمه‌اﷲ کبار فقهای

شافعیه دندر ۲۸۲ تاریخنده بغدادده وفات ایلدی .

ـ ابو العباس احمد بن مسروق ـ رحمه اه محاسبی وسری السقطی مصاحبارندندر ۲۹۹ تاریخنده بغداددهوفات ایلدی .

ـ رویم بن احمد ـ رحمه اه بغدادك کبار مشایخندن وداود الظاهری مذهبنده فقهادندر ولیث بن سعددن حدیث روایت ایدر ایدی ۳۰۳ تاریخنده وفات ایدوب شونیزیه مقبره سنده دفن اولندی .

ـ ابو موسی سلیمان بن محمد النحوی البغدادی ـ رحمه اه تعلبده اوقومش وبر طاقم کوزل کتابلر تصنیف ایلشدر ۳۰۵ تاریخنده وفات ایدرك باب التین مقبره سنده دفن اولندی .

ـ الشیخ ابو العباس احمدبن سریج ـ رحمه اه مشهور فقیه شافعیدر ۳۰٦ تاریخنده وفات ایدرك کرخ محله سنه قریب سوق غالبك جانب غربیسنده واقع اوطه سنده دفن اولندی قبری دخی زیارت اولنور .

ـ السید علی بن اسماعیل بن جعفر الصادق ـ رحمه اه سید سلطان علی ایله مشهور اجل ساداتدندر ومحمد الفضلك برادریدر بغدادده مسجدلری مشهور اوله رق قبرلری زیارت اولنور .
(الشیخ محمدالفضل بن اسماعیل بن سیدجعفر الصادق) رحمه اه اجل ساداتدن وسید سلطان علینك کوچك برادرلریدر قبرلری دخی جامعنده مشهوردر .

ـ الحسن بن علی ـ رحمه اه ابن وکیع ایله معروف شاعردر ۳۰٦

تاریخنده بغدادده وفات ایلدی .

ـ عبداه بن سلمان السنجری ـ رحمه الله علمای مشهوره‌دندر ٣١٠ تاریخنده بغدادده وفات ایدرك جنازه‌سی نمازنده اوچیوز بیك کشی بولنمشدر .

ـ ابو جعفر محمد الطبری ـ رحمه اه تفسیر کبیر وتاریخ شهیر صاحبی و فنون کثیره‌ده امام وائمۀ مجتهدیندندرلر کمسه‌یی تقلید ایتمامشدر طبرستانده تولدایدرك ٣١٠ تاریخنده بغداددەوفات ایلدی خانه‌سنده‌مدفوندر .

ـ بو اسحق ابراهیم الزجاج ـ رحمه اه مبردده اوقومش وابو علی الفارسی یی اوقوتمشدر ٣١١ تاریخنده وفات ایدرك بغداددەباب الحربده دفن اولندی .

ـ امام ابو الحسن علی الاشعری ـ رحمه اه عقایدده مذهب وتألیف فائق صاحبی اولمقله برابر معتزلی ایدیلر مؤخرا اعتزالدن دونوب احادیث شریفه یه اتباعا حنفی و یاخود شافعی اولمشدر که ترجمه وفضائلی مشهوردر ٣٢٤ تاریخنده وفات ایدرك کرخ وباب البصره ارasنده والیوم سیف دیلان محلده مدفوندر .

ـ ابو هاشم عبدالسلام بن محمد الجبائی ـ رحمه اه کندوسیله پدری کبار معتزله‌دن وخاصة کندولری متکلمین معتزله‌دن معدودایدیلر ٣٢١ تاریخنده‌وفات ایدرك جانب شرقیده بستان مقابرنده‌دفن اولندی .

ـ نفطویه ایله ملقب ابراهیم بن محمد ـ رحمه اه واسط اهالیسندندر وتصانیف حسنه صاحبی و علمای نحویه‌دن اوله‌رق

۳۲۳ تاریخنده بغدادده وفات ایدرك باب الکوفه‌ده دفن اولندی

- ابو بکر محمد بن الانباری - رحمه الله علم نحو وادب وقرآن ولغتده تصانیف عدیده صاحبی اولوب استاداتیله برابر قرآن عظیمك یوز یکرمی تفسیرینی حفظ ایلمشدر ۳۲۸ تاریخنده بغدادده وفات ایلدی • انباری شهرتی ایسه بغدادك اون فرسخ بعدنده واقع انبار مملکتنه نسبتیدر وانبارك وجه تسمیه‌سی دخی کسرانك ذخیره ادخار ایچون اتخاذ ایلدیکی انبار محلی اولمسیدر •

- الشیخ علی الخضراوی - رحمه الله عراقك اعاظم مشایخندندر ۳۷۱ تاریخنده بغدادده وفات ایلدی •

- ابو علی الحسن الفارسی - رحمه الله علم نحوده عصرینك امامی ایدیسه ده اعتزال ایله معروف ایدی ۳۷۷ تاریخنده وفات ایدرك بغدادده شونیزیه مقبره‌سنده دفن اولندی •

- ابو علی محسن القاضی التنوخی - رحمه الله فضل ایله مشهوردر • ۳۸٤ تاریخنده بغدادده وفات ایلدی •

- ابو الحسن علی - رحمه الله دارقطنی ایله مشهوردر • حافظ وشافعی المذهبدر ۳۸٥ سنه‌سنده وفات ایدرك باب الدیر مقبره‌سنده وشیخ معروف کرخی قربنده دفن اولندی • دارقطنی ایله اشتهاری بغدادده دارقطن محله‌سنه انتسابندندر •

- ابو طالب محمد المکی - رحمه الله قوت القلوب کتابنك مصنفی وواعظدرلر ۳۸٦ تاریخنده بغدادده وفات ایدرك جانب شرقیده مالکیه مقبره‌سنده دفن اولنمش قبری معلومدر •

ابو الحسين محمد بن احمد بن سمعون — رحمه اه واعظ مشهوردر حسن وعظده عصرينك فريدي ايدي • شبلي و غيريسنده اوقويوب ٣٨٧ تاريخنده بغدادده عباسيلر محله سنده وفات ايدرك ٤٢٦ تاريخنده باب حربه نقل ودفن اولندى • نقلى تاريخنه قدر كفننك چورومديكى مرويدر •

— الحسين بن الحجاج — رحمه اه شاعر مشهوردر ٣٩١ تاريخنده وفات ايدرك امام موسى الكاظمك تربۀ شريفه لرى قربنده مدفوندر •

— ابو الفتح عثمان بن جنى الموصلى — رحمه اه علوم عربيه ده امام ايديلر ٣٩٢ تاريخنده بغدادده وفات ايلدى •

— ابراهيم بن محمد بن عبيد — رحمه اه ٤٠١ تاريخنده بغدادده وفات ايلدى •

— القاضى ابو بكر محمد الباقلانى — رحمه اه مصر اهاليسندندر • مشاهير متكلميندن وابو الحسن الاشعرينك مذهبنده ايدى • بغدادده اقامت وتصانيف مشهوره لرينى تصنيف ايدوب رياست كنديسنده انتها بولدي ٤٠٣ تاريخنده وفات ايدرك باب حرب مقبره سنده دفن اولنديلر •

— ابو الحسن على — ماوردى ايله معروفدر رحمه اه بصره لى وفقهاى شافعيه دندر • احكام السلطان وسائر كتابلرى تصنيف ايلمش و ٤٠٥ تاريخنده وفات ايدرك باب الحربده دفن اولنمشدر •

— ابو حامد الاسفرائنى — رحمه اه مشاهير فقهاى شافعيه دن اولوب مجلسنده اوچيوزدن متجاوز فقها بولنوردى ٤٠٦ تاريخنده وفات

ایدرك باب الحربده دفن اولندی .

ـ ابو محمد جعفر بن احمد ـ رحمه اﷲ بغدادك اکابر حفاظ وعلماسندندر ٤١٧ سنه سنده بغدادده وفات ایدرك باب ابریز مقبره سنده دفن اولندی .

ـ یحیی بن علی ـ خطیب ایله معروفدر رحمه اﷲ ائمهٔ علم لغت عربیه نك بری اولوب تصنیفات عدیده صاحبیدرلر ٤٢١ تاریخنده وفات ایلدی بغدادده باب ابریز مقبره سنده مدفوندر .

ـ احمد بن محمد البرقانی ـ رحمه اﷲ ٤٢٥ تاریخنده وفات ایدرك بغدادده منصور جامعنده دفن اولنمشدر .

ـ ابو الحسین احمد القدوری ـ رحمه اﷲ عراقده حنفی مذهبی رؤساسنك منتهاسیدر ٤٢٨ تاریخنده وفات ایدرك خانه سنده دفن ایدلمش ومؤخرا نقل اولنه رق منصور محله سنده فقیه حنفی ابو بکر خوارزمی قربنده دفن اولنمشدر . قبرلری الیوم قپلانیه نامیله مشهور جامعده در .

ـ ابو عبد اﷲ الحسن بن محمد الفرضی المحاسب ـ رحمه اﷲ علم فرائضده امام ایدیلر ٤٥١ سنه سنده بغدادده وفات ایلدی .

ـ ابو بکر احمد الحافظ ـ خطیب بغدادی نامیله معروفدر رحمه اﷲ تاریخ مشهور و سائر مصنفات صاحبیدرلر . ابو حسین المحاملی وغیریسنده اوقومش و ٤٦٣ تاریخنده بغدادده وفات ایدرك بشر الحافی قربنده دفن اولنمشدر .

ـ ابو اسحق ابراهیم الشیرازی الفیروز آبادی ـ رحمه اﷲ ائمهٔ

شافعیه دن اولوب معاصرلرینه فائق ومؤلفات جلیله یه مالك ایدی ٤٧٦ تاریخنده وفات ایله باب ابرزده دفن اولندی .

ـ ابو القاسم عبداه ـ ابن ناقیات ایله معروفدر رحمه اه شعرای نامدن وعلم لغت فضلاسندن اولوب ٤٨٥ تاریخنده بغدادده وفات ایدرك باب الشامده دفن اولندی .

ـ محمد بن نصر الحمیدی الاندلسی ـ رحمه اه حافظ مشهوردر . ابو محمد بن حزمدن وصاحب الاستیعاب وسائرهدن حدیث روایت ایدر ایدی تصانیف مفیدهلری واردر ٤٨٨ تاریخنده وفات ایلدی .

ـ ابو القاسم هبة اه ـ ابن قطان ایله معروف شعرای مشهوره دندر ٤٩٨ تاریخنده بغدادده وفات ایدرك شیخ معروف کرخی مقبرهسنده دفن اولندی .

ـ الشیخ محمد الدوری ـ رحمه اه نسبی امام موسی الکاظمه اتصال ایدر کبار مشایخدن اولوب بغداد قراسندن دورقریهسنده وفات ایلدی قبری مشهوردر .

ـ ابو محمد جعفر ـ قارئ بغدادی ایله معروفدر رحمه اه حافظ وعصرینك علامهسی اولوب ٥٠٠ تاریخنده وفات ایدرك باب ابرزده دفن اولندی .

ـ ابو الحسن علی ـ کیاءالهراس ایله مشهوردر رحمه اه فقهای شافعیهدن اولوب امام الحرمین ابو المعالی الجوینیدن اوقومشدر . عراقه کلهرك تاریخ وفاتی اولان ٥٠٤ سنه سنه قدر نظامیه مدرسهسی مدرسلکنده بولندی ابو اسحق شیرازی تربهسنده مدفوندر .

ـ ابو الفضل محمد بن ناصر السلامي المعروف بالقيسراني الشامي ـ رحمه‌اه زمانك حافظى اولوب تبريزيده اوقومش وابو الفرج ابن الجوزيى اوقوتمشدر ٥٠٥ تاريخنده وفات ايدوب بغداده باب الحربده ابو المنصور انبارينك يانده دفن اولندى . سلامي شهرتنه باعث مدينة السلام اولان بغداده نسبتيدر .

ـ ابو الفضل محمد المعروف بالقيسراني الشامي ـ رحمه‌اه تصانيف مفيده صاحبيدرلر ٥٠٧ تاريخنده وفات ايدرك بغدادك جانب غربيسنده عتيقه مقبره‌سنده دفن اولندى .

ـ الحسين بن علي الطغرائي ـ رحمه‌اه نظم ونثر مشهور صاحبيدر ٥١٦ تاريخنده بغدادده وفات ايلدى .

ـ الشيخ خليفه بن موسى النهرملكي ـ رحمه‌اه كرامات ظاهره اصحابندن اولوب نهرالملكده توطن ايدرك اوراده وفات ايلدى . ابو سعيد قيلوى شاكردلرندندر .

ـ ابو الفتوح احمد بن علي ـ فتح باء موحده وسكون هاء مهمله ايله شهرتلرى ابن برهاندر رحمه‌اه فقهاى شافعيه‌دن وعلم اصول وفروعده متبحر اولوب ابو حامد غزالي وشاشي وكياء الهراس وغيريلرنده اوقويوب نظاميه مدرسه‌سنه مدرس اولدى . ابن خلكانك روايتنه كوره ٥٢٠ تاريخنده وفات ايلمشدر . قبرلرينك الحالة هذه برهان الدين ناميله معروف قزغانجيلر محله‌سنده وقپلانيه جامعى قربنده اولمسى مرويدر .

ـ حماد الدباس ـ رحمه‌اه حضرت شيخ عبد القادر كيلانينك

مشایخندندر ۵۲۵ تاریخنده وفات ایدرك شونیزیه مقبره‌سنده‌ویاخود اعظمیه قصبه‌سنده دفن اولندی .

ـ الحسن بن ابراهیم بن برقوق ـ رحمه‌اه فقهای شافعیه‌دندر ابواسحق شیرازیده اوقومش وواسط قاضیلغنی الوب ۵۲۸ تاریخنده اوراده وفات ایلمشدر .

ـ اسماعیل بن احمد ـ رحمه‌اه کبار علمادن اولوب ۵۳۶ ده بغدادده وفات ایلدی .

ـ ابوالحسین محمد بن علی المصری ـ متکلمین معتزله‌دن اولوب تألیفات فائقه صاحبیدر ۵۳۶ تاریخنده وفات ایدرك شونیزیه‌ده دفن اولندی .

ـ ابومنصور موهوب بن ابی طاهر الجوالیقی ـ رحمه‌اه بغدادلیدر فن ادبده امام اوله‌رق اولباده تصانیف مفیده‌سی واردر ۵۳۹ تاریخنده وفات ایدرك باب الحربده دفن اولندی .

ـ الشریف ابوالسعادات هبة‌اه بن علی الشجری البغدادی ـ رحمه‌اه نحوولغت عربیه‌ده امام اولوب تصانیف عدیده‌سی واردر . ۵۴۲ تاریخنده وفات ایدرك کرخده واقع خانه‌سنده دفن اولندی .

ـ ابراهیم بن محمد الدقی ـ رحمه‌اه علمای عاملین وکبار محدثیندن اولوب ۵۴۳ تاریخنده بغدادده وفات ایلدی .

ـ الشیخ مطر البادرائی ـ رحمه‌اه اکراددن وعراقك اجل مشایخندن اولوب لرستان طاغنه قریب عراق اراضیسنده واقع بدره قریه‌سنده اقامتله ۵۵۰ تاریخنده اوراده وفات ایلدی .

ـ الشیخ بقا بن بطو ـ رحمه اه عراقك اعیان مشایخندن اولوب نهر الملك قراسندن باب توسی قریه سنده توطنله ٥٥٣ تاریخنده اوراده وفات ایلدی .

ـ عبدالاول ـ ابو الوقت کنیه سیله مکنادر رحمه اه ٥٥٣ ده بغدادده وفات ایدرك شونیزیه ده حضرت جنید بغدادی قربنده دفن اولندی .

ـ الشیخ ابو سعید القیلوی ـ رحمه اه معارف و کرامات صاحبیدر ، بغداده قریب نهر الملك قراسندن قیلویه قریه سنده اسکان ایدرك ٥٥٧ سنه سنده اوراده وفات ایلدی .

ـ الشیخ ماجد الکروی یاخود الکردی ـ رحمه اه مشایخ کرام اعیانندن اولوب حرین طاغنده اقامت ایدرك ٥٦١ تاریخنده اوراده وفات ایلدی قبری زیارت اولنور .

ـ القطب الربانی الشیخ عبد القادر الکیلانی ـ قدس سره النورانی خرقه یی الشیخ ابی سعید المخزومی علیه الرحمه دن اخذ بیورمشلردر . ترجمه سی مشهوردر ٥٦١ تاریخنده وفات ایلمشلدر مرقدلری بغدادده مشهور اوله رق زیارت اولنور .

ـ الشیخ ابو النجیب عبدالقاهر السهروردی ـ رحمه اه ابی بکر صدیق رضی اه تعالی عنه افندمز حضرتلرینك سلالهٔ طاهره سندن اولوب حضرت شیخ شهاب الدین سهروردینك عموجه سیدر . علم فقهی نظامیه ده المینی زدنده اوقویوب مؤخرا طریق صوفیه یه سلوك و ٥٦٣ سنه سنده وفات ایدرك الیوم مکتب صنایع قربنده اولان مدرسه سنده دفن اولندی .

ـ الشیخ علی الهیتی ـ رحمه اه عراقك كبار مشايخندندر ظاهراً نهر الملك دنيلان خالص نهری اوزرنده واقع وزيران مملكتنده اسكان ايدرك ٥٦٤ تاريخنده اوراده وفات ايلشدر قبرلری دخی زيارت اولنور ٠

ـ ابو محمد عبداه ـ ابن الخشاب ايله مشهوردر رحمه اه اصلا بغدادلی وعلمای مشهورهدندر ٥٦٧ تاريخنده بغداده وفات ايدوب امام احمد مقبرهسنده دفن اولندی ٠

ـ فخر النساء شهده بنت ابی نصر ـ رحمها اه بغدادلی وعلما وخطاطيندن اولوب علمانك بر چوغنی اوقودوب اسمی شهرت بولشدر ٥٧٤ تاريخنده بغدادده وفات ايدرك باب ابرزده دفن اولندی ٠

ـ ابو البركات عبد الرحمن بن محمد الانباری ـ رحمه اه مشهور نحوی وامام شافعی مذهبنده اولان فقهادن اولوب نظاميه مدرسهسنده تدريس ايدر ايدی جواليقی وابو السعادات السنجريدن اوقومش و ٥٧٧ تاريخنده وفات ايدرك باب ابرزده شيخ ابو اسحق شيرازی تربهسنده دفن اولنمشدر ٠

ـ الشيخ ابو محمد القاسم بن عبد البصری ـ رحمه اه عراقك اجل مشايخندن وامام مالك مذهبی اوزره افتی ايدنلردن ايدی شيخ شهاب الدين سهروردی یی اوقوتمش و ٥٨٠ تاريخنده وفات ايدرك بصرهنك خارجنده دفن اولنمشدر قبرلری زيارت اولنور ٠

ـ ابو بكر محمد بن ابی عثمان ـ زين الدين الحازمی لقبيله ملقبدر رحمه اه حفظهدن اولوب تصانيف مفيدهسی واردر ٥٨٤

تاريخنده وفات ايله شونيزيه مقبره‌سنده وحضرت جنيدك قبرلرى قارشوسنده سمنون المحب نام ذات يانده دفن اولندى ٠

ـ الشيخ مكارم النهر ملكى ـ رحمه اه مشايخ مشهوره‌دندر ۵۹۲ تاريخنده وفات ايدرك بغداده درت فرسخ مسافه‌ده واقع خالص ناحيه‌سنده دفن اولندى ٠

ـ ابو الفرج عبدالرحمن بن على الجوزى ـ رحمه اه علامه وحافظ وتصانيف كثيره وجليله صاحبى اولوب حضرت ابوبكر رضى اه تعالى عنه افندمز سلاله‌سندن وزمانك واعظى وحنبلى المذهبدرلر ٠ ۵۹۷ تاريخنده وفات ايلدى ، دجله‌دن اوتوز ارشون بعدده واقع اكربوزى باغيله مشهور باغده دفن اولنمش وبرروايته كوره احمد بن حنبل مقبره‌سنده مدفون بولنمشدر ٠

ـ الشيخ جاكير ـ رحمه اه عراقك اعيان مشايخندندر ٠ شيخ عبدالقادر كيلانى زماننده ابو الوفاده اوقومشدر ٠

ـ الشيخ عبدالرحمن الطفسونجى ـ رحمه اه اكابر عارفيندن وشيخ عبدالقادر كيلانى معاصرلرندندر ٠ منسوب اولدقلرى طفسونج مملكتى دجله كنارنده واقعدر ٠

ـ الشيخ ابو الحسن الجوسقى ـ رحمه اه عراقك كبار مشايخندن وعبدالقادر كيلانى يه تردد ايدنلردن ايدى منسوب اولديغى جوسق ايسه دجيلده برمملكت ايدى وفاتنه قدر اوراده اسكان ايلدى ٠

ـ الشيخ ابو محمد المغربى ـ رحمه اه اوليادندر حضرت شيخ عبدالقادر كيلانيده سالك طريقت اوله‌رق بغدادده دفن اولندى ٠

ـ الشیخ محمد الازهری ـ رحمه اه اولیای عارفیندندر پدرلری حضرت شیخ عبد القادر کیلانی ایله مصاحبت ایلدی بغدادده وفات ایدرك قریه باشی محله سنده واقع خاصکی جامعنده دفن اولندی .

ـ الشیخ محمد البقلی الیمانی ـ رحمه اه عراق مشایخندن و حضرت شیخ عبد القادر کیلانی مصاحبلرندندر مرقدلری بغداد قراسندن بهرز واصح روایات اوزره روز قریه سنده در .

ـ الشیخ سراج الدین ـ رحمه اه شیخ عبد القادر کیلانی مشایخندن اولوب مسجد و قبرلری مشهوردر .

ـ جوانمرد ـ رحمه اه مدفنی شیخ شهاب الدین سهروردی قربنده در .

ـ الشیخ محمد الوتری ـ رحمه اه مدفنی امام قدوری قربنده در .

ـ الشیخ سکران ـ رحمه اه ۶۰۸ سنه سنده وفات ایدرك شیخ مکارم قربنده دفن اولنمشدر .

ـ ابو البقاء العکبری ـ اسمی عبد اللهدر رحمه اه اعمی و مذهبی حنبلی ایدی قرآن کریمی اعراب ایتمش و مدت حیاتنده شهرت بولمش مصنفات کثیره اصحابندن بولنمشدر ۶۱۶ تاریخنده وفات ایدرك بغدادده باب الحربده دفن اولندی . عکبری شهرتی ایسه ضم عین مهمله ایله بغدادك اون فرسخ یوقاروسنده واقع عکبرا ملکتنه نسبتیدر .

ـ الشیخ ابو الحسن علی بن ادریس الیعقوبی ـ رحمه اه عراقك کبار مشایخندندر شیخ ابو الحسن علی بن الهیتی و شیخ عبد القادر کیلانی ایله مصاحبت ایدرك ۶۱۹ تاریخنده وفات ایلدی یعقوبه ده

واقع رباطنده دفن اولنمشدر .

ـ الشيخ الشهاب الدين عمر السهروردى ـ رحمه‌اه نسبى حضرت ابو بكر رضى الله تعالى عنه افندمزه اتصال ايلر اكابر صوفيه‌دندر شافعى مذهبنده اولوب عموجه‌سى ابو النجيب وشيخ وعبدالقادر كيلانى ايله صحبت ايلدى مؤخراً بصره‌ده شيخ ابو محمد نزدينه كتدى مجلس وعظ صاحبى ايدى ٦٣٢ تاريخنده بغدادده وفات ايدرك ورديه مقبره‌سنده دفن اولندى قبرى مشهوردر .

ـ نصر الله ـ بن الاثير ايله معروفدر رحمه‌اه جزيره‌ده تولد ايلدى زمانى فضلاسندن ومثل سائر نام كتابك مصنفيدرلر ٦٣٧ تاريخنده وفات ايدرك قريش مقبره‌سنده وامام موسى الكاظم مشهدنده دفن اولندى .

ـ قنبر علي ـ رضى الله تعالى عنه بغدادك بر محله سنده مدفوندرلر وبر روايتده حجاجك قتلنده واسطه‌ده شهيد اوله‌رق اوراده دفن اولندى .

ـ الشيخ ناصر الدين ـ رحمه‌اه دار الاماره‌يه قريب سليمانى جامعنده مدفوندر .

ـ الخواجه نور الدين ـ رحمه‌اه علماى كاملیندن اولوب بغدادده وفات ايدرك دفن اولندى .

ـ الشيخ عبد الرزاق ـ رحمه‌اه كبار صالحيندن اولوب بغدادده وفات ايلدى .

ـ الشيخ محمد الالفى ـ رحمه‌اه عراقك كبار مشايخندندر مدفنلرى شيخ عبد القادر كيلانى جامعى قربنده واقع مسجدده‌در .

ـ الشیخ محمد الجولانی ـ رحمه اه تصانیف معتبره صاحبیدر بغدادده وفات ایلدی •

ـ الشیخ عبدالعزیز ـ رحمه اه بغداد مشایخندندر مدفنلریده بغداددهدر •

ـ محمد بن عبدالله بن عمر البغدادی ـ رحمه اه کبار صوفیه دن اولوب مستنصریه ده مشیخة الحدیث عهده لرینه محول ایدی ۷۰۲ تاریخنده وفات ایله امام احمد بن حنبل مقبره سنده دفن اولندی •

ـ جمال الدین عبدالله بن محمد العاقولی ـ رحمه اه عصرینك علامه سی و مستنصریه مدرسی اولوب قاضی القضاة نامیله معروف ایدی ریاست شافعیه کندولرینه انتها بولدی ۷۲۸ سنه سنده بغدادده وفات ایدرك کندولرینه منسوب عاقولیه محله سنده کائن مسجدنده دفن اولندی •

ـ الشیخ غیاث الدین محمد بن عبدالله بن محمد العاقولی رحمه اه واسطی اولوب عراقك صدور ورئیس العلماسندن و پدر وجدی کبی مستنصریه مدرسه سی مدرسی ایدیلر ۷۹۷ تاریخنده وفات ایدرك شیخ معروف کرخی قربنده دفن اولندی •

ـ الشیخ محمد المجنون ـ رحمه اه کرامات ظاهره اصحابندن اولوب مشهدلری شیخ شهاب الدین سهروردینك مشهدی قربنده در سلطان مراد خان غازی حضرتلرینك بغدادی تشریفلرنده ویردیکی زهره قریه سی دخی جمله اوقافندندر •

ـ پیرداود ـ رحمه اه بغداد اهالیسی میاننده کرامات ایله

معروفدر بغدادده وفات ایلدی مرقدلری میدانده ومرادیه جامعی قربنده واقع مسجده‌ دندر •

— الشیخ محمد المغربی — رحمه‌اه عراق مشایخندن اولوب اورادە وفات ایلدی •

— السید ابراهیم الفضل — رحمه‌اه بغدادده حسین پاشا جامعنده مدفوندر •

— بابا فخرولی — رحمه‌اه مدفنلری بغدادده حیدرخانه محله‌سنده در

— الشیخ حمزه — رحمه‌اه بغداد مشایخندن اولوب قبرلری غرب جهتنده ودجله نهری قییسنده در •

— الشیخ جمیل — رحمه الله دجیل قصبه‌سنده مدفوندر •

— الشیخ محمد چرکین — رحمه‌اه صالحیندن اولوب مرقدلری غرب جهتنده داود الطائی قربنده در •

— الشیخ صندل — رحمه‌اه اولیای کاملیندن اولوب مدفنلری بغدادده مشهور جامعنده در •

— ابوسیفین — رحمه‌اه مدفنی بغدادده اولوب زیارت اولنور •

— الشیخ محمد الاحسائی — رحمه‌اه علمای اجله‌دن اولوب مشهور سیوطی کتابی اوزرینه حاشیه‌سی واردر ١١٧٥ سنه سنده وفات ایدرك مدفنلری الیوم خالدیه ایله معروف احسائیه مدرسه‌سنده در •

— سید علی بندنیجی — رحمه الله عراقك کبار مشایخندندر ١١٥٠ سنه سنده بغدادده وفات ایله شیخ عبدالقادر کیلانی محله‌سنده دفن اولندی قبری مشهوردر •

— الشیخ احمد الموصلی — رحمه‌اه کبار صالحیندن اولوب ١١٨٠

سنه سنده بغدادده وفات ایلدی قبرلری مملکت ایله شیخ معروف کرخی تربه‌لری اراسنده‌در .

ـ السید محمود افندی الالوسی ـ رحمه‌ اه زمانک علامه‌سی وحنفی مفتیسی اولوب تفسیر مشهور صاحبیدر ١٢٧٠ تاریخنده وفات ایدرك قبرلری شیخ معروف کرخی قربنده‌در .

ـ خطهٔ عراقیه‌ده بونلردن بشقه پك چوق اموات اعاظم اسلامیه وارایسه‌ده مدفنلرینه وتاریخ وفاتلرینه اطلاع حاصل اولنه‌مامشدر .